

7269/65

R



235702

III

Smutek 2
Zabne, ul. 1-go Maja 18
07.2.65 400. ul

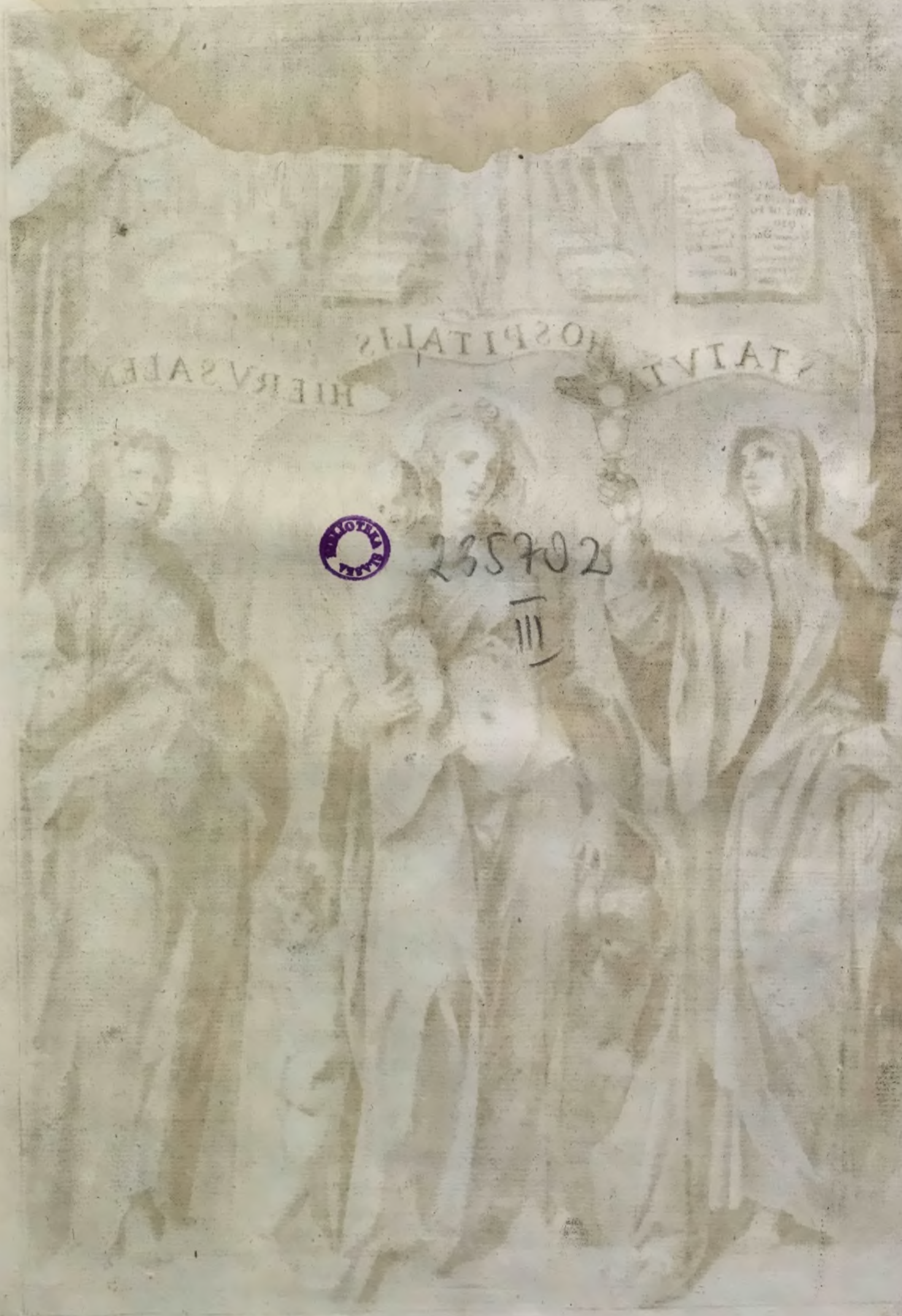


DE REGVLA
F. RAYMUN
DVS DE PO
DIO
In nomine Dni
Amen.
Ego Raymvdus
Ieronic pater
magis hospitalis

Hiersalem castas
de Conato capitali
Fuerunt inchoa
hoc in domo Hos
pitalis Sanej
Iamais Bap:
piter
Hiersalem

STATVTA HOSPITALIS HIERSALEM

7269/65



235702

III

DECOREM · ET · FORTITVDINEM · DOMINI ·



FRIS. P. TOLEMEI, VELTRONII
 Clamit Olympus ouans, gaudens Ecclesia iacet
 Felicem S. X. P. M. perpetuumq; patrem.
 Hugo potens capiat xpi feliciter arma.
 Ut S. X. P. M. auspiciis Turcica regna domet.
 Felix nostra dies claro quoq; digna triumpho:
 Olim Romulidum, nunc Sacer orbis honor.
 Sisto dies luce sub S. X. P. M. tu Gloria sub
 Persikatq; orbi Gloria, fama, Decus

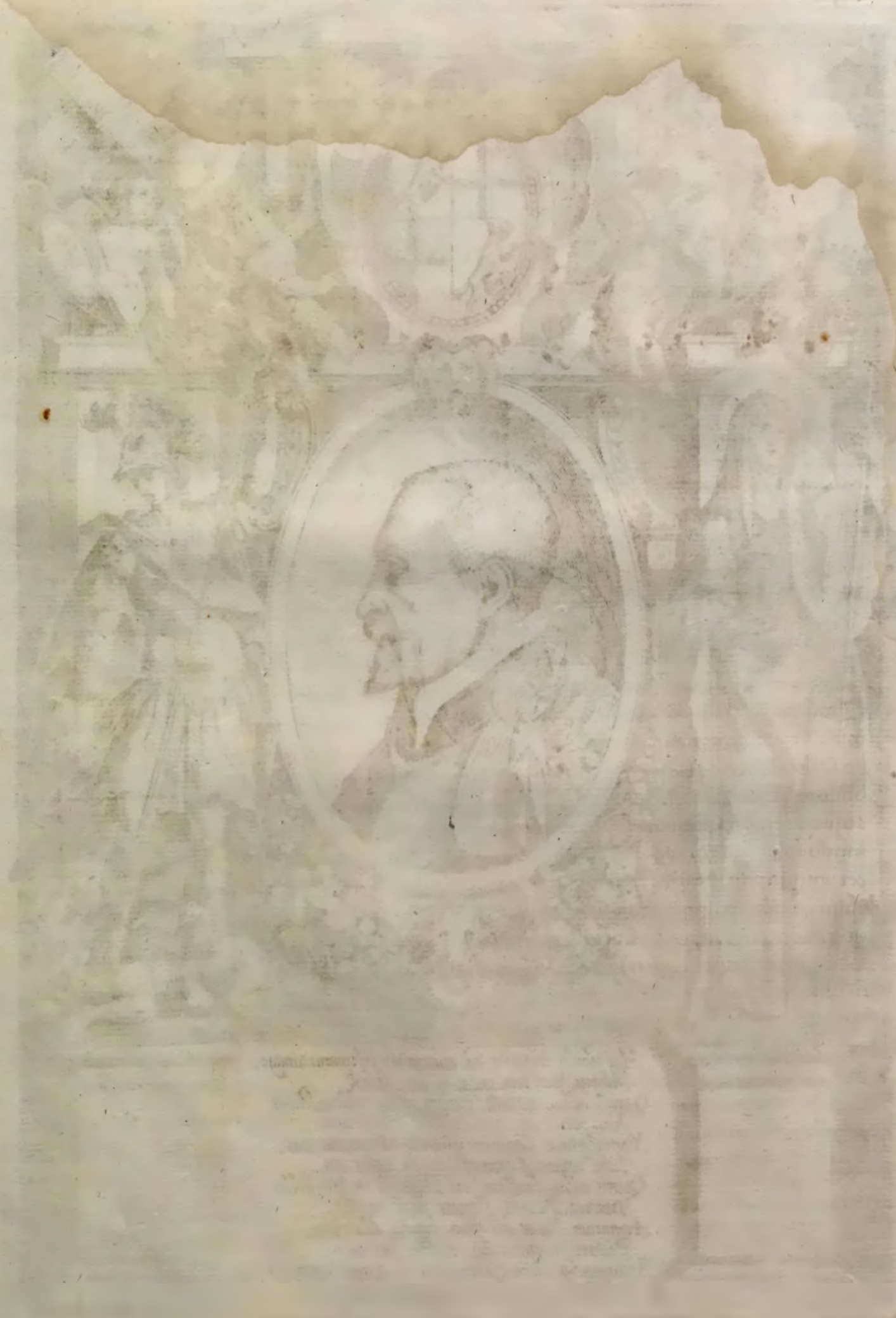


235702

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
OF THE
CITY OF LONDON
1851



Hac tabula expressa ad uiuum est Hugonis imago,
 Adspice, Mars toto spirat in ore ferox
 Quæris adhuc mentem? Verum, quam reddere Pictor
 Non potuit, mentem reddidit Hugo suam.
 Namq; graues Equitum quando compescuit iras,
 Tunc animi expressit uiuida signa sui.
 Quæris adhuc dextram? sed Principis inclita bello
 Dextera Pictoris fingier arte neglūt.
 Armata Pictor hīs minus fingere dextram,
 Pictori attonita hīs accidere manus.
 Attamen hic Pictor quas suppressit, auspice Sixto
 In Solymos proprias exprimet Hugo manus.



SIXTVS PAPA V.



Ad futuram rei memoriam. Salubri regularium personarum quarumlibet directioni sollicitis studiis intendentes, ijs, quæ ad id tendere dignoscuntur nostræ approbationis robur libenter adijcimus, aliasq; de super disponimus prout in domino cõspicimus salubriter expedire. Sanè pro parte dilectorum filiorum Hugonis de Loubenx Verdala Magni Magistri, & Capituli Generalis Hospitalis Sancti Ioannis Hierosolymitani nobis nuper exhibita petitio cõtinebat, quod licet alias se: re. Paulus Papa III. Stabilimenta, concordias, statuta, consuetudines, vsus, & naturas dicti Hospitalis in vnum volumen redacta, & per nonnullos S. R. E. Cardinales examinata per suas literas approbauerit, & confirmauerit, ac dictarum literarum suarum patrocinio communierit, supplens omnes & singulos defectus, si qui interuenerant in eisdem, eaq; voluerit, & mandaue- rit in posterum inuiolabiliter obseruari, decernens tunc, et pro tem- pore existentes Magistrum, & Fratres dicti Hospitalis seu eius Religionis, ad eorum duntaxat ex institutis regularibus stabili- mentis, statutis, consuetudinibus, vsibus, & naturis, quæ hæcte- nus viguerant in ipso Hospitali, obseruantiam teneri & obliga- ri, quæ in ea noua eorum moderatione, & ordinatione contineba- tur, & non aliorum, quæ utpote inutilia, & superflua, aut alias inobseruabilia tenta fuerant, & si in eorum in Fratres receptione de illorum obseruationis promissione, iuramento, & voto se astrin- xissent, prout in eisdem litteris, in quibus tenor de nouo ordinato- rum statutorum, & stabilimentorum, concordiarum vsuum, & consuetudinum de verbo ad verbum insertus fuit, plenius conti- netur: Nihilominus ipsi Hugo Magister, & conuentus conside- rantes quod in eisdem statutis, stabilimentis, & consuetudinibus plura erant, quæ cum tunc temporis moribus non satis cõueniebãt, aut confuse, & obscure posita reperiiebantur, & propterea litibus viam dabant, alia vero inter se dissidebant, & contrarium sen- sum preferre videbantur, ac complura ad rem nihil omnino fa- ciebant, opera nonnullorum ipsius Hospitalis fratrum, illius nego- tiorum peritissimorum ad id specialiter deputatorum effecerunt, ut sublati quantum fieri potuit difficultatibus, & omni ambiguo in-

tellectu,

tellectu, dilucidatis obscuris, & ijs, quæ dissidere videbantur, in unum sensum adductis, & quibusdam non necessarijs refecatis, ac additis permultis alijs stabilimentis ad diuini cultus augmentum, & ipsius Hospitalis utilitatem, ac salubrem illius personarum directionem tendentibus, quæ postmodum per quondam Ioannem de Valletta tunc in humanis agentem, & ipsius Hospitalis Magistrũ, & dictum Hugonem, ac alios ipsius Hospitalis Magistros successiue edita fuerant, & ab omnibus desiderabantur, & efflagitabantur, statuta, stabilimenta, et consuetudines huiusmodi in unũ nouũ volumen, sub nomine ipsius Hugonis Magistri redigeretur, et cõpilarentur. Quare Io. Baptista Rondinellus dicti Hospitalis Frater, & prædicti Magistri, & conuentus Hospitalis S. Ioannis apud nos Orator pro parte Hugonis Magistri, et Capituli præfatorum nobis humiliter supplicauit, ut statutis, stabilimentis, et consuetudinibus in unũ nouum volumen, ut præfertur, redactis, & compilatis pro eorum subsistentia firmiori robur nostra approbationis adijcere, aliasq; in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ad præclara Religionis huiusmodi merita debitum respectum habentes, & considerantes, illius Fratres fidei catholice indefessos propugnatores, cultores, & defensores existere, huiusmodi supplicationibus inclinati, stabilimenta, statuta, & consuetudines in unum nouum volumen sub nomine ipsius Hugonis Magistri, ut præfertur, redacta, & cõpilata, quæ per dilectum filium nostrum Antoniũ tituli Sanctorum Ioannis, & Pauli presbiterum Cardinalem Carasam inspicere, & examinari fecimus, ac de quorum continentia ab eodem Antonio Cardinali fidelem habuimus relationẽ, Apostolica auctoritate, tenore presentium, approbamus, & confirmamus, ac illis perpetua & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, supplentes omnes, & singulos, tam iuris, quã facti defectus, si qui forsã interuenerint in eisdem, eaq; omnia perpetuis futuris temporibus valida, & efficacia fore, suosq; plenarios effectus sortiri, & ea solum, & non alia antiqua, ab omnibus inuiolabiliter obseruari debere decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ceterisq; contrarijs quibuscunq;. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris die xx. Martij M. D. LXXXVI. Pontificatus nostri anno Primo.

Io. Baptista Canobius.



ANGELORVM PRECES.

*Suscipe sancte Pater tutela' gaudia nostrae'
Misiabis dona premia digna tuis*

RESPONSVM.

*Qui uitam posuere suam pro nomine Christi
Vobiscum merito premia tanta gerant*



THE MAGISTROR TALL
JOSEPH



FR. GERARDVS
anno Dni MLXXXIX
capta est
Hierusalem
Duce Godofredo
Christians
profectus
cum a

F R A T E R
R A Y M U N D U S
D E P O D I O

B E N E F R A T E R
D E B A L
G E R I V S
A V

F R A T E R
A R N A L D U S
D E C O M P S

Phil Thom gall. sc



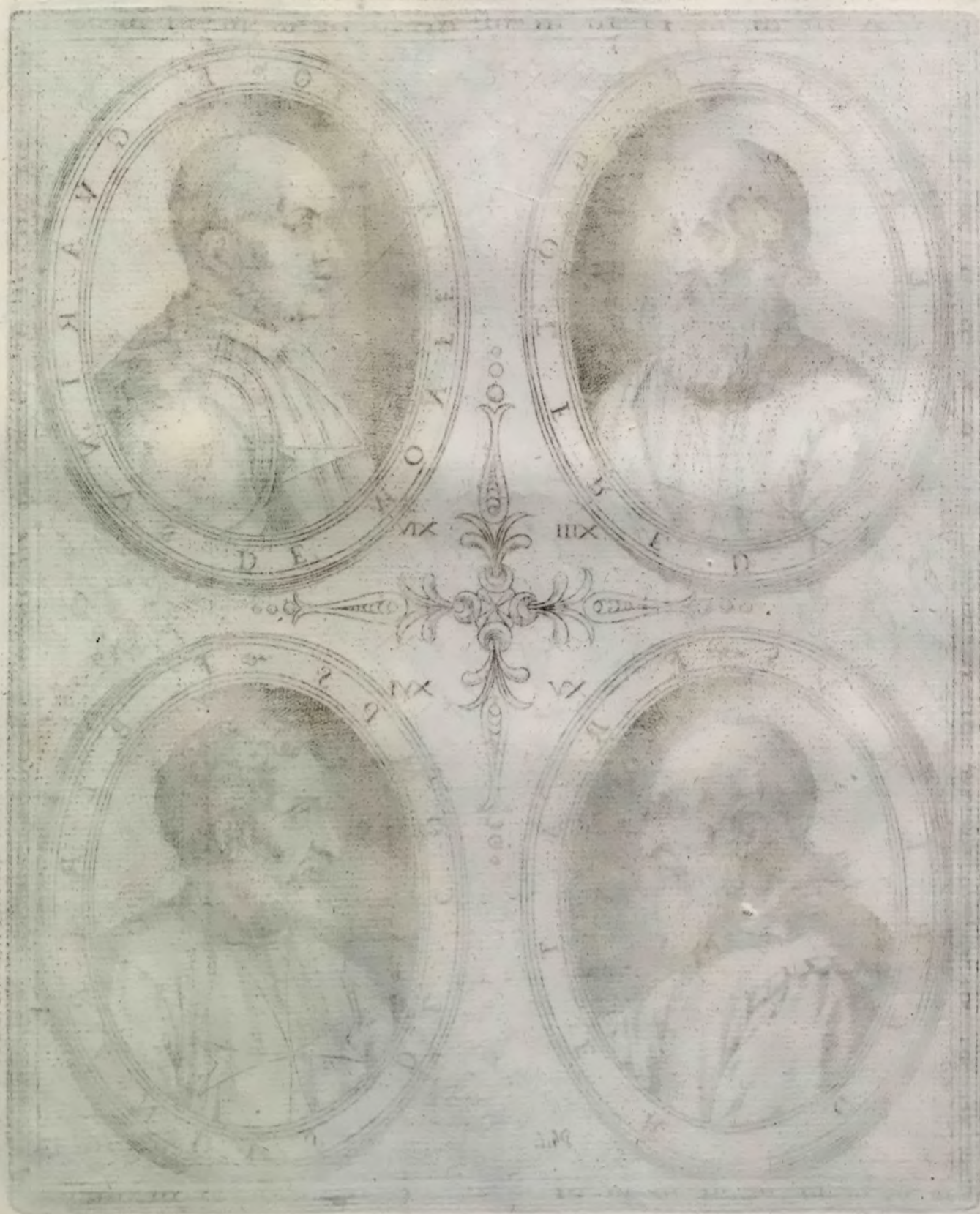






















Phil. Thom. Gallus fecit



















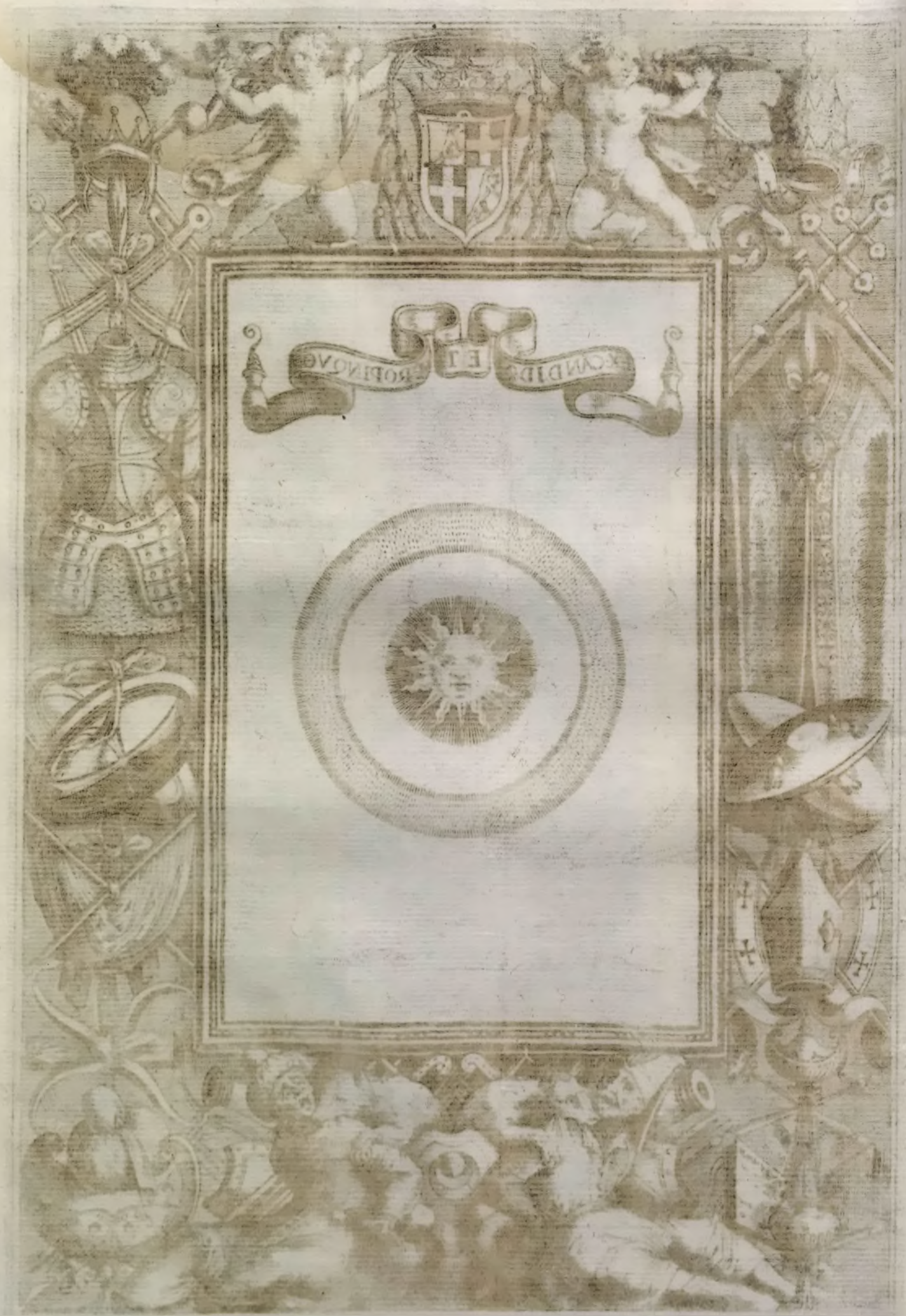


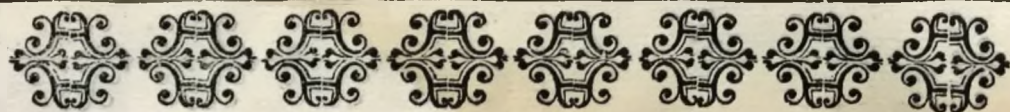








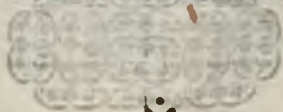




RATER HVGO DE LOVBENX VER-

DALA Dei gratia sacrae domus Hospitalis Sancti
Ioannis Hierosolymitani Magister humilis, paupe-
rumq. IESV CHRISTI Custos, & nos Baiuli-
ui, Priores, Commendatarij, & Fratres, Concilium
completum Retentionū Capituli Generalis in Do-
mino celebrantes. Vniuersis & singulis eiusdem do-

mus Fratribus praesentibus & futuris salutem & fraternam charitatem.
Varia & inconstans rerum humanarum conditio hoc habet, vt quae om-
nibus temporibus rite concernant, nullis vnquam legibus constitui pos-
sint. Quod cum nostri maiores prudenter intelligerent, nonnulla à suis
antecessoribus sancita iura aut penitus abolenda, aut mutanda in melius
esse censuerunt; quorum nos auctoritate & exemplo commoti, aut po-
tius necessitate publica exigente coacti, cum nonnullas quae illi quondā
tulere leges, quamuis vt tum tempora ferebant Reipub. vtilis, nostro ta-
men aucto ob varium hominum ingenium, aut planè damnosas, aut nul-
lum omnino commodum afferre videremus: delectis in Capitulo Gene-
rali ex nostro numero aliquot rerum huius ordinis peritissimis viris; eos
magnopere hortati sumus, vt sumptis tam vetustis, quam recentioribus
statutis, quae hactenus inter nos vigeant, illa quanta fieri posset diligen-
tia inspicerent; quaeq. abrogatione, correctione, aut illustratione digna
esse censerent, pro suo arbitratu, aut prorsus delerent, aut in meliorem
formam, clarioremq. redigerent. Quod cum illi non minori solertia
quam fide praestitissent, ita vt suis in hac parte laboribus nonnihil Reipu-
blicae consuluisse viderentur, additis permultis quae deerant, haec tantū
quae in hoc volumine continentur statuta, efficacia ac vtilia esse retulerūt.

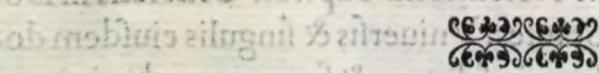




INDEX TITVLORVM

IN PRAESENTI VOLVGINE

CONTENTORVM.



D E Regula.	Tit. i.	fol.	1
De Receptione Fratrum.	Tit. ii.	fol.	5
De Ecclesia.	Tit. iii.	fol.	19
De Hospitalitate.	Tit. iiii.	fol.	31
De Communi arario.	Tit. v.	fol.	41
De Capitulo.	Tit. vi.	fol.	65
De Concilio.	Tit. vii.	fol.	77
De Sgordio.	Tit. viii.	fol.	91
De Magistro.	Tit. ix.	fol.	97
De Baiuliis.	Tit. x.	fol.	105
De Prioribus.	Tit. xi.	fol.	123
De Officio Fratrum.	Tit. xii.	fol.	131
De Electionibus.	Tit. xiii.	fol.	135
De Commendis & administrationibus.	Tit. xiiii.	fol.	145
De Visitationibus.	Tit. xv.	fol.	163
De Contractibus & alienationibus.	Tit. xvi.	fol.	169
De Locationibus.	Tit. xvii.	fol.	175
De Prohibitionibus & pœnis.	Tit. xviii.	fol.	181
De Verborum significatione.	Tit. xix.	fol.	201



RED DITE

RETRIRVET.



REDDITE

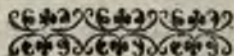
RETRIBVET.





DE REGULA

TITVLVS PRIMVS.



REGVLA HOSPITALARIORVM & Militiæ Ordinis sancti Joannis Baptiste Hierosolymitani.

F. RAYMVNDVS DE PODIO MAGISTER.



N nomine Domini, Amen. Ego Raymundus Seruus pauperum Christi, & Hospitalis Hierusalem Custos, de Concilio Capituli fratrum instituo hæc in domo Hospitalis sancti Joannis Baptiste Hierusalem. Præcipio enim quòd omnes fratres accedentes ad obsequium pauperum, & tuitionem fidei Catholicæ teneant, & cum diuino præsidio seruent tria, quæ promissa sunt Deo, videlicet castitatem, obedientiam: hoc est, quòd adimplebunt, quicquid eis erit iniunctum à suo Magistro: atque viuere sine proprio: quoniam Deus requireret hæc tria ab eis in vltimo iudicio.

EXERCITIVM MILITIÆ pro Christo.

CONSVETVDO.

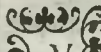
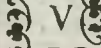


RDO noster ab eius primæua institutione Sacro sanctæ Sedis Apostolicæ, Catholicorumq. Regum, Principum, & deuotorum Christicolarum munificentia, suffragio, fauore prædijs, possessionibus, ditionibus gratijs, priuilegijs, immunitatibus dotatus, auctus, ampliatus, ditatus est: vt vera charitate virtutum matre, firmaque basi intenti milites ordinem professi, sanctæ Hospitalitati fidei militiam adiungerent, cumlarent, copularent, dupliciq. fungentes officio & exercitio, gestis virtuosos sese dicarent. Peculiare certe, & proprium est Christi militibus (non postpositis sacre Hospitalitatis sanctis operibus) pro Christi nomine, pro cultu diuino, pro fide catholica pugnare, iustitiam colere, reuereri, tueri, oppressos fouere, subleuare, defendere. Ad hoc enim Hospitalarij milites, Christi hospitalitatem & militiam exercentes, exteriori veste signum crucis

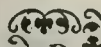
octogonum deuota consideratione virtutibus insignitum gestant : vt interiori etiam veste viuificæ crucis signum spiritualiter deferant, dextraq. manu acutum vibrantes gladium, post multifariam eleemosynarum largitionem, gentem Mahumetanam, & qui à fide deuiant, oppugnent, premant, pessudent. Quibus quidem sanctis operibus addicti, sanctorum martyrum militum Machabæorum pro cultu diuino pugnantium exemplum saluberrimum sequi, imitariq. monentur, inuitantur, accenduntur. Qui pauci innumeros exercitus prophanarum gentium diuino adiuti præsidio quandoq. premere, vincere, subijcere soliti sint. Meminerint, perpetuaq. mente teneant Religiosi milites nostri, cultus diuini zelo informati Sacratissimæ Regulæ vota substantialia, obedientiam, castitatem, paupertatem tenere, complere, perficere : virtutibusq. moralibus, & Theologicis intendere studeant. Quibus prudenter, temperanter, fortiter, charitate inflammati pro Christi Saluatoris nostri sacro nomine, pro viuificæ crucis signo, pro iustitia, pro pupillis, pro viduis gladio exerto quæq. certe pericula aggredi non formident. Nemo quippe maiorem charitatem habet, quam vt animam, idest, vitam ponat pro amicis, idest, catholicis. Id eorum proprium est, ea est vocatio, ea est electio, ea est iustificatio, ea denique est sanctificatio : vt hac peregrina vita peracta, spe firma erecti, æterno fruantur præmio, ad quod humanum genus à Deo creatum est. Ei vero, qui sanctorum operum, & belli (quod pro Christiano nomine geretur) præuaricator, detractor, desertor, conuictus fuerit, ad peruersorum terrorem, & proborum laudem animaduersio, & seuera poena pro statutis & consuetudinibus ordinis propolita haud immerito censetur.

DE POENA TRANSGRESSIONIS Regula, & Statutorum.

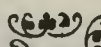
F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

- III.  T fratres ordinis nostri Regulæ, ac Statutorum transgressores non fiant,  V decernentes declaramus, quod contentorum in Regula transgressio animam corpusq. obligat : Statutorum autem, & consuetudinum infractio & violatio corpus tantum ad poenam obnoxium reddit : nisi horum quorundam omissio, aut transgressio secundum ius diuinum, aut canonicas sanctiones animam obligaret.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

- IIII.  P Ræcipimus vt in assembleis, quæ in ieiunijs quatuor temporum celebrantur, Regula palàm coram omnibus fratribus legatur.

F. PETRVS DAVBVSSON.

- V.  S Ancimus quod post Regulam legantur Statuta infra scripta.
De Regula.

II. Exercitium militiæ pro Christo.

III. De poena transgressionis Regulæ, & Statutorum.

De receptione Fratrum.

III. De habitu fratrum Hospitalis Hierosolymitani.

De Ecclesia.

- I. De rebus diuinis, ac sacris colendis.
- II. De orationibus per fratres quotidie dicendis.
- III. Dies in quibus Fratres ieiunare tenentur.
- XXXIII. Dies in quibus Fratres mantellum portare tenentur.

De Hospitalitate.

- I. Quòd Fratres Hospitalitatem exercent.

De communi ærario.

- XXII. De debitoribus nostri communis ærarij.

De Capitulo.

- III. Quòd Fratres accedant ad capitulum generale.

De Magistro.

- I. Quòd Fratres obediant Magistro.

De officio fratrum.

- V. De honesto vestitu Fratrum, cum sequenti.
- VIII. Quòd Fratres in armis se exercent.
- IX. Quòd Fratres quolibet anno conficiant despropriamentum.

De Commendis.

- XXXVIII. De Resignationibus.
- XXXIX. De pœna resignantium.
- LXV. Quòd Fratres non impetrent commendas, aut beneficia extra ordinem nostrum.

De Contractibus & alienationibus.

- III. Quòd fratres non exercent mercimonia.
- IIII. Inhibitio fœnoris, & vsuræ.
- V. Quòd bona ordinis nostri non alienentur.
- VI. Quòd nullus frater impignoret, aut obliget bona ordinis nostri.
- X. Quòd fratres non alienent bona acquisita.

De prohibitionibus & pœnis.

- I. Quòd non licet fratribus testamenta condere, hæredem instituere, aut legata facere.
- XIII. Quòd fratres non discedant à conuentu sine licentia.
- XVI. Quòd fratres non impetrent literas commendatitias pro obtinendis commendis.
- XXXII. Casus per quos fratres habitu priuantur cum quatuor sequentibus.
- LII. De concubinarijs publicis, cum sequenti.
- LXI. De obedientia.
- LXIII. De pœna eorum qui non interfunt officijs diuinis.



INDVIMINI NOVVM HOMINEM
VT CVM HOC AVT IN HOC.





DE RECEPTIONE FRATRVM

TITVLVS SECVNDVS.

QUALITER FRATRES RELIGIONIS

Hierosolymitana recipi debent ad professionem.

CONSVETVDO.



VI infirmorum obsequio, ac fidei catholicæ tuitioni sub habitu regulari ordinis nostri personam ascribere cupiunt, hæc norma formaq. ad professionem deuote admittuntur. Qui enim professurus est, sciat nouum hominem se induere. Igitur labem omnis iniquitatis abijciens, confessionem de more Ecclesiæ sacerdoti humiliter peragat, sicq. mundus, & vitijs purgatus cum veste longa seculari solutaq. (vt se liberum ostendat, qui suauis laqueo victus erit) reuerenter genibus flexis ante altare se præsentet ardentem cæreum manibus tenens (vt charitatem significet, quæ amor est igneus) missamq. audiat, Eucharistiamq. suscipiat: & ante susipientem fratrem ea reuerentia constitutus humiliter ab eo petat, se ad fratrum & sacre Religionis hospitalis Hierusalem consortium comitiumq. admitti. Tunc frater suscipiens discretis & deuotis verbis perentis propositum roboret, docens quàm salubre, quàm præclarum existat pauperibus Christi seruire, ac misericordiæ opera exequi, & fidei obsequio ac tuitioni se ascribere. Multi quidem id expetiuerunt, sed assequi non valuerunt. Demum de Religionis obedientia, & seueritate eum doceat, qua non priuatos appetitus ipsum sequi licet: quinimmo superioris arbitrio viuere oportet, propria abnegata voluntate. Qui si quandoq. quidpiam agere voluerit, aliud obedientiæ vinculo perficere compelletur. Quo peracto, interrogetur professurus: si hoc complere paratus sit. Si se paratum esse responderet, vltius interrogetur: si alterius Religionis vota emisit, si nuptias contraxit, & matrimonium per carnalem copulam consummauit, si alicui personæ graui debito sit adstrictus, vel si seruus alicui adscriptus; nam si aliquid horum post votorum emissionem commisisset aut esse comperiretur, tunc ei cui aliquo modorum prædictorum esset adstrictus, habitu Religionis ablato, cum sua ignominia tamquam fidei semel datæ transgressor restitueretur. Si præmissa negauerit & se liberum affirmauerit, tunc frater recipiens missale exhibitum aperiat, quo aperto ambas manus iunctas professurus super sacras literas apponat: sicq. fratre recipiente interrogante, & qui recipitur respondente, profiteatur in hæc verba. EGO. N. voueo & promitto Deo omnipotenti, Beatæq. Mariæ semper Virgini Dei genitrici, ac sancto Ioanni Baptistæ, perpetuo, cum Dei auxilio, seruare veram obedientiam cuicumq. superiori qui à Deo & Religione nostra mihi dabitur, amplius viuere sine proprio, & castitatem seruare. Et continuò post hæc leuet manus à sa-

I.

cris scripturis, & recipiens frater dicat. Recognoscimus te esse seruum dominorum Pauperum infirmorum & tuitioni fidei catholicæ dedicatum. Qui professus subiungat. Ita me esse cognosco. Postea missale osculetur, quo sumpto ipsum deferat ad altare & illic reponat, & post altaris osculum ad recipientem missale reportet in veræ obedientiæ signum. Quibus sic peractis, recipiens pallium nigrum assumit, quod manibus tenens ostendat professo Crucem albam & dicat. Credis Frater quod hoc sit signum viuificæ crucis, in qua Christus mortuus est, & pro nobis peccatoribus redimendis pendit? At ille respondet: Credo. Vtius recipiens dicat. Hoc est nostrum signum, quod iubemus vt semper in habitu gestes. Postea vero professus signum Crucis osculetur. His actis recipiens pallium & crucem ante pectus in parte sinistra imponat ipsumq. osculetur & dicat. Accipe hoc signum in nomine sanctæ Trinitatis, Beatæq. Mariæ semper Virginis & sancti Ioannis Baptistæ ad augmentum fidei, & tuitionem Christiani nominis atque pauperum obsequium. Ideo enim frater tibi Crucem in hac parte ponimus vt hanc toto corde diligas, & dextra pugnes, & defendas, & defensam conserues. Nam si pro Christo contra fidei hostes pugnans sanctæ Crucis vexillum pedem referens deferas, & ex bello tam iusto fugias, pro statutorum & consuetudinū ordinis forma signo Crucis sacerrimo merito tu voti violator priuaberis & tamquā foetidum membrum à cætu nostro expulsus iri te noueris. Deinde pallij laqueum collo liget dicens: Accipe iugum Domini quia suaue & leue est, sub hoc inuenies requiem animæ tuæ, subinde dicat; Non delicias tibi, sed panem & aquam, & humilem vestitum tantum promittimus, atque participem facimus animam tuā, tuorumq. parentum & consanguineorum in bonis operibus ordinis nostri, fratrumq. nostrorum, quæ per vniuersum orbem sunt, & in futurum fient. Professus dicat: Amen, quasi dicat, ita sit, oro, & tunc frater recipiens primo, deinde circumstantes ad amplexus & osculum nuper professum recipiant: quod sit amoris, pacis fraternæq. dilectionis signum. Sacerdotes autem qui adfuerint, præsertim ille qui missam celebrauerit, orent in hunc modum.

Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui. Psal.

Magnus dominus & laudabilis nimis in ciuitate Dei nostri in monte sancto eius, &c. Psalm.

Ecce quam bonum & quam iucundum habitare fratres in vnum, &c.

Gloria patri, & filio, & spiritui sancto. Sicut erat, &c. Suscepimus Deus, &c. vt sup. Psal. Ecce quam bonū & quam iucundū, &c. Gloria patri, &c. Suscepimus Deus, &c. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. Et ne nos inducas, &c. *℣.* Saluum fac seruum tuum. *℟.* Deus meus sperantem in te. *℣.* Mitte ei domine auxilium de sancto. *℟.* Et de Syon tuere eum. *℣.* Nihil proficiat inimicus in eo. *℟.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *℣.* Esto ei domine turris fortitudinis. *℟.* A facie inimici & persequentibus eum. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

DEVS qui iustificas impium & non vis mortem peccatorum maiestatem tuam suppliciter deprecamur, vt hunc famulum tuum de tua misericordia confidentem, cælesti protegas benignus auxilio; & assidua protectione conserues, vt tibi iugiter famuletur, & nullis à te temptationibus separetur. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Oremus.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus prætende super famulum tuum. N. spiritum gratiæ salutaris, & vt veritate tibi cō-

placeat, perpetuum ei rorem benedictionis tuæ infunde. Per Christum dominum nostrum. Amen. Oremus. Oratio.

Suscipiat te dominus in numero fidelium, & licet nos indigni te suscipimus in orationibus nostris. Concedat tibi dominus locum, bene agendi, voluntatem perseuerandi, & gratiam ad æternæ vitæ beatitudinem hæreditatemq. feliciter perueniendi: vt sicut nos charitas fraternitatis coniunxit in terris, ita diuina pietas quæ dilectionis auxiliatrix est, cum suis fidelibus te coniungere dignetur in cælis, præstante domino nostro Iesu Christo. Qui cum patre & spiritu sancto viuit & regnat Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

DE DIVISIONE GRADVVM

Fratrum ordinis nostri.

CONSVETVDO.

FRATRVM nostrorum triplex est differentia. Alij enim sunt milites, alij sacerdotes, alij seruientes. Sacerdotum item & seruientium status, rursus in duo diuiditur. Sacerdotum in sacerdotes conuentuales, & sacerdotes obedientiæ. Seruientium, in seruientes armorum, videlicet, in conuentu receptos, & seruientes officij siue itagij. Qui verò sub gradu militiæ ad hoc idoneus & aptus pro forma statutorum & consuetudinum, ad professionem ordinis nostri admitti postulabit, priusquam habitum suscipiat & professionem faciat cingulo militiæ decoretur necesse est. Si autem ab aliquo principe catholico, aut altero facultatem militiam præstandi habente, militiæ insignia non fuerit adeptus, à fratre milite ordinis nostri suam professionem recipiente, aut ab altero fratre milite militiæ huiusmodi insignia secundum consuetudinem, militiam præstandi recipiat, & demum ordine præfacto ineat professionem. Capellanos autem & seruientes armorum & officij insignibus militiæ decorare non oportet, nec consuetum, nec ordinatum est, sed sub eorum gradu ad professionem admittuntur.

DE HABITV FRATRVM

Hospitalis Hierosolymitani.

F. RAYMVNDVS DE PODIO.

Professionem nostræ congruit, vt omnes fratres Hospitalis clamidem siue mantellum nigri coloris cum cruce alba gestare teneantur.

F. NICOLAVS DE LORGE.

In armorum autem exercitio statuimus, quòd sagula siue suprauestes ru-beas cum Cruce alba recta deferant.

DE QUALITATE ADMITTENDORVM


ad professionem ordinis nostri.

F. HVGOREVEL.

Statuimus nequis deinceps ad religionis nostræ professionem admittatur, qui sit extra matrimonium, & à parentibus illegitimis natus præter co-mitum aut maioris gradus & tituli dominorum filios.


F. IOANNES DE VALLETTA.

VI.

 I quidem comitum aut maioris gradus & tituli dominorum filij, Patre, Auo, & proauo paterno secularibus, iisque comitibus aut maioris gradus, & tituli dominis sint prognati.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VII.

 T vt sint ex ingenua matre nati. Insuper nulli detur habitus ordinis nostri qui originem à Iudeis, Marranis, Saracenis, aut alijs Mahumetanis traxerit, etiam si filij comitum aut aliorum principum essent.

F. HVGODÉ LOVBENX VERDALA.

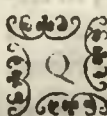
VIII.



Rohibentes Linguis & Prioratibus ne cuiquam de huiusmodi defectu gratiam faciant, quam si fecerint nullam esse declaramus.


F. HVGOREVEL.

IX.

 Vicunque in alio ordine professionem fecerit in nostro nulla vnquam ratione recipiatur, & si receptus fuerit, habita notitia, habitu priuetur.

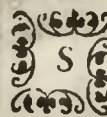
F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

X.

 T à conuentu expellatur ablata illi omni spe habitum nostrum, aut alimentum vel quicquam aliud in ordine nostro siue sit comenda, siue membrum, vel pensio etiam de gratia speciali consequendi.

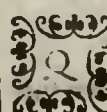
CONSVETUDO.

XI.

 I quis alicui graui debito sit astrictus aut matrimonium contraxerit, & id per carnalem copulam consumauerit, ad ordinem nostrum non admitatur.


F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XII.

 VI homicidium commiserit, aut in saeculo existens flagitiose & peruerse se gesserit.

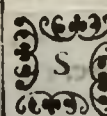
F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XIII.

 VIIi detur habitus nostri ordinis qui annum ætatis suæ decimum octauum non artigerit: Magistro tamen conceditur, vt octo pueros sibi eligat ex qua voluerit natione, & in quouis gradu ad familiare, & domesticum suum seruitium, quibus nihil de ætate vel antianitate obijci possit: Ita tamen vt sint annos nati duodecim.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

XIII.

 I quis autem secus electus, & receptus fuerit, nulla antianitatis, aut residentie prærogatiua fruatur, nec tabulam, & soldeam à communi ærario percipiat etiam si de gratia Magistri & linguarum electus & receptus erit.

IDEM

IDEM MAGISTER.

Adhaerentes Sacrosancti Concilij Tridentini decreto, statuimus, vt nullus ante decimum sextum suae ætatis annum expletum ad professionem ordinis nostri, idest, votorum emissionem admittatur.

XV.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

Vllus omnino recipiatur qui non sit corpore firmo, & recte compacto atque laboribus apto, prospera valetudine, mente sana, probisque moribus præditus.

XVI.

DE PROBATIONIBVS FACIENDIS
ante receptionem.

F. HVGOREVEL.

VI in fratrem militem recipi optabit necesse est, vt authenticè probet se ex ijs parentibus esse procreatum qui nomine & gentilitijs insignibus sint nobiles.

XVII.

DE NONNVLIS QUALITATIBVS
*requisitis in conficiendis probationibus fratrum
Capellanorum & seruientium armorum.*

F. IOANNES DE VALLETA.

Et si iure nostro in eis qui in gradum fratrum Capellanorum aut seruientium armorum in nostro ordine cooptandi sunt generis nobilitas nõ exiatur, non tamen ita ex infima plebe assumi debent, & sine aliquo defectu, vt in contemptibiles, & in paruo precio vulgo habeantur. Ideo statuimus, vt in posterum nemo in ordinem & gradum fratrum capellanorum, aut seruientium armorum, tam in conuentu quam extra conuentum ipsum, etiam de speciali gratia linguarum aut prioratum admittatur, nisi prius vna cum alijs qualitatibus per statuta nostra requisitis & necessarijs legitime probauerit se honestis parentibus natum, in liberalibusq. officijs versatum, numquam alicui in aliquo exercitio vili ministrasse, aut se, seu parentes eius, hoc est patrem & matrem in artificijs sordidis & mechanicis manibus proprijs operatum esse, exceptis ijs qui in re militari, aut præclaris ordinis nostri obsequijs enituerit.

XVIII.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XIX.

¶ VI ordinem nostrum ingressurus est probabit se esse natum in illius
 ¶ Q linguæ, aut Prioratus limitibus in quo se recipi postulabit.

IDEM MAGISTER.

XX.

¶ Ostremò teneantur qui habitum nostrum suscipere volent facere coram
 ¶ P delegatis & depuratis à Priore & capitulo prouinciali seu assemblea pro
 ¶ bationes ad receptionem suam per statuta nostra ordinatas, easque sic
 factas in ipso capitulo vel assemblea inspiciendas & legendas, comprobandas
 aut reprobandas exhibere.

F. PHILIPPVS DE VILLERS L'ISLE ADAM

XXI.

¶ Vm demùm solemnibus omnium supradictorum instrumentis ad nos in
 ¶ T conuentum mittantur. Etenim prohibemus ne qui frater miles esse ve-
 lit habitu nostro extra conuentum induatur.

F. HVGO DE LOVBENX VERDALA.

XXII.

¶ Prohibentes vt tempus solitum de gratia dari ad faciendum &
 exhibendum probationes supradictas, à linguis, prioratibus,
 aut a magistro & concilio amplius concedi non possit. Quod
 contrafactum fuerit nullius roboris censeatur.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XXIII.

¶ Volumus etiam vt nulli detur habitus nostri ordinis qui non habuerit cla-
 ¶ V midem quam rostratam siue ad puntas vocamus cum veste longa, & præ-
 terea si fuerit miles aut seruiens armorum arma cum sagulo militari
 idest supraueste.

DE POENA ADMISSORYM
 contra formam statutorum.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

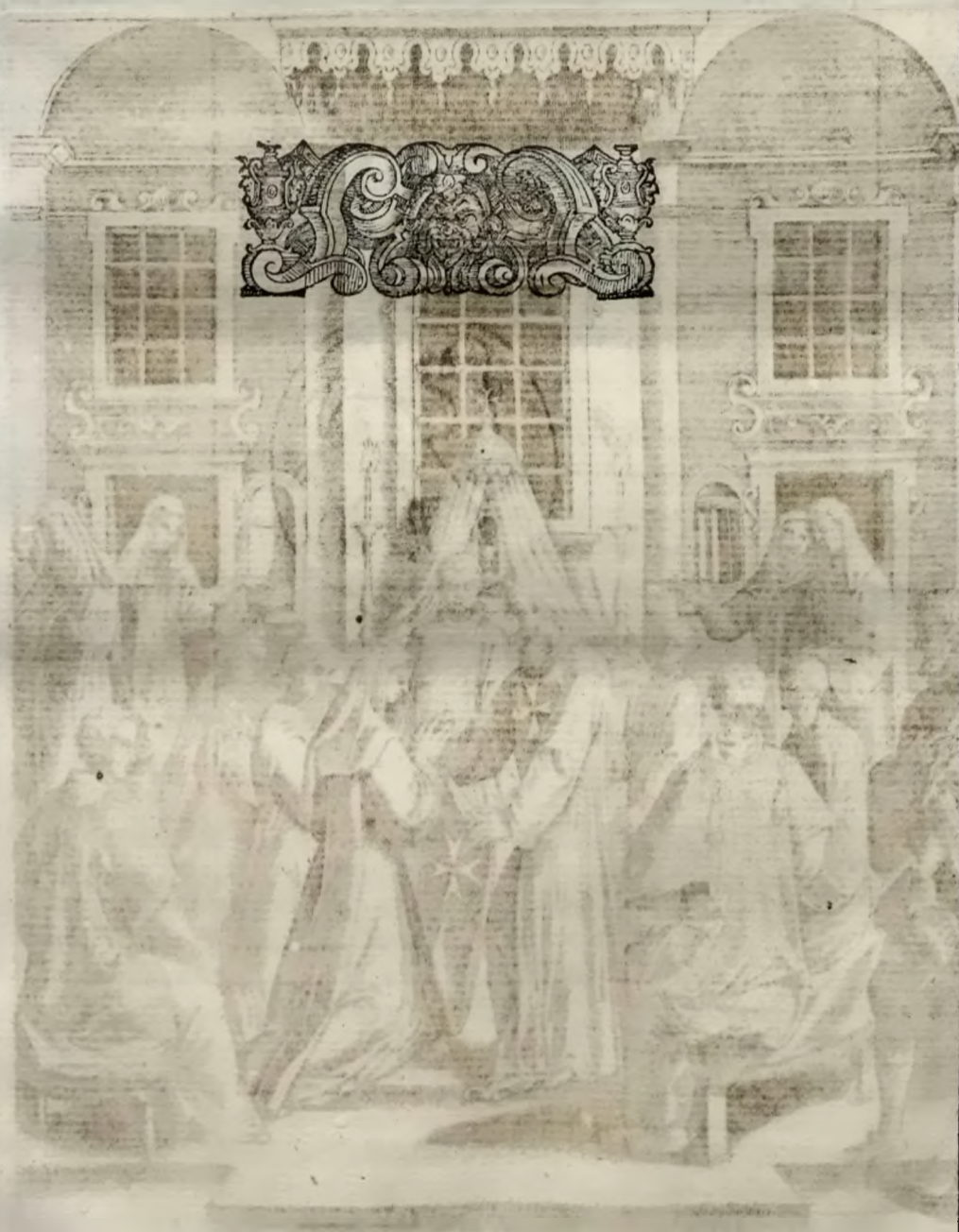
XXIII.

¶ Vi præter formam statutorum receptus fuerit, si frater Miles in fratrem ar-
 ¶ Q morum seruientem redigatur; si frater Capellanus in fratrem obedi-
 ¶ tia, si frater seruiens armorum in fratrem officij, & sint inhabiles ad om-
 nem administrationem commendarum & bonorum ordinis nostri.

NULLI IN GRADVM MILITVM
semel recepto de eius statu lis moveatur.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

Statuimus, quod qui semel in conuentu in gradum fratrum militum receptus fuerit ei nulla vnquam de eius statu controuersia à quoquam moueatur, nisi qui quærit talionem subire, idest, non probata intentione reijci in gradum fratris seruientis. Nulli verò post quinquennium super gradu suo quæstio inferatur. XXV.



IN HOC VINCES

ACCIPITE SORORES CRUCEM DOMINI NOSTRI
IESU CHRISTI
VT CRUCIFIXAE MVNDO VINCATIS.



DE SORORVM ORDINIS NOSTRI RECEPTIONE.

F. HVGGO REVEL.

Concedimus facultatem Prioribus, & Castellano empostæ admittendi ad professionem ordinis nostri mulieres honestæ vitæ ex legitimo matrimonio & nobilibus parentibus natas.

XXVI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Vimodo in monasterijs habitent.

XXVII.

DE ANNO APPROBATIONIS.

F. HVGGO DE LOVBENX VERDALA.

ANCIMVS quod deinceps nullus in conuentu nostro habitum suscipiat: nisi per annum in eo moram traxerit, vt illius mores, vita, & sufficientia cognosci possint, quo tempore ancianitatis, & residentia prærogatiua fruatur, tabulamq. & soldeam accipiat, qui contra fecerit illius temporis ancianitate non gaudeat.

XXVIII

DE RECEPTIONE FRATRUM

*Capellanorum, & Seruientium pro obsequijs
commendarum.*

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

XXX
III

NON liceat cuiquam fratrum nostrorum cuiuscumq. conditionis existat quempiam in fratrem ordinis nostri recipere, præter fratres capellanos, si deficerent in eorum ecclesijs vel capellis, & seruientes officij pro suis vel commendarum quas obtinent obsequijs, & seruitijs.

XXIX.

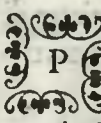
F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

Pprobatos tamen prius per capitulum prouinciale, seu assembleam, quibus sunt præsentandi cum assignatione victus, vestitus, & habitationis de suo, vel alicuius beneficij ecclesiastici.

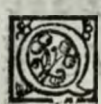
XXX.

QVOD FIAT MATRICVLA DE
 Fratribus Capellanis & Seruientibus receptis extra
 Conuentum.

IDEM MAGISTER.

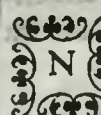
- XXXI.  Ræcipimus Prioribus, & Castellano empostæ, vt de huiusmodi fratribus extra conuentum nostrum receptis matriculam fieri mādent, in qua omnes notentur, & conscribantur: alioquin pro ordinis nostri fratribus non habeantur, neque illius priuilegijs gaudeant, aut bona, & beneficia eius ecclesiastica obtineant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLÉ.

- XXXII.  VI aliter quàm supra ordinatum est quēquam receperit, siue sit Prior, siue Baiulius, siue etiam Commendatarius, priuentur omni administratione prioratum, baiuliatuum, & commendarum per quinquēnium, quorum fructus omnes per id tempus applicabuntur nostro communi ærario, & si fuerit frater Conuentualis, per tantumdem temporis careat antianitate in fauorem filiorum arnaldorum.

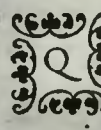
Quod frater seruiens non possit esse miles.

F. ROGERIVS DE PINIBVS.

- XXXIII.  ON conuenit religioso statum semel assumptū immutare, & gradum suæ qualitatis peruertere. Prohibemus igitur ne frater seruiens, cuiusvis conditionis fuerit, in fratrem militem admitti possit. Quod si a principe seculari, aut alio militiæ insignibus decoretur; nihilominus gradu, administratione, officio & stipendio fratris seruientis dumtaxat gaudere teneatur.

De forma recipiendi confratres seu donatos in ordine nostro.

CONSVETVDO.

- XXXIII.  VI in confratrem, aut donatum ordinis nostri recipi cupit: coram fratre ipsum recipiente reuerenter cōpareat, genibusq. flexis, positis manibus super missale, quod recipiens teneat, spondeat in hæc verba. Ego. N. promitto Deo omnipotenti, Beatæq. virgini Mariæ Dei genitrici, ac sancto Ioanni Baptistæ, Magistroq. Religionis Hierosolymitanæ, quod charitatem & amorem erga Magistrum, fratres, & ordinem, secundum possibilitatem meam gerā: pro viribus quoq. eos ac bona ordinis defendam: quod si facere nequero, eis pandam; & quæcunque sibi nociua mihi nota, ipsis manifestabo; Alteritusq. religionis nisi Hierosolymitani ordinis professionem non faciam. Quem si professus non fuero, post meum obitum in cēmeterio Hospitalis sepeliri peto. Quotannis quoque in festo Natiuitatis sancti Ioannis Baptistæ, aliquid in recognitionē confraternitatis ordini elargiar. Quibus peractis frater recipiens dicat: Quia prædicta promissisti, ideo te animamq. tuam, tuorumq. parentum participes efficimus

omnium

omnium officiorum diuinorum, beneficiorum, orationum, missarum & piorum operū: quæ perpetuo in nostra religione fient. De quibus Dominus noster Iesus Christus participes nos reddat. Quo peracto osculum pacis à recipiente & aliis fratribus assistentibus præbeatur, postea in libro confraternitatis eius nomen registretur: Annotetur quoque quod anno quolibet dare pollicetur. Hæc seruari in receptionem confratrum iubemus, reſeruatis vsibus quorundam prioratum in quibus fortassis aliter consuetum esset, qui morem apud eos vsitatum in dicta receptione seruare debent.

F. IOANNES DE HOMEDES.

¶ Nhibemus Prioribus & Castellano empoſte, Baiuliis, & quibusuis ordinis nostri fratribus, ne quempia in donatū seu confratrem ordinis nostri sine iussu & mandato Magistri admittant. Qui contrafecerit habitu priuetur & sic admissi inter confratres seu donatos nostros non reputentur aut immunitatibus & priuilegijs donatorum fruantur & gaudeant. XXXV.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Confratres seu donati tres tantum ramos aut brachia crucis nostræ in vestis suæ parte sinistra pro signo deferent, idest, crucem nostram, dempta parte superiore. Quod si non fecerint priuilegijs non gaudeant. XXXVI

DE QUALITATE EORVM
qui in donatos recipientur.

F. IOANNES DE VALLETA.

¶ Voniam in recipiendis in ordine nostro confratribus seu donatis nonnullos abusus interuenisse compertum est, operæ precium duximus huic rei remedium adhibere. Quocirca hac præſenti ſanctione ſtatuiſmus, vt nemo deinceps ſecularis cuiuſcunq; gradus & conditionis fuerit, in donatum & confratrem ordinis nostri admittatur, niſi per Magiſtrum aut de eius mandato (vt iam ſtatutum eſt) & coram illo conſtare fecerit ſe honeſtis natalibus procreatum; & à Iudejs ſeu ſaracenis aut alijs Mahumetanis non ducere originem, probeq; & non ſagitioſè ſemper vixiſſe, nullamq; artem, ſeu exercitium ſordidum aut mechanicum per ſe exercuiſſe. Ac demum aliquam partem ſuorum bonorum ordini noſtro obtulerit; Quòd ſi quis præter hanc formam admiſſus vel receptus fuerit, vel poſt receptionem ſignum donatorum veſtibus inſutum palam & publicè non detulerit in numero donatorum non habeatur, nec priuilegijs confratrum gaudeat, aut quoquomodo fruatur; excepta congregatione donatorum & confratrum commendæ de modica inter quos ex antiquiſſima conſuetudine aliud obſeruatur. Tenebuntur tamè qualitates præſatas corà cõmendatario probare, non obſtantibus ſtatutis & conſuetudinibus in contrarium facientibus. XXXVII.

FORMA QVA FRATRES
noſtri habitu priuantur.

CONSVETVDO.

¶ Vm Frater ordinis noſtri ob delictum à ſe commiſſum habitus priuationem incurrit. Magiſter ſeu locumtenens, ad quem priuationis auctoritas ſpectat, de crimine atque delicto Concilium ordinarium certum reddat, XXXVIII.

consultetq. quid super hoc agendum sit. Demū matura deliberatione præhabita, ex concilij ordinarij decreto ad delicti probationem perueniatur; Informationes quoq. & attestations recipiuntur secundum formam statutorū & consuetudinū. Quibus peractis si contra reū ad habitus priuationem pro casus exigentia procedendum sit, Magister seu Viceregens, vt dictum est, quærimoniā seu plantam ad generalem assembleam referat. Assemblea enim ad hoc conficiendū sono campanæ solito more congregatur, in qua Magister seu viceregens crimen accusati proponit, & de tali crimine in propria forma, aut sub colore damni cōmissi ultra marcham argenti, ad eius delicti atrocitatē velandam, & iniquū exemplum vitandū, quærelam faciat, præsentē reo, & audiente, qui ad assembleā per Magistrū scutiferum sub tuta custodia adducitur. Quærela peracta, Magister, siue locumtenens illic præsidens Sgardium Baiuliuorū contra reū concedit, qui ipsum secundū Deū, dictamenq. recte rationis, ac statuta, laudabilesq. consuetudines Religionis, visa informatione, probatione, & cōfessione delicti, iudicet. Moxq. Magister vel eius locumtenens caput Sgardij assignat, & quempiam probum religiosum suū procuratorem deputat, qui coram Sgardio comparens agat pro casus exigentia. Quo peracto, caput & Baiuliui Sgardij ad partē secedunt: coram quibus Magistri procurator ex vna, & reus ex altera parte comparent; petitq. Magistri procurator, secundum delicti grauitatem reum habitus priuatione damnari. Reo vero potestas respondendi, & defendendi cōceditur: qui vel delictum fatetur, aut negat. Si fatetur, & misericordiam suppliciter petierit; Sgardium ad Magistrū & assembleā accedit, veniāq. pro reo trina vice implorat. Si Magister in vim statutorū, & non aliter, indulget, ad vltiora non proceditur, Si vero perseueranter iustitiam fieri petit, tunc Sgardium ad locū separatū secedit. Si vero reus crimen negauerit, tunc attestations, probationes, & informationes producantur. Itaq. reo propria confessione, & attestationibus legitimis, & testimonijs conuicto: Sgardium sententiā profert, & ad habitus priuationem reum condemnat. Qua sententia lata, accersito Magistri pcuratore, quod decretum est, ei panditur. Ipse vero procurator reū hortatur, vt Sgardium sequatur, quod corā Magistro & assemblea cōparet. Reus quoque adest gemebunda voce misericordiam implorans. Itaq. Sgardium veniā delinquenti crimine conuicto concedi humiliter petit. Si vero Magister vel locūtenens perseueranter sententiam promulgari iusserit, post trinam iussionē Caput & Baiuliui Sgardij, reoq. præsentē, sententiam priuationis habitus pronunciant, & crimine conuictum condemnant. Promulgata sententia, reus gemebundus genibus flexis misericordiam perseueranter implorat ante Magistrum seu Locumtenentem constitutus, cuius lateri Magister scutifer iussiones Magistri seu locūtenentis præstolans adhæret. Magister vero seu locumtenens reum damnatū his verbis alloquitur, & priuationem profert. Quia indignum signo viuifice crucis & habitu ordinis nostri, tuis exigentibus demeritis & sceleribus, te reddidisti: ad cuius professionē prius, tuis bonis moribus inducti admisimus. Idcirco statutis & vñbus ordinis nostri inhærentes, in bonorum laudem, & peruersorū terrorem, atque vt cæteris cedat in exemplum, te habitu ordinis nostri priuamus, & abdicamus, atque de nobili cætu & consortio fratrum nostrorum remouemus, reijcimus, & separamus, & tamquam putridum, foetidumq. membrum & sepositum abijcimus. His dictis, Magister scutifer iussu Magistri aut eius locūtenentis reo habitū leuat, hoc modo. Ad primam iussionem manū tantum ad pallium rei vel accusati admouet. Ad secundam vero iussionem nodum soluit rostrorum, quæ resoluta in anteriorem partem proijcit. Ad tertiam denique iussionem laquei vinculum resoluit, & habitū ab humeris leuat, dicens: Auctoritate superioris fungens a te laqueum,

iugum quidem domini suaue, & habitum ordinis nostri, quo te indignum reddidisti, aufero, leuo, & remoueo. His peractis, Magistri iussu Magister scutifer damnatum in carcere claudit. Si verò reus absens per contumaciam prius citatus, vel secundum formam statutorum nostrorum, & consuetudinum vocatus non affuerit, aut comprehendi non posset, in eius absentia, ac si præsens esset, vel si delictum palam, & publicè expresse contra formam statutorum perpetratum sit, aut notorium crimen existat propter quod accusatus habitus priuationem incurrere debeat, tunc etiam, reo personaliter non comparente, proceditur, constituto tamen de delicto legitimis attestationibus, & modo ac forma superius declarata cōtumax per sguardium condemnatur, & per Magistrum, vel locumtenentem habitum priuatur: locoq. rei absentis clamis siue Pallium ibidem constituitur, & post trinam iussionem Magister scutifer in absentis ignominiam leuat, & aufert.

FORMA QVA PRIVATIS habitus restituitur.

CONSVETVDO.

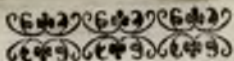
Solet ordo noster benignitate & misericordia vti erga eos qui peccatorum suorum penitentia ducti resipiscunt, & in melius vitam suam instituunt. Quapropter ubi quispiam e fratribus nostris propter sua flagitia habitu priuatus fuerit, & poenitentia ductus ea corrigere sit paratus & secundum statutorum nostrorum tenorem veniam mereatur, & non sit ei deneganda habitus restitutio, hoc modo fieri solet. Iussu Magistri, aut eius viceregents ad sonum campanæ publica congregatio seu assemblea congregatur. Seditibus quoque Magistro, & Baiulius, Prioribus cæterisque proceribus, & fratribus more solito: Magistri seu locumtenentis iussu adducitur per magistrum scutiferum seculari veste, vel camisia cum corda in collo secundum criminis atrocitatem indutus is, qui prius habitu priuatus fuit, iunctis manibus ardentem cæcæ tenens, in signum de proximò veræ charitatis, & dilectionis ordinis recuperandæ: sicq. humilis ad magistri pedes procumbit, suppliciter veniam sibi concedi, habitum restitui, ac consortio fratrum ascribi, morum ac vitæ emendationem, & honestatem præferens, postulat, requirit, supplicat. Magister autem, his auditis, hæc profert. Licet olim te demeritis tuis exigentibus habitu priuatum meritò constet: tamen cum morum, & vitæ laudabilis spes habeatur tibi veniam elargimur habitumq. ordinis nostri restituimus atque ceterui & fratrum nostrorum consortio denuo ascribimus. Da igitur operam vt sic virtuosè rite, & probè viuas, nè, quod Deus auertat, occasionem, iustitiæ seueritatem, rigoremq. in te exequendi præbeas. Recipis enim ingentem gratiam, & paucis admodum concessam: quæ animi, & corporis saluti conducatur. Quo dicto, iussu Magistri Magister scutifer pallio sumpto cum super humeros eius imponit, ac vinculum reuincit dicens. Accipe iterum iugum domini leue, atque suaue quod tibi animæ salutem afferat. Hoc peracto Deum laudans gratias agit, & obsequijs ordinis se dedicat.

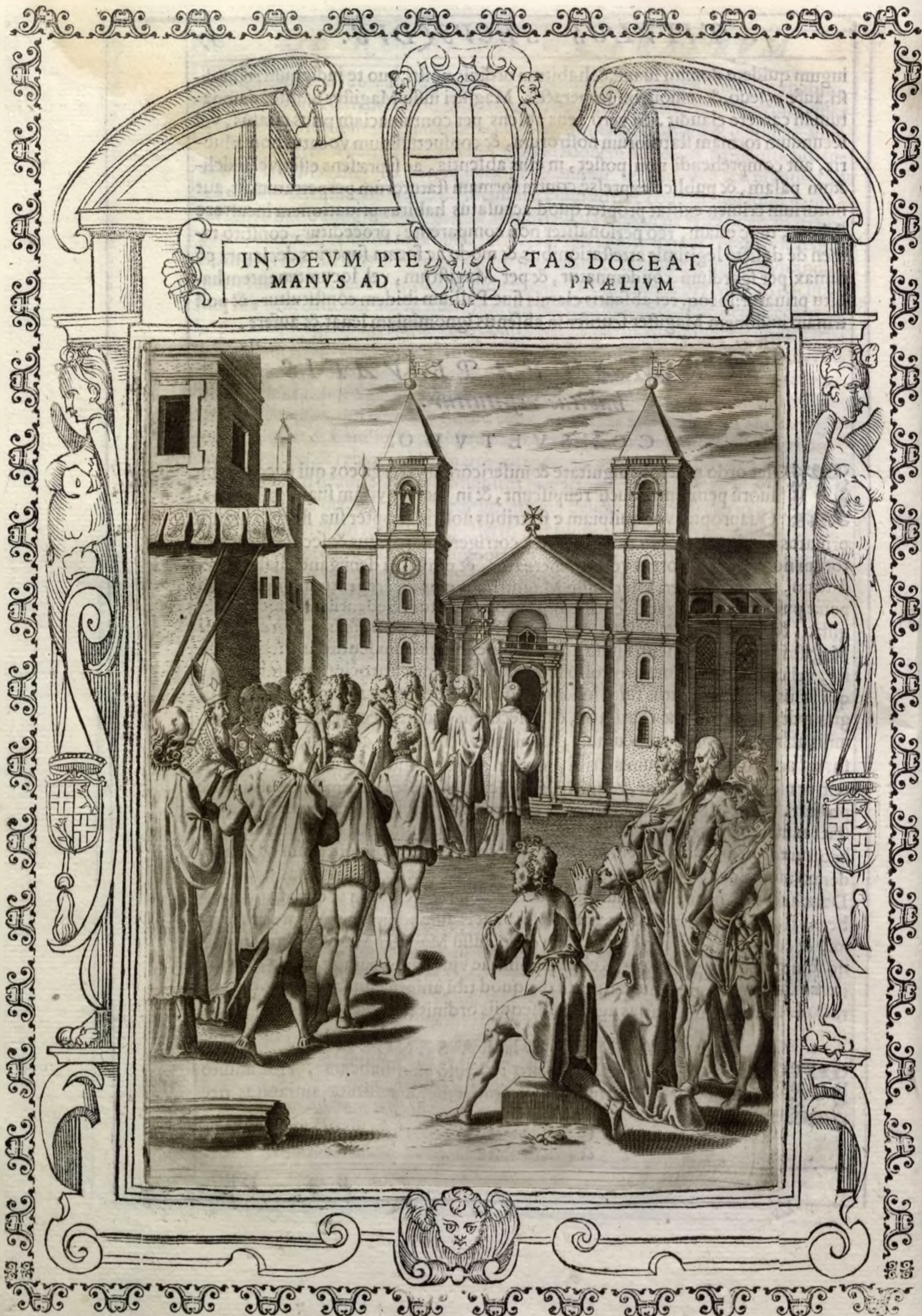
XXIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Contra hanc formam restitutus pro restituto non habeatur. Hoc addito quod per restitutionem habitus non censetur restituta antianitas nec residentia.

XL.

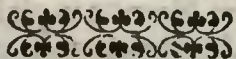






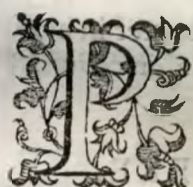
DE ECCLESIA

TITVLVS TERTIVS.



DE DIVINIS REBVS COLENDIS.

CONSVETVDO.



PRIMUM, & præcipuum Religiosi hominis officium est, toto animo, ac mente Deum colere, rebus diuinis, ac sacris intendere. Ideo fratribus nostris præcipimus, & mandamus vt in primis res diuinas, ac sacras colant, & venerentur, vt diuino auxilio adiuti fortius, & felicius arma in Christi hostes ferant, & exercent.

I.

DE ORATIONIBVS PER FRATRES *quotidie dicendis.*

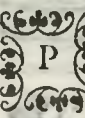
CONSVETVDO.

Eligionis nostræ institutores prudentissima ratione suasi iniunxerunt, vt fratres nostri milites, & seruientes (qui orationi vacare tenentur, quæ in Deum mens, eleuatur) breuem orandi modum haberent: vt faciliè orationi, hospitalitati, & fidei tuitioni operam adhibere possent. Itaque maiores nostri hanc orandi consuetudinem instituerunt, videlicet, quod omnes fratres ordinem nostrum professi milites, & seruientes singulis diebus simul, aut horis diuersis orationem dominicam à Domino Iesu Christo in lege euangelica institutam, quæ vulgò Pater noster vocatur, centies quinquagies dicant. Qui numerus orationis Dominicæ datus cêsetur in compensationem horarum ecclesiasticarum, videlicet. Pro matutinis diurnis tredecim. Pro matutinis horarum nostræ Domine xiiij. Pro prima hora xiiij. Pro tertia xiiij. Pro meridie xiiij. Pro nona xiiij. Pro vespers xvij. Pro cõpletorio xiiij. Pro quindecim Psalmis matutinorum xv. Pro vigilijs mortuorum xiiij. Pro vespers mortuorum viij. Hinc etiam laudabili consuetudine Apostolicoq. priuilegio inoleuit, quod si alicui placuerit, & ocium dabitur, De Beata Virgine, vel de mortuis horas dicere, quod horum alterum dicendo ad eum numerum orationis Dominicæ non est obligatus. fratres vero sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi, & Clerici ordinis nostri secundum sacratissimi Sepulchri Hierosolymitani consuetudinem officium canonicum pro gradu sui ordinis suscepti celebrare tenentur. Eam quoque institutionem à maioribus traditam inuiolabiliter seruari iubemus.


II.

*HI SUNT DIES, IN QVIBUS
fratres nostri ieiunare tenentur.*

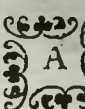
CONSVETVDO.

- III.  Rimum per totam Quadragesimam à quarta feria quinquagesimæ vsque
ad diē Paschæ. Præterea in magna letania quæ fit in festo Sancti Marci
Euangelistæ, eo ipso die; qui si inciderit infra octauam Paschæ ieiunium
transfertur post octauam. Insuper in diebus rogationum quæ fiunt ante Ascen-
sionem Domini: Videlicet in secunda, tertia, & quarta ferijs. Item in vigilia
Pentecostes, & in hebdomada sequenti, in diebus quatuor temporum, & in alijs
etiam diebus quatuor temporum. Necnon in vigilijs Sanctorum Ioannis Bapti-
stæ, Petri, & Pauli, & omnium Apostolorum. Laurentij martyris, Assumptionis,
Conceptionis, Natiuitatis, Annunciationis, & Purificationis Beatæ Mariæ, om-
nium Sanctorum, & in vigilia Natiuitatis Domini.

CONSVETVDO.

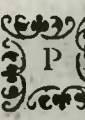
- IIII.  Ratres ordinis nostri, tam milites quam seruientes tenentur ter in anno
Eucharistiæ Sacramentum recipere, videlicet Diebus Resurrectionis,
Pentecostes, & Natiuitatis Domini.

F. IOANNES LEVESQ. DE LA CASSIERE.

- V.  Tque in festo Sancti Ioannis Baptiste patroni nostri; Declarantes ad
idem teneri clericos ad presbyteratus ordinem non promotos, necnon
confratres seu donatos.

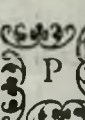
*DE DISPROPRIAMENTO, ET CON-
fessione facienda per fratres qui nauigia conscendunt.*

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

- VI.  Ræcipimus omnibus ordinis nostri fratribus qui triremes, aut nauigia cō-
scendunt, vt deuotam confessionem complere debeant, atque despro-
priamentum conficere teneantur. Quod clausum, & sigillatum in mani-
bus Prioris ecclesiæ seu eius vicegerentis deponatur. Qui hæc non compleuerit,
pœna quarantenæ plectetur, & si frater conuentualis fuerit stipendium vnus an-
ni perdat: si Commendatarius fructus vnus anni commendæ amittat; qui com-
muni ærario applicentur.

*(VI CONFITERI DEBEANT
fratres ordinis nostri.*

F. HUGO REVEL.

- VII.  Rohibemus nè fratres ordinis nostri cuiquam sacerdoti peccata sua con-
fiteantur nisi eorum priori, aut alicui capellano ordinis nostri, si eius co-
piam habuerint. Si verò alteri confiteri voluerint à Priore seu viceprio-
re in Prioris absentia id faciendi licentiam petant.

DE MODERATIONE FRATRVM IN
celebratione diuinorum officiorum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

Prohibemus, ne fratres nostri, cum diuina celebrantur, cancellum seu chorum intrent, nec altari adhereant: ne sacerdotibus sacrum officium celebrantibus impedimento sint. Qui contrafecerit, quarantena puniatur.

VIII.

QVOD FRATRES SEDEANT ET
procedant secundum ordinem antianitatis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Ad hoc adiungimus, vt omnes fratres nostri in ecclesia & processionibus secundum ordinem antianitatis sedeant, & procedant. Quodq. nullus in sedibus seu scamnis Priorum seu Baiuliuorum, & locatenentium Baiuliuorum conuentualium in diuini officij locum capiat. Alioquin eadem poena quarantena puniatur.

IX.

DE PROCESSIONIBVS FACIENDIS.

CONSVETVDO.

Vpplicationes seu processiones solemnes, quæ fieri solent in ecclesia Hospitalis sunt hæc, videlicet, in festis Purificationis, & Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ, Ascensionis Domini, Corporis Christi, sancti Ioannis Baptistæ, & ad Infirmariam quolibet die Dominico. Præterea singulis diebus veneris pro pace, & sedando terremoto. In alijs festis fieri non solent: nisi inciderint in diem dominicum.

X.

QVOD APOSTOLORVM FESTA
duplici officio solemniter celebrentur.

F. IOANNES DE VALLETA.

Apostolorum omnia festa, qui omnes nationes Religione sancta imbuerunt, & super omnem terram Principes constituti sunt, tam hic in ecclesia nostri Conuentus, quam in alijs omnibus nostri ordinis per orbem constitutis, annis singulis, sub officio duplici solemniter celebrari iubemus.

XI.



EX QVA SALVS ORTA MVNDI
EIVS ORTV SALVS NOSTRA.

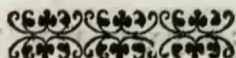


SOLEMNITAS QVAE FIERI

DEBET IN FESTO NATIVITATIS B. MARIAE

VIRGINIS OB VICTORIAM CONTRA TVRCHAS

SO DIE ORTENTAM.



F. IOANNES DE VALLETTA.



IE M festum natali Deiparæ gloriosæq. virginis dicatum, summa veneratione, peculiariq. cultu prosequi, atque venerari debemus, cum ob varia & singularia beneficia ab eadem Virgine nobis, ordinique nostro perpetuo præstita, tum ob felicem, & diuinitus nobis contra Barbaros eo die traditam victoriam. Nam cum Turcarum tyrannus Christiani nominis, & præsertim ordinis nostri acerrimus hostis, classem instructissimam & numerosissimam, Anno Domini M. D. L. X. V. aduersus nos misisset, insulamq. hanc nostram Melitæ graui obsidione, ac prope incredibilibus, tam mari quam terra oppugnationibus pressisset, in eisq. tam pertinaciter & obstinate, labore non intermisso, quatuor ferme menses perseuerasset, vt Arce nostra S. Elmi, quæ in faucibus portus sita est, expugnata, alijs arcibus, castellis, & propugnaculis euerfis, muris solo equatis, ac in planū effusis, vicis & villis accensis, Templis dirutis, Insulaq. tota vastata, in magno discrimine & periculo versaremur: Nihilominus tamen Dei omnipotentis ope, nostrorumq. virtute ac constantia, inimicorum impetus & impressiones, ita fortiter & constanter sustinuimus, atque repulimus, vt ad extremum hostes præter grauissimas quas acceperunt in hoc bello à nostris iacturas, aduentu & auxilio Clafsis Philippi Regis Hispaniarum vere Catholici ac Pij, Duce, & illius Præfecto Garsia à Toletò Siciliæ prorege perterriti, re infecta maioriq. exercitus parte de siderata, turpiter discedere coacti fuerunt. Quamobrem cum tantam victoriam Deo in primis Optimo Maximo, eiusq. genitrici Virgini Mariæ, & Diuo Iohanni Baptistæ tutelari nostro acceptam referamus, in memoriam & recordationem tam singularis beneficii, hac lege perpetua, quam ad vnguem obseruari volumus, & mandamus; Sancimus, & statuimus, vt singulis annis, per vniuersas ordinis nostri ecclesias, Festum Natiuitatis eiusdem Virginis, cum supplicationibus seu processionibus, alijsq. solemnitatibus, & cæremonijs ecclesiasticis, summa cum veneratione & cultu celebretur sermo seu concio in laudem ipsius Virginis, cuius precibus tam gloriosam victoriam adepti fuimus, seriemque & progressum eiusdem continens ad populum habeatur, ac in peruigilio, hoc est pridie eiusdem festi, officium missæ quam de Requiem appellamus, tam pro fratribus nostris, quam alijs omnibus qui in hoc sæuissimo bello pro fide, & pro Religione gloriose occubuerunt, cum precationibus & obsecrationibus consuetis decantentur; sexque virgines hic in conuentu nostro ex his quæ in domo Hospitalis sumptu publico ordinis nostri, ali & nutrirī solent, & eis non existentibus aliæ virgines pauperculæ ad electionem Magistri, pudicæ & honestæ, dote quinquaginta scutorum in singulas constituta, tam in vestibus, quam in pecunia ma-

XII.

trimonio

trinomio honeste collocentur. Mandantes & expresse præcipientes in vim obedientiæ: Prioribus, Castellano empositæ, ac Baiuliis, & Commendatariis, omnibusq. alijs ordinis nostri fratribus, vt hanc præsentem functionem, & statutum quisque suis sumptibus, & expensis, prout ad eum pertinet, in ecclesijs eorum obseruent, & obseruari ac custodiri mandent & procurent.

QUOD FIANTE PRECES PRO PACE.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XIII.



Tatuimus per vniuersas ecclesias, & oratoria Religionis nostræ pro pace preces fieri in quibus hanc obseruantiam teneri volumus: quod presbyter qui missam solemnem celebrabit post orationem Dominicam, flexis genibus ante altare preces Deo intonet. Quæ incipiunt: Letatus, &c. pro pace & tranquillitate ecclesiæ catholicæ, populi Christiani, & ordinis Hierosolymitani, quorum fauoribus, auxilijs, & emolumentis sustentamur, atque à tyrannidis iugo defendimur.

QUOD PRO MAGISTRO ET ordine fiant preces.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XIII.



Tatuimus, vt in singulis ordinis nostri, ecclesijs, & oratorijs in vniuerso orbe constitutis sacerdotes diuina officia celebrantes, inter orationes quas Deo offerunt, debeant specialem memoriam habere, deuotaque mente, & verbo orare pro Magistro, & fratribus ordinis nostri, vt Deo auctore, diuino adiuti præsidio, de fidei Catholicæ hostibus ad laudem omnipotentis Dei, pro cuius fide, & nomine pugnant, reportent, atque consequantur victoriam. Magistrumq. & ordinem conseruare diuina dignetur maiestas.

DE ORATIONIBUS DICENDIS pro quolibet fratre defuncto.

CONSVETUDO.

XV.



PRO quolibet fratre defuncto triginta missæ celebrentur, in prima fratres qui aderunt, cæreum accensum, & denarium vnum offerant, qui denarij pauperibus erogentur. Vnusquisque vero Capellanus Missam celebret. Diaconi autem, & Subdiaconi psalterium legant. Milites, & Seruientes centies quinquagies orationem Dominicam recitent, vel officium mortuorum pro defuncti fratris anima: vltra ordinarias orationes quas singulis diebus dicere obligantur.

DE MISSA PRO DEFUNCTIS celebranda.

F. HUGO REVEL.

Statuiamus, quòd quotannis in feria secunda quinquagesimæ, per omnes
ordinis nostri ecclesias, in quibus sacerdotes sunt deputati, celebretur
Missa sollemnis pro Magistris & fratribus defunctis. Pridie vero huius
dici, hoc est Dominica ad vesperam cantentur vigiliæ mortuorum. XVI.

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

In eo officio omnes fratres adesse volumus & iubemus. In missa vero sin-
guli eorum cereum & denarium vnum offerant. Magister autem fratri-
bus qui aderunt, cigliatum vnum dare tenetur. XVII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Frater vero qui ad dictum officium venire neglexerit, septenæ pœna pu-
niatur. XVIII.

DE ORDINE SERVANDO in celebratione Missarum.

F. IACOBVS DE MILLY.

In celebratione Missarum hunc ordinem seruari volumus, vt nisi com-
pleta & finita vna, alia non inchoetur. XIX.

CONSVETVDO.

In singulis diebus Dominicis Aduentus, & alijs diebus festiuis per an-
num, & per totam Quadragesimam fiat sermo, vel concio in ecclesia no-
stri conuentus. XX.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

Statuiamus, quod qualibet sexta feria legantur nouem lectiones de sancta
Cruce in ecclesia nostri ordinis, exceptis Aduentu domini, septuagesima
vsque ad Pentecostem, & in celebritatibus nouem lectionum, octauis
festorum, & vigilijs quatuor temporum. XXI.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

Prohibemus, quod nullus frater ordinis nostri libros ecclesiasticos eccle-
siarumstrarum sine mandato Prioris ecclesiæ emendare, corrigere,
aut quidpiam addere seu subtrahere præsumat. Alioquin pœnam qua-
rantenæ subeat. XXII.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXIII.

Statuimus, vt fratres sacerdotes pro Iure trentenarij illas vestes fratrum defunctorum habeant, quas habere soliti sunt.

F. IACOBVS DE MILLY.

XXIII.

Epuletur aliquis doctus vir, qui adolescentibus clericis quotidie legat, & eos Latinas literas doceat; & alius qui eos in cantu instruat. Quibus congruum salarium & stipendium ab ærario assignetur.

DE PROMOTIONE CLERICORVM ad sacros ordines.

F. HVGGO REVEL.

XXV.

Prohibemus, ne aliquis frater cuiuscunque conditionis fuerit, quempiam clericum ordinem nostrum professum ad sacros ordines promoueri procuret, nisi præsentatum prius priori ecclesiæ, & obtenta ab eo licentia; Quodque clerici in hospitali promoueri non possint ad Subdiaconatum, donec xviii. ad Diaconatum donec xxii. ad Sacerdotium xxv. annum attigerint. Clericus quoque qui ordinem nostrum professus non est, in obsequium Hospitalis non admittatur, nisi prius de sacrorum ordinum receptione literas testimoniales, & authenticas demonstrauerit.

DE ORNANDIS ET reparandis Ecclesiis.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XXVI.

Ancimus & decernimus, quod Baiuliui, Priores, Castellanus empostæ, Baiuliui Capitulares, Commendatarij, & fratres qui regimen Commendarum, aut bonorum ordinis nostri tenent, ecclesias & oratoria restaurent, reparent, & manuteneant in debito & honesto statu; eaq. muniant & ornent libris ecclesiasticis, vestimentis, calicibus, & utensilibus diuino vsui aptis, pro qualitate & conditione prouentuum dictarum commendarum & domorum; ad ipsarum quoque ecclesiarum & oratoriorum cultum & obsequium fratres Capellanos honestæ vitæ, & si fratres Capellanos ordinis non reperirent tunc Capellanos honestos, tam sæculares quam regulares, quos habere potuerint, quousque copia fratrum Capellanorum adfuerit, deputent & eligant, qui deuote diuino officio vacent, & intendant. Super quo exequendo Priores & Castellanus empostæ tempus competens Commendatarijs, & fratribus assignent. Quod si facere recusauerint, contra facientes fructibus commendarum & domorum priuati existant, donec prædicta diligenter compleantur. Super tamen huiusmodi redditibus arcto victu, & vestitu ipsis referuato. Quod si Priores, & Castellanus empostæ super his diligenter providere nõ curauerint, tunc ipsorum proprijs expensis ea exequi debeant; quia ex officio ipsis incumbit, super his diligenter vigilare.

DE PENSIONE SEU SUBSIDIO

Curatis, Rectoribus, alijsq. Beneficiarijs præstando.

F. IOANNES DE VALLETA.

¶ Voniā pleriq. Ecclesię nostri ordinis curam animarum habentes, alięq. ecclesię & oratoria, in quibus diuinum officium celebrandum est, adeo exigui & tenui redditus sunt, vt sustinendis decenter pro locorum & personarum qualitatibus eorum Parochis, Curatis, seu Rectoribus, & Vicarijs perpetuis ac Beneficiarijs minime sufficiant, licitum erit Prioribus, Castellano empositæ, vna cum Capitulo prouinciali, quibus plenam damus in ijs rebus, sub pœnis sibi beneuolis, ordinandi & exequendi potestatem, vt diligenter perpenſa & examinata etiam ex officio vel alicuius simplicis, & vicini beneficij ecclesiastici vnionem, vel alicuius honestę pensionis siue portionis assignationem aut qua commodiori eis videbitur iuridica ratione tantum ipsis Curatis, Parochis, seu Rectoribus, & Vicarijs, siue Beneficiarijs constituere, vnde digne & honeste sustentari & onera earundem ecclesiarum & oratoriorum ipsis incumbentia supporre & sustinere valeant.

XXVII.

DE PROBIS HOMINIBVS

Ecclesię.

F. IACOBVS DE MILLY.

¶ Tatuimus, quod per Magistrum & Concilium ordinarium duo religiosi probatę vitę, & experti probi homines eligantur, & ex omnibus linguis, diuersis tamen, deputentur: qui in comitiua Prioris ecclesię vel alicuius Capellani idonei, & probatę sufficientiæ, quem ad hoc eius loco Prior deputabit summa cum diligentia, cura & sollicitudine videant, perquirant, scruten- turque si in ecclesia sancti Ioannis, ac capellis & oratorijs sunt & complentur ea quę ad cultum diuinum spectant, secundum maiorum instituta, tam spiritualia quam corporalia ipsius ecclesię & capellarum concernentia. Defectus quoque corrigant & reparent. Inuentarium etiam & registrum institutionum & fundationum capellarum, pariter prædiorum, possessionumq. earundem ac omnium ornamentorum, bonorum quoque mobilium & immobilium faciant & habeant; Quodquidem inuentarium finito officij termino, Magistro & Concilio ordinario præsentabunt; vt successoribus probis viris consignetur. De his quoque quę in officij exercitio compererint, quatuor Temporum assembleis fieri solitis in anno, & de omnibus defectibus Magistro & Concilio ordinario relationem facient, à quibus pro rerum exigentia prouideatur: termino vnus anni dicti fratres dictum officium exercebunt, vel plus si Magistro & Concilio expediens videbitur, & vt dicti probi homines liberius officio vacare possint, ad manus Magistri retenti censeantur, & excubijs exempti sint.

XXVIII

QUOD OMNIA BONA DIVINO CULTUI
deputata in spolijs fratrum reperta ad ecclesiam
conuentus perueniant.

F. IOANNES FERDINANDVS D'HEREDIA.

XXIX.

Tatuimus, vt omnia bona ad diuinum cultum deputata, vt calices, vasa
S argentea, aurea, seu deaurata, panni aurei, argentei, & sericei, & alia
 quæcumque huiusmodi in spolijs fratrum nostrorum reperta tam citra,
 quàm ultra mare decedentium perueniant ad ecclesiam nostri conuentus, nisi pri-
 uatis ecclesijs commendarum à Prioribus, Baiulijs, vel Commendatarijs, cons-
 tante eorum vita, adscripta & dedicata essent, quo casu in dictis ecclesijs rema-
 nere volumus, ac inuenerijs notari.

DE MUNERIBUS PER PRIORES
electos ecclesie offerendis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXX.

Tatuimus, quod Piores, & Castellanus empostæ postquam electi & pro-
S moti fuerint, & fructus vnus anni Prioratus, & Castellaniæ empostæ
 perceperint, teneantur dare & offerre ecclesie conuentus nostri aliquod
 munus, quod non sit minoris æstimationis quàm quinquaginta scutorum auri,
 quo tempore elapso, si intra alios sex menses illud in conuentum non miserint,
 & probis hominibus ecclesie tradiderint, censeantur debitores, ac si eam sum-
 mam deberent communi nostro ærario.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

XXXI.

A Dijcientes, vt Baiuliui capitulares, postquam electi vel promoti fuerint, &
 fructus vnus anni ex suis Baiuliuatibus prouenientes perceperint, te-
 neantur sub eadem poena qua Piores, dare & offerre ecclesie conuen-
 tus nostri aliquod munus, quod non sit minoris æstimationis quàm viginti quin-
 que scutorum auri.

IDEM MAGISTER.

XXXII.

Tatuimus, vt Magistri, elapso quinquennio à die eorum electionis &
S promotionis ad Magisterium, nullis gratijs & præeminentijs Magistra-
 libus in conferendis commendis de gratia vti possint, nisi ornamenta ec-
 clesiastica, quæ ad pontificiam diuinorum officiorum celebrationem sufficiant,
 suis sumptibus ecclesie præsentauerint.

*DIES QUIBUS FRATRES
mantellum portare tenentur.*

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

S Equuntur dies, quibus fratres nostri chlamydem siue mantellum portare tenentur. In vigilia Natiuitatis Domini ad vespervas; eodem die Natiuitatis ad missam, & vespervas. Postero die Sancti Stephani ad missam, & vespervas. Sancti Ioannis sequente ad missam. Circuncisionis Domini ad missam. Epiphaniæ ad missam. Purificationis Beatæ Mariæ ad missam. Dominica in ramis palmarum ad missam. Diebus Iouis, Veneris, & Sabbati Sanctæ Hebdomadæ ad omnia officia. Die sancto Pasche, & die postero ad missam, & vespervas. Ascensionis Domini ad missam. In vigilia Pentecostes ad vespervas, & in ipso die & postero ad missam & vespervas. In die Sanctæ Trinitatis ad missam. In vigilia corporis Christi ad vespervas, & in die ad missam, & vespervas. In vigilia Sancti Ioannis Baptistæ ad vespervas, & in die ad missam, & vespervas. In festis Inuentionis, & exaltationis Sanctæ Crucis ad missam. In die assumptionis Beatæ Mariæ ad missam & vespervas. In die decollationis Sancti Ioannis Baptistæ ad missam. In die Natiuitatis Beatæ Mariæ ad missam. In festo omnium Sanctorum ad missam, & vespervas. In commemorationem mortuorum ad missam. Et quodocunque fratres ad sacram Eucharistiam accedunt. Item Capitulares in capitulis generalibus. Baiuliui conuentuales, aut eorum locatenentes. Priores, & Baiuliui capitulares in sgardijs, & assembleis. Sexdecim electores in electione Magistri. Qui contrafecerit pœnam quarantenę subeat.

XXX.
III.



IN FIRMIS SERVIRE
FIRMISSIMUM REGNARE.





DE HOSPITALITATE

TITVLVS QVARTVS:

QVOD FRATRES HO- spitalitatem exerceant. CONSVETVDO.



INTER cætera pietatis atque humanitatis officia, com-
muni totius populi Christiani cōsensu, Hospitalitas præci-
puum locum obtinet, vtpotè quæ alia omnia complecta-
tur. Ea si à bonis omnibus magno studio colenda est,
quanto maiori ab ijs qui Hospitalariorum Militum ap-
pellatione & cognomento se notos esse volunt? Quapro-
pter nihil potius nobis faciendum est, quàm quod in no-
mine proferimus, re & actis præstemus.

DE PROBIS HOMINIBVS *Infirmaria.*

F. IOANNES DE LASTICO.

ET Infirmariæ nostræ status rectius & diligentius administretur, statuimus,
vt per Magistrum & Concilium quotannis eligantur duo probi homi-
nes ex diuersis linguis, qui quolibet die, summa cura & studio; vnà cum
Infirmario ægrotos visitent. Et si quid ad eorum curam deesse compererint, exa-
cte reparent. Quibus singulis quoque mensibus, Infirmarius rationem impensa-
rū, quæ in ipsa infirmaria fiunt, in scriptis reddere teneatur. Quod si facere omise-
rint, is per quem steterit quominus id fiat, eo ipso priuatus officio intelligatur.


QUALITER PROBI HOMINES, ET *scriba Infirmariæ, & Commendatarius parue com- mendæ se gerere debent.*

F. FABRITIUS DE CARRETO.

AD euitanda sinistra, quæ facile committi possunt, statuimus, quod probi
homines infirmariæ postquam à Magistro & concilio ordinario fuerint
electi, in eodem concilio solemne sacramentum faciant de bene & fide-

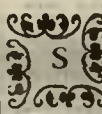
liter officium exercendo, ad refocillationem dominorum infirmorum, & quod distinctè notabūt omnes expensas, quæ quolibet die fient, tā in apotheca quā in infirmaria, de quibus ærarium nostrum satisfactionem facere tenetur. Et simile sacramentum faciet Scriba infirmariæ, postquam secundum antiquas consuetudines fuerit ab Hospitalario præsentatus Magistro, & concilio, & ab eisdem acceptatus; & pariformiter Commendatarius parvæ commendæ. Qui in vim dicti sacramenti nihil distribuet sine ordinatione medicorum, & scitu proborum hominum. Qui etiam de his notam facient. Si autem præter hunc ordinem aliquæ expensæ fiant, non admittantur.

F. IOANNES DE LASTICO.

- IIII.  Idem probi homines infirmariæ, diebus singulis, expensas quæ ibi fiunt, ad vesperam examinabunt, & in eis nomina sua subscribant. Aliter dictæ expensæ per procuratores nostri communis ærarij non admittantur.

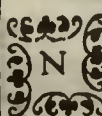
QUOD FIAT INVENTARIUM utensilium infirmariæ.

IDEM MAGISTER.

- V.  Ancimus, ut probi homines, ac Hospitalarius diligenter, & cum vigilantia, anno quolibet legata, dona, ac utensilia infirmariæ perquirant; recognoscant, ac videant, De omnibus quoque utensilibus, & bonis infirmariæ, videlicet, vasis argenteis, aureis, staneis, æneis, quibusuis lectis, coopertorijs, lintheaminibus, papillionibus, & cæteris aptis; & deputatis: De omnibus alijs quoque bonis rebus, & utensilibus, cuiusuis generis fuerint, scrutatio capellæ Palatii, Camerarum, Coquine, & alijs officinis adscriptis Inventarium authenticum in præsentia infirmarij, ac Prioris, & testium conficiant, signent, & bullent. Valorem quoque eorum, & æstimationem annotare debeant. Ipsa quoque bona & utensilia aliquo caractere, signo vel bulla muniant, & sigillent; atque in loco tuto, mundo & idoneo conservari iubeant. Præcipientes infirmario, sub pœna priuationis sui officij, ne quovis modo præsumat aliquid ex dictis bonis clam, vel palam, directe, vel indirecte extra ipsam infirmariam transportare, vel mutare, vel in alios usus convertere.

QUOD APOTHECA INFIRMARIA visitetur.

IDEM MAGISTER.

- VI.  E per rerum medicinalium impuritatem infirmi detrimentum corporale patientur. Iubemus, quod Apotheca infirmariæ per Hospitalarium & probos viros, accersitis medicis, visitetur quoties ipsis Hospitalario, & probis viris videbitur. Medici quoque in præsentia eorum diligenter, cautè, & prudenter scrutentur, si Apotheca munita sit Aromatibus, & medicinis infirmis congruis & necessarijs, ne per Aromatarij culpam infirmorum cura omittatur atque parvi pendatur.

F. IACO-

F. IACOBVS DE MILLY.

Statuimus, quod Infirmarius ac probi homines, omnia statuta Hospitali-
S **cetera concernentia in membrana scribi faciant, quæ tabule affixa in**
 ægrotantium palatio appendatur, vt omnibus pateat; & secundum eo-
 rum seriem infirmorum administrationi intendatur.

VII.

DE BULLA HOSPITALARIJ.

IDEM MAGISTER.

IX

Ad conseruationem bonorum & suppellectilium vsui ægrotorum dedica-
A **torum, statuimus, quod Hospitalarius, vel eius vicegerens bullam fer-**
 ream teneat, qua bullentur coopertoria, paramenta, ornamenta, ac cæ-
 tera suppellectilia & bona mobilia, quæ bullari possunt, ne permutentur, trans-
 ferantur, aut alienentur. Ipsa quidem bulla ponatur in sacculo de corio, signa-
 to sigillo Hospitalarij, vel eius Locumtenentis & proborum hominum, quam In-
 firmarius custodiet. Bona vero & utensilia quæ vsui quotidiano applicata non
 erunt, aut necessaria, in aliquo loco, sub clauibus infirmarij & proborum ho-
 minum reponantur.

VIII.

QVOD DEPUTETVR CAPELLANVS
cum Priore infirmaria.

IIX

F. IOANNES DE LASTICO.

O **sumus, vt Hospitalarius deputet aliquem Capellanum ordinis nostri, vi-**
 ta honestæ & probæ, præsentatum prius Priori ecclesiæ, vt ab eo con-
 firmetur. Qui in infirmaria quatuor missas qualibet hebdomada cele-
 bret. Prior vero tres, vt vno quoque die ægroti missam audiant, in qua pro sa-
 lutæ animæ & corporis eorum præces fiant; quibus stipendium solitum assigne-
 tur. Idem teneantur diligenter & accurate confessionem audire, sanctum Eucha-
 ristie sacramentum ministrare, mortuos sepelire, & ea omnia exercere, quæ ad
 salutem animarum ægrotantium, & obsequia sepulturæ defunctorum sunt ne-
 cessaria.

IX.

DE EXEMPTIONE*Prioris infirmaria.*

F. IACOBVS DE MILLY.

E **cet Priorem infirmariæ vigilantem in obsequijs infirmorum & assiduum**
 esse, præsertim circa ea quæ ad animarum salutem spectant. Ideo iube-
 mus, quod Prior infirmariæ diligenter inuigilet infirmorum salutem, Mis-
 sarum celebrationi, sacramentorum exhibitioni, & cæteris quæ ad eius officium
 spectant. Quod vt commodius fieri possit, ipsum à carauanarum onere liberamus,

X.

atque

atque famulum vnum retinendi auctoritatem concedimus ; pro cuius mantentione apodixia fruimenti, sicut fratri militi concedatur, quam à communi arario accipiat.

IIV

DE MEDICIS INFIRMARIÆ.

F. IOANNES DE LASTICO.

XI.

IIIV.

¶ Cœferantur ad curam ægrotorum medici periti & experientes, qui in præsentia octo fratrum linguarū & Infirmary iurare teneantur, quod ægrotantium valetudini magna diligentia, & secundum probatorum medicorum regulas & scripta intendent. Et saltem bis in die ægrotantes omnes visitare teneantur, & ea quæ ad eorum curam necessaria sunt, ordinare: idque nullā mora aut impedimento obstante, exequantur. Illi autem medicorum visitationi aderunt Infirmary & scriba, qui in scriptis fideliter & sigillatim excipiant id quod pro salute ægrotorum à medicis ordinatum fuerit. Medici ipsi stipendium ab arario fument, & nihil ab ægrotis pro opera sua accipere aut exigere poterūt.

DE CHIRVRGIS.

IDEM MAGISTER.

XII.

¶ Statuimus etiam vt ad idem ministerium habeantur duo chirurgi, prudentes, discreti & artis suæ peritissimi. Qui prius à medicis infirmariæ examinati & approbati sint, alias non admittantur.

QVOD INFIRMARIVS
qualibet nocte ægrotos visitet.

IDEM MAGISTER.

XIII.

¶ Ecce infirmary circa ægrotorum curam uigilantem esse, ne per incuriā d sinistram aliquod ipsis contingat. Iubemus igitur, ut qualibet nocte infirmary, fido comitatus famulo, hora completorij & aurore, ægrotos prudenter & discrete uisitet, alloquatur, hortetur, corroboret, & præsidio adsit. Probi quoque homines die sequenti cum aderunt perscrutentur, si idem infirmary visitationem compleuerit: in quo si defecerit, eum obiurgent & reprehendant, & ad faciendum compellant. Qui si renuerit in eius defectum prouideant. Alimenta autem corpori humano quanto puriora & meliora sunt, tanto magis nutrimento profunt. Idcirco infirmary mandamus, vt de bonis & præstantioribus nutrimentis, pullis gallinaceis, pane & vino prouideat; in quo Hospitalarius & probi homines diligenter curam adhibeant, vt de eis ægrotis subueniatur.

*QVOD ÆGROTI IN INFIRMARIA
modeste se gerere debeant.*

I D E M M A G I S T E R .

Insolentiam & immodestiam nonnullorum reprimere volentes, statuimus, quod ægroti fratres & sæculares, in infirmaria modeste, temperanter, & honeste se gerant & conuersentur: Nec liceat aut permittatur aliqui quidpiam petere aut obtinere, nisi tantum illud quod & quale à medicis pro eius remedijs ordinatum fuerit. Quod si audacia fretus importune petierit, nihilominus ei subministrari prohibemus. Ipsi etiam valetudinarij ibidem silentio & honesto exercitio vtantur: nec aleis, scacchis, aut historiarum vel cronicarum lectioni intendant, seu quidpiam exerceant, quod in perturbationem vel molestiam ægrotorum vergat. Qui contra fecerit, priuetur ministracione necessariorū in infirmaria; ab ægrotorum quoque comitiua reijciatur, suo arbitrio vitam ducens. Non enim medicina & medici auxilio dignus est qui medicinæ dogmata paruipendit. Hanc quoque regulam Infirmary observari faciet: in quo si negligens fuerit, officio priuetur. Si quis autem frater ex ægrotis, postquam à medicis licentiatus fuerit, mensa infirmarij pro termino decem dierum aut minori frui voluerit, id agendi licentiam damus: Infirmary quoque de mensa ararium satisfaciet.

XIII.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

Fratres infirmitatis initio toto triduo possunt stare in cameris suis, & eis administrari debent necessaria, ac si essent in infirmaria. Eo autem termino elapso, tenentur adire infirmariam, alias denegatur necessariorum rerum ministratio Religionis impensis.

XV.

*QVOD FRATRES IN INGRESSV
infirmariæ confiteantur, & despropriamentum faciant.*

F. IOANNES DE LASTICO.

Statuimus, quod omnes fratres qui ad infirmariam nostram ægroti accedunt, vt illic curentur in ipso infirmariæ ingressu, & antequam prætereant horæ xiiii. confiteri, & Eucharistiæ sanctum sacramentum sumere teneantur. Deinde despropriamentum, idest, rerum suarum declarationē conficere: cui sigillo Prioris infirmariæ corroboratæ plena fides adhibeatur. Si vero id facere recusauerint, elapso dicto horarum spatio, ab infirmaria eijciantur, nec eis necessaria ministrentur. Præcipientes, vt infirmary habere teneatur ad ministerium dictæ infirmariæ famulos bonæ famæ & diligentes, ac sufficienti numero ad obsequium ægrotantium tantum, ac duas mulieres honestas pro expositis infantibus nutriendis: qui omnes Christiani existant.

XVI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XVII.

Omnia despropriamenta fratrum nostrorum, tam in conuentu, quam extra decedentium, in camera nostri communis ærarij registrentur.

*DE TESTAMENTO CONFICIENDO
per sæculares ægrotos in infirmaria.*

F. IACOBVS DE MILLY.

XVIII.

Ancimus, vt quotiescunque sæculares ægrotantes in infirmariam introducti fuerint, confiteri teneantur, Eucharistiamq. suscipiant; & demum eos infirmarius, Prior, & probi homines moneant & hortentur, vt testamentum conficiant. Quod quidem testamentum per Priorem vel scribam infirmariæ, præsentem Priorem, vel alio presbytero Prioris loco, duobus vel tribus adhibitis testibus conficiatur. Nec illud sub pœnis iuris canonici rescindatur. Ipse quoque Prior & scriba dictum testamentum, auctoritatem, & facultatem conficiendi admissis testibus ad minus duobus, tamquam si Notarij publici essent, habeant. Taleq. testamentum in aliquo libro redigatur ad futuram memoriam, ac pro conseruatione iuris & iustitiæ vniuscuiusque in bonis defunctorum. Si vero sæculares infirmi testamentum condere recusarent, vel non possent: tunc infirmarius & probi homines per Priorem vel scribam, inuentarium de bonis eorum fieri coram testibus iubeant, vt infirmis ad pristinam salutem reductis, dentur & restituantur, vel vt eis defunctis, de bonis ipsorum constet, ad eorum quorum interest, iurium conseruationem. Ipsa quoque bona inuentariata in loco tuto sub clauibus infirmarij & proborum hominum recludantur.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

XIX.

Vpremam autem sæcularium in infirmaria decedentium voluntatem, ipsi probi homines faciant fideliter exequi.

*QVOMODO FRATRES
defuncti sepeliantur.*

F. NICOLAVS LORGVE.

XX.

Audabile censeretur debet, vt quo habitu fratres nostri in ingressu Religionis, & in vita fuerint redimiti, eodem in sepultura & funeris pompa ornentur. Igitur sancimus, vt omnes fratres Hospitalis, cum è vita decesserint, mantellis ad rostra, idest, cum punctis & cruce alba sepeliantur.

**QVOD CORPORA DEFVNCTORVM
secularium honeste sepeliantur.**

F. IOANNES DE LASTICO.

Statuiamus, quod corpora personarum secularium in infirmaria nostra decedentium decenter, & honeste ad sepulturam efferantur; præcedentibus capellanis pro anima defuncti precantibus; Fiant autem quatuor vestes nigri coloris, quibus hi qui funus deferunt induantur; quas ad id opus seruari, & supradicta exequi infirmarius faciet.

XXI.

**QVOD NULLVS PULLATVS
funera fratrum comitetur.**

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Corpora fratrum nostrorum honestissime etiam sepeliri volumus: verum prohibemus ne post hac vllus omnino, siue sit frater, siue secularis pullatus, idest veste lugubri indutus, funera ipsorum fratrum comitetur neque etiam ipsius Magistri: vbicunque mortem obierit.

XXII.

**DE APERIENDIS
capsis defunctorum.**

F. IACOBVS DE MILLY.

Ne per incuriam bona defunctorum deperdantur. Iubemus districtius, ne cuiquam liceat capsas defunctorum in infirmaria aperire, aut bona recognoscere, nisi præsentem Hospitalario, infirmario, ac duobus probis hominibus. Adijcientes quod suppellectilia vsui infirmorum apta, & congrua in eis inuenta non debeant cuiquam exercitio deputari: nisi infirmorum vsui duntaxat.

XXIII.

**DE FLORENIS QVADRINGENTIS
à Villaguto infirmariae legatis.**

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Congruum est testatorum deuotionem sequi. Non liceat igitur alicui fratrum nostrorum quacunque auctoritate fungenti de illa florenorum summa infirmariae per fratrem Ioannem de Villaguto Castellaniū empositæ legata, & postea aucta, & quæ augebitur disponere, nisi magno conseruatori nostri conuentus cui hanc facultatem concedimus de eisdem pecunijs disponendi ad vsu infirmorum secundum dicti testatoris voluntatem, & ordinationem.

XXIII.

DE IMMUNITATE INFIRMARIÆ.

F. FABRITIUS DE CARETTO.

XXV.

S Ancimus, quod si delinquens aliquis confugerit ad Asylum, & immunitatem infirmariæ, & sit dubium an illi sit profutura, an non: tunc ad instantiam Castellani, & Iudicis: Hospitalarius, aut eius locumtenens iubeat delinquentem in ipsa infirmaria secure custodiri, donec super eo cognitum fuerit. Quod si immunitas valida iudicetur, cum primo nauigio ab hac insulâ, & omni nostra ditioe emittatur, prout antiquitus fuit obseruatum.

QVIBVS CASIBVS INFIRMARIÆ
immunitas non prodest.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XXVI.

H I sunt casus, in quibus infirmariæ immunitas nemini proderit. Latronibus, aut nocturnis agrorum depopulatoribus, incendiarijs, sodomitis, conspiratoribus, furibus. His quoque qui ex insidijs, aut de industria, & deliberato, vel prodicione, venenouè hominem occiderint: nec fratrum domesticis, nec percussoribus ipsorum fratrum, vel iudicum nostrorum, & aliorum iustitiæ ministrorū, nec ijs qui ære alieno obstricti sunt. Nec ijs qui in ipsa infirmaria, aut spe immunitatis eiusdem delictum comiserint, nec falsis testibus, aut notarijs, sacrilegis, grassatoribus,

IDEM MAGISTER.

XXVII.

Tatuimus, quod eleemosynæ in commendis nostris dari solitæ continentur.



ERGA AMICOS ET CONTRA INIMICOS
D. E. L.



ERGA AMICOS ET CONTRA INIMICOS
D E I.





DE COMMUNI AERARIO

TITVLVS QVINTVS.

DE ONERIBVS COMMVNIS

ararij, & legibus super id condendis.

CONSVE TVDO.



V M bona & facultates quæ ordo noster possidet, piorum hominum liberalitate collata sint ad sustinendas hospitalitatis impensas, & propulsandos Christiani nominis hostes: Certum est fratres nostros proprii in eis aut priuari iuris nihil habere: sed eorum verum dominium ac proprietatem, & ius omne ad solum ipsum ordinem nostrum spectare. Verum cum in communi recte administrari non possent propter locorum distantiam, & dissidentiam nationum, maiores nostri ea viritum fratribus per partes regenda commendarunt, (vnde nomen commendarum sumpserunt) impositis annuis pensionibus, quæ augerentur & minuerentur, prout & rei & temporis, hoc est necessitati conuenire visum est. Etenim ut minimum quinta, sæpe quarta fructuum pars penditur, & in commune ærarium inferri iubetur, nonnumquam etiam dimidia, vel omnes etiam fructus si ita à Capitulo generali fuerit statutum, penes quod, vnum imponendarum & assignandarum pensionum & collationum huiusmodi, quas responsiones & impositiones vocamus, ius est. Id autem quid à quoque sit pendendum & soluendum decernit, & publice declarat: Decretum & declarationem suam Prioribus, Castellano emposte, & Capitulis prouincialibus per literas suas significat, mandatque ut pensiones à se impositas exigi & persolui ab administratoribus procurent.

QVOD OMNES TENEANTVR AD
solutionem iurium communis ararij.

F. PETRVS DAVBVSSON.

S Tatuius, quod omnes priores, Castellanus emposte, Baiuliui, Commendatarij, & fratres tam exempti, quam non exempti ratione Prioratuum, Castellaniæ emposte, Baiuliatuum, Commendarum, domorū,

& aliarum administrationum nostrarum quarumcunque, non obstante quacunque clausula gratia aut exemptione (quæ iuribus nostri communis ærarij derogare & præiudicare non volumus) omni exclusa mora, excusatione, appellatione, oppositione, & impedimento, tam ratione bellorum seu deuastationum, quàm alias realiter & cum effectu anno quolibet in Capitulo prouinciali; & si fortasse in aliquo loco Capitulum prouinciale nõ celebretur, in natiuitate sancti Ioannis Baptiste soluere iura communis ærarij pro tempore instituenda & imponenda, & debiti reliquum seu arreragia, & alia quæcunque debita nostro communi ærario teneantur & debeant, seu receptoribus & procuratoribus eiusdem pro tempore instituendis, in pecunia numerata.

QUOD JURA COMMUNIS ÆRARIJ INTEGRÉ SOLVANTUR non obstante quouis casu vel impedimento.

VIDE M M A G I S T E R .

- III. ¶ **Q**uod si aliqui ex dictis Prioratibus, Castellania empostæ, Baiuliatibus, Commendis, aut administrationibus nostris, propter bella, inuasiones seu exactiones principum, seu aeris intemperiem, aut aliquo quouis fortuito aut inopinato casu, ad ruinam, vastationem etiam totalem destructionem, quod Deus prohibeat, redacti sint: nihilominus portio iurium ærarij imposita, & pro tempore imponenda liquide, pure & simpliciter, tamquam immunis & libera huiusmodi iacturis ac Principum exactionibus ad ærarium, omni oppositione & mora reiecta perueniat, ac iactura, damnum & exactio sit & esse intelligatur in damno Priorum, Baiuliuorum, Commendatariorum, & aliorum administratorum: etiam si clades tanta esset, quod id, quod superesset ex fructibus ad portionem iurium soluendam non sufficiat. Administratores enim cauere & providere pro futuris necessitatibus tenentur.

MUTATIO SUPPUTATIONIS
annorum mortuarij & vacantis.

F. IOANNES DE VALLETA.

- IIII. ¶ **C**onsuetum & hætenus obseruatum fuit, vt per mortem Priorum, Baiuliuorum, Commendatariorum, & aliorum bonorum nostrorum administratorum commune nostrum ærarium ultra alia, mortuarij & vacantis iura percipiat, hac declaratione, vt appellatione mortuarij fructus intelligantur à die obitus Commendatarij, vsque ad proximum festum natiuitatis sancti Ioannis Baptistæ; & vacantis ab eo die ad aliud idem festum proxime futurum; sed quia ex hac supputatione variæ lites in conuentu nostro ortæ fuerunt, id committendum esse duximus, vt appellatione mortuarij deinceps, non vt antiquitus, sed à die obitus Prioris, Baiuliui, Commendatarij, & administratoris vsque ad festum diuorum Philippi & Iacobi, quibus prima dies Maij dicata est, fructus & redditus qui colliguntur Prioratum, Baiuliatuum, Commendarum, & aliarum administrationum intelligendi sunt, & pro vacante ab eodem die, vsque ad aliud festum sanctorum eorundem proxime futurum anno peracto, quos nostro

communi ærario solui mandamus: Nihil per hoc derogantes consuetudini & statutis nostris, quibus cautum est, vt solutio iurium communis ærarij, & aliorum debitorum in Capitulo prouinciali, aut eo non indicto vel celebrato, in festo Natiuitatis sancti Ioannis Baptistæ fiat: sed ea in suo robore & vigore permanere volentes.

DE IVRIBVS COMMVNI ÆRARIO

soluendis per eos qui commendam per resignationem obtinebunt.

F. PETRVS DAVBVSSON.

¶ Ræterea statuimus, quod ex omnibus Prioratibus, Castellania empstæ, Baiuliatibus, Commendis; & administrationibus, quæ per cessionem & resignationem ad manus alterius administratoris peruenerint, fructus & redditus duorum annorum integrorum ærarius ipsum percipiet. Quos nouus administrator soluere tenebitur, vel si vtilius videbitur, Receptor dictos fructus ipse colligere aut alteri locare debebit, exceptis his quæ ratione melioramenti capiendi vel permutationis secundum formam statutorum nostrorum factæ dimituntur.

V.

QVOD NOVI ADMINISTRATORES

commenda resignata ad solutionem debitorum resignantis teneantur quibus erat obnoxius tempore resignationis.

IDEM MAGISTER.

¶ Insuper tenebuntur dicti Priores, Castellanus empstæ, Baiuliui, Commendatarij, & noui administratores sic per resignationem constituti soluere omnia debita, quibus resignantes tempore resignationis obnoxij erant. Id etiam excipientes, vt qui contra statuta & consuetudines ordinis nostri prouisi fuerint ius ad Prioratus, Castellaniam empstæ, Baiuliatum, commendas & nouam administrationem non acquirant.

VI.

DE ONERIBVS SOLVENDIS

per possessores membrorum.

IDEM MAGISTER.

¶ Statuimus, quod omnes nostri ordinis fratres membra aut prædia Prioratum, Castellaniæ empstæ, Baiuliatum, commendarum & administrationum possidentes, iuracomunis ærarij imposita & imponenda pro rata portione, valoris dictorum membrorum vel prædiorum soluere teneantur. Quod sic declaramus, videlicet, quod quando dimidia, tertia vel quarta pars fructuum imposita fuerit super bonis huiusmodi, possidentes membra soluent similiter tertiam, quartam, vel dimidiam partem fructuum pro rata portione veri valoris, præter pensionem Priori vel commendatario pro recognitione reseruata.

VII.

F. IOAN-

F. IOANNES DE VALLETA.

VIII.

¶ **E**T si ordinis nostri fratres qui membra Prioratum, Baiuliatum, aut Commendarum habent, eam quæ ipsos contingit ratam partem pro responsionibus & impositionibus tempore præfixo & constituto non soluerint, non obstante solutione facta pro eisdem per Priores, Baiulios, & Commendarios, Receptoribus nostris, (quibus optio datur à quouis illorum eam portionem exigendi) habeantur & censeantur debitores communis ararij, & incapaces ad consequendum officia aut bona ordinis nostri donec dictis Prioribus, Baiuliis, & Commendariis integre satisfecerint. Qui facta prius ad hoc legitima requisitione, auctoritatē habeant capiendi tot fructus vel de dictis membris vel à conductoribus præfatorum membrorum, si forte antea locata fuerint, usque ad integram solutionem. Et si repugnantia siue retinentia in huiusmodi exactione à dictis possessoribus membrorum fieri contigerit, eo ipso absque alia sententia & declaratione dicta membra sint & intelligantur incorporata, & unita commendis à quibus dependent, inuocato, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, ad prædictam exactionem: Concedentes auctoritatem & facultatem, Prioribus, Castellano empotæ, Baiuliis & Commendariis, ut possint quemlibet ordinis nostri fratrem requirere ad executionem præsentis statuti, ita tamen quod soluant fratri requisito dictas congruas & competentes partes quas renitentes membrorum possesores soluere tenebuntur.

DE MORTUARIO ET VACANTE
soluendo per possidentes membra.

F. PETRVS DAVBVSSON.

IX.

¶ **E**Tatuimus, quod decedentibus Prioribus, Castellano empotæ, Baiuliis & Commendariis quodcumque & quotiescumque id acciderit, membra dependentia à Prioratibus, Castellania empotæ, Baiuliatibus, & Commendis, & illi qui ea possident, teneantur soluere iura mortuorum & vacantium quemadmodum administrationes à quibus dependent: Decernentes, quod in literis & bullis administrationum membrorum debeant expresse referuari iura communis ararij, mortuarij, & vacantis: Quæ etiam si non reseruatæ essent intelliguntur implicite reseruatæ, & ad id obligantur.

QUALITER SOLVTIO MORTUARIJ
& vacantis fieri debeat per possidentes membra
tempore vacationis.

F. IOANNES DE HOMEDES.

X.

¶ **A**ncimus, quod si frater teneat membrum commende cuius administratio vacet, habeat etiam aliam commendam cuius fructus percipiat eo casu teneatur soluere integros fructus membri dependentis à commenda vacante, non secundum communem estimationem ordinis nostri, sed secundum

dum

dum verum valorem pro tempore mortuarij, & vacātis, hoc est, quanti ipsa membra tempore mortuarij, & vacantis arrendari locariue possint. Si autem tenens membrum commendam non habuerit; retenta sibi pro alimentis tertia parte fructuum membri, reliquas duas ad verum valorem communi erario soluere teneatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

S Tatuius vt idem ius in pensionibus obseruetur.

XI.

F. IOANNES DE VALLETA.

D Eclarantes, vt qui non commendam sed membra, vel pensiones duas, aut plures habuerit, fructus membri vel pensionis commendæ vacantis eo tempore similiter integrè ad commune ærarium perueniant, nisi membra ipsa, aut pensiones ex vna eademq. commendâ sint, vel ex pluribus ab eo tempore vacantibus, nam tunc tertia pars dictorum membrorum, vel pensionum fratri debetur. Reliquum verò commune ærarium percipiet, diuisione & supputatione fructuum membrorum, seu pensionum huiusmodi secundum ratam mensium, non autem fructuum acquisite proportionabiliter facta, ratione veri valoris, seu precij semper habita eius quo huiusmodi membra eo tempore locari solent.

XII.

IN VILLIS, GRANGIIS,

& domibus mortuarium & vacans sit.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

S Tatuius, & declaramus, in villis grangijs & domibus à commendis dependentibus esse mortuarium & vacans.

XIII.

FRUCTVS COMMENDÆ CVIVS

nullus frater capax est erario applicentur.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

S I quod accidere nonnunquam solet, vacante administratione alicuius commendæ, aliqua tamè ratione in lingua seu Prioratu fratres nulli sint illius capaces, disponimus, vt huius redditus communi nostro ærario vendicentur ad eum vsque diem quo idoneus aliquis extiterit ad eam obtinendam, Atque cum primo mortuarij & vacantis tempore cedere seu currere incipiant.

XIIII.

DE IURE PASSAGIIS

soluendi per fratres.

F. HVGGO DE LOVBENX VERDALA.

S Tatuius, quod quicumque ordinem nostrum deinceps profiteri volet: si in gradum militum recipi cupiat, soluet pro suo traiectu, quod passagium dicimus, nostro cōi erario, aut ab eo deputatis, antequā ad professionem

XV.

admit-

admittatur scuta auri in auro ducenta vel eorum valorem: si in seruientem armorum scuta centum quinquaginta similia in numerata pecunia, quod si non soluerit antianitate non gaudeat. Nam antianitatem numerari volumus à die quo passagij sui solutionem integre fecerit; & qui eum ad professionem admiserit nō visa solutione passagij de suo soluere teneatur, non obstante quacunque licentia ad id concessa. Nemini tamen postquam passagium soluerit, super antianitate lis moueri possit. Non proderit autem cuiquam si cœpta iam lite soluar.

F. IOANNES LÈVESQUE DE LA CASSIERE.

XVI.

¶ Eclaramus, quod qui auctoritate summorum Pontificum ordinem nostrū professi fuerint, ad solutionem passagij sicut cæteri fratres teneantur.

IDEM MAGISTER.

XVII.

¶ Vicunq̃ue autem in confratrem seu donatum ordinis nostri, cum delatione crucis, iuxta dispositionē statuti xxxvj. de recept. fratrum, recipietur; pro eius passagio summam scutorum quinquaginta auri, eidem ærario soluere teneatur, aliter pro recepto non habeatur.

*QVOD BVLLÆ ANTIANITATVM NON
sint in praiudiciū communis ærarij Magistri
& Priorum.*

F. PETRVS DAVBVSSON.

XVIII.

¶ Statuimus, quod antianitates siue expectatiuæ, quæ dantur de commendis in futurum, suadente aliqua iusta ratione, non intelligantur in præiudiciū nostri communis ærarij iurium, spoliū, mortuāriorum, vacantium, & aliorum iurium ipsius impositorum & imponendorum, nec dispositionum præheminentiæ Magistralis aut Prioralis nec camerarum Magistraliū: quas saluas & illæsas semper esse decernimus.

*QVO TEMPORE IURA COMMVNIS
ærarij solui debeant, & de pœna non soluentium.*

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIX.

¶ Via plerique ordinis nostri fratres administrationem Prioratuum, Baiuatiuum, Commendarum, membrorum, & aliorum bonorum habentes, & alij quicunque possessores negligenter vel potius contumaciter se gerunt in soluendis communis nostri ærarij iuribus, statuimus, vt qui responsiones & impositiones tam ordinarias quam extraordinarias, mortuaria & vacantia, arreragia, & alia quæcunque iura & debita nostri communis ærarij in capitulo prouinciali, aut si id non celebretur in festo sancti Ioannis Baptistæ non soluerint, quod illico Prioratus, Castellania emposte, commendæ, membra, & administrationes sint, & esse censeantur incorporata communi nostro ærario, & tan-

diu a nostris receptoribus, seu alijs ad id deputatis retineantur, & administrentur, eorumque fructus & prouentus colligantur, & percipiantur, aut alijs per ipsos receptores locentur, donec de ipsis, & de impensis super eo factis communi ærario integre satisfactum fuerit. Quod si fratres nostri aut alij Prioratuū, Castellaniæ empostæ, Baiuliatuum, commendarum, membrorum, ac bonorum aliorum possessores, aut quiuis alius, eorum nomine pertinaciter dictis receptoribus, aut alijs ad id deputatis resistendum, refragandumq. duxerint, quominus fructus dictorum Prioratum, Castellaniæ empostæ, Baiuliatuum, commendarum, membrorum, & aliorum bonorum percipiant, eosue locent, & arrendent: Tunc eo ipso, absque alia monitione, citatione, processu, sententia, seu alia declaratione ipsis Prioratibus, Castellania empostæ, Baiuliatibus, commendis, membris, & alijs bonis, illorumq. possessione priuati existant, etiam si essent minores quatuordecim annis, & sine curatoribus (si qui fuerint) de quibus non habebitur ratio, de qua quidem resistentia & repugnantia verbis aut literis receptoris fides habebitur. Præcipientes Prioribus, & Castellano empostæ, vt hoc statutum faciant in suis Prioratibus, & Castellania empostæ plenè & exacte exequi, & obseruari. Quod si neglexerint, sint & intelligantur priuati prerogatiua retentionis quintæ cameræ, & gratiosæ dispositionis commendæ ad eorum præheminentiam pertinentis: ita quod prouisiones de illa factæ irritæ sint.

CONTRA DEBITORES communis ærarij.

F. IOANNES DE VALLETA.

¶ Vm parum sit leges condere nisi debita subsequatur executio earum præsertim quæ recuperandis iuribus nostri communis ærarij modum adhibent & præscribunt. Statuimus, vt supra scriptum statutum adamussim sineq. alia exceptione obseruetur. Adijcetes, vt qui iura & debita ipsius publici ærarij in Capitulo prouinciali, vel eo non celebrato, in festo Natiuitatis Sancti Ioannis Baptistæ in manibus receptorum integre non exoluerint, nisi intra triginta dies ab ultimo die capituli peracti, aut ab eodem festo, per se, vel suum legitimum procuratorem eius nomine ipsos Receptores sponte, & non coacte adierint, tamen si super id minime requisiti, & interpellati à Receptoribus fuerint, Prioratusq. Castellaniæ empostæ, Baiuliatatus, seu commendas, aliaq. bona quæ possident in manibus eorundem receptorum pro debitis ipsis, libere, legitime, & per scripturam authenticam tradiderint, & consignauerint, ipso facto, absque alia citatione, aut monitione, quia terminus in eodem capitulo per capitulum generale assignatus pro eodem ærario interpellat, authentice & legitime ad conuentum citati intelligantur, vt nisi in termino nouem mensium post ipsius capituli seu festi celebrationem, seu ipsorum triginta dierum lapsum, præsentem, ac personaliter in conuentu adfuerint, tum, ipso iure, sine alia hominis sententia, aut declaratione, huiusmodi prioratibus, castellania empostæ, Baiuliatibus, commendis, & bonis priuati intelligantur, ac libere ad eorum smutitionem, & prouisionem procedi poterit, & interim licitum sit Receptoribus non solum Prioratus, Baiuliatatus, commendas, & bona super quibus debita ipsa fuerint contracta, sed alia omnia quæ debitor possidet, etiā a dictis debitis libera, usque ad integram satisfactionem ad manus suas eiusdemque communis ærarij,

capere, tenere, & gubernare, ac secundum formam allegati statuti procedere, cui nullo pacto derogare, sed maiorem vim adijcere intendimus. Mandantes receptoribus sub pœna duplicis solutionis ipsius debiti, vt de negligentia, & incuria huiusmodi debitorum statim Magistrum, & conuentum certiores faciant.

DE EODEM.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

XXI.

¶ Voniā pleriq. ordini nostri fratres communis ærarij debitores, non obstantibus pluribus statutis, stabilimentis, & ordinationibus capitularibus contra eos clamantibus, spreto Dei timore, Religionis zelo, & pœnis grauissimis in eisdem contentis, contumaces in iuribus nostri communis ærarij soluendis reperiuntur, Statuimus, ne de cetero ad capitulum generale, Sgardium, concilium ordinarium, completum, electionem Magistri, cameram computorum, congregationes linguarum, collectarum, & assemblearum admittantur.

DE DEBITORIBVS CONDEMNATIS

per cameram computorum.

IDEM MAGISTER.

XXII.

¶ Statuimus, vt qui bona ordinis nostri administrauerint, tam in conuentu, quam extra, & in eorum ratione reddenda per cameram computorum ad soluendum communi ærario quamlibet pecuniarum summā pro quacunque causa condemnati fuerint, quamuis ad nos nostrumq. concilium appellauerint, minime debere audiri in ipsis appellationibus, nisi prius iudicatum soluerint.

QVOD CONDVCTORES

commendarum debitoribus ærarij non soluant.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXIII.

¶ Volentes in executione contra male soluentes facienda acrius prouidere, Statuimus, quod sub pœna priuationis cōmendarum fratres, & vassalli sub pœna violati iuramenti fidelitatis, vt conductores siue arrendatores huiusmodi commendarum, & bonorum nullo pacto respondeant de fructibus, & redditibus, commendatarijs priuatis. Quod si fecerint, huiusmodi pœnam incurrant, & nihilominus quod per eos exolutum fuerit, non admittatur in computo eorum: quinimo iterum exoluere teneantur. Volumus etiam, quod Priores, Receptores, & Procuratores huiusmodi statuta super male soluentibus edita in quolibet capitulo prouinciali publicari faciant, & nihilominus contrafaciendo in suo robore permancant.

DE DEBITORIBVS

communis ararij.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

Statuimus, quod nullus frater ordinis nostri cuiuscunque fuerit conditionis qui debitor nostri communis ararij fuerit, dignitates, commendas, officia, & beneficia ordinis nostri nullo pacto consequi possit, quousque debita sua eidem arario persoluerit.

XXIII.

F. IOANNES DE VALLETA.

Nec membra, aut pensiones, etiam ex gratia magistrali, linguarum, Priorum, Baiuliuorum, commendatariorum vel alterius cuiuscunque, nec etiam alteri conferre.

XXV.

QVI DEBITORES ARARII TEMPORE
smutationis fuerint dignitates & commendas consequi non possunt.

F. IOANNES DE HOMEDES.

Statuimus, quod frater qui tempore smutationis dignitatum seu commendarum in lingua faciendae communis nostri ararij iurium debitor fuerit, nihilo ei suffragante, quod ante in manibus eiusdem ararij pro soluendis debitis suas commendas posuerit, vel post ipsam smutationem communi arario satisfecerit, dictas dignitates seu commendas vacantes consequi non possit, immo ad eas consequendas penitus inhabilis & incapax censeatur.

XXVI.

QUIBVS COMMITTI DEBENT COM-
menda ablata male soluentibus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Statuimus, quod Prioratus, Castellania empofte, & commendae ablatae à male soluentibus, per Magistrum & conuentum committantur fratribus, qui priuatorum debita soluere communi arario voluerint, seruato ordine & stilo nostrae Religionis, praefereudo omnibus alijs eos fratres qui nondum cabimentum sunt assecuti secundum gradum, & turnum antianitatis, si eas pro cabimento acceptare voluerint, soluendo ea quae priuatus arario nostro debet. Si autem talis frater nullus reperiat tunc indifferenter tam commendatarijs quam fratribus conuentualibus seruato ordine antianitatis, de gratia committi poterunt, saluis iuribus communis ararij, & si forte non reperiat qui debita priuati velit soluere, remaneant in manibus communis nostri ararij, donec integre satisfactum fuerit.

XXVII.

QVOD IN PRIVATIONE FRATRVM
fit mortuarium & vacans in commendis.

F. IOANNES LEVESQUE DELA CASSIERE.

XXVIII

¶ Statuimus in priuatione habitus Priorum, Castellani empostæ, Baiuliuorum, & commendatariorum esse in Prioratibus, Castellania empostæ, Baiuliuatibus, & commendis mortuarium & vacans quocunque ex crimine aut delicto fuerint priuati, declarantes ipsum mortuarium & vacans cadere in commodum & vtilitatem communis ærarij.

DE COMMENDIS DEBITORIBVS PER
priuationem habitus ablati.

.VXX

IDEM MAGISTER.

XXIX.

¶ Statuimus, vt Prioratibus, Baiuliuatibus, commendis, & alijs bonis, quæ malis administratoribus, delinquentibus, & debitoribus communis ærarij per priuationem habitus ablata fuerint, cõmune ærarium fruatur, donec integre debita sibi exigerit, quibus recuperatis, mortuarium & vacans exigi incipiat, & noui electi & prouisi Prioratum, Baiuliuatum, & commendarum prouentus consequi minime valeant, donec communi ærario omnia debita persoluantur.

QVOD BONA FRATRVM DECEDENTIVM
ad ærarium perueniant.

.IVXX

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXX.

¶ Omnia bona mobilia, & semouentia quorumcumque fratrum nostrorum, tam in conuentu quam extra decedentium cuiuscumque conditionis & qualitatis fuerint, quæ spolia vocamus, ad cõmune nostrum ærarium pleno iure pertinent, exceptis bonis fratrum capellanorum obedientiæ, & seruientium officij, quorum spolia peruenient ad illos in quorum Prioratibus, Baiuliuatibus, aut commendis residentiam & stagium habuerint.

QVÆ BONA EX SPOLIIS AD
Ecclesiam pertinent.

.IIVXX

F. DEODATVS DE GOZONO.

XXXI.

¶ Excipimus etiam vasa argentea, aurea, & deaurata, quæ figuram calicis ad sanctum sacrificiũ dedicata, seu crucis habet, etiam vascula vini & aque altaris obsequio deputata, uel ad reponendas sacras reliquias: Insuper ornamenta ecclesiastica quæcunque aurea, argentea, & deaurata atque sericea, & omnem supellectilem, quæ ad ministerium ecclesiasticum pertinet. Necnon breuiaria & psalteria, quæ ad ecclesiæ cultum & ornamentum relinquuntur. Excepta sunt etiam spolia Senescalli, Magistri, Castellani, & aliorum fratrum, qui sunt in seruitio Magistri quæ ad ipsum Magistrum pertinent.

*QVÆ BONA EX SPOLIIS AD
statum commendarum relinquenda sunt.*

IDEM MAGISTER.

Pro vsu autem domorum commendarum relinquentur vtenfilia necessaria, idest, omnis supellex, videlicet, culcitra, lecti, coopertoria, & alia vtenfilia pro palatio & cameris, pro penu & coquina, quibus commendatarius, dum viuebat, utebatur. Currus quoque, vehicula & omnia instrumenta rustica. Pecorum vero, iumentorum, armentorum, & reliquorum animalium quorumcunque, quæ in dictis spolijs, ultra statum commendæ, reperientur, dimidia pars ad ipsum statum adiungetur, alia ad commune ærarium pertinebit.

F. IOANNES DE VALLETA.

Declaramus tum demum superscriptum statutum habere locum in commendis, quibus in his generibus animalium status constitutus & assignatus est. In alijs vero commendis quarum status in huiusmodi animalibus non consistit, ea animalia ad commune ærarium integre pertinere; quod si in huiusmodi commendis iumenta, aut boues extra statum pro agricultura in spolio reperta fuerint, horum mediam partem, quæ futuro commendatario per modum inuentarij relinquenda erit, statui adscribimus, alteram vero nostri communis ærijs esse volumus; quæ pro iusto precio futuro commendatario relinqui poterit, statum autem huiusmodi animalium, tum demum constitutum esse dicimus, si ab antiquo is fuerit, vel Commendatarius de nouo per scripturam authenticam coram Priore, Capitulo, seu assemblea prouinciali præsentatam, aut in certificatione suorum melioramentorum eum constituerit, aut iam se constituisse declarauerit.

F. IOANNES DE HOMEDES.

Qui tamen, & muli fratrum extra conuentum decedentium, & alia animalia, quæ equitari solent, & sella deseruiunt, cum suis ornamentis ad commune ærarium spectare debent.

*DE ARMIS IN SPOLIIS
fratrum repertis.*

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Arma cuiusvis generis siue ad offendendum; siue ad defendendum parata in spolijs fratrum in conuentu, & citra mare defunctorum ad ærarium pertinent, & in vnum locum conferantur, vbi sub fida custodia seruantur ad opus, & pro munitione nostri conuentus, demptis ensibus & gladiolis, quos dagas & pugnales vocant.

DE RECEPTORIBVS.

F. ROGERIVS DE PINIBVS.

XXX
VI.

¶ T commodius iura nostri communis ararij recipi possint, & in agendorum expeditione distribui valeant, volumus, quod in quolibet Prioratu, & Castellania empoltæ, receptores iurum ipsius ararij per magistrum, & conuentum pro eorum arbitrio constituentur, qui iura huiusmodi exigant, recipiant, & teneant, ac de eisdem secundum ordinationem Magistri, & Conuentus disponant.

DE IVRAMENTO RECEPTORVM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXX
VII.

¶ Vi quidem receptores teneantur iurare in manibus Magistri, si in conuentu præsentés fuerint, aut in manibus Prioris si à cōuentu abfuerint, quod bene fideliter, & diligenter ea quæ ad ipsum officium pertinent exequentur, quorum officium per triennium durabit, reseruatur tamen Magistro, & Concilio id tempus ex aliqua iusta causa prorogare si ita illis videbitur.

F. IOANNES LEVESQUE DELA CASSIERE.

XXX
VIII.

¶ Vo dicto triennio claspso infra mensem omnes, & singulas pecuniarum quantitates, nomina debitorum, iocalia, vasa tam aurea, quam argétea, spolia, documenta, mortuaria, aliaq. cuiuscunq. qualitatís bona ad cōmune ararium pertinentia, sub pœna priuationis, commendarum, membrorum, pensionum, & aliorum quorumcunq. bonorum ordinis quæ possident, communi arario applicandorum, suis in officio successoribus tradere, & consignare teneantur. Quo facto intra sex menses proxime sequentes ad rationem, & computum finale suæ administrationis reddendū ad cōuentum personaliter veniant, qui quidem sex menses pro residentia in conuentu habeantur, quod si redditis computis debitores reperti fuerint, & intra mensem non soluerint in carcerem detrudantur, & à die redditionis computorum, vt præfertur, sint incapaces ad consequendum dignitates, bona, & officia ordinis nostri. Decernentes suas commendas, mēbra, pensiones, & quæcunque alia bona etiam mobilia ab eis possessa apprehendi, & detineri à communi arario vsq. ad plenam solutionem, tam pro summa principalis debiti, quam pro resarciendis damnis, & impensis inde sequutis.

DE OFFICIO RECEPTORVM, ET
procuratorum nostri communis ararij extra conuentum.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

XXXIX

¶ D receptores spectat exigere, consequi, & accipere à Prioribus, Castellano empoltæ, Baiuliis, Commendatarijs, & alijs quibuscunque bona nostri ordinis in limitibus Prioratuum in quibus sunt constituti,

possi-

possidentibus, responsiones, impositiones, passagia fratrum, debita vetera, hoc est arreragia, & alia quæcunque spolia fratrum, mortuaria & vacantia per mortem administratorum ærario nostro debita, & alia quæcunque iura, bona, & debita, quomodocumque ad ærarium nostrum spectantia & pertinentia. Quod si morte, ægritudine, vel alio quouis impedimento receptores detinerentur ita, vt ipsi non possent per se, quæ supradicta sunt facere; volumus vt in eorum absentia, Procuratores in dictis Prioratibus deputati, id exequi teneantur. Iidem receptores & procuratores aderunt in capitulis prouincialibus ad responsiones, impositiones, & alia debita petenda, exigenda, & recipienda.

QUOMODO GERERE SE DEBENT

receptores in colligendo iure mortuarij & spolij.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

Statuiamus, quod quotiescunq. Receptor, aut Procurator ærarij, vel alius ad id deputatus se conferet ad colligendum, & habendum iura mortuarij, & spolij non accedat solus, sed assumat secum aliquem probum commendatorem vel fratrem, aut duos ex propinquioribus locis defuncti, aut secularem personam honestam, his deficientibus, & Notarium publicum in cuius præsentia visitet, & notare faciat per inuentarium authenticum in præsentia testium receptum, omnia bona & utensilia atque agriculturas & fructus quos inuenerit; De quibus, hoc facto, dimittat statum commendæ in ea conditione & qualitate in qua ipsum inuenerit, & medietatem supellectilis de superabundantibus ad augmentum status dimittere teneatur, vltra statum primum antequam bona transferantur; & de omnibus, quæ gesserit per scripturam authenticam, capitulum prouinciale admoneat; si quis receptorum contrafecerit, & damnum marcam argenti exceßerit, pœnam priuationis habitus incurrat.

XL.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Praterea Receptores ipsi, vel Procuratores, aut Commissarij supradicti, duo inuentaria separata faciant, vnum status commendæ, & alterum bonorum spolij ad ærarium pertinentium, & in præsentia prædictorum notare faciant omnia credita fratris defuncti, & aperiant, seu aperire faciant illis videntibus, & vocatis, eius despropriamentum: quorum creditorum, & despropriamenti exemplum hic ad conuentum nostrum mittant, vbi per scribam ærarij registrabuntur in aliquo separato libro illius Prioratus: singulorum enim Prioratum singulos libros ad id deputatos esse volumus. Quod si frater defunctus despropriamentum non fecerit, vel si fecerit non reperietur, Receptor de eo Magistrum & conuentum certiores facere tenebitur.

XLI.

DECLARATIO JURIVM

spolij & mortuarij.

F. HUGO DE LOVBENX VERDALA.

XLII.



declarationem iurium spolij, & mortuarij, dicimus fructus qui die obitus possidentium in terra nondum collecti reperientur ad mortuarium, fructus vero collectos ad spoliū spectare & pertinere.

QVOD RECEPTORES IN CAPITVLO

Prouinciali manifestent ea quæ receperunt.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XLIII.

Niugimus receptoribus, vt particulariter & per singulas summas in quolibet capitulo prouinciali computum eorum quæ receperunt, & quæ restant manifestare, & reddere teneantur. Attamen priores & capitulum prouinciale nullam habent potestatem huiusmodi computa concludendi, seu quietandi sed dumtaxat audiendi & signandi. Quorum computorum conclusio & definitio Magistro & Conuentui reseruatur, atque spectat. Adijcentes, quod ipsi receptores in dicto capitulo teneantur manifestare omnes pecuniarum quantitates ac summas, quas receperunt de iuribus ærarij tam mortuاريorum quam vacantium & reliquiorum quorumcunque; & Prior finito dicto Capitulo de his eo ipso certiores reddere debet Magistrum & Conuentum: Quibus computum duplicatum mittant Receptores, vt de negotijs ærarij clarā notitiā habeant. Quod quidem computum apud ærarium registretur.

DE CÆDVLA MITTENDA PER

receptores de ijs qui soluerunt, & qui debitores remanserunt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLIII.

Receptores statim finito capitulo prouinciali tenebuntur vna cum suis computis anni præcedentis mittere ad Magistrum & conuentum breuē cædulam, quæ contineat nomina eorum qui in eo capitulo soluerunt, & eorum qui debitores remanserunt, & pro quibus summis, & distincte omnes pecuniarum summas quas pro quacunque ratione seu debito receperint; si quis contrafecerit, & contenta in hoc statuto, & in superiori non adimpleuerit priuetur fructibus vnus anni commendæ; si frater conuentualis perdat vnum annum antianitatis in fauorem filiorum arnaldorum.

RECE-

RECEPTORES NIHIL CAPERE

possunt de spolijs.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

STatuimus, quod receptores in quolibet Prioratu, & Castellania emp-
Sstæ nullo modo de spolijs Priorum, Castellani empstæ, nec commen-
Sdatariorum, vel fratrum morientium in dictis Prioratibus, & Castella-
 nia empstæ lectos aut alia utensilia vel res quascunque sumere præsumant. Qui
 contrafecerint, officio priuati eo ipso censeantur, ac duplum illius quod coepe-
 rint, ærario persoluant: quacunque consuetudine in contrarium faciente in ali-
 quo non obstante.

XLV.

QVOD RECEPTORES NIHIL

capiant de statu commendarum.

F. DEODATVS DE GOZONO.

SE his quæ ad statum commendarum, & vsum domorum pertinent, rece-
Sptores in colligendo spolio & mortuario, vel alias nihil omnino etiam
Scapere poterunt, sed ea omnia integra & intacta relinquent. Quod si
 contrafecerint, & aliquid è commendis abstulerint, id omne refarcire, reficere,
 restituere, sua pecunia teneantur: Nam ærarium nostrum ad huiusmodi quicquã
 obligatum esse nolumus: & præter hoc poenam valoris mortuarij eiusdem com-
 mendæ subeant, qui ærario nostro applicabitur. Prior vero & Castellanus emp-
 pstæ ad instantiam commendatarij læsi receptorem compellat ad talem restitu-
 tionem faciendam. Quod si in eo Prior vel Castellanus empstæ negligens fue-
 rit, ipse suo nomine restituere & reficere teneatur, & ad hoc a Magistro & con-
 uentu, instante commendatario compellatur.

XLVI.

RECEPTORES IN LOCO TVTO

pecunias quas recipiunt reponere debent.

F. PETRVS DAVBVSSON.

STatuimus, quod receptores in quolibet Prioratu & Castellania empstæ
Specunias iurium ærarij per eos receptas, & quas pro tempore recipient,
Sapud tutas & fidas personas deponant. De quibus recognitionem & do-
 cumentum authenticum, validamq. obligationem habeant, vel apud se in loco
 tuto ipsas fideliter conseruent. De his quoque & apud quos sint securæ Priores,
 & Castellani empstæ seu eorum vicegerentes, & commendatarios dictorum
 Prioratum & Castellaniæ empstæ in prouinciali capitulo, & non aliter, cer-
 tiores reddant, pro quorum indubitata verificatione instrumenta & recognitio-
 nes obligationis ostendere teneantur: ne aliquo casu contingente pecuniæ sur-
 ripi, aut occultari possint. Si quis receptorum contra fecerit in priuationis habi-
 tus poenam labatur.

XLVII.

QVOD

QVOD RECEPTORES NON OBSTANTE
quacunque lite exigant iura erarij.

F. IOANNES DE LASTICO.

XLVIII

¶ Ancimus, quod receptores nostri communis ærarij quęcunque iura ipsius
S omni reiecto litigantium respectu exigant, petant, & recipiant ab illis,
¶ qui quocummodo tenent & possident, Prioratus, commendas, & domos
 ratione quarum disceptatur & litigatur: nec propterea partium iuribus ullum
 præiudicium generari intendimus; Qui vero tales commendas tenebant, si solue
 re recusabunt, eo ipso poenam priuationis incurrant, a suo quoque iure cadant,
 & contra tales tamquam inobedientes & rebelles procedatur.

QVOD RECEPTORES ABSQVE
alicuius licentia pro mortuario & vacante commen
darum possessionem capiant.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XLIX.

¶ Tatuimus, quod cum primum Priores, Castellanus empostæ, Baiuliui,
S commendatarij, & alij bonorum nostrorum administratores è vita de
¶ cesserint, vel viuentes ipsi administrationi cesserint, & renunciauerint,
 vel eam resignauerint; Receptores & procuratores nostri ærarij dictos Prioratus,
 Castellaniam empostæ, commendas & bona, sua propria auctoritate, & sine li
 centia alicuius iudicis, vel curiæ, eorumq. corporalem possessionem nomine no
 stræ Religionis capere, fructus colligere, spolia mortuaria, & vacantia, & alia
 debita exigere, ea. retinere per se vel per alios, vsque ad integram satisfactionē
 nostri communis ærarij debeant. Si qui vero fratrum nostrorum dictos nostros re
 ceptores quauis occasione in prædictis fructibus, & spolijs percipiendis atque in
 dictis possessionibus adipiscendis aliquo modo impediuerint, Prioratibus, com
 mendis, & omnibus ordinis nostri officijs, & beneficijs priuati sint, & si fuerint fra
 tres conuentuales antianitatem perdant.

CONTRA RECEPTORES
negligentes in exigendis debitis.

IDEM MAGISTER.

L.

¶ I receptores fuerint negligentes in exigendis debitis, & capiendis ad ma
S num nostri communis ærarij commendis debitorum, secundum formam
¶ statuti nostri, eo casu, ipsi sua pecunia pro debitore soluere teneantur.
 Idem obseruari volumus in alijs omnibus debitis dicti ærarij, si ea postquam dies
 solutionis aduenerit exigere non procurarent, & debitas diligentias non adhi
 buerint, de quibus cum suis computis legitime constare faciant.

PER

*PER QVOSCVNQVE PROCESSVS,
seu sententias ad requisitionem receptorum in male
soluentes factas, & promulgatas à nostris con-
stitutionibus non intelligatur recessum.*

F. IOANNES DE HOMEDES.

¶ Vm, vt sæpe euenire solet, nostri ordinis receptores, quo facilius debita
C iurium nostri communis ærarij à male soluentibus recuperent, cōtra eos
ex præscripto priuilegiorum nostrorum seu alias procedant; & à plerisq.
in dubium vertatur, an tunc temporis constitutiones nostræ vendicent locum.
Ideo hanc dubitationem tollentes, hac præsentī lege decernimus, & declaramus:
quod & si per eosdem receptores ex forma indultorum, priuilegiorumq. Aposto-
licorum, seu alias coram quocunq. iudice ordinario, seu nostri ordinis superiore,
etiam contra minores xiiij. a nnis, non eis constitutis curatoribus, aliosuē nostri
publici ærarij debitores, etiam ad aliquas priuationes, declaratorias sententias,
seu priuationem prioratuum, castellanæ empstæ, Baiuliatuum, commendarum,
& beneficiorum, eorumq. possessionis quomodolibet processum fuerit. Nihilo-
minus non sit, neq. censeatur à constitutionibus contra eosdem debitores dispo-
nentibus recessum, vel alias præiudicatum. Quinimmo statuta ipsa illa sa perma-
nere, processus, pœnasq. ipsas, & omnia inde lequuta suam vim habere, suosque
effectus sortiri iubemus, & volumus.

LI.

IDEM MAGISTER.

¶ Ancimus, vt libris receptorum nostrorum, & cædulis eorum manibus
S subscriptis, quoad debitores ærarij nostri, integra, & indubia fides, absq.
alia probatione adhibeatur.

LII.

*DE PROCVRATORIBVS COMMVNIS
ærarij in conuentu.*

F. IOANNES DE LASTICO.

¶ Irca iurium, & bonorum publici ærarij conseruationem nulla satis potest
C esse diligens cura, & vigilantia; Idcirco pro vtili administratione prædi-
ctorum, vltra magnum cōmendatariū: qui ratione sui officij huic exer-
citio expresse est deputatus, & ab eo dimoueri non potest; duos probos religio-
sos prudentes, & discretos ex Baiuliis, aut Prioribus ordinis nostri in conuen-
tu existentibus: his quoq. deficientibus ex Baiuliis capitularibus, vel locate-
nentibus Baiuliuorum conuentualium per Magistrum & concilium summa cura
eligi, iuramento interueniēte, iubemus. Ad conseruationem quoq. iurium dicto-
rum bonorum ipsi magnus commendatarius, & procuratores caplas firmas, & tu-
tas, optimisq. seris clausas habeant; quarum clauium quilibet ipsorum trium vnā
teneat; Pariformiter res, & alia bona dicti ærarij in magazenis, seu vltis repo-
nant, & locis aptis recludant sub eorum clauibus, de quibus nulla fiat distributio

LIII.

nisi prius per conseruatorem, & scribam ærarij in libris diligenter annotetur : qui quidem Procuratores communis ærarij rationem suæ administrationis quolibet anno reddere teneantur Magistro & concilio.

DE RESIDENTIA MAGNI Commendatarij in conuentu.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

LIIII.

Statuimus, vt magnus Commendatarius teneatur facere residentiam in conuentu, nec possit ab eo discedere quandiu in eo officio fuerit; & quod alij duo procuratores communis ærarij in eo officio per duos annos seruire, & permanere debeant; in quo tempore licentiam abeundi à conuentu obtinere non poterunt, nec simul ambo officium dimittere, sed singulis annis vnus tantum de duobus mutabitur, ita vt non fiat vna vice nisi vnus procurator.

DE ÆRARII CONSERVATORE.

F. IOANNES DE LASTICO.

LV.

Pro conseruatione & distributione bonorum ærarij nostri, iubemus, eligi in Conseruatorem generalem ærarij vnum fratrem idoneum & sufficientem ex quacunque lingua libuerit: Qui omnium pecuniarum & bonorum mobilium ad ærarium pertinentium curam & custodiam habeat, atque recipiat, conseruet, & distribuatur secundum dispositionem, ordinationem, & voluntatem Magistri & concilij cum scientia & apodixia magni Commendatarij, ipse autem conseruator si frater miles fuerit centum ducatos Rhodi, si vero capellanus, aut Seruiens armorum extiterit, centum florenos Rhodi currentes à communi ærario percipiat, cum in conuentu residentiam fecerit; Quod si ad partes ponentis mittetur, tunc stipendia ei constituentur, prout Magistro & Concilio videbitur; Qui conseruator generalis in quolibet capitulo generali mutetur, & alius subrogetur; successor tamen de lingua prædecessoris eligi non possit nisi decennio præterito.

DE AUDITORIBVS COMPUTORVM.

IDEM MAGISTER.

LVI.

Ultra magnum Commendatarium & duos Procuratores communis ærarij conseruatoremque generalem, octo fratres, octo linguarum, vnum de qualibet lingua deputari iubemus: qui computa & omnia ærarij negocia visitandi, audiendi, recognoscendi quomodo gerantur & ministrantur auctoritatem, & facultatem habeant. Qualibet quoque hebdomada vnum diem deputent in quo id exercent. Quod si aliquid reformandum compererint ad Magistrum & concilium ordinarium referant, qui postpositis alijs negocijs super hoc prouideant: dicti enim fratres sufficientes, idonei, probi, & huic officio apti à fratribus linguarum eligentur: qui sic electi Magistro & concilio ordinario præsententur, constituti quoque coram magistro solemni iuramento adigantur,

quod

quod fideliter commodum ærarij procurabunt, & ipsum pro eorum conscientia à damno conseruabunt, dicti octo fratres redditioni computorum quæ magistro, & concilio fiet, aderunt; intererunt quoque solutionibus per commune ærarium faciendis.

M. F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

Vos auditores quolibet biennio mutari volumus non omnes simul, sed per interualla, vt semper aliqui ex veteribus remaneant. LVII.

DE PROBO HOMINE CONSERVATORIS.

F. PETRVS. DAVBVSSON.

Tatuimus, quòd per Magistrum & concilium ordinarium deputetur & eligatur aliquis frater ordinis nostri idoneus, & ad hoc aptus, qui computum liquidum & clarum teneat diligenter de omnibus & singulis tam pecunijs quàm rebus quibuscumque, quas in dies conseruator generalis nomine communis ærarij recipit; in quorum receptione deputatus ipse sit præfens, & etiam redditioni computorum conseruatoris assistat, & quod teneantur duo libri eorum quæ recipiuntur, vnus apud conseruatorem, & alter apud deputatum existat: qui quidem deputatus recepta in duobus libris præfatis scribat & annotet, ut de receptis clara notitia habeatur. Quodque Magister & concilium ordinarium eidem deputato pro stipendio assignent ab ærario percipiendo, quod eis bene visum fuerit; stetq; in eo officio deputatus pro termino Magistro & concilio beneuiso; quo elapso ipse idem deputatus, aut alius pro comperta idoneitate & sufficiëntia subrogetur. LVIII.

DEBITA FRATRUM DEFVNCTORVM *creditoribus soluantur.*

F. IOANNES DE VILLERS.

Tatutum est quod debita fratrum defunctorum, quæ legitime atque authentice apparebunt, creditoribus exoluantur ex bonis tantum mobilibus fratris defuncti, saluo statu commendæ, & si bona mobilia non sufficerent, tunc de bonis stabilibus de nouo per fratrem Religioni acquisitis ipsis creditoribus satisfactio fiat & non aliter. LIX.

QUOD DEBITA FRATRVM DEFVN- *ctorum non soluantur ex anno mortuary.*

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

Prohibemus Prioribus, Castellano empostæ, Capitulis prouincialibus, assembleis, receptoribus, & alijs quibuscumque nobis subiectis, ne possint nec debeant soluere, nec decernere, & ordinare, vt debita fratrum defunctorum, Priorum, Baiuliuorum, commendatariorum soluantur ex fructibus LX.

reddi-

redditibus, & prouentibus mortuorum, Prioratum, Baiuliatum, & commendarum vacantium, quæ mortuaria pleno iure spectant ad ipsum ærarium, qui contrafecerint de suo cum omni interesse communi ærario restituere & satisfacere teneantur.

DE SPOLIIS BAIULIVORVM

æstimandis.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

LIX.

Ona, & res spoliiorum Priorum, Baiuliuorum, commendatariorum, & fratrum in conuentu decedentium per octo fratres antianos octo linguarum, prout fieri solitum est, æstimentur.

LXII.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

Væ quidem æstimatio fieri debet ad verum valorem, vocatis expertis medio iuramento, de qua dimidia pars detrahi poterit; in spoliis Priorum Baiuliuorum, & Locatenentium Baiuliuorum, soli Baiuliui, Priores & Locatenentes Baiuliuorum participare debent. In spoliis commendatariorum, commendatarij, & fratres conuentuales. In spoliis fratrum conuentualium soli fratres conuentuales milites.

QVOD FRATRES ÆGROTI

manifestent bona sua.

F. ELIONVS DE VILLA NOVA.

LXIII.

Væ fratres nostri tenent & possident ad nostrum ordinem censentur pertinere, qua propter cum fratres nostri morbo tenentur occupati in vim obedientie censentur obligati vocare ad se duos fratres ex propinquiore locis ubi in infirmitate detenti sunt, quorum vnus sit capellanus si adesse poterit, & alius probæ conditionis. Quibus quidem duobus manifestent omnia bona vtriusque pecunias, & res quas tenent. Quæ in scriptis redigantur & postea sigillo fratris infirmi, & ipsorum duorum fratrum in eorum præsentia, quæ scripta fuerunt sigillantur: ipsumque scriptum ei qui administrationem, aut procuracionem ærarij habet, præsentari debeat; si autem conualuerit ipsum scriptum sibi restituatur. Nec liceat sub pœna inobedientie ipsis fratribus qui aderunt cum scribentur, viuente ipso fratre, quæ scripta sunt reuelare. Quod si contrafecerint administratione commendarum decem annos eo ipso priuentur. Si vero contrafaciens sit frater conuentualis fiat de eo quærela, & per iustitiam religionis ducatur; & si in dictis bonis spoliis aliquis frater cuiuscunque conditionis fuerit apponat manum, vel aliquid capiat, de eo fiat quærela & priuetur cætu, & societate fratrum ordinis nostri. Si vero frater infirmus contempserit adimplere quæ dicuntur, ipso conualescente de eo fiat quærela, & per iustitiam tamquam inobediens ducatur: cum contra paupertatis votum bona sibi adscripserit & ea manifestare contempserit.

QVOD IURA ÆRARII IN
litibus non impendantur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

Statuiamus, quod nullus Prior, commendatarius aut frater possit ex bonis & iuribus communis ærarij, ac spoliis mortuorum & vacantium lites fouere, prosequi, & manutenere aut ea in alienos vsus conuertere. Quinimo dicta iura, spolia, mortuaria & vacantia ad ipsum ærarium perueniant, qui contrafecerit, vel manus dictis iuribus iniecerit, & damnum attulerit, si vltra marcā argenti excessus fuerit perdat habitum, si infra marcā, sit in quarantena.

LXIV

QVOD STIPENDIUM
soluatur oratoribus.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

Oratoribus & nuncijs, quos secundum rerum & negotiorum exigentiam ad diuersas orbis prouincias mittere necesse fuerit, hoc stipendium moderate constituimus; quia licet onera professionis suscipiant, ordini tamen seruire tenentur, & pro obsequijs maiora consequuntur præmia quàm quæ suorum retributioni & compensationi ascribuntur. Prior aut Baiulius cuius onus legationis pro partibus occiduis imponitur, à communi ærario duos ducatos accipiet quolibet die suæ legationis tempore durante; commendatarius autē ducatum vnum: si tamen commendatarius talis conditionis fuerit, quod magistri & concilij arbitrio videbitur vltra dictam quantitatem promereri, tunc dimidiū ducatum pro quolibet die addere poterunt. Oratoribus verò qui in oriente legationem exercebunt, Magister & concilium stipendium pro rerum & professionis qualitate deputabunt, Volumus quoque dictos oratores personaliter ad conuentum reuerti debere, vt eorum relatu Magistro & conuentui cuncta innotescant. Quo habito, Magister & conuentus pro rerum ingruentia prouideant & cognita oratoris prudentia, diligentia, & curiosa agendorum executione suis iuribus & promotionibus commendatum suscipiant.

LXV.

IDEM MAGISTER.

Magnas commēdas Cypri, Langonis, & Nisari, omnibus linguis cōmunes, nostro communi ærario vnimus & incorporamus.

DE SOLDEIS FRATRVM SOLVENDIS.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Statuiamus, quod soldeæ fratrum soluantur per totum mensem Septēbris, quo suis necessitatibus pro rerum ingruentia fratres subuenire possint, fratres autem qui de bonis ordinis nostri habent prouisionem, aut domos vel alios redditus vltra sexaginta florenos Rhodi curreutes, soldeam à communi ærario non sumant, similiter etiam, qui commendam cuiuscunque valoris fuerit possident, soldea careant.

LXVI

DE FOALI QVOD CAPITVR A MA-
gno commendatario in spolijs fratrum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

LXVIII

Statuimus, non obstante quacunque consuetudine in contrarium facien-
te quod Magnus Commēdatarius siue eius locumtenens capere de spo-
lijs fratrum decedentium aliquod iocale non possit, nisi ad summam flo-
renorum Rhodi currentium quinque dumtaxat & non plurium. Quodquidem io-
cale in computo tabularum aut stipendiorum quæ ab ærario sumit reponatur.

QVOD SOLVM GENERALE CAPITV-
lum debita possit remittere.

F. FABRICIVS DE CARRETO.

LXIX.

Væ communi vtilitati sunt adscripta in priuatos vsus conuerti non debēt;
Ideo statuimus, quòd nullus cuiusuis qualitatis, gradus, officij & condi-
tionis existat, præsumat remittere, relaxare aut condonare quasuis pecu-
niarum summas debitoribus cōmunis ærarij ab ipsis quouis modo vel causa de-
bitas sine legitimæ causæ cognitione, quæ solummodo ad magistrum & generale
capitulum pro tempore celebrandum spectat. Si quis autem contra hanc ordina-
tionem remiserit aut condonauerit, de suo fecisse intelligatur. Contra quos com-
mune ærarium regressum habeat pro summa remissa, & nihilominus cui præter
hanc normam remissum fuerit, vt verus debitor, non sit absolutus, donec commu-
ne ærarium aut à donante, aut à debitore suam integram satisfactionē receperit.

DE LITERIS CAMBIJ.

F. IOANNES DE LASTICO.

LXX.

Statuimus, quòd Vicecancellarius sub pœna priuationis officij non faciat
literas assignationum vel cambij pro fratribus aut secularibus personis
nisi prius de eisdem fuerit deliberatum per Magistrum & concilium, &
postquam factæ fuerint, bulla communi plumbea muniantur, & in Cancellaria re-
gistrentur; Et antequam parti consignentur per conseruatorem conuentualem,
& scribam nostri communis ærarij sub bullæ plica signentur. Quibus solemnitati-
bus deficientibus pro nullis habeantur.

DE PROVISIONE EQVORVM PRO

custodia insula.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

LXXI.

Ratres nostri in conuentu equos aptos pro tuitione insulæ tenere & habe-
re debent, & ærarium debet dare per totum annum mōstras dictis equis,
qui per Marescallū siue eius locumtenentē & probos homines idoneos,
& ad id deputatos, & iureiurando solemnī adactos, quod recte & iuste iudicabūt,
iudicati apti & idonei pro ipsa custodia extiterint. Illi autem equi qui repulsi, &
minus idonei iudicati à prædictis Marescalco, & probis hominibus fuerint mon-
stras non habeant.

QVOD EQVIS DETVR
ordeum ab arario.

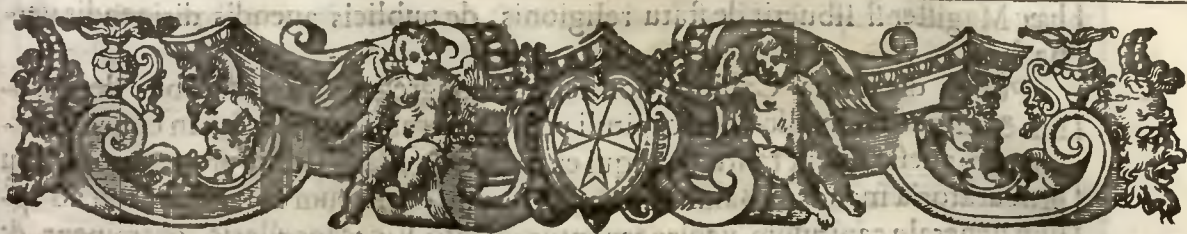
F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

S Tatuimus, quòd commune ærarium nostrum pro monstra equorum solue
re debeat cuilibet fratrum nostrorum pro quolibet equo salmas sex or- LXXII.
dei, quòd si ærarium ordeum non habuerit pro quolibet salma scutum
vnum soluere tenetur. Fratres autem qui ab ærario ordeum accipient, statim
vbi à Magistro aut Marescallo exire iussi fuerint, ad custodiam insulæ, obedire
tenebuntur. Quòd si qui restiterint, & alios comitati non fuerint, amittant or-
deum vnius anni.



NEC PRIVATAE REI CONSVLIT
QVI REIP. NON CONSVLIT.





DE CAPITVLO TAM GENE- RALI QVAM PROVINCIALI

TITVLVS SEXTVS.



QVOMODO CAPITVLVM generale celebretur.

CONSVETVDO.



MAIORES nostri solenti mente rerum publicarum statui consulentes pro veteri consuetudine generale capitulum indicere atque celebrare consueuerunt: vbi religiosorum mores refoventur, regiminis norma dirigatur, & quæ statum, & publicam vtilitatem concernunt componantur. Nos quoque vestigijs ipsorum inhærentes generale capitulum hac inueterata consuetudine celebrare solemus. Decens autem est in exordio atque initio publici confessus alium Spiritum, sine quo nullam ritè fundatur exordium, inuocare, suppliciterq. exorare, vt cæptis faueat, mentesq. dirigat, ac illustret. Vbi itaque capitulantes conueniunt priusquam ad acta capitularia procedatur, vna cum Magistro ad ecclesiam accedunt. Illic quoque de Sancto Spiritu solemnis missa per Priorem ecclesiæ in aurora cantatur, cuncti quoque Spiritum Sanctum deuotissime inuocant, quatenus intellectus gratiam eis infundat qua illustrati recta mente de publicis agendis consulent, & ordinēt. Missa peracta Magister cum cætu capitulantium atque fratrum ab ecclesia processionaliter discedens cum vexillo siue stendardo Religionis ad locum capituli procedit. Adsunt ordine solemnis processionis campana sonante Prior ecclesiæ in ornatu pontificali, Capellani, Diaconi, & Clerici hymnum de Sancto Spiritu psallentes. Cumq. ad capituli locum peruenerint, cantatur *ψ*.

Saluos fac seruos tuos *R*. Diciturque oratio de Spiritu Sancto.

Postea Capellanus Euangelium decantat. Videlicet Cum venerit filius hominis.

Demum Magister, Baiuliui, Priores, Castellanus empostæ & procures capitulantes pro gradu dignitatis, & præheminentiæ confidunt. Regula quoque legitur; Ac postea sermo per quempiam doctum, & idoneum pro rerum exigentia, de his quæ publicam vtilitatem, ac animarum salutem concernunt, habeatur; Quibus peractis capellani, & qui capitulo interesse nondebent, discedunt. Post

I.

hæc Magister si libuerit de statu religionis, de publicis agendis dirigendis verba facit.

Postea die prima Capituli non feriata congregatis capitularibus deputantur & eliguntur in ipso loco capituli per Magistrum, & alios, qui in concilio ordinario adesse solent tantum, aliqui ex ipsis Commissarij: Qui procuraciones seu procuratoria mandata Baiuliuorum, Priorum, & aliorum absentium, qui ad ipsum generale capitulum venire tenentur, vocato Vicecancellario, examinent, & recognoscant. Quæ idonea & sufficientia repperint, admittant, cætera rejiciant. Quo peracto Baiulii, Priores, Castellanus empotæ, & proceres capitulantes bursam suo nomine inscriptam cum quinque ianetis argenteis, in signum despropriationis, & ei alligatum rotulum seu scriptum statum suorum officiorum, ac sententias super his quæ ad publicum commodum agenda sunt continentem: ipsorumque officiorum sigillū pro communi utilitate & honore Magistro, cum osculo manus reuerenter secundum eorum ordinem & præminentiam, & Marescallus præterea suo ordine vexillum & stendardum Religionis præsentant. Bursis autē vexillo ac rotulis præsentatis, in capitulo incorporati nominatim describuntur: Demum rotuli ipsi ordine gradus, & præminentiarum alta & intelligibili voce Vicecancellarij organo leguntur. His lectis ad sexdecim capitulantium electionem hoc modo proceditur.

Fratres capitulantes, & in ipso capitulo incorporati, confessi & contriti ac sanctissimæ Eucharistiæ sacramento accepro, solemne iuramentum præstent rite & recte secundum Deum & conscientiam, in causis & negocijs, quæ coram illis tractabuntur se processuros & iudicatuuros, nec quicquam omnino decreturos, aut concessuros, quod in apertum manifestum seu graue detrimentum aliquius tertie personæ tendat ac vergat.

Quo peracto separatim in loco capituli de licentia & mandato Magistri per linguas conueniunt, vbi quælibet lingua duos ex eis in capitulo incorporatis suæ linguæ idoneos & prudentes eligit, & Magistro præsentat. Quod si in aliqua lingua deficerent fratres, ex alia assumantur de incorporatis in Capitulo. Hi sexdecim sic electi constituti coram Magistro & Capitulo reuerenter iuramentum præstent, quod omni semoto priuato affectu & passione, decus & vtile religionis & fratrum consultabunt, decernent, & statuent. Magister vero & cæteri capitulantes in loco Capituli ad cætera agenda & pertractanda remanentes in eos compromittunt, & iureiurando promittunt tenere se & grata habere quæcunque per sexdecim conclusa deliberata & constituta fuerint. Sic sexdecim solemni iuramento adaacti ad locum separatum secedunt, & cum eis procurator Magistri, qui habet votum consultium, & non decisium, & Vicecancellarius pro redigendis deliberationibus in scriptis; vbi agenda tractant, concludunt, & deliberant hac norma.

Primo, de portionis impositione quo ordini subueniatur: Insuper, de ærarij gubernatione & regimine: Demum visitatis rotulis de reformandis moribus, instituendisque legibus: Ac postremo de cæteris ordinationibus alijsque emergentibus negotijs statum publicum concernentibus discutiunt, deliberant, concludunt, & definiunt. Alij vero capitulantes cætera negocia pro rerum ingruentia tractant. Quibus peractis, signo campanæ dato ad Magistrum & Capitulum cunctis fratribus euocatis, accedentibus quoque capellanis processionaliter, deliberata, conclusa, & statuta per eos palam referuntur, publicantur, & organo Vicecancellarij promulgantur. His publicatis, burse & sigilla, ac vexillum per Magistrum, Baiulium, Marescallo, ac Prioribus, & cæteris capitulantibus

secundum ordinem restituantur. Quo peracto Capellani, qui processionaliter accesserunt, orant in modum infra scriptum. Quibus finitis, Capitulum clauditur.

QVEMADMODVM FINITO GENERALI & Prouinciali Capitulo preces fiunt.

CONSVETVDO.

¶ Signum existit, vt cunctis actionibus peractis, mentem ad Deum dirigamus & suam clementiam ad quietem humanam, & beatitudinem consequendam supplicemus. Itaque generali & prouinciali finito Capitulo Capellani assistentes, qui illuc processionaliter accesserint, preces & orationes ad Deum pro omnium fidelium pace, viuentium & defunctorum quiete, vt sequitur facere solent & sic seruari iubemus.

II.

ORATIO PRO PACE.

O Remus, vt Deus & Dominus noster Iesus Christus, pacem quietem & concordiam omnibus fidelibus Christianis concedat, bella & seditiones reprimat, infidelium rabiem refrenet, & omnium Christianorum semitas in viam dirigat salutis æternæ.

Oratio pro fructibus terræ.

O Remus, vt Deus & Dominus noster Iesus Christus fructus terræ dare, multiplicare, & conseruare dignetur.

Oratio pro Summo Pontifice.

O Remus, vt Deus & Dominus noster Iesus Christus Pastorem gregis sui N. non deserat, sed continua protectione defendat; fidem & charitatem augeat; vt vna cum commissio sibi grege ad vitam perueniat sempiternam.

Oratio pro Cardinalibus & Prelatis.

O Remus, vt Deus & Dominus noster Iesus Christus Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, & cæterum vniuersum clerum in suo sancto obsequio confirmare & conseruare dignetur.

Oratio pro Imperatore & Principibus.

O Remus, vt Deus & Dominus noster Iesus Christus Imperatorem, Reges, & Principes catholicos in pace & vera concordia conseruet, ac eos ad subigendam Barbarorum & infidelium gentem, atque terram sanctam Hierusalem à seruitutis iugo liberandam feruentius animare dignetur.

Oratio pro magistro Hospitalis.

O Remus: vt Deus & Dominus noster Iesus Christus Magistrum nostrum. N. ad gubernationem domus Hospitalis, & Religionis nostræ fratrumq. nostrorum illustrare, & instruere dignetur, ipsumq. longeuum, & in prospero statu conseruet.

Oratio pro Baiuluis, & Prioribus.

O Remus: vt Deus & Dominus noster Iesus Christus Baiuluos, Priores, & castellanum empostæ ordinis nostri dirigat, & eorum mentes illustret quo honorem & vtilitatem ordinis nostri adimplere studeant.

Oratio pro fratribus Hospitalis.

O Remus: vt Deus & Dominus noster Iesus Christus fratres nostros conseruare dignetur ac nos à votis promissis declinare non permittat.

Oratio pro infirmis & captiuis.

O Remus: vt Deus, & Dominus noster Iesus Christus omnibus infirmis, & captiuis salutem tribuat vt captiuitate, ac ægitudine liberati ad Ecclesiam sanctam veniant gratias reddituri.

Oratio pro peccatoribus.

O Remus: vt Deus, & Dominus noster Iesus Christus omnes peccatores à vinculis peccatorum absoluat, & æternam faciat obtinere salutem.

Oratio pro benefactoribus nostri Hospitalis.

O Remus: vt Deus, & Dominus noster Iesus Christus pro pijs operibus illorum dignam incedem tribuat, & post mortem æternam salutem concedat.

Oratio pro confratribus & consanguineis.

O Remus pro animabus contrarium, parentum, & coniunctorum nostrorum pro his qui in nostris cœmeterijs per vniuersum orbem requiescunt.

Psal. Deus misereatur &c. Psal. De profundis &c. Kyrie eleyson; Christe eleyson; Kyrie eleyson. Pater noster, V. Fiat pax in virtute tua. R. Et abundantia in turribus tuis. V. Saluos fac seruos tuos, R. Deus meus sperantes in te. V. A porta inferi. R. Erue Domine &c. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat &c. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R A T I O.

DEVS à quo sancta desideria, recta consilia, & iusta sunt opera da seruis tuis illam quam mundus dare non potest pacem: vt & corda nostra mādatis tuis dedita & hostium sublata formidine tempora sint tua protectione tranquilla. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

QVOD FRATRES ACCEDANT AD capitulum generale.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

III.

I Niunctum est baiuluis, Prioribus, castellano empostæ, Commédarijs, & alijs qui ratione sui statutus aut dignitatis capitulo generali incorporati sunt, vt ad illud accedere teneantur nisi vrgentissima & penè ineuita-

bili cau-

bili causa præpediti fuerint, quo casu procuratorem mittant cum expresso mandato. Qui contrafecerit tamquam inobediens habitu priuetur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Quæ quidem poena moderari poterit per Magistrum & Capitulum generale.

IIII.

DE RESIDENTIA ADMITTENDORUM in Capitulo generali, & quouis Concilio.

F. HVGO DE LOVBENX VERDALA.

¶ VSTVM est, ut qui constitutionum ordinis est ignarus, & in negotijs Religionis parum versatus iudicis officio fungi non debeat. Idcirco statuimus, vt frater qui in conuentu per annos octo continuos, aut per interualla residentiam non fecerit minime in posterum in Capitulum generale admittatur; Nec in quouis concilio siue iudicio nostri ordinis nisi per annos quinque; præterquã fratres venerandæ linguæ Angliæ & Alemanix.

V.

QUOD PROCURATORES AD CAPITULUM generale non admittantur nisi sufficientem procurationem suorum principalium demonstrauerint.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

¶ Andantes, quod procuratores Priorum, Baiuliuorum, Castellani emptæ, ac Commendatariorum cuiuscunque conditionis sint, non admittantur per Magistrum, & generale capitulum, nec capitulo intersint, nisi sufficiens & authenticum procuratorium mandatum suorum principalium monstrauerint, cum speciali potestate ad comparandum in capitulo, & concludendis ac tractandis in eodem consentiendum. Qui vero aliquo impedimento retenti venire aut procuratorem mittere non potuerint, censeantur capituli decretis consensisse & ea rata & grata habuisse ac si præsentis interfuissent.

VI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.





¶ Vlli procuratori ad capitulum generale constituto liceat virtute cuiuscunque mandati alium substituere: sed ipse præsens adesse tenebitur; etsi in procuratorio mandato ad capitulum generale plures nominabuntur tunc præferatur magis antianus: nisi aliter de voluntate constituentis appareat.

VII.

IDEM MAGISTER.

FORMA PROCURATORII MANDATI
Baiuliuorum & Priorum pro capitulo generali.





VIII.

 Rater N. miles Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani Prioratus seu
 F  Baiuliatus N. humilis Prior seu Baiulius. Notum facimus, quod nos
 confisi de prudentia, probitate fide, & industria religiosorum in Chri-
sto fratrum nostrorum N. & N. eos de nostra certa scientia melioribus via, mo-
do, quibus potuimus & possumus, fecimus, constituimus, & deputauimus, & per
has nostras literas facimus, constituimus, & deputamus nostros veros & legitimos
procuratores generales & speciales absentes tamquam praesentes, & quemlibet
eorum in solidum; hoc videlicet modo: Primo praefatum fratrem N. solum & in-
solidum & in euentum absentie vel alicuius impedimenti ipsius N. praedictum N.
similiter solum & in solidum, & data absentia vel alio impedimento tam N. qua
N. fratrem N. principaliter & in solidum ad comparandum pro nobis & nomine
nostro coram Illustris. Domino Magno Magistro, & generali Capitulo in no-
stro conueutu proxime celebrando, & in eo interessent. & interueniendum, & vi-
ces nostras gerendum specialiter & expresse ad consentiendum, acquiescendum,
& assensum liberum & voluntarium praestandum omnibus, & quibuscunque de-
cretis, constitutionibus, statutis, deliberationibus, & ordinationibus dicti gene-
ralis capituli, & Reuerendorum dominorum sexdecim capitularium, & generali-
ter omnia alia & singula faciendum, procurandum & exercendum, quae in praedi-
ctis, & circa praedicta necessaria & opportuna quomodolibet fuerint, & quae nos
ipsi faceremus aut facere possemus, vel etiam deberemus si praesentes in dicto ca-
pitulo adessemus; etiam si talia forent quae specialius mandatum exigent vel
magis generale quam praesentibus sit expressum. Promittentes bona fide habi-
turos nos ratum & gratum, & integre obseruatueros quicquid per eos aut aliquem
ex eis modo, forma, & ordine in rebus suprascriptis actum, gestum, factum, &
procuratum fuerit. In cuius rei fidem praesentes literas manu nostra subscripsi-
mus, & sigillo nostro muniri fecimus. Datum, &c.

IDEM MAGISTER.

FORMULA LITERARUM PROCURA-
tioarum commendatariorum prioratum.

IX.

 OS N.N. Commendatarij in Prioratu N. vna cum Reuerendo Domino
 N  fratre N. Priore dicti Prioratus, ad celebrandum capitulum nostrum pro
 uinciale vel assembleam congregati; Notum facimus quod, &c. In cuius
rei fidem praesentes literas manu Secretarij vel Notarij, & sigillo ipsius capituli
subscribi & muniri fecimus.

Si per assembleam fieret procuratorium & non haberent copiam sigilli Priora-
tus aut in eo prioratu sigillo uti solitum non esset, tunc commendatarij qui in as-
semblea aut prioratu adessent procuratorium manibus suis vel secretarij capitu-
li, aut alterius notarij subscribi faciant & sigillis suis vel duorum aut trium ex ip-
sis sigillabunt.

QVOD

QVOD IS EX XVI. DE CVIVS NEGOTIO
tractatur in illius deliberatione non assistat.

F. PETRVS DAVBVSSON.

A Ratione absolum videtur, vt quis simul & semel in aliquo negotio particulari deliberando sit pars & iudex. Ideo statuimus, quod quotiescunque euenerit, vt proponatur aliquod negotium consultandum & definiendum inter venerandos xvj. capitulares tangens particularitatē alicuius in ipsorum conclaui incorporati, qui se pro parte formata gesserit, in tali consultatione & deliberatione tantum à ceteris excludatur, & nihilominus quod per reliquos consultatum & conclusum fuerit robur & vim xvj. capitularium secundum tenorem statuti habeat & obtineat, & ei contradici non liceat.

X.

SI QVIS EX XVI. CAPITVLARIBVS
morbo grauari vel aliquo legitimo impedimento detineri
contigerit, alius eligatur.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

S Tatuimus, vt si contigerit aliquem ex sexdecim capitularibus morbo grauari, vel aliquo legitimo impedimento detineri, ita ut non possit interuenire cum reliquis in conclaui ad negotia, & res pertractandas & finendas, Magister, vocatis coram se & capitulo capitulātibus linguæ cuius fuerit egrotus vel impeditus, & præstito iterum per eos iuramento, vt moris est, iubeat eos congregari ad alium nominandum & eligendum, qui electus iuramentum præstet & compromittat sicut ceteri præstiterunt & compromiserunt.

XI.

DE MODERATIONE XVI.
Capitularium.

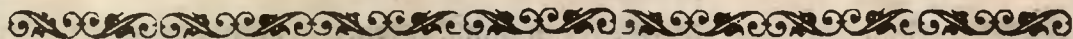
F. HVGO DE LOVBENX VERDALA.

C VM interdum aliquis ex sexdecim capitularibus non satis modeste se gerens suffragium ferre super re à præsidēte proposita renuerit, ita vt conclaue perturbauerit, quo fit, vt in rebus maximis, quæ ad communem vtilitatem pertinent non leue detrimentum accidere posset. Statuimus, vt si quis ex sexdecim viris eo temeritatis forte processerit, vt sua sponte è congregatione in qua status & dignitas totius ordinis consistit ad ea de quibus tractantur perturbanda exire tentauerit aut suffragari quouis modo recusauerit, & à dicto præsidente admonitus in sua temeritate pertinaciter perseuerauerit, si Prior, Baiuliuus, Commendatarius fuerit, eo ipso, fructibus annorum trium Prioratus, Baiuliuatus, aut commendæ quam & quem

XII.

possidet

possidet communi ærario applicandis priuetur, si frater conuentualis tres annos antianitatis perdat; & illico e conclauī excludatur ac in eius locum alius eligatur ea forma quæ per supradictum statutum ordinatum est: qui exclusus ad capitulū generale, concilium, & alias congregationes interueniendum, necnon nouiter ad dignitates alias promouendum vel eligendum inhabilis reddatur & declaretur.



*QVOD NVLLI FRATRVM LICEAT AP-
pellare vel protestari de his quæ per sexdecim tractata
& conclusa fuerint.*

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XIII.

AD nonnullorum insolentiam reprimendam, qui iudiciorum subterfugiunt definitiones, vt hos qui ius optimum fouent expensis & laboribus defatigant: Imitati etiam maiorum inueteratas consuetudines secundum quas sexdecim uiratus capitulares, idest Domini sexdecim capitulares, qui per capitulum iuramento adaçti eliguntur, vt de rebus ordinis nostri tamquam suprema auctoritate fungentes ordinent & disponant. Nec enim pro veteri more alicui fratri ordinis nostri dominorum sexdecim, qui etiam potestatem, & vim compromissi habere dignoscuntur, statutis, ordinationibus, & sententijs refragari cōuenit, quinimo omnes his ordinationibus humiliter ceruices flectere solent: Attamen quidam iuramentum per eos præstitum paruipendentes, plerumque contra hanc institutionem agere satagunt in pessimum exemplum & graue incommodum, nisi tallium insolentiæ leges & consuetudines obijcerentur, ea propter temeritati contumacium obuiare cupiētes, Statuimus, cōsuetudinibus antiquis inherentes, quod nulli fratrum ordinis nostri in capitulo generali incorporatorū, aut eorum qui in eo interfunt quocunque honore aut dignitate fungentium protestari, appellare, aut prouocare à dominis sexdecim capitularibus, aut eorum statutis, sententijs, deliberationibus, & ordinationibus contradicere seu refragari quouis modo liceat. Qui contrafecerit si commendas vel beneficia possideat eis eo ipso contrafaciendo priuatus censeatur: si uero conueutualis frater fuerit, antianitatem incontinenti perdat.

*QVOT DIES CAPITULVM
generale durare debeat.*

IDEM MAGISTER.

XIII.

INstituimus, vt capitulum generale apertum durare intelligatur diebus quindecim non feriatis, in quibus res & negotia commodius tractari, & concludi possint. Postquam autem clausum fuerit, secundum reservationem dicti capituli aliquot diebus pro rerum exigentia designatis ac præfixis Magister & concilium completum quæ in dicto capitulo proposita fuerunt, & nondū deliberata concludant & exequantur.

QUI TENEANTVR ACCEDERE AD
Capitulum prouinciale.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

Omnēs & singuli Baiuliui & cōmendatarij in prouincijs degentes ad capitulum prouinciale sui Prioratus quolibet anno accedere tenentur. Qui contrafecerit duplicem respōsionem cōmuni ærario soluāt: nisi iusto aliquo impedimento detineretur, quod capitulo prouinciali per suum procuratorē significare tenebitur, in quo quidē capitulo Prior adesse sub eadē pœna debeat.

XV.

DE MODERATIONE CAPITVLANTIVM.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Statuimus, vt Priores, Castellanus empostæ, commendatarij & fratres cuiusuis gradus fuerint in capitulis prouincialibus & assembleis maturitatem, grauitatē, temperantiam, ac modestiam seruare debeant, quatenus vnusquisque pro sua qualitate & gradu loquatur, opinetur, ac suum votum & suffragium emittat, reiectis contumelijs, iniurijs, conuicijs, & gestis, indecentibus quinimo intendant pacifice ad honorem & commodum religionis. Qui contrafecerit quarantenæ pœnam subeat.

XVI.

PRIORES IN CAPITVLIS PROVNCLIALIBUS nulli particulariter fauorem præbeant.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

Inhibemus Prioribus, & Castellano empostæ, ne in capitulis seu assembleis prouincialibus in fratris absentis vel præsentis, fauorem, aut odiū procurent, loquātur, aut insistant; quinimo quiete & attente negotia intelligāt & pro rectitudine diiudicent nec verbo aut facto iura cuiuspiā perturbēt.

XVII.

QUOD REGULA ET STATVTA LEGANTVR in capitulis prouincialibus.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

Nihil est quod maius dedecus & damnum afferat quam ignorantia statutorum & consuetudinum ordinis quibus religio gubernatur, regitur, & administratur vbi potissime ignorantia crassa & affectata esse dignoscitur, quibus ex causis plerunque plura committuntur religioni incōmoda. Idcirco super his providere cupientes, & ne de cætero ignorantia prætendatur; Statuimus, quòd statuta quorū series sequitur sub bulla cōmuni plumbea mittuntur ad omnes & singulos Prioratus, præsententurq. auctoritate nostra Prioribus & Castellano empostæ, receptoribusq. cōmunis ærarij. Quibus præcipimus & mandamus in vim obedientiæ iniungentes, vt in quolibet capitulo prouinciali antequam ad aliquos actus capitulares procedant, missa Spiritus sancti celebrata, & lecta regula ad omnium intelligentiam legantur publica voce & à quibusuis obseruentur, si autem Priores & Castellanus empostæ, & receptores id facere contempserint, aut neglexerint eo ipso pœnam incurrant inobedientiæ.

XVIII.

De Regula.

Regula Hospitalariorum & militiæ ordinis sancti Ioannis Baptistæ Hierosolymitani de pœna transgressionis regulæ.

De communi ærario.

De oneribus communis ærarij, & de legibus super id condendis.
 Quòd omnes teneantur ad solutionem iurium communis ærarij.
 Quòd iura communis ærarij integre solvantur, non obstante quouis casu vel impedimento.
 De iuribus mortuarij & vacantis communi nostro ærario soluendis.
 De oneribus soluendis per possessores membrorum, cum tribus sequentibus.
 De iure passagij soluendi per fratres.
 Quo tempore iura communis ærarij solui debent, & de pœna non soluentium.
 De debitoribus nostri communis ærarij, cum sequenti.
 Quod bona fratrum decedentium ad ærarium perueniant, cū tribus sequentibus.
 De officio receptorum & procuratorum nostri communis ærarij extra conuentū, cum tribus sequentibus.
 Contra receptores negligentes in exigendis debitis.

De Capitulo.

Qui teneantur accedere ad capitulum prouinciale.

De Prioribus.

De iurisdictione Priorum.
 De sigillis Priorum, cum sequenti.

De officio Fratrum.

De custodia fortalicionum, cum sequenti.

De Commendis.

De resignationibus, cum sequenti.
 Quòd non dentur membra aut prædia sæcularibus.
 Quòd fratres non impetrent commendas, aut beneficia extra ordinē nostrum.
 Quòd sæculares non deputentur ad regimen commendarum.

De Visitationibus.

De visitatione commendarum, cum duobus sequentibus.

De Contractibus & alienationibus.

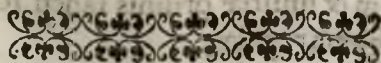
Quòd bona ordinis non alienentur.
 Quòd nullus frater impignoret aut obliget bona ordinis nostri cum sequenti.
 Quòd in capitulis seu assembleis prouincialibus non tractetur de alienatione bonorum nostri ordinis, cum sequenti.
 Quòd fratres non alienent bona acquisita.

De Locationibus.

Quòd locatio mortuarij & vacantis fiat in capitulo prouinciali.
 Quòd durante mortuario & vacante non fiant reparationes.

De prohibitionibus & pœnis.

Ne fratres occupent commendas.
 Ne fratres impetrent literas cōmendatitias pro obtinēdis cōmendis cū sequenti.
 Ne quis apponat manum iuribus ærarij.
 De obedientia.
 De malis administratoribus.



FOCVATVR IYSTITIA.
SILEAT FIGVRA IVDICII



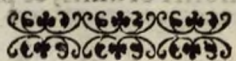
SILEAT FIGVRA IVDICII
LOQVATVR IVSTITIA.





DE CONCILIO ET IVDICIIS.

TITVLVS SEPTIMVS.



FORMA QUÆ IN IVDICIIS ORDINIS

nostri seruatur.

CONSVE TVDO.



QVONIAM fratres nostri Hospitalitatis & armorū exercitio potius quam iudicijs animum intendere debent. Mos est nobis antiquus à maioribus nostris relictus, vt in causis quæ inter fratres nostros oritur, summatim & sine aliqua forma iudicij verbo tantum & non scripto procedatur, id est, quod nulla causæ acta scribantur: sed partes ipsæ, sua iura voce propria deducunt, & allegant, super quarum nudo sermone iustitia administratur. Possunt tamen ad probanda iura sua literas antea confectas producere, veluti prouisiones, testificationes, & alia huiusmodi; Testes quoque afferre possunt qui à concilio vel à commissarijs ab eo deputatis audiuntur; quorum dicta, si res ita postulauerit, scribuntur.

QUI IN CONCILIIS ORDINIS NO-

stri interuenire debent.

CONSVE TVDO.

Vplex habemus concilium, ordinarium videlicet & completum. In ordinario interueniunt Magister & Locumtenens Magistri seu Magisterij; Si quis erit, Episcopus Melitenis qui nuper introductus est. Prior ecclesiæ & octo Baiulij conuentuales seu eorum locatenentes. Præterea Priores prouinciarum: Baiulij per capitulum qui in conuentu degent, Thesaurarius siue eius locumtenens: Et senescallus Magistri qui non habet suffragium. In concilio completo præter supradictos, qui etiam adsunt; adhibentur alij duo fratres ex qualibet lingua. In vtroque interuenit vicecancellarius. Soli tamen octo Baiulij Conuentuales aut eorum locatenentes necessario interesse debent, sine quibus concilium haberi non potest. Alijs vocatis & non venientibus soli octo Baiulij conuentuales aut eorum locatenentes concilium tenere & de omnibus rebus ad illud pertinentibus determinare possunt. Concilium tamen sine Magistro vel eius licentia haberi non potest.

FORMA JURAMENTI ADMITTENDORUM IN CONCILIUM.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

III.

Nullus admittatur in concilium nisi prius in manibus Magistri solemniter iurauerit quod tractata vel decreta & conclusa in ipso concilio cuiquam non reuelabit: nec amore, odio, aut præcio sententiam feret: Præterea quod statuta & consuetudines ordinis nostri tam in iudicijs quam in publicis negocijs sincere & fideliter observabit. Qui contra fecerit sit inhabilis ad obtinendas administrationes & officia nostri ordinis, & pro periuro habeatur, & sententiæ sic latæ nulle censeantur.

F. PETRVS DE MONTE.

IIII.

Tatuimus, ut quando aliquis ordinariorum à concilijs fuerit absens, vel suspectus habeatur, eius loco alius admittatur, qui iuramentum iuxta formam præcedentis statuti præstare teneatur. Decernentes quod post relationem commissariorum factam, & disceptationem litigantium, nemo consiliariorum pro suspecto allegari possit.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACHOSTA.

V.

Rohibemus, ne aliquis frater ordinis nostri cuiusvis conditionis fuerit citetur, nisi per Magistrum & concilium ordinarium deliberetur an sit citandus.

DE MODERATIONE CONSILIARIORUM.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

VI.

T maturius res & negocia in concilijs agantur, tractentur, & deliberentur: **V** statuimus, quod Magister Baiulii, Priores, & Castellanus empostæ, & qui concilijs interfunt cum silentio partes coram ipsis disceptantes earumque rationes & allegationes intellegant, & absque alia vocis aut sermonis interruptione audiant, ne fauor alicui partium dari dignoscatur; quinimmo equalitas erga quolibet esse uideatur. Quod si aliquis præfatorum contrafecerit, pars quæ in hoc se lesam senserit contra facientem siue Magistrum siue alium pro suspecto allegare possit, qui tunc non reddita suspicionis alia causa à concilio illico discedat.

QUOT CAUSÆ IN CONCILIIS PRO- poni possunt.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VII.

Expeditiōni causarum consulere volentes, statuimus, ut in vnoquoque concilio tres tantum causæ proponantur, & teneantur partes antequam ad concilium accedant, venire in cancellariam & ibi nomina sua & cau-

se rationem inscribi facere: quæ postea in concilio per vicecancellarium vocabuntur iuxta ordinem ab eo scriptum. In numero causarum non comprehenduntur petitiones commissariorum.

QUOMODO TESTES EXAMINANTVR.

IDEM MAGISTER.

¶ Statuimus, quod testes hic in conuentu producti coram partibus iuramentum præstare teneantur, & in earum absentia examinentur. Qui quidem testes diuissim interrogabuntur super re de qua fuerit quæstio; qui autem illos examinabunt, diligenter eos interrogabunt de loco, tempore, & scientia, & quomodo res de qua agitur acciderit; quæ quidem dicta testium si necesse fuerit, scribantur.

VIII.

IN DISCEPTATIONE CAUSARUM

compareant tantum duo procuratores.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

¶ Deuitandas confusiones & iudiciorum prolixitatē, statuimus, quod quandoque erunt differentiæ inter fratres aut linguas seu priores & Castellaniū impostæ, pro quibus differentiis discutiendis & decidendis debeant comparere procuratores coram concilio, sgardio vel commissariis: non debeant nec possint coram predictis comparere, nisi duo procuratores tantum pro qualibet parte, & quod vnus illorum loquatur cum informatione quam habebit, veniantque cum decenti habitu longo & sine armis. Qui contrafecerint, plectantur poena quarantænæ quam obseruent sedendo & comedendo.

IX.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

¶ Prima ratione suasi, sancimus, quod secularis persona non assistat in concilio ordinis nostri.

X.

QUOD FRATER PRO FRATRE IN

conuentu presente non procuret.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

¶ Via ad submouendas lites & differentiarum prolixitates iudicia in nostro ordine ex veteri consuetudine summaria censentur, ne fratres nostri litibus implicili ab armorum exercitio studium retrahant. Idcirco prohibemus sub poena quarantænæ quod frater nomine alterius fratris in conuentu presentis non procuret nisi morbo implicitus esset propter quod comparere non posset. Si autem pro fratre absente procurauerit,

XI.

procu-

procuracione sufficiente ad id agendum exhibere teneatur. De cuius sufficientia per superiorem dignoscatur. Fratres autem Angli & Alemanni si aliud idioma in conuentu vulgatum præter maternum ignorauerint, præsentibus etiam procuratores habere poterunt.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XXV.

I vero linguæ vitio aut alio impedimento quis explicandis suis rationibus aptus esse non videretur, per procuratorem agere ei licebit: quod Magistri & concilij iudicio relinquimus.

QUOD BAIVLIVI ET PRIORES POS-
sint habere procuratores.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXVI.

Statuimus, quod quandoque inter Baiulivos capitulares aut conu-
Stuales, Priores & Castellani emposite ex vna, & commendatarios ac fra-
Stres conuenticuales partibus ex altera differentia vertitur, in quocumque iudicio existat, Baiulivi & Priores ipsi ad dictam litem procuratores instituere possunt, qui suo nomine contra commendatarios & fratres conuenticuales coram iudicibus iura sua defendant.

QUOD NE MO EXTRANEVS ORDINI
nostro admittatur ad procurandum in iudicijs ordi-
nis nostri pro religiosis.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XXVII.

Ne iudicia ordinis nostri quæ summaria esse debent falsis interpretationibus, argumentis & cautelis subuertantur & prorogentur, Statuimus, quod
Seculares personæ seu alterius ordinis regulares cuiuscumque gradus vel
qualitatis admitti non possint ad agendum & procurandum pro Baiulivis, Prioribus & alijs religiosis nostris coram Magistro & concilijs ac generali capitulo, nec in iudicio sgardiorum vel ab ipsis aut Priore ecclesiæ vel marescallo conuentus nostri commissis & deputatis. Per hæc tamen non intendimus derogare consuetudini quæ permittit personis secularibus defensionem causarum suarum in capitulis nostris prouinciis ac alijs iudicijs.

QUOD CAUSÆ MILITUM, CAPELLA-
norum & seruientium per magistrum & con-
cilium concludantur.

XXVIII.

Vpidi erga fratres nostros equa iustitiæ statera procedere, & ne minor a
Cmaiori opprimatur, sed unicuique iustitiæ equalitas appareat; Ideo om-
Snes differentias, quas ratione cabimenti vel melioramenti ori-

contigerit inter fratres milites ex vna, ac fratres capellanos vel armorum seruien-
tes partibus ex altera, Magistro & concilio decidendas reseruamus: & eas ab ip-
sis decidi decernimus & volumus.

DE MODO TRACTANDI

in Concilijs.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

Statuiamus, quòd in concilijs quando de aliqua re agi oportet, antequam
ad suffragia danda deueniatur eo de quo deliberari debeat in medium
proposito, quilibet consiliarius ordine non seruato pro suo arbitrio alle-
gare, dicere, proponere quod ad rem pertineat omni semota reprehensione va-
leat, & cum res peroptime discussa & agitate fuerint, quot opiniones reperientur
per suffragium ballotarum scrutinium recipiant: & pars quę plures ballottas ob-
tinebit pro se sententiam & conclusionem habuisse censeatur, statuentes, quòd
omnes res & negotia cuiuscunq. naturę fuerint etiam causę criminales, quę per
concilia tractantur, aut deliberantur per scrutinium ballotarum concludantur,
alias deliberationes nullę censeantur.

XVI.

F. IOANNES DE HOMEDES.

Idem obseruari volumus in capitulis Prouincialibus, & assembleis, quod
secus actum fuerit sit irritum & inane.

XVII.

DE MODO ET ORDINE

Ballotandi.

IDEM MAGISTER.

Maiores nostri maxime interesse reipublicę existimauerunt, vt libera essent
iudicia, & suffragia quam occultissima. Ideo vsum ballotandi inuenerunt:
sed quia nihil scriptis mandatum est, placuit nobis paucis verbis perstrin-
gere. Quare statuiamus, vt quandocunq. duo vel plures fuerint competitores di-
gnitatis vel officij pro omnibus simul in suffragia eatur ordine antianitatis: nisi
aliquis eorum sit ex primatibus nostri ordinis, quos magnę crucis appellamus,
nam pro eo primo in suffragia eundum erit hac forma. Post iuramentum præsti-
tum statutis ordinatum, Vicecancellarius tot urnas quot fuerint cōpetitores ad-
hibeat primum Magistro, postea cuique consiliario quo federit ordine: vt in
quam voluerit pixidem calculum seu ballottam mittat. Quo peracto calculi pa-
lam numerentur, & is qui plures ballottas vel suffragia habuerit, pronuntiatur ele-
ctus à Vicecancellario. At si ad æquilibrium suffragiorum venerint, tunc antianior
in religione electus promulgetur: nisi filius arnaldus fuerit magnę crucis, nam ille
electus promulgabitur; vel si fuerit eiusdem passagij ad cōcilium cōpletum remit-
tetur electio. In alijs vero controuersijs si ad æqualitatem calculorum deuentum
erit res ipsa decidenda & definienda ad idem concilium completum absque alia
appellatione deducatur.

XVIII.

F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

XIX.

¶ Ancimus, consuetudinem & vsum statuto scripto prævalere non posse: vbi vero non fuerit statutum scriptum vsus & consuetudo militum.

DE APPELLATIONIBVS.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

.IIVX

XX.

¶ Decretis capituli generalis, quod est summum & supremum ordinis nostri iudicium, nulli fratrum nostrorum liceat appellare. In causis item criminalibus non appellatur aut si de correctione regulari agatur. Nec etiam ab electione fratrum & commendatariorum in Baiuliuos magnæ crucis; a promotione tamen potest appellari, idest, a translatione Baiuliuorum ad alias dignitates. In creationibus quoque officialium appellatio locum non habet, nec à decreto quo commissarii deputantur; à declaratione quoque super suspitione commissariorum, aut consiliariorum non datur appellatio. Nec ab executione, aut mandato exequendi: neque à sententijs capitulorum prouincialium, quæ summam scutorum centum non excedant, & id inter fratres: sed in causis vertentibus inter fratres & laicos pro quacunque summa re & negotio, non liceat fratri à sententia capituli prouincialis appellare. In alijs autem casibus & controuersijs omnibus liberum cuique esto appellare. Incidentes autem & emergentes in controuersijs casus omnes iudicabuntur per commissarios ad id deputatos, à quibus ad eos, à quibus fuerint deputati, appellari poterit: A quorum sententijs super istiusmodi appellationibus lata nulli appellare licebit. A sententijs tamen, quos delobia vocant, latis à scutis decem infra inclusiue appellatio non admittatur, a scutis vero decem supra, si controuersia fuerit inter fratrem & fratrem ad concilium ordinarium, si inter fratrem & laicum, quicumque illorum sit actor vel reus ad audientiam appelletur, & sententiæ per dictam audientiam seu conciliū vel compromissarios in dictis causis appellationis deputatos exequantur, nulla ad aliud tribunal admissa appellatione.

INTRA QVOD TEMPVS

appellandum est.

IDEM MAGISTER.

XXI.

¶ Ntra decimum diem à publicata & pronuntiata sententia appellandum est, si in cōuentu feratur: si vero extra, intra idē tempus, dūmodo pars fuerit præsens aut eius procurator: quod si non adfuerint numerantur à die quo de sententia factus fuerit certior; aliter illi consensisse intelligitur. A sententia autem super incidentibus à commissarijs lata eodem vel postero die appellandum erit.

DE ORDINE APPELLATIONVM.

IDEM MAGISTER.

¶ Priore autem & assemblea & à Priore solo appellatur ad capitulum prouinciale, & inde ad conciliū ordinarium: quod si causa in capitulo prouinciali initium habuerit, ab eo ad concilium ordinarium, & deinde ad completum: ita tamen quod si capitulum prouinciale confirmauerit sententiam assembleæ vel Prioris, aut concilium ordinarium sententiam capituli prouincialis, si in eo lis cœpta fuerit, talis sententia executioni mandabitur, non obstante appellatione: Si verò lis coram concilio ordinario inchoata fuerit ab eo appellabitur ad completum: & inde ad capitulum generale: verum quod per concilium completum fuerit iudicatum etiam si ad capitulum generale fuerit appellatum, exequendum erit.

XX.

DE TEMPORE PROSEQUENDÆ
& finiendæ appellationis.

IDEM MAGISTER.

¶ Si à Priore & assemblea vel à Priore solo ad capitulum prouinciale fuerit appellatum, tenetur appellans in proxime sequenti capitulo appellatorem suam prosequi & finire. Quod si non fecerit nullo legitimo impedimento prohibitus appellatio, ipsa deserta censeatur: Si vero à capitulo prouinciali ad concilium ordinarium, datur illi annus, & ex iuxta causa biennium ad causam prosequendam & finiendam: si à concilio ordinario ad completum, conceduntur quatuor menses à die appellationis numerandos: si à concilio completo ad capitulum generale in proximo capitulo prosequi & diffiniri procuret. Aliter ut supradictum est pro deserta habeatur. Appellatio autem à sententia super incidentibus à commissarijs lata intra decimum diem ab ea interiecta prosequenda & finienda est.

XXI.

DE APPELLATIONIBVS FRATRVM
*Capellanorum obedientiæ & seruientium officij
extra conuentum.*

IDEM MAGISTER.

¶ Liberum erit fratribus capellani obedientiæ & seruientibus officij vel stagiij, si à suo Priore, vel commendatario cuius obedientiæ suppositi sunt grauati fuerint, ad priorem & assembleam vel ad prouinciale capitulum appellare; per quod etiam decidentur controuersie, quæ inter dictos fratres obedientiæ, officij vel stagiij, & priores vel commendatarios oriri contigerit.

XXII.

QVID

QVOD SENTENTIAE SCRIBANTVR & publicentur.

XXV.

IDEM MAGISTER.

Statuimus, quod decreta & sententiae capitulorum generalium conciliorum & Sgardiorum in conuentu scribantur per Vicecancellarium; capitulorum autem prouincialium, & assemblearum per secretarium, & per eos publicentur & pronuntientur, & fiant de eis libri & registra.

DE MODERATIONE FRATRV

in congregationibus linguarum.

XXVI.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Voniam plerumque contingit contra omnem modestiam, honestatem & reuerentiam verae illibataeque obedientiae, quod fratres in congregationibus linguarum vtuntur gestis & actis indecedentibus nulla reuerentia in Baiulios & superiores seruata. Quinimo deliberationes & consultationes in dedecus ordinis & praedictum publici cominodi perturbant; ea propter; Statuimus, quod Baiulii, Priores, commendatarii, & fratres cuiusunque conditionis fuerint in congregationibus linguarum in conuentu debeant vti modestia, & temperantia in sedendo secundum eorum ordinem & gradum audientes Baiulios vel eorum locatinentes in his quae proponunt etiam procuratores tam dictae linguae fratres quam alterius, aut partes in causarum disceptatione, ita quod non dent eis molestiam, vel aliquam perturbationem: & ita cum maturitate & quiete intellectis propositis, ac differentiis debeant pro eorum ordine & gradu dare suffragium & loqui, lingua quoque compleat suam deliberationem. Cui si quis contradixerit, aut propterea se senserit grauatum ab illa deliberatione ad Magistrum & concilium ordinarium habeat recursum coram quibus sua iura allegabit. Iustitia quoque partibus auditis ministrabitur: qui contrafecerit in poenam quarantena labatur.

DE VSV BALLOTTARVM

in Linguis.

XXVII.

F. CLAVDIVS DELA SENGLE.

Statuimus, quod liberius fratres nostri suffragia, & vota sua in linguis dare possint: Statuimus, quod quandoque in dictis linguis, aut Prioratibus tractari contingeret de gratiis faciendis aut de nominandis fratribus ad Baiuliuatus & dignitates debeant vti ballotis, prout in concilio fieri solitum est, gratia autem facta non censetur nisi concordi omnium fratrum voto facta fuerit.

F. PETRVS DE MONTE.

¶ Ancimus, quod nullus frater qui per annos tres continuos aut per interualla in conuentu non refederit suffragium in linguis, exceptis fratribus Reuerend. lingue Angliæ, & Alemanix, ferre possit.

XXVIII

DE COLLECTIS LINGVARVM.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

¶ Statuimus, antiquam & veterem consuetudinem sequentes, quod in collectis albergiarum per fratres tantum deliberari & tractari possit de vineis, domibus, cameris & possessionibus lingue vel albergiæ. Caueantq. fratres sub inobedientiæ pœna, ne in indictis collectis tractare aut concludere de rebus quæ quouis modo ordinis reipublicam concernât, aut aliquod arduum ultra antiquam consuetudinem audeant vel præsumant. Quod si contrafecerint nullius valoris censeatur, pœnamq. inobedientiæ incurrant.

XXIX.

DE EODEM.

F. FABRITIUS DE CARRETO.

¶ Via bonum vniuersale totis viribus promouendum est. Statuimus, quod quandoque in congregatione cuiuslibet lingue siue collectæ discipulabitur de edificatione, vel instauratione domorum siue camerarum, & cultiuatione siue directione vinearum & aliarum possessionum stabiliū linguarum, & duæ partes fratrum dictæ lingue deuenerint concordēs in vnam sententiā, eadem mandetur executioni, quam tertia pars dissentiens non possit impedire. cætera autem negocia dictarum linguarum remanent intacta in sua antiqua consuetudine & robore.

XXX.

DE LICENTIA BAIULIVORVM ET

Priorum recedendi à conuentu.

F. RAYMUNDVS ZACOSTA.

¶ Statuimus, quod Magister non possit dare licentiam recedendi de Conuentu Baiulius capitularibus, & cōuentualibus, Prioribus, & Castellano empostæ, sine scitu & consensu concilij completi, ita quod tres partes in vna opinione concordent, alias deliberatio, sit nulla: & si Magister contrafecerit licentia nulla sit: & nihilominus contra eos qui vigore talis licentiæ recessissent, procedatur tamquam contra eos qui sine licentia de conuentu recedere præsumunt.

XXXI.

F. PETRVS DAVBVSSON.

¶ Tamen Magistro & concilio ordinario pro negocijs publicis ordinis nostri aliquem ex prædictis destinare ad partes occidentales seu extra conuentum liceat.

XXXII.

DE LITERIS EXPEDIENDIS PER Magistrum & Concilium.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XXXIII. **S**tatuiamus, quod literæ saluorum conductorum, licentiarum recedendi de
conuentu, instructiones, literæ missiue, & aliæ patentes, quæ per Magi-
strum & concilium ordinarium siue completum deliberantur & conce-
duantur, per vicecancellarium tantum expediantur, manu propria ab eo signentur,
ac in cancellaria, saluo vicecancellarij iure, registrentur, alias concilij authorita-
tem non habeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXIII. **V**olumus & mandamus, quod omnes literæ supradictæ Magno sigillo ma-
gistri in cera nigra sigillentur.

DE AUDIENTIA PVBLICA.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XXXV. **L**audabili institutione sancitum est quod qualibet hebdomada die veneris
audientia publica celebretur; in quâ assistant Magister seu eius locum-
tenens, Baiuliui conuentuales, & per capitulum Priores, Castellanus
empostæ & ceteri qui adesse solent in concilio ordinario. Præterea Castellanus,
iudices appellationum, & ordinarius, & vicecancellarius; ubi secularium qua-
rele & supplicationes quarumcumque legantur & audiantur, & secundum casu
emergentiam, meritis causarum sapienter discussis, super his provideatur, ut quæ-
larum materia prorsus extinguatur, & cuique ius suum tribuatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXVI. **C**apitaneus & iudex ciuitatis nostræ, & Magister notarius castellanie in au-
dientia ades se solent. Licitum est etiam Magistro & concilio ad illam vo-
care aliquos probos viros iuris peritos, prout eis necessarium videbitur.

DE OFFICIALIBVS SINDICANDIS.

IDEM MAGISTER.

XXXVII. **A**quum est ut vnusquisq. actionum suarum rationem reddat. Statuimus,
quod Castellanus, vicecastellanus, iudex appellationum, & ordinarius, ca-
pitaneus, iurati, iudex, & omnes singuli officiales ciuitatis nostræ soliti
syndicari, debeant syndicari per duos commissarios vnum religiosum, & alium li-
teratum per Magistrum & concilium ordinarium, postquam officio functi & alij in
eorum loco suffecti fuerint, eligendos, prout hactenus consueuerunt: ut, si qui deli-
querint, puniantur.

DE BULLA MAGISTRI ET
Conuentus.

F. NICOLAVS LORGVE.

Quod deliberatorum exploratam indubitataque notitiam non immerito sigillorum ac bullarum impressiones cuneiq. inuenti sunt. Hinc firma sanctione decretum est, vt duo cunei ferrei fabricentur quibus Magistri & Baiuliuorum imagines sculpantur, & his tanquam bulla conuentuali conuentus vtatur. Hac bulla omnes & singulae concessionēs, procurationes, permutationes, obligationes, prouisiones & cætera quæ per deliberationem Magistri & conuentus, seu Concilium & Generale Capitulum expediuntur, & quæ sub bulla plumbea communi expediri consueuerunt muniantur & bullentur.

XXXVIII.

QUOD PROCVRATORES COMMUNIS
ærarij in causis ad id spectantibus non excludantur.

F. PETRVS DAUBVSSON.

Sancimus, quod in cognitione & decisione causarum communis ærarij excludi non possint venerabiles magnus Commédarius & Procuratores dicti ærarij qui pro inueterata consuetudine interesse solent: quia priuatas eorum causas non agunt, sed communes.

XXXIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Ita tamen quod inter litigandum non loquantur quod ad causam pertineat: sed procuratorem deputent, qui causam ipsam nomine ærarij agat & prosequatur.

XL.

QUOD FRATER FRATREM AD ALIUD
iudicium non trahat quam ordinis nostri.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

Absurdum & pænitus ab ordine nostro alienum est, cui grauissimum periculumque attulit detrimentum, quod fratres nostri fidei catholice tuitioni ascripti litibus implicentur, & iugo obedientie reiecto se ad aliud tribunal extra nostrum ordinem conferant, statutis enim & consuetudinibus subiecti sunt, quibus sua iura defenduntur & iudicantur per ordinis nostri iudicium non dilatorium, quatenus causæ breuitate sopiantur, & fratres nostri litibus immunes armis exercendis liberius vacare possint. Præsenti igitur sanctione statutum est, quod fratres nostri quacumque ex causa nullo pacto valeant aut possint extra nostrum ordinem coram quocumque iudice ecclesiastico vel seculari fratres ordinis nostri in causam trahere, & contra eos procedere, seu lites contestari, vel processum conficere, declinando ab ordinis nostris iudicio. Quod si quis contrafecerit antianimitatem perdat, & per quinquennium omni administratione priuetur.

XLI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XLII.

¶ Ræterea causam perdat . Qui vero à sententijs nostris extra conuentum aut nostri ordinis Iudices appellauerint, vel prouocauerint, etiam si appellationem vel prouocationem prosequuti non fuerint à causa sua cadant & re de qua contenditur eo ipso priuati existant.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

XLIII.

¶ Volumus idem à fratribus capellanis obedientiæ obseruari sub pena priuationis beneficiorum & rectoriarum ac portionum quas possident, nec non habitus ipso facto incurrenda.

DE FERIIS.

Feria quæ seruari debent in iudicijs nostræ Religionis.

In Januario.

Circuncisionis Domini. 1

Antonij Abbatis. 17

Fabiani & Sebastiani. 20

Conuersionis sancti Pauli. 25

Februario.

Purificationis Beatæ Mariæ. 2

Blasij Episcopi & Martyris. 3

Agathæ virginis. 5

Dedicationis Ecclesiæ S. Io. Baptistæ. 22

Cathedræ sancti Petri. 22

Mathiæ Apostoli. 28

Martio.

Gregorij Papæ. 12

Sancti Iosephi. 19

Annunciationis B. Mariæ. 25

Aprili.

Georgij Martyris. 23

Marci Euangelistæ. 25

Maiio.

Philippi & Iacobi Apostolorum. 1

Inuentionis sanctæ Crucis. 3

S. Ioannis ante Portam Latinam. 6

Junio.

Barnabæ Apostoli. 11

Ioannes Baptistæ cum tota Octaua. 24

Petri & Pauli Apostolorum. 29

Commemoratio S. Pauli. 30

Julio.

Visitationis B. Mariæ. 2

Mariæ Magdalenæ. 22

Iacobi Apostoli. 25

Sanctæ Annæ. 26

Augusto.

Petri ad vincula. 1

Dominici confessoris. 4

Transfigurationis Domini. 6

Laurentij Martyris. 10

Assumptionis B. Mariæ. 15

Bartholomei Apostoli. 24

Augustini Episcopi. 28

Decollationis S. Ioannis Baptistæ. 29

Septem-

Septembri.

Natiuitas B. Mariæ.
Exaltationis S. Crucis.
Matthæi Apostoli & Euangelistæ.
Michaelis Archangeli.
Hieronymi confessoris.

Octobri.

Francisci confessoris.
Lucæ Euangelistæ.
Simonis & Iudæ.

Novembri.

Omnium sanctorum.
Commemorationis animarum.

Martini Episcopi.
Præsentationis B. Mariæ.
Catherinæ virginis.
Andræ Apostoli.

Decembri.

Nicolai Episcopi.
Ambrosij Episcopi.
Conceptio B. Mariæ.
Luciæ Virginis.
Thomæ Apostoli.

A vigilia natiuitatis Domini vsq. ad
Diem Epiphaniæ cum duobus sequē
tibus.

FERIÆ MOBILES.

A Die Iouis ante carnispruium, vsque ad diem cinerum inclusiue.
A Die sabbathi ante ramos vsq. ad octauam Paschæ inclusiue.
Die Ascensionis Domini.
Die Pentecostes cum duobus sequentibus.
Die Corporis Christi cum octaua inclusiue.



IN ASPERIS MATVRE.





DE SGARDIO.

TITVLVS OCTAVVS.

FORMA TENENDI SGARDII.



E fratrum nostrorum animi longis litibus impleti à suæ professionis officio euocarentur: maiores nostri breue quoddam & expeditum iudicij genus excogitarunt: quod Sgardium appellarunt. Id ita habetur. Assumuntur fratres octo ex singulis linguis singuli, quibus additur novus ex qua libuerit lingua nullo delectu. Is caput seu præses sgardij vocatur & à Magistro assignatur, vel à marescallo: cum fratres ex eius sunt iurisdictione. Reliqui octo à Baiuliis conuentalibus ad significationem Magistri scutiferi nominantur, ita tamen quod Baiulii linguarum de quibus partes disceptantes fuerint, nullum alium nominent nisi eum in quem partes sponte consenserint. Ab hoc sgardio itur ad Refortium sgardij, ac si diceret ad fortius sgardium, duplicato scilicet Fratrum numero, ut ex qualibet lingua duo fratres interueniant. Ab eo devenitur ad Renfortium Renfortij hoc est à forti ad fortius: ut sint tres fratres ex unaquaque lingua, remanente eodem capite seu præside primum assignato. Quod si trium horum sgardiorum sententię partes stare noluerint, adhibetur sgardium Baiuliorum: quod ex octo Baiuliis conuentalibus aut eorum vicegerentibus constat. Ijs datur à Magistro alter præses ex Baiuliis quispiam aut Prioribus, vel Prior ecclesię. Quod si præses a Magistro datus fuerit Baiulius conuentalis, tunc in eius locum ad sgardium subrogatur frater aliquis ex eadem lingua antianus. In hoc iudicio singuli vnico suffragio vtuntur præter præsidem sgardij Baiuliorum, cui duo conceduntur ad euitandam suffragiorum paritatem. Quod si in aliqua linguarum defuerint fratres ad id idonei, vel penitus nulli fuerint, ex alijs linguis implebitur numerus, ut sint omnino octo in unoquoque sgardio. Præterea si altera aut vtraque dissidentium pars fuerit Baiulius aut Prior, eo casu præses & caput omnium sgardiorum erit Baiulius aut Prior. Vbi tandem partes coram sgardio comparuerint interrogantur à præside: num quem ex eo numero suspectum habeant. Quibus reiectis, si qui fuerint, & alijs in eorum locum suspectis, ad cognitionem causę proceditur, actore actionem suam proponente: etiam si reo petente sgardium concessum esset: Que quidem causa plene & summatim tractabitur. Nā neque libellus vllus neque scripta petitio datur: sed via sua partes verbo persequuntur. Testes tamen producuntur quorum dicta auribus tantum non autem scripto excipiuntur. Nec admittuntur procuratores, nisi pro ijs qui à conuentu ab

I.

coram

sunt aut quibus per statuta nostra permittitur. Postquā vero partes ipsæ iura sua coram sgardio deduxerint, dimittuntur: & fratres sgardij secedentes de tota causa inter se conferunt, remque accurate examinant. Tum demum afferuntur duæ pyxides siue urnulæ affirmatiua scilicet & negatiua. Qui pro actore sententiā ferre voluerint in affirmatiuam spherulam, quam balottam, idest, calculum dicimus, mittent. Qui pro Reo, in negatiuam. Hæc est suffragiorum dandorum ratio, in quibus dādis gradus antianitatis vniciue seruatur. Collectis spherulis aut balottis, priusquam caput seu præses sgardij sententiam ferat vocantur partes & rogantur: An sgardij sententię stare velint, nec ne? si consenserint, exclusis iterū illis, caput sgardij suffragium suū dat iniecta balotta in pyxidē. De hinc pyxides coram sgardio aperiuntur, & balottæ palam numerantur. Pro parte quæ plures habuerit stabit sententia, ea per vicecancellarium scribitur & partibus pronuntiatur. Quod si partes aut altera earum negauerit se id iudicium suscipere velle, numeratis per vicecancellarium balottis & suffragijs, scriptis mandet quot quæq. pars balottas habuerit. Id scriptum apud sgardij præsidem deponetur: vbi secretum permaneat & ad renfortium procedatur. Si neque hoc partes contentæ erunt, ad renfortium renfortij, & deinde ad sgardium Baiuliuorum deuenitur vltra quod progredi non est. Cum autem renfortium renfortij Baiuliuorumq. sgardium habetur, præses primi sgardij cum aliquibus fratribus eorum qui in primis sgardijs interfuerunt adesse debet, vt audiant an partes quicquam allegabunt, præter id quod in primis sgardijs allegarunt: non enim eis licet quidpiam ad confirmandam suam causam adducere in hoc postremo iudicio quam id quod in primo sgardio attulerunt & proposuerunt. Etenim ipsum hoc cum Prioribus vnum & idem iudicium esse censetur. Partibus tandem quantum satis erit auditis, secedent primi sgardij fratres præter præsidem qui in renfortio & renfortij, renfortio suum locum semper obtinet. Postremo cum ad sententiam sgardij Baiuliuorum ventum fuerit, Præses primorum sgardiorum ante præsidem sgardii Baiuliuorum per balottam suffragium dabit. Apertis postea pyxidibus & numeratis balottis, præses priorum sgardiorum ipsorum suffragia scripta proferet astā tibus aliquot fratribus qui in ipsis prioribus sgardijs interfuerunt. Quibus suffragijs cum vltimis Baiuliuorum nominatis, pro parte quæ plures habuerit feretur sententia, quæ executioni mandatur. Sgardiorum autem suffragia occulta esse debent non solum partibus verum etiam sgardijs ipsis inter sese, donec controuersia sit diffinita. Hoc iudicium maiores nostri iustitiam domus appellarunt: in quo contra etiam absentes legitime citatos per contumaciam proceditur. A cuius sententijs appellare non licet quia vim compromissi habent.

DE QVIBVS REBVS CELEBRAN- tur sgardia.

C O N S V E T V D O.

II.

¶ Vēdam sgardia oriuntur ex quærelis siue planctis per Magistrū siue eius locūtenentem vel marescallum aut alium superiorem faciendis. In sgardijs autem quæ oriuntur ex talibus quærelis interesse debent tantum octo Baiulii conuentuales, siue eorum locatenentes, vel fratres octo & præsidens siue caput per Magistrum assignandum, qui sit Prior vel Baiulius, aut per marescallum, cum de planctis suis agitur, aliquis frater, qui vnico suffragio fungatur. Nec de tali recurritur ad renfortium & alia sgardia, sed hoc primum sententiam dat

diffini-

diffinitiuam in quo Baiulius lingue cuius est is de quo fit quærela interesse potest, & debet: Quodq. per maiorem partem decisum fuerit exequi debet. In Sgardio autem quod celebratur per quærelam marescalli aut alium superiorem præter Magistrum & eius Locumtenentem adsunt fratres ex octo linguis, vel alij pro ipsis ubi ex his non reperiuntur. Nec de tali recurritur ad renfortium Sgardij sed illud primum diffinit. Alia quidem sunt Sgardia quæ procedunt ex demanda siue differentia & lite inter aliquos vertente. Ex quibus Sgardijs, siue causa sit civilis, siue criminalis recurritur ad renfortium, & renfortium renfortij, ac etiam Sgardium Baiuliuorum.

*QVOD SVPER MANDATO SVPERIORIS
potest peti Sgardium.*

F. GVILLERMVS DE VILLARETO.

I quid à Magistro vel alio superiore cuiusdam fratrum ordinis nostri præter tenorem statutorum nostrorum & consuetudinum mandatum fuerit, Frater ipse Sgardium petere poterit. quod si Magister illud dare recusauerit, aut distulerit, perseueret nihilominus frater in eo petendo. Nec tali mandato obedire teneatur, donec per Sgardium cognitum, iudicatumq. fuerit. III.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

Interloquutorijs sententijs Sgardium non vtitur, aut incidentia iudicanda suscipit ante diffinitam totius causæ summam, ad quam solam respicit & tendit. III.

IDEM MAGISTER.

Non datur Sgardium super re vlla aut negotio concluso, aut diffinito, vel etiã cepto in Concilijs, nam quicquid in illis ceptum iudicatumuè fuerit sequitur formam illius iudicij. V.

F. IOANNES DE LASTICO.

Neque super controuersijs motis aut mouēdis inter fratres milites ex vna, & capellanos, vel seruientes armorum ex altera partibus, neque super emergentibus aut dependentibus ab illis. VI.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Neque etiam ubi agitur de iuribus communis nostri ærarij aut ipsius prærogatiuis: nec super præheminentijs & authoritate Magistri, ac in his rebus quæ ipsum vel eius præheminentias & authoritatem directe proprie & immediate tangunt. VII.

CONCILIVM COMPLETVM COGNO-
scere debet an tenendum sit Sgardium vel non.

F. RAYMVNDVS ZACOSTA.

VIII.

¶ T multis controuerfijs occurratur quæ oriuntur ex modo concedendi Sgardia, Statuimus, quod quandocunque aliquis frater petet Sgardium à Magistro, & pars aduersa contradicet: eo casu cognoscatur per Magistrum & Concilium completum an tale Sgardium dari debeat. Quòd si nulla pars obstitit quominus Sgardium concedatur, tum Magister illud absque vlla mora & dilatione dare teneatur.

QVOD CAPVT ET FRATRES
Sgardiorum assignentur absque dilatione & de sus-
suspitione habita de fratribus Sgardij.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

IX.

¶ D omnem iustitiæ dilationem & suspensionem remouendam, Statuimus, quod quotiescunq. Sgardium fratrum ex consensu partium, aut per Magistrum, & Concilium completum datum & concessum fuerit, à die concessionis infra terminum duorum dierum Magister caput Sgardiorum assignare teneatur. Alias urgente necessitate Concilium ordinarium, dilatione semota, caput deputet. Baiuliui autem & Pilerij linguarum in termino vnus diei pariformiter suarum linguarum fratres pro Sgardijs deputent idoneos. Quod si renuerint: ipsum Concilium prouideat, si partes suspectos aliquos allegauerint, causas suspensionis legitimas ostendere Magistro & Concilio ordinario obligantur: qui de hoc deliberare debeant. Capita enim & fratres Sgardiorum cum silentio & attentione partium rationes audire teneantur absque aliqua interruptione vocis aut sermonis: ne fauor alicui dare videatur, sed equalitas erga omnes seruetur. si quis contrafecerit pars quæ se lesam senserit contra facientem siue caput siue fratrem pro suspecto allegare possit: qui tunc non reddita suspensionis alia causa a Sgardio discedat.

DE MODERATIONE FRATRVN IN
Sgardio.

IDEM MAGISTER.

X.

¶ Tatuimus, vt præses vel caput Sgardiorum summa attentione, silentio, & prudentia partes ante Sgardium constitutas audiat; & caueat ne verbo aut facto sermones & rationes earum interrumpat, immo eas loqui permittat. Postquam dicendi finem fecerint fratres Sgardij sibi assistentes consulat, & præsentibus partibus interroget si rationes & allegationes partium intellexerunt: Quod si intellectæ non fuerint, tunc partes ipsæ suas rationes & iura compedio &

breuiter

breuiter ad intelligentiam assistentium assumant. Quod si scripture vel bullæ præsentate fuerint, eas explicari fratribus Sgardij per Vicecancellarium sinat: vt audientium mentes omnem veritatem accipiant.

QVOD FRATRES SGARDII
iuramentum præstare teneantur.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Tatuimus, vt per caput sgardij sumatur solemne iuramentum ab illis qui Sgardium intrabunt, quod secretum tenebunt, quicquid illic dictum & deliberatum fuerit, & nullo vnquam tempore reuelabunt, ac iuste secundum statuta, & laudabiles consuetudines iudicabunt. Qui contrafecerint inhabiles ad obtinendas commendas & officia ordinis nostri in perpetuū censeantur.

XI.

F. IOANNES FERDINANDVS DE HEREDIA.

Ancitum est, quod super sgardio nec peti, nec dari possit aliud sgardium inter easdem partes, donec primum fuerit finitum.

XII.

CONSVETVDO.

DE re etiam per sgardium definita & iudicata non datur aliud sgardium.

XIII.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Ancimus, quod causę sgardiorum tractentur & agitentur extra ecclesiam: nisi ea quę sunt pro correctione & punitione fratrum, vt consue- rum est.

XIII.







DE MAGISTRO
TITVLVS NONVS.

QVOD FRATRES OBEDIANT
Magistro.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.



ELIOR est obedientia quam victima. Nihil quoque existit quod magis Religionis obseruantiam conseruet quam vera illibataque obedientia, qua inferiores superiori ceruicem submitunt. Ideo recte sancitum est quod omnes Hierosolymitani fratres quacumque autoritate fungantur, Domini Iesu Christi Saluatoris & Redemptoris nostri amore Magistro obedire teneantur.

DECLARATIO OBEDIENTIAE.

CONSVETVDO.

¶ **N** regula cauetur, quod frater obediat in omni re quam praecipiet suus Magister; in quo regula non excludit aliquam rem, nihilominus est intellectum quod habeat terminum & limites: quia nulla res recte ordinata est sine termino & limitibus: & iste terminus est Regula, Statuta, & bonae consuetudines Religionis, & id ostendit statutum, quo cauetur vt omnes fratres teneantur obedire Magistro contemplatione Christi: Quia quando Magister praecipit extra illud quod promissit, est malum & peccatum, & pro Christo non debet committi malum & peccatum: quinimo omne bonum; ea propter praecipitum regulae est clarum, & in hoc determinatur, & ideo est sancitum, quod quando superior facit aliquod praecipitum quod non est secundum statuta, vsus & consuetudines Religionis, frater debet petere Sgadium fratrum; quia nostra obedientia non est ad aliud intellecta, & non debemus esse magis astricti de obedientia, nisi quantum nostra regula & bonae consuetudines ordinant, Quae superior noster promissit tenere: & si facit contra iuramentum, frater non debet sibi obedire.

QUOD MAGISTER SIT FRATER
miles & nobilibus parentibus legitime procreatus.

F. HUGO REVEL.

III.

¶ Ecce ut qui militie preest militarem dignitatem preferat. Hinc statutum est, quod nullus assumi, aut eligi in Magistrum sacri Hospitalis Hierusalem possit, nisi sit frater miles ipsius ordinis Hospitalis, atque ex nobilibus parentibus legitimoq. matrimonio procreatus existat.

ELECTVS MAGISTER A CONVENTU
absens non excedat limites commissionis a conventu datae.

F. FABRITIUS DE CARRETO.

IIII.

¶ Statuimus, quod electus in partibus occiduis Magister, in suo ad conventum adventu pro usu publico Religionis non possit expensis communis aerarii ex quibusvis rebus emere & conducere, aut pecunias a rectoribus aut depositariis Religionis capere, nisi tantum quantum a Concilio fuerit commissum & ordinatum: Si autem modum excefferit, de suo fecisse intelligatur.

QUOD COMMENDAE DIGNITATES OFFICIA & beneficia promoti ad magisterium vacare censeantur.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

V.

¶ Statuimus, quod quando aliquis ex fratribus nostris ad Magisterium promouetur, adepto per electionem Magistratu, eo ipso administrationes commendarum, Prioratum, Baiuliatum, dignitatum, officiorum, quae prius ante Magisterij adeptionem possidebat, vacare censeantur. Quorum concessio & prouisio deuoluatur Magistro & conventui, & secundum formam statutorum & laudabiles consuetudines concedantur.

QUOD PER PROMOTIONEM AD
magisterium sit mortuarium & vacans.

IDEM MAGISTER.

VI.

¶ Volumus, quod per promotionem alicuius ad magisterium sit mortuarium in magisterio, & vacans in Prioratu, Castellania emptae, Baiuliatu, commendis & bonis nostri ordinis, quae possidebat ante promotionem illius qui promotus erit ad magisterium.

QVÆ BONA MAGISTER POTEST
retinere ex spolio sui prædecessoris.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

S Ancitum est, quod ex spolio Magni Magistri defuncti, successor Magister quę sequuntur sumere debeat, videlicet, de frumento & vino quantitatem sibi necessariam vsque ad diem Natalis Domini ab electione Magistri proxime sequuturam, residuum vero frumenti, com meatuum, & vini ad ærarium perueniat. De vasis autem argenteis applicentur statui magisterij pro Magistro vsque ad sexcentas marcas argenti & non vltra. De iocalibus autem sumet vnā cuppam auri & vnum vas aquarium si in spolio reperiantur & non aliud, cætera vero præter hæc ærario nostro ascribantur.

VII.

DE CAMERIS MAGISTRALIBVS.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

I Am olim a tempore cuius non est memoria, ad sustinenda & supportanda magistratus ordinis nostri onera, & vt Magister ipse decentius & commodius eam dignitatem gerere posset, fuerunt illi assignatæ & ipsi magistratui annexæ & in perpetuum vnite per singulos Prioratus singulæ Commendæ, quæ magistræ dicuntur, quæ nunquam ab ipso magistratu separari possunt, Solet tamen Magister eas locare vel ad certam pensionem dare fratribus sibi beneuolis; Quæ quidem commendę sunt quæ sequuntur.

VIII.

In Prioratu sancti Aegidij commenda de pesenas.

In Prioratu Tholosæ commenda Podij Subreani.

In Prioratu Aluerni commenda de Salins.

In Prioratu Franciæ commenda Hannoniæ.

In Prioratu Aquitaniæ commenda Templi in rupella.

In Prioratu Campaniæ commenda Metensis.

In Prioratu Lombardiæ commenda Inuerni.

In Prioratu Vrbis commenda Mugnani.

In Prioratu Venetiarum commenda Triuifij.

In Prioratu Pisarum commenda Prati.

In Prioratu Capuę commenda Ciciani.

In Prioratu Baroli commenda Brundusij, siue Marugij.

In Prioratu Messanę commenda de Polizzi.

In Prioratu Chathalonix commenda de Masdeo.

In Prioratu Nauarre commenda de Calcetes.

In Castellania empostæ commenda de Aliaga.

In Prioratu Castellæ commenda de Olmos.

In Prioratu Portugallię commenda de la Coua.


In prioratu Angliæ commenda de Pescens.

In Prioratu Alemaniæ commenda de Buez.

In Prioratu Boemię commenda VVladisladiæ.


QVOD COMMENDA DE LA FINICA
est Camera Magistralis.

F. IOANNES DE VALLETA.

- IX.  Nter alias Commendas quę Magistratui annexę & in perpetuum vnite sunt annumerari etiam debet Commenda de la finica, regni Cypri, olim constituta,


QVOD MAGISTER LOCUMTENENTEM
constituere possit.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

- X.  Agister in conuentu residens Locumtenentem ac vicegerentem designare & constituere pro suę voluntatis arbitrio, auctoritatem quoque sibi beneuifam pro suę præeminentię facultate concedere potest.


HÆC SUNT QUÆ MAGISTER
fratribus permittere potest.

CONSVETVDO.

- XI.  Rimum potest dare licentiam tenendi vestes proprias & aliam suppellectilem. Item peregrinandi deuotionis gratia. Item comedendi priuatim in proprijs domibus. Item recedendi à conuentu. Item conferendi habitum Hospitalis. Item congregandi linguas. Item Baiuliuis præcipiendi aquę potum : quem nullus remittere potest post campanę sonum. Id enim reseruatür soli Magistro,

QUÆ DELICTA MAGISTER
remittere potest.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

- XII.  Agister nulli ante condemnationem parcere potest neque in perpetuum habitu priuatis : nisi de Capituli Generalis consensu : quod non nisi ex causa fieri debet. Poterit autem Magister pœnam commutare eorum qui propter effusum alterius fratris sanguinem habitu secundum formam statutorum nostrorum priuantur. Dummodo a Concilij Baiuliuis id facere sit rogatus & loco priuationis habitus, delinquenti vnum annum de Antianitate vel plures, circumstantijs & qualitate delicti consideratis, demere. Quę quidem antianitatis diminutio cedat in commodum filiorum Arnaldorum, & hoc vbi mors & mutilatio membrorum non fuerit subsequuta : quoniam in his casibus statuta ad literam seruari iubemus.

QVOD MAGISTER NON ALIENET

proventus Magisterij.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

Statuimus, quod donationes quæ à Magistro pro tempore existenti fient de iuribus, prerogatiuis, præhementijs, & prouentibus Magisterij, in præiudicium successorum irritæ sint, & in vim præsentis statuti præfata iura præeminentiæ & prouentus, donatore vita functo, eo ipso deuoluta ad Magisteriũ censeantur, nisi donationes ipsas capitulum generale confirmauerit. Quod sine certa scientia & causa legitima facere non debet.

XIII.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Statuimus, quod si Magister in infirmitate cõstitutus aliquam vel aliquas ex cameris Magistratibus, vel alia bona magisterio annexa vnita & incorporata de quibus ex capituli generalis licentia disponere eidem cõcessum fuerit cuiquam concesserit ad vitam vel ad tempus, aut alias de illis disposuerit, talis dispositio & concessio nullius sit valoris, aut effectum habere possit, nisi magister qui eam fecerit ex illa infirmitate conualuerit, & post talem concessionem vel dispositionem dies triginta superuixerit. Idem volumus in Prioribus & Baiuliis circa membra camerarum prioralium, & in commendatariis pro membris commendarum de melioramento obseruari.

XIII.

DE BULLA PLVMBEA ET

cerea Magistri.

F. NICOLAVS LORGE.

Tatutum est, quod Magister bullam plumbeam in cuius cuneo superiori imago personæ eius sculpta sit, habeat, Quodque cuneo inferiori bulla communis cuneus ipse iungatur, qua quidem bulla vtatur in his expediendis, bullandis, & corroborandis; quæ authoritate & præeminentia magistratili expedita fuerint. Bullam quoque argenteam teneat, qua in cera nigra bullentur, literæ patentes & clausæ, atque alia, quæ sub dicta bulla expediri solent.

XV.

DE PROVISIONE VICTVALIVM

facienda.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Statuimus, quod Magistri pro tempore existentes, faciant debitam & necessariam prouisionem milij & frumenti, Ita quod ad minus sit semper munitio vnius anni iuxta suam possibilitatem.

XVI.

DE QUATUOR CAPELLANJS PALATIJ Magistralis.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

XVII.

¶ T sanctæ reliquiæ, quæ in palatio magistrali sunt, debite venerentur. Statuimus, quod quatuor capellani dicti palatij vacante Magisterio & in absentia Magistri diurno & nocturno tempore diuina officia assidue celebrent ac peragant, ac si Magister præsens esset, & antequam à cōuentu discedant faciant carauanas prout hæcenus fuit obseruatum.

DE BONJS STATVS MAGISTERII.

IDEM MAGISTER.

XVIII

¶ Statuimus, quod contingente casu vacationis Magisterij, magnus Commandatarius siue eius locumtenens & Cōseruator conuentualis vna cū alijs commissarijs tunc à concilio deputatis per inuentarium ab officialibus palatij Magistralis medio solemni iuramento integre recipiant omnia vtenfilia, quæ præterito magistro seruiuerunt, & ea bene custodita conseruent: si qua fuerint subtracta per inquisitionem commissariorum reperiantur. Et simile seruetur circa equitaturas magistri & status magisterij. Vasa autem aurea & argentea ad commune ærarium spectant. Cassanturque malę introductiones ab officialibus factæ.

ABSENTE MAGISTRO REGENTES negocia Religionis ea tractent cum deliberatione Concilij.

IDEM MAGISTER.

XIX.

¶ Statuimus etiam, quod in absentia magistri à conuentu, qui regimini Religionis pro tempore fuerint deputati, debeant ardua Religionis negocia cōsilio Concilij tractare, & super his discernere, & similiter officiales remouere, & alios ponere, ac de officijs, commendis & beneficijs prouidere & remissiones facere ex dicta deliberatione, quæ per scrutinium ballotarum, seruata forma statutorum, sumatur. Quæ autem præter hunc ordinem facta fuerint, nullius roboris censeantur.





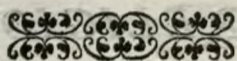
DEO TVRRIM LINGVARVM STRVANT
COLVMNAE.





DE BAIVLIVIS

TITVLVS DECIMVS.



DE ORIGINE BAIVLIVORVM.

CONSVETVDO.



T Magister regimini atque gubernationi Ordinis nostri maturius intendere posset maiores nostri Senatum & Concilium, quod Magistro adesset, instituerunt: & viros graues titulis dignitatum insignitos Senatui adscripserunt. Hinc instituti sunt in Religione Conciliarij, videlicet Magnus Commendatarius, Marecallus, Hospitalarius, Admiratus, Magnus conseruator, Turcopolerius, Magnus Baiulius, & Magnus Cancellarius, qui Baiuliui conuentuales dicuntur, quia suarum linguarum praesides existunt.

I.

QVI FRATRES SUPPOSITI SINT

obedientia Marecalli.

F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.

¶ Acer ordinis cētus id expostulat, vt inferior superiori pareat. Hinc statutū est, quod omnes & singuli fratres tam milites quam seruientes armorum Marecallō obediāt, à cuius obedientia exempti sint Baiuliui conuentuales eorumque Locatenentes, Priores, Castellanus empōstæ, & Baiuliui capitulares, Magistriq. comites siue socij.

II.

QVOD GENTES ARMORVM IN MA-

*ri sint suppositi Admirato & si Marecallus sit
praesens eidem pareant.*

F. GVILLELMVS DE VILLARETO.

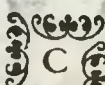
¶ Tatum est, quod Admiratus habeat potestatem super omnes galeas & nauigia armata per Religionem, quòdque possit retinere remiges & galiotos, ac armorum gētes, eisque faciat solutionem in erario, atque tam

III.

in mari

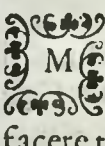
in mari quam in terra sint suppositi armigeri maritimi authoritati Admirati. Si vero Marescallus erit in armamento, Admiratus & reliqui sint ad mandatum Marescalli, Et omnes armigeri, qui descendant in terram, stare debent ad mandatum illius quem Marescallus suo loco deputabit. Cum autem erunt supra mare eundo & redeundo, sint ad præceptum Admirati, nisi Marescallus adesset.

IDEM MAGISTER.


- III.  Vm Marescallus congregationes seu Assembleas conuocat & celebrat, ad eas venire & ipsis interesse Prior ecclesię teneatur.

DE VEXILLO RELIGIONIS PER Marescallum commendando.

IDEM MAGISTER.

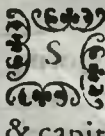
- V.  Marescallus ordinis nostri ex prerogatiua sui officij potest dare & commendare in exercitio armorum cui sibi placuerit vexillum siue confalonem ordinis nostri, Id tamen cum consilio Magistri vel eius Locumtenentis facere teneatur.

IDEM MAGISTER.

- VI.  F Ratribus delinquentibus pro delictorum qualitate potum aquę præcipiat Marescallus in eorum domibus. Quod quidem alius Baiulius facere non potest, nisi a Magistro licentiam quęrat.

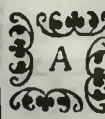
QVOD FRATRES IN ARMORVM exercitio suppositi sint præcepto Marescalli.

IDEM MAGISTER.

- VII.  I in omnibus obedientia laudanda est, in armorum exercitio profecto magnopere commendanda existit. Igitur in armorum exercitio fratres præcepto Marescalli suppositi sunt, exceptis Baiuliis conuentualibus, & capitularibus, Prioribus, Castellano empotæ, & socijs Magistri, & si Magister erit præsens tunc Marescallus, & alij obedientię Magistri supponuntur, Absente vero Magistro, eius Locumtenenti parere teneantur.

DE POTESTATE ADMIRATI super armamentis.

IDEM MAGISTER.

- VIII.  A Dmirato ordinis nostri ex sui officij præminetia omnes fratres & seculares expeditionis & classis maritimę submittimus, cui parere debeant, & super his Admiratus potestatem exercent. Si vero Magister aderit, aut

eius

eius Locumtenens, tunc Admiratus & reliqui Magistro vel Locumtenenti obediunt: Illi quoque maritimi homines qui ad stipendium Religionis existunt, super eorum solutione quantum spectat ad marinariam ipsi Admirato subiecti sunt.

DE PRÆROGATIVA ADMIRATI.

F. DEODATVS DE GOZONO.

IIIX

¶ Vando Religio armabit Triremes seu alia nauigia, Admiratus iniūget Remigibus & nautis vt triremes & nauigia conscendant, stipendia quoque ab arario sumet, seu illi quos deputabit, vt Remigibus & nautis exoluantur: Magister tamen pro Remigibus & nautis suis suorumq. nauigiorum & triremium sumet necessarios commeatus, & quæ opportuna fuerint.

IX.

QUOD BAIVLIVI OFFICIALES AB eis deputatos priuare non possint officijs.

F. PHILIBERVS DE NILLIACO.

X.

¶ NON decet graues viros & qui regimini præsumt variabiles esse. Itaq. non est permissum Baiuluis qui semel in vim suæ preheminentiæ officiales elegerint aut constituerint, eos ab officijs sub prætextu alicuius delicti aut aliter destituere: nisi prius per Magistrum & Concilium ordinarium declaratum & decusum fuerit ipsos officiales in exercitio officiorum deliquisse, & propterea priuationem officij incurrisse. Quicunq. Baiulius contrafecerit subeat poenam quarantenz; & nihilominus quicquid egerit irritum censeatur.

QUOD COMMENDATARIJ VOLTÆ, granarij, parue Commende reddant computum quolibet mense Magno Commendatario.

F. ANTONIVS FLAVIANVS.

IIIX

¶ D conseruationem rerū & bonorū ordinis nostris Statuimus, quod Commendatarij voltæ, granarij, & parue commende de administratis & rebus ad sua officia spectantibus quolibet mense computum magno Commendatario reddere teneantur, & reliqua siue residua manifestare. Si autem contrafecerint, seu male & dolose administrauerint, priuati officijs & beneficijs censeantur, atq. quinque annos inhabiles ad consequendum Commendas existant: Omnes quoque expensas & satisfactiones quas Commendatarius voltæ faciet, in præsentia, magni Commendatarij, si interesse poterit, vel in eius absentia, Thesaurario generali præsentem, facere teneatur.

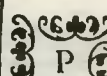
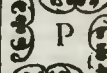
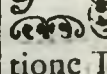
XI.

DE OFFICIO MAGNI BAIVLIVI VENE- randæ linguæ Alemaniae.

IDEI MAGISTER.

XII.

.XI

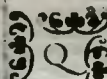
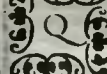
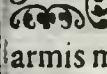
 Ræminentias; ac dignitatē pariter, onus officij magni Baiuliuatus Ven-
 P linguæ Alemaniae ad omnem ambiguitatem remouendam, ad vtilitatem
 & congruam opportunamq. custodiam castelli nostri sancti Petri in di-
 tione Turcarum situati (in quo certe non parum pondus honoris & decoris or-
 dinis nostri consistit, cum ad ipsum christicolę seruitutis iugo pressi libertatis con-
 sequendæ gratia sæpenumero Confugiunt: Idem quoque castellum visitatione
 & reformatione circa stipendiarios, armaque eorum, ac munitiones eiusdem ca-
 stelli, & prouisiones plerumq. egere videtur) Declarantes, & his quidem rebus ar-
 duis prouidere cupientes: Statuimus, quod magnus Baiulius conuentualis di-
 cte linguæ Alemaniae Præses, quī pro tempore huiusmodi officium magni Baiuli-
 uatus gerit, seu eius Locumtenens anno quolibet semel ad minus, aut prout neces-
 sitas postulauerit, ad dictum castellum visitandi gratia personaliter accedere de-
 beat Trireme Rhodia aut alio nauigio vectus, prout ei melius & commodius fa-
 ciendum videbitur. Volumusq. fratres & familiares cum ipso magno Baiulio
 vel eius Locumtenente visitationis causa ad dictum castellum accedentes sumptus
 a communi ærario percipere, quemadmodum fratres, & familiares in triremibus
 ordinis percipiunt.

DE MODO VISITATIONIS IN CASTEL- lo Sancti Petri.

IDEI MAGISTER.

XIII.

.IX

 Via in omni rerum executione modus & norma potissime est admitten-
 I da: Ideo in visitatione dicti Castelli exequenda Magnus Baiulius eius-
 & que Locumtenens hunc seruabunt morem. Stipendiatos vtilēs, beneq.
 armis munitos, & paratos eorum in statu & stipendijs conseruare, retinereq. te-
 neantur ac debeant: Inutiles vero & ineptos cassare & à stipendijs remouere, ab-
 dicareq. debeant, & alios habiles, & idoneos loco eorum subrogare, ponere, &
 substituere. Quod, si vtilēs & sufficientes stipendiarij aliqui potentes, tamen ar-
 mis bene muniti non comperiantur, terminum congruum & competentem tali-
 bus assignent, in quo armis muniti sufficientes existant: alias stipendio eis ordi-
 nato frustrentur & priuentur.

DE RESTRICTIONE EXERCITII MA- gni Baiulii.

IDEM MAGISTER.

Capitaneum certe & præfectum, qui a nobis dicto Castello præficitur & deputatur, merito ab exercitio dicti officij Magni Baiulii exemptum esse conuenit. Ideo statuimus, quod potestas & authoritas dicti officij ad capitaneum, & eius familiares, & ad illos qui fuerunt in conquesta eiusdem, ac stipendiatos qui a ciuitate Smyrnarum ad ipsum Castellum habitandi gratia migrarunt, qui a stipendijs certe destitui non possint nisi de licentia Magistri, nullo pacto extendatur: verum à dicta potestate eximuntur. Volumus tamen ad robur dignitatis Magni Baiulii, quod illa quæ per Capitulum generale fuerunt ordinata ipsam dignitatem concernentia, in officio & stipendijs plenariam firmitatem obtineant.

XIII.

QUOD CAPITANEVS CASTELLI

Sancti Petri præstet fauorem Magno Baiulio visitanti.

IDEM MAGISTER.

Nil est quod magis status conseruet quam vera Illibataque obedientia. Statuimus itaque, quod in visitatione dicti castelli per Magnum Baiulium, seu eius Locumtenentem facienda, capitaneus castelli eiusdem, qui pro tempore fuerit, eidem magno Baiulio aut suo locumtenenti in dicta visitatione exequenda obediat & pareat: consilium quoque, auxilium, & fauorem præstare debeat, quoties ab ipso magno Baiulio aut eius locumtenente fuerit requisitus: Ipsa quoque visitatione peracta, cum magnus Baiulius Rhodum Reuersus fuerit, de omnibus compertis & occurrentibus verbo & scriptis plenariam relationem Magistro faciat.

XV.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

Quoniam Magnus Baiulius supradicta præminetia quam Rhodi habebat, amplius uti non potest. Statuimus, ut ipsius loco ius visitandi notabilem Ciuitatem veterem huius nostræ insulæ Melitæ, & castellum Gaudisii habeat.

XVI.

DE HORREI COMMENDATARIO

et probis hominibus et de præeminentia

Magni Commendatarii

super eo. I D E M

XIII

IOANNES DE LASTICO.

XVII.

Pro commeatuum & granorum conservationem diligens custodia adhiberi debet, ne per negligentiam pereant. Idcirco incommoditates vitare cupientes, Statuimus, quod omnia frumenta, hordea, aliaque grana, biscotta, & alij commeatu ad Commune ararium pertinentia in horreo, loco apto, tuto, & idoneo reponantur, & conferantur sub clausura duarum clauium. Ad ipsorum quoque conservationem religiosus probatae vitae, & expertae discretionis eligatur in granarii commendatarius; qui alteram dictarum clauium tenebit; Atque per Magistrum & concilium ordinarium duo religiosi idonei & ad hoc sufficientes ex diuersis linguis eligantur, qui alteram clauem custodiant. Talesque probi homines trimestri dumtaxat fungantur officio, intendantque conservationi & distributioni frumenti & commeatuum: computum quoque de receptis datisque teneant, prout per cedulas magni Commendatarii ordinatum fuerit; & ipsum computum Magistro & concilio singulo trimestri dare teneantur. Quod si in huiusmodi distributione augmentatio vel diminutio contigerit, id incommodum, vel damnum ararii cedat. Hoc adiecto, quod granaria & magazeni ubi praedicta recluduntur, bullentur magni Commendatarii bulla. Praefatis tamen magazenum vnum liberum habeant ubi assidue distributiones facere possint. Commendatarii autem voltae & granarii stipendium florenorum XXV. tantum pro quolibet annuatim praeter tabulam & soldam ab arario capiant.

.VX

DE PROBIS HOMINIBVS PAR-
uae commenda.

I D E M MAGISTER.

XVIII.

Super officio paruae commendae diligentius intendatur, Statuimus, ut per Magistrum & Concilium deputentur duo probi religiosi ex diuersis linguis, qui delicta perquirant & magno Commendatario significant, quibus illico remedium apponat, aliter ad Magistrum & Concilium deferatur qui secundum casum emergentiam provideant. Amplius officiales horrei, voltae, paruae commendae, & eleemosynae quolibet biennio mutari mandamus.

QUOD MARESCALLVS NEMINEM
liberet à turris custodia.

IDEM MAGISTER.

¶ Vmma cura vigilantia quoq. adhibenda est insulæ nostræ custodiæ & excubijs, quæ tot tantisq. inimicis circumsepta est. Iubemus igitur, vt omnes fratres suppositi præeminentiæ Marescalli equaliter omni seclusa excusatione excubias & vigilias, ad turrim deputatam fieri solitas, teneantur perseveranter exercere, A quo onere Marescallus per se aut alios liberare, & immunitatem reddere quempiam non possit, seu quouis modo excusare.

XIX.

QUOD EQVI PASSAGII MARESCAL-
lo presententur.

IDEM MAGISTER.

¶ Quos passagij Marescallo ac duobus religiosis qui ad hoc deputentur, presentari iubemus atque volumus. Qui quidem equi cum apti & idonei pro passagio dijudicati fuerint, tunc per scribam ærarij in libro ipsius ærarij Marescalli iussu annotentur.

XX.

PROBI HOMINES SUPER OFFICIO MA-
gistri scutiferi eligantur, & Marescallus
defectus corrigat.

IDEM MAGISTER.

¶ Mnem fraudem & negligentiam excludere cupientes, Sancimus, quod Magister & concilium ordinarium duos Religiosos discretos eligant, qui intendant super his quæ pertinent ad Magistri scutiferi officium, & quæ dicto officio supposita sunt: In quibus si aliquod indebitum inuenerint, illud Marescallo significant, qui dilatione cessante provideat, remediumq. apponat, & pro casus æigentia puniat: quod si non fecerit ad Magistrum & Concilium referatur qui de remedio providebunt opportuno.

XXI.

QUOD HOSPITALARIUS ELI-
gat Infirmarium quem Magistro &
Concilio presentet.

IDEM MAGISTER.

XXII.

¶ **P**urimum interest ut exercitio Hospitalis, & curæ ægrotorum vir prudens & discretus deputetur qui exercitij infirmorum ductor, rector, & director existat. Itaq. volumus & Statuimus, quod Hospitalarius cōuentus nostri fratrem ex lingua Franciæ, si in ea idoneum tali exercitio comperiat, in Infirmary eligat. Si vero in ipsa lingua sufficientem non inuenerit, aliquem ex alijs linguis indifferenter pro eius arbitrio in Infirmary eliget. Quem sic electum Magistro & cōcilio ordinario præsentabit. Qui præsentati idoneitatē discutient, ipsum quoque confirmabunt, vel reijcient. Si minus idoneus esset, tunc Hospitalarius de alio providebit ordine præfacto. Infirmary autem sic electus exercitio huius officij per biennium dumtaxat præerit. Quo finito, Magister & concilium diligenter inquirent de cura, diligentia, & obsequio ab eo in ipso termino præstitis. Quod si bene iuste, & laudabiliter seruitijs infirmariæ ipsum intendisse comperient, pro alio biennio in eo officio confirmari possit. Alias ab officio destituatur, & alius modo prædicto eligatur. Scriba quoque infirmariæ sicut Infirmary, biennio quolibet mutetur.

F. HUGO DE LOVBENX VERDALA.

XXIII.

¶ **I**ta tamen quod ad officium infirmarij eligatur frater miles.

DE QUJBVS DAM PRÆROGATJVS
magni Conseruatoris.

F. IOANNES DE LASTICO.

XXIII.

¶ **S**tatuimus, quod magnus Commendatarius aut eius vicegerens, ac procuratores nostri cōmunis ærarij tempore solutionis soldearum debeant dare & consignare Magno Conseruatori vel eius locūtenenti omnes & singulos pannos lanæ, lini, canauassa, & camelotos pro soldearum solutione depuratos. Quodque magnus Conseruator & in eius comitiua Conseruator conuentualis distribuant huiusmodi soldeas. Inhibentes ne cuiquam plus anticipetur quam quod pro vno anno dari & percipi solet; quod si secus factum fuerit ipse conseruator conuentualis teneatur soluere communi ærario præcio forensi quod plus anticipatum fuerit. Magnus Conseruator quoq. seu eius locumtenens interueniat, & adsit contractibus pannorum, telarum, camelotorum, canauassarum pro soldeis: adsit quoque spolijs Fratrum distribuendis.

QVOD MAGNVS CONSERVATOR
det licentiam scindendi & faciendi vestes.

IDEM MAGISTER.

Non licet fratribus obedientiæ vinculo adstrictis pro suo viuere arbitrio, sed in omnibus obedientiam præferre tenentur. Ideo statuimus, quod fratres vestes breues aut longas scindi facere & ordinare, ipsisq. vti non audeant aut præsumant sine Magni Conseruatoris licentia. Si quis contrafecerit, de eo Magnus Conseruator Marefcallo quærelam faciat, & delinquens pœna septenæ, toties quoties contrafecerit, puniatur.

XXV.

QVOD TURCOPOLERIVS NON DESTI-
tuat turcopolos absq. causâ cognitione.

IDEM MAGISTER.

Non decet, nisi merito, quempiam ab officio destituere. Ideo prohibemus, ne Turcopolerius turcopolos officio priuare de facto absque causâ cognitione debeat. Quod si errasse aut deliquisse compererit, tales ab officio suspendat, sicque suspensis in præsentia testium fide dignorum decem dierum terminum assignet, in quo delinquentes coram magistro & concilio ordinario debeant cõparere responsuri obiectis, quo iustitia ministretur. Iplis vero delinquentibus termino præfixo non comparentibus per contumaciam officium auferatur, & alios eorum loco Turcopolerius subroget & constituat.

XXVI.

DE PASTV QUEM TURCOPOLERIVS
à Turcopolis accipit.

IDEM MAGISTER.

In lustratione & circuitione Insulæ nostræ per Turcopolerium facienda, pastum duorum dierum quolibet anno tantum non continuorum sed diuerso tempore a Turcopoloumat Turcopolerius, ne expensarum onere subditi nostri nimium grauentur.

XXVII.

DE STIPENDIIS BAIVLIVORVM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Qui officijs præsumt vt onere sic etiam honore emolumentoque frui decet, labor quoq. præmij spe cõfouetur. Baiuliuis itaq. conuētualibus ordinis

XXVIII

noſtri cum in conuentu præſentes fuerint, ſtipendium cuiſlibet ſcutorum ſexaginta dumtaxat deputamus & assignamus. Si vero abſentes a conuentu fuerint ipſo ſtipendio careant, Eorum Locatenentes qui onera albergiarum ſupportabunt quadragintaquinque ab ærario recipiant. Prior autẽ eccleſiæ quadraginta octo. Theſaurarius generalis totidem. Cuius locumtenens medietatem tantum percipiet, non obſtante quocumque ſtatuto in contrarium faciente.

XXX

DE THESAURARIO GENERALI

& eius prerogativa.

F. IOANNES DE LASTICO.

XXIX.

Theſaurarij generalis ordinis noſtri dignitatem linguæ Franciæ perpetuo aſcribimus, qui Baiuliuſ capitularis eſſe cenſeatur. Is quoq. aſſiduam reſidentiam in conuentu facere tenetur, habetque in cuſtodia bullam ferream communẽ in ſacculo ſub ſigillis Magiſtri & Baiuliuorum qui ſigillare conſueuerunt recluſam. In concilijs quoque aderit, loco & ſuffragio Baiuliui capitularis gaudebit: in redditione quoque computorum ærarij vna cum Baiuliuſ interueniat, & ſtipendium annuum ab ærario, ſi frater miles fuerit, ſcuta auri quadraginta octo, ſi vero armorum ſeruiens aut Capellanus florenos Rhodi currentes centum percipiet.

XXX

DE PRÆSIDENTIA ET ORDINE

Baiuliuorum & Priorum.

IDEM MAGISTER.

XXX.

Statuimus, quod Baiuliui, Priores, & Caſtellanus empoſtẽ tam in conuentu quam extra, ſedeant atque ſtent in ſeſſione, deambulatione, & locutione in Concilio & alijs locis, quemadmodum præteritis temporibus facere & ſtare conſueuerunt.

QUOD DONATI

obediant Baiuliuſ.

XXXI

IDEM MAGISTER.

XXXI.

I fratres ordinis noſtri ſuperiori obedire tenentur, non minus certe donati obſequio ordinis noſtri aſcripti ſuperioribus parere aſtringuntur. Quare iubemus, vt Donati debeant ſeruire in Albergia, in qua fuerũt ſemel recepti atque parere in omnibus rebus licitis & honeſtis Baiuliuo vel eius vicegerenti Albergiæ ipſius. Quod ſi contrafecerint perdant ſoldeam & menſam quam ab ærario capiunt: niſi legitima excuſatione præpediti fuerint a Magiſtro & Concilio cognoscenda.

XXXII

QUOD MAGNVS COMMENDATA-
rius presentet officiales granarij & parua commenda.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

S Tatuimus, quod Magnus Commendatarius de qualibet lingua fratres sibi beneuolos Magistro & Concilio ordinario presentet pro officijs granarij, & parue comende, quos Magister & Concilium acceptent, si sufficientes fuerint: si minus idonei extiterint, alios presentet idoneos, quos Magister & Concilium acceptare tenentur.

XXXII.

DE PRÆROGATIVIS MAGNI
Commendatarij & Admirati super officio
Tercinalis & volta.

IDEM MAGISTER.

A D pacificandum differētiā quæ est inter venerabiles magnum Cōmendatariū & ceteros fratres lingue Prouinciæ ex vna; & Admiratū & alios fratres lingue Italiæ partibus ex altera super officio Tercinalis & volta; auditis & intellectis dictis partibus, & earū rationibus, dictam differētiā determinamus, & per sententiam diffinitiuā Statuimus & ordinamus auctoritate huius presentis capituli, quod de cætero magnus Commendatarius debeat & possit ponere & eligere Commendatarium dictæ Volta, & Tercinalis, habens talem præeminētiā ipse magnus Commendatarius, sicut consuevit. Qui Commendatarius volta teneatur reddere bonum cōputum quolibet mense omnium rerum per cum administratarum ante Auditores computorum qui per Magistrum & Concilium ordinarium erunt ordinati, & de qualibet re computum particulariter conficiat, ut statim quid de qualibet re restabit, & quid deficiet sciatur. Et quod Admiratus (non præiudicando dicto officio præfati Commendatarij Tercinalis) ultra dictum Commendatarium possit & debeat ponere vnum officialem nominatum Probum virū sibi beneuolum qui possit edificare intra limites dicti tercinalis, ad intrandum dictum tercinale, exeundumque domum: Qui probus vir teneatur habere vnum librum, in quo scribat omnes res quæ essent emptæ, & conductæ, sicuti ferrum ligna, remi, filum, stupa, arma, vela, & alia omnia de quibus debeat onerare dictum Commendatarium, & omnes expensæ quæ fient quolibet die sint visæ & verificatæ per dictum probum virum, alias non admittantur in computis, & quod nō absit de volta quolibet die quando operabitur pro ærario, & quod omnium rerū sit factum vnum inuentarium, cuius copiā teneat magnus Cōmendatarius, vnam Admiratus, & vnam dictus probus vir qui pro tempore erit, augendo & diminuendo quando res augebitur & diminuetur, & omnia reponantur in tuto loco & competenti ad eorum conseruationem, & quod dictus probus vir & Commendatarius quilibet teneat vnam clauem magazeni. Insuper eliget dictus Admiratus vnum scribam & deputabit eum dicto officio tercinalis, qui teneat registram ad præceptum Admirati omnium rerum, quæ sunt intra dictum tercinale pertinentium ad artem marinariam. Que non debeant remoueri à locis solitis: Et toties quo-

XXXIII.

VXXX

ties voluerit dictus Admiratus scire a scriba que res sint in dictis locis, vel si sint bene custodite & in bono ordine, possit ad suum placitum facere: & similiter idem magnus Commendatarius: Et quod prefatus probus vir & scriba subiaceant iurisdictioni ipsius Admirati qui eos deponere a dicto officio & in eodem constituere possit. Et quod omnes cedule expensarum sint sigillate signeto dicti magni Commendatarii; sicut solitum est. Dictus Commendatarius Tercinalis & volta habeat gagia florenorum viginti & similiter probus vir; Scriba autem gagia solita, Intelligendo quod nullo modo possint supradicti extrahere a dicta volta Tercinalis aliquid, ut puta remos, stupas, vela & cetera supradicta sine licentia Magistri: nisi fuerint pro armamentis galearum & fustarum religionis, Dicti autem Commendatarius volta & probus vir mutantur de biennio in biennium sicut ceteri officiales.

DE INSTITUTIONE MAGNI CANCELLARIJ noui Baiulii.

IDEM MAGISTER.

XXX-
IIII.

Istituimus & creamus alium Baiulium conuentualem qui octauus sit & postremum locum post septem alios Baiulios conuentuales teneat, & magnus Cancellarius nuncupetur. Ipse autem Baiulius magnus Cancellarius stipendijs Baiuliorum conuentualium gaudeat, & hanc Baiuliuatus dignitatem perpetuo concedimus atque ascribimus Vener. lingue Hispanie quam in duas linguas sub vna Albergia constitutas diuidimus, quod Natio ipsa militibus ordinis nostri fulcita sit ornatissimis & de nostro ordine benemerita: Non prauedicantes per hoc quouis modo nominibus, honoribus, dignitatibus, presidentijs & preeminentijs, prerogatiuis, & vtilitatibus aliorum Baiuliorum conuentualium & linguarum, ac Thesaurarij generalis cui ex officio incumbit bullam communem ferream custodire, sed singulis predictis fortiori munimento roboratis reuocantes, cassantes & annullantes (consentientibus ad hoc vniuersis linguarum fratribus) quasuis scripturas, literas, & bullas promissionum, & obligationum dudum quouis modo ratione discordiarum inter septem linguas vigentium confectas. Quibuscunq. statutis, consuetudinibus, vsibus, & naturis ordinis nostri & quibusuis alijs in contrarium facientibus in aliquo non obstantibus.

DE ELECTIONE MAGNI CANCELLARIJ.

IDEM MAGISTER.

XXXV.

VT Baiulius magnus Cancellarius nuncupatus forma qua ceteri Baiulii ordinantur, eligatur: nec ad ipsius Baiuliuatus apicem quispiam assumatur nisi scribere & legere sciat, statuimus atq. decernimus.

DE PRÆEMINENTIIIS MAGNI *Cancellarij.*

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Statuimus, vt magnus Cancellarius virum doctum & idoneum Vicecancellarium habeat cancellariæ nostræ exercitio deputatum, & vacante vicecancellariatus officio, duos vel plures fratres ordinis nostri doctos, idoneos, & ad ipsum exercitium sufficientes successiue Magistro & Concilio ordinario præsentet, ex quibus vnum Magister & concilium acceptabunt.

XXXVI

DE OFFICIO VICECANCELLARII.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Statuimus, quod Vicecancellarius prouisiones quascumq. Cancellariæ expediat, ac more solito signare debeat, & eius fructus redditus, & emolumenta recipiat, prout hætenus Cancellarij recipere consueuerunt. Nec literæ bulla communi plumbari possint, nisi magnus Cancellarius seu eius locutenens præsens fuerit in Concilijs, qui literas bulla communi munitas dumtaxat sub plica gratis signabit, saluo iure senescallatus.

XXXVII.

DE SCRIPTVRIS CANCELLARIÆ.

IDEM MAGISTER.

Via Cancellariæ scripturæ omnibus ad iura sua tutanda sunt communes: Ideo statuimus, quod Vicecancellarius absque alia licentia scripturas & extracta ex libris cancellariæ petentibus dare, si ad eorum causam pertineant, saluo iure cancellariæ, teneatur.

XXXVIII

DE RESIDENTIA BAIVLIVORVM *conuentualium.*

F. PETRVS DAVBVSSON.

Baiuliui conuentuales tamquam viri consulares Magistro adesse debent, quorum consilio & prudentia negotia ordinis nostri dirigantur. Quare eos abesse à conuentu non decet. Sed cum sæpe accidat, re aut tempore ita postulante, vt quosdam ex illis necesse sit ab ipso conuentu discedere, Statuimus, quod hoc casu tres tantum Baiuliui conuentuales secundum gradum & ordinem suum possint à conuentu abire, ita tamen quod intra annos tres à die sui recessus ad ipsum conuentum redire teneantur. Quod si facere omiserint, eo ipso & absq. alia monitione aut citatione suis Baiuliuatibus priuati censeantur, ad quos alij per Magistrum & Concilium ordinarium eligi poterunt.

XXXIX.

ELECTVS ABSENS A CONVENU IN
*Baiulium conuentualem infra duos annos ad conuentum
 accedere teneatur nec magnam crucem assu-*
mat extra conuentum.

F. IOANNES DE HOMEDS.

XXXX.

¶ Vi autem absentes à conuentu in Baiulios conuentuales electi fuerint, in termino duorum annorum à die suæ electionis numerandorum ad conuentum accedere teneantur, & interim prærogatijs & præminentijs Baiuliorum conuentualium in consequendis dignitatibus & beneficijs ordinis uti possint: Aliter dicto termino elapso, nisi presentes in cōuentu fuerint, nulla Baiulii conuentualis prærogatiua potiantur: Quinimò dictis Baiuliatibus eo ipso sine aliqua citatione aut monitione priuati censeantur: Et Magister & concilium ad alterius electionem eius loco procedere debeant, salua ramen smutione linguarum: Adijcentes quod supradicti qui à conuentu absentes in Baiulios conuentuales electi fuerint, magnam crucem sibi assumere & gestare non præsumant, donec in conuentu coram Magistro & concilio se præsentauerint.

F. HVGGO DE LOVBENX VERDALA.

XLI.



HAC tamen lege quod elapso anno cum dimidio à die electionis teneantur soluere eorum locatenentibus summā scutorum quinquaginta auri singulis mensibus pro sustinendis Albergiarum sumptibus, quod si in termino duorum annorum, ut præfertur, non uenerint, iuxta superscriptum statutum priuati censeantur.

QUANDO MARESCALLVS PARCERE
potest indicatis.

CONSVE TVDO.

XLII.

¶ Si Marescallus fecerit quærelam de fratre, & posuerit eum in iustitia, potest eam remittere & parcere antequam exeat ecclesiam, & nō post: & si Marescallus fecerit quærelā de fratre, fratres possunt præcari pro delinquente, & Marescallus potest parcere ante sonum campanæ: Sed post, venia reseruatur Magistro vel suo locūtenenti. Item si Marescallus vel alius commendatarius facit quærelam ex mandato Magistri, tunc eam non potest remittere vel parcere: & similiter de præcepto facto ex ordine Magistri.

F. CLAV-

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Statuimus, quod Mareſcallus fratrem aliquem militem ſibi beneuiſum ſuo officio Confalonerii ſiue vexilliferi loco ſæcularis deputare poſſit, non obſtante quocumq. ſtatuto vel conſuetudine in contrarium faciente.

XLIII.

**QUOD NULLIS QUAM BAIVLIVIS CON-
uentualibus antianitates ad dignitates
concedantur.**

F. IOANNES DE VALLETA.

Itium ac controuerſiarum omnium materiam ac occaſionem quæ hæc-
nus ſuper antianitatibus ad dignitates inter fratres noſtros orſæ ſunt præ-
ſcindere ac euellere cupientes, Decernimus, & prohibemus nemini in po-
ſterum prærogatiuam aut expectatiuam ſeu quas antianitates vocamus, ad prio-
ratus, caſtellaniam empoſtæ, & Baiuliatus cõcedi, niſi Baiuliuis conuentualibus,
ad quos iure & conſuetudine noſtra huiusmodi dignitates ante alios ſpectant &
pertinēt: quod ſi aliquando vrgens neceſſitas aut euidens vtilitas Prioratum aut
Linguarum, quarum huiusmodi dignitates erunt, id faciendum expoſtulet, ordi-
niſq. noſtri vt præfatæ dignitates alijs dentur, non aliter quam cauſa prius per Ma-
giſtrum & Concilium examinata, & de cõſenſu fratrum linguarum, aut Prioratũ,
aut Caſtellaniæ empoſtæ, ad quos nominatio pertinebit, & perſonis noſtri ordinis
antianis & benemerentibus & in quibus æqualitates concurrant quæ per ſtabi-
limenta noſtra in perſonis dignitatum capacibus requiruntur, & demum ſine præ-
iudicio Baiuliuorum conuentualium concedantur; exceptis concordijs forſam in
aliquibus linguis ſeu Prioratibus initis & factis, in quibus aliter, ac contra for-
mam præſentis decreti inter fratres ipſorum conuentum eſt.

XLIIII.

**DE LINGVARUM BAIVLIVORVM AC
Priorum numero.**

CONSVE TV D O.

Vamuis ordo noſter à ſuæ originis institutione, cum rerum amplitudinem
comparaſſet, conſiliarios quosdam titulis dignitatum ornatos Magiſtro
aſſiſtentes haberet; neceſſarium tamen viſum eſt ſuccedēte tempore, lin-
guas & Prouincias diſtinguere & partiſ; Baiuliuos ampliare, Priores instituere, vt
ſuis limitibus ac ditionibus Religioſi coarctati quietius profeſſioni & regimini
intenderent. Hinc ſequuta eſt olim & pro temporum ſuccedētium opportunitate
Linguarum octo diſtinctio, Baiuliuorum conuētualium qui linguis præſent am-
pliatio, ac Priorum institutio qui prouincijs præſiderent, additque ſunt quidam
Tituli qui Baiuliui capitulares dicuntur, qui capitulis aſcripti ſunt, concilioq. in-
terſunt. Quorum annumeratio hæc eſt.

XLV.

INGVÆ Prouinciæ, Magnus Cômendatarius: Prior S. Aegidij, Prior
 L Tholosæ, Baiulius capitularis Manoascæ, qui sedente in Magistratu fra-
 tre Iacobo de Milly fuit institutus.

INGVÆ Aluerniæ, Marefcallus, Prior Aluerniæ: Baiulius capita-
 L ris de Lureil, qui sedente in Magistratu fratre Baptista de Vrsinis ordina-
 tus est; postea uero Baiulius Lugduni dictus, mutato nomine tempore
 fratris Philippi de Villers Lisleadam Magistri; nunc vero tempore fratris Ioannis
 Leuesque de la Cassiere de Deuessei, mutato nomine, appellatus est.

INGVÆ Franciæ, Hospitalarius, Prior Frâciæ, Prior Aquitaniæ, Prior
 L Campaniæ, Baiulius capitularis moreæ iamdudum institutus, Baiulius
 capitularis Thesaurarius generalis, qui sedente in Magistratu fratre Ioan-
 ne de Lastico ordinatus existit.

INGVÆ Italiæ, Admiratus: Prior vrbis, Prior Lombardiæ, Prior Vene-
 L riarum, Prior Pifarum, Prior Baroli, Prior Messanæ, Prior Capuæ; Baiu-
 liui Capitulares sanctæ Euphemie, Sancti Stephani prope monopolim,
 sanctæ Trinitatis de venusio: Sancti Ioannis de Neapoli iamdudum instituti.

INGVÆ Aragoniæ, Cathalonix, & Nauarræ; Magnus Conseruator,
 L sedente in Magistratu fratre Ioanne de Homedes sic dictus, Castellanus
 empotæ, Prior Cathalonix, Prior Nauarræ, Baiulii capitulares Maio-
 ricarum qui sedente in Magistratu fratre Antonio Fluuiano, & de Casp sedente
 Magistro fratre Baptista de Vrsinis instituti fuerunt.

INGVÆ Angliæ, Turcopolerius, Prior Angliæ, Prior Hiberniæ, Bai-
 L lius capitularis Aquile.

INGVÆ Alemanix, Magnus Baiulius, Prior Alemanix, Prior Bohe-
 L miæ, Prior Vngariæ, Prior Daciæ, Baiulius capitularis de Brâdeburgh.

INGVÆ Castellæ, Legionis, & Portugalliæ: Magnus Căcellarius, Prior
 L castellæ & legionis, Prior Portugalliæ, Baiulius capitularis de lora, se-
 dente in Magistratu fratre Ioanne de Valleta, Baiulius langonis, seu
 de Leça, sedente fratre Petro de Monte institutus, & Prioratui Portugalliæ per-
 petuo vnitus: Baiulius de las nueueuillas sedente fratre Ioanne Leuesque de la
 Cassiere institutus.

Capitulares autem Baiulii, Prior ecclesiæ ordinis, & Præceptor Cypri,
 C communes sunt omnibus linguis: Baiulius vero capitularis Negropon-
 tis communis est duabus linguis Aragoniæ, & Castellæ ex concordia in-
 ter eos habita.









DE PRIORIBVS

TITVLVS VNDECIMVS.

DE LOCUMTENENTIBVS PRIORVM.

F. CLAVDVS DE LA SENGLE.



Tres ordinis nostri melius & diligentius administrentur, Priores & Castellani empofte, cum à suis prioratibus aut castellania empofte difcedent, debent constituere & nominare aliquem fratrem militem ordinis nostri de antianis eiusdem prioratus sufficientem, idoneum, habilem, benemerentem & capacem, ac rerum ordinis nostri experientem Locumtenentem & Vicarium suum. Qui in eorum absentia Assembleas conuocet & congreget, & petentibus iustitiam ministret; in Capitulis provincialibus interfuit, aliaq. omnia circa communia negocia exequatur, quæ ad officium Prioris & Castellani empofte pertinet. Si autem Prior presens fuerit & aliquo legitimo impedimento detineatur, tunc enim capitulis provincialibus & assembleis presideat Baiuilius, si quis adfuerit, vel frater magis antianus.

DE MODO ELIGENDI LOCUMTENENTES PRIORVM.

F. HVGOREVEL.

Statuimus, quod Prioribus & Castellano Empofte in partibus ultra maris. Si quis vita functis, Comendatarius, in cuius comenda mortem obierint, duodecim commendatarios alios, si tot reperire poterit: sin minus quanto plures poterunt inueniri in ipso Prioratu & Castellania empofte viciniore & propinquiores ipsius commenda congregare & conuocare debeat; qui una congregati maturo consilio prehabito aliquem ex fratribus dicti Prioratus & Castellanie empofte, qui vicem & locum Prioris & Castellani empofte tepeat idoneum & sufficientem ac illi administrationi & oneri aptiorem eligant. Cui quidem sic electo omnes & singuli dicti prioratus fratres parere & obedire teneantur; quousque obitus eius prioris & castellani empofte ad notitiam Magistri & conuentus peruene

rit, & aliter ab eis fuerit prouisum; Si autem Prior & Castellanus empostæ extra limites sui prioratus & castellanie empostæ in alio quouis loco præterquam in cõuentu defunctus fuerit, is quem ipse à Prioratu & castellania empostæ discedens locumtenentem seu vicegerentem suum reliquerat, etiam duodecim fratres conuocare procuret, qui electionem locumtenentis, prout supradictum est, faciant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

III.

I autem Prior vel Castellanus empostæ obierit in aliqua commendarum suarum Prioralium, Commendatarius propinquior tali cameræ eodem modo & forma duodecim Commēdatarios vocabit, qui Prioris locumtenentem eligent. Si vero Prior de suo prioratu discedens nullum locumtenentem reliquerit & mortuus fuerit, eo casu aliquis frater magis antianus fratres modo supra declarato conuocet, & cum eis ad electionem locumtenentis procedat.

NULLUS FRATER POTEST ESSE LO-
cumtenens Prioris alieni Prioratus.

I D E M M A G I S T E R.

IIII.

Ancitum est quod nullus Prior possit esse locumtenens alterius Prioris, aut in alieno prioratu præesse: neque frater quispiam alius qui non habeat commendam in iurisdictione illius prioratus in quo vices Prioris geret & sit in eo prioratu receptus, præterquam in linguis Prouinciæ & Italiæ ubi Prioratus & commendæ sunt communes.

DE JURISDICTIONE PRIORVM.

I D E M M A G I S T E R.

V.

Priores & Castellanus empostæ ciuilem & criminalem iurisdictionem & correctionem regularem habet vna cum Capitulo prouinciali seu assemblea in omnes fratres ordinis nostri, cuiuscumque qualitatis fuerint qui in limitibus suorum priortuum aut Castellanie empostæ commorantur, aut in eis reperti fuerint; qua quidem semper vsi sunt & vti possunt seruata forma statutorum nostrorum, non derogando iurisdictioni commendatariorum in fratres cappellanos obedientie & seruientes officij vel stagij, qui in suis commendis obedientiam vel stagium habent, nec authoritati & iurisdictioni Prioris ecclesiæ conuentus in fratres capellanos à statutis nostris illi concessæ.

QUOD FRATRES CAPELLANI ET
Clerici subsint obedientie Prioris ecclesiæ.

F. GVLLIELMVS DE VILLARETO.

VI.

Prior ecclesiæ qui capellanis & clericis præest optima ratione in eos iurisdictionem exercet. Hinc est quod fratres capellani & clerici ordinis nostri

in conuentu existentes, & qui pro tempore ex partibus vltamarinis in conuentu venient, sint subditi Prioris ecclesie præceptis; exceptis capellanis Magistri. Prior autem ijs qui sub eius potestate sunt constituti, potest iniungere, vt officium ecclesie diligenter celebrent, confessiones audiant, Eucharistiam fratribus & confratribus præbeant, & cætera ecclesie sacramenta administrent; si ea alijs præpeditus negocijs vel causis Prior ipse exequi nequierit.

QVOD PRIORES IN SVIS PRIORATIBUS & Commendatarij in suis commendis habent iurisdictionem super fratres capellanos.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

Impunitas plerumque mali occasionem affert, & nonnulli ob correctionis absentiam priores ad delicta committenda redduntur. Cum itaque Prior ecclesie conuentus, qui in capellanos delinquentes iurisdictionem exercet, in conuentu assiduam gerit residentiam: propter quod eius absentia obistente super delictis capellanorum extra conuentum in Prioratibus, & commendis degentium commodè providere & ipsos corrigere quoties necessarium existit, non potest: Ideo ne occasio delinquendi præbeat, statutum est, quod Piores & Castellani empostæ in Prioratibus suis, & Commendatarij in commendis quas possident, super fratres capellanos in ipsis residentes iurisdictionem pro delictorum qualitate & correctionem exercent, toties quoties deliquerint; quemadmodum Prior ecclesie in conuentu facere consuevit. Vbi autem ipsi capellani extra conuentum degentes per Priores & commendatarios suos superiores super eorum delictis admoniti fuerint, & nihilominus perseuerauerint, possunt per Priores corrigi & puniri prout fratres milites & seruientes Religionis delinquentes secundum formam statutorum puniuntur. Si tamen Prior ecclesie in partibus occiduis ac Prioratibus & commendis præsens aliquando fuerit, vbicumque personaliter ad fuerit, iurisdictionem in fratres capellanos exercent, eosque corrigat; Visitet quoque & reformet ecclesias, diuinumque officium diligenter fieri ordinet, ac defectus corrigat; non obstantibus supradictis, quæ nullo pacto Prioris ecclesie iurisdictioni, cum præsens fuerit, præiudicium generent.

VII.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

In fratres tamen capellanos & seruientes armorum in conuentu receptos nullus iurisdictionem exercere potest, præter Priorem & Castellanum empostæ cum Assemblya vel capitulo provinciali, vt in militibus ordinis nostri fieri consuetum est: Si quis contrafacere præsumserit pro inobediente habeatur.

VIII.

IDEM MAGISTER.

Prior autem Ecclesie deputare, nominare, & eligere potest in Prioratibus, Castellania empostæ, Baiuliatibus, & Commendis Religionis Prouisores, Vicarios, & Visitatores ecclesiasticos ad exercendam iuris-

IX.

ditionem ecclesiasticam & spiritualem in capelanos, & clericos seculares & laicos subditos & vassallos religionis nostræ & hoc vbi Priores, castellanus empostæ, Baiuliui & commendatarij nullam habent iurisdictionem spiritualem, nam illam habentes ipsi vicarios huiusmodi constituere poterunt.

QVOD PRIORES NON HABENT
auctoritatem priuandi fratres habitu, commendis,
membris, vel ancianitate.

I D E M M A G I S T E R.

X.

Et itū est Prioribus, Castellano empostæ, & capitulo prouinciali ne in quē quam fratrum nostrorum suæ iurisdictioni subditorum priuationis habitus commende, membri, beneficij, & aliorum bonorum, aut ancianitatis, vel perpetui carceris sententiā ferāt. Si quis enim in eā penā incidisse repertus fuerit, Prior, Castellanus empostæ, & capitulum prouinciale vel assemblea, confecto eius processu, Magistrum & concilium de eo certiores facient; qui prout iustum fuerit, prouidebunt: Quod secus actum fuerit, irritum sit, & qui contrafecerit pro inobediente habeatur.

DE REGISTRIS FACIENDIS PER
Priores.

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

XI.

Enētur Priores, & Castellanus empostæ fieri facere duo registra de valore omnium commendarum, Domorum, locorum, prædiorum, possessionum & beneficiorum sui prioratus tam in Capite quam in membris particulariter & nominatim. Quorum registrarum vnum mittatur Magistro & conuentui; & alterum Priores custodiant. De quibus etiam Commendatarij vnum transcriptum habeant; de ijs videlicet quæ pertinent ad commendas quas possident.

DE ARCHIUIS PER PRIORATVS
faciendis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XII.

Tatuimus, vt Priores & castellanus empostæ sub pena perditionis fructuū vnus anni sui prioratus communi ærario applicandorum deputent aliquem locum tutum & securum in primaria & principali domo prioratus & castellanæ empostæ, aut alia quæ eis ad id commodior & tutior videbitur, & archiuū vnum construī faciant impensis tam Priorum ipsorum & Castellani empostæ, quam commendatariorum, in quod reponantur omnia priuilegia, instrumenta, acta, & literæ autheticæ tam prioratus & Castellaniæ empostæ, quam com-

menda-

mendarum & beneficiorum quæ in eorum limitibus sunt: Et quod Commendatarij dictarum commendarum, qui dicta instrumenta, titulos, priuilegia, aut literas apud se habent: ea in eundem locum conferre teneantur, & ad id cogantur a prioribus & castellano empōstæ per sequestrationem fructuum commendarum & administrationum quas possident, quæ nostro communi ærario applicentur donec paruerint. Poterunt tamen commendatarij apud se retinere transumpta dictarum literarum & priuilegiorum.

DE SIGILLIS PRIORVM

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

¶ D euitandas fraudes & dolos: Iubemus, vt Priores & Castellanus empōstæ sigillorum suorum prioratuum impressiones, characteres, & sculpturas in cæra in capsâ bene compacta repositas ne alterationē recipiant Magistro & conuentui mittere teneantur. Quæ postea in conuentu in loco ærarij sub sigillis Magistri & Baiuliuorum conuentualium custodiantur; vt his sigillorum characteribus pro rerum ingruentia ad fraudes reiiciendas vti possint.

XIII.

DE CUSTODIA SIGILLORVM
prioratuum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

¶ Volumus & statuimus, quod sigilla prioratuum custodiantur & seruentur sub secretis signetis priorum & castellani empōstæ & commendatariorum capituli siue Assembleæ prouincialis, vel maioris partis ipsorum: & quod nullæ literæ aliquo pacto sigillari possint nisi in præsentia Prioris & commendatariorum in capitulo siue assemblea prouinciali existentium. Quodq. in literis sigillatis sub plica quatuor ad minus commendatarij se subscribât, quod si fecus factum fuerit nullius roboris & momenti esse censeantur: Si autem literæ obligationum per aliquos commendatarios & fratres factæ fuerint, tales quoque literæ modo prædicto subscribantur; Decedentibus quoque commendatarijs, aut fratribus debitoribus, si debita persoluta non fuerint, qui subscripti fuerint adea debita persoluenda expresse sint obligati: ne talia debita in detrimentum communis ærarij quispiam facere præsumat.

XIV.

QUOT PRIORES RESIDERE DEBENT
in conuentu.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

¶ Statuimus, quod tres Priores ordinis nostri secundum gradum vocationis suæ à Magistro & conuentu faciendæ per biennium a die quo inconuentum appulerint incipiendum, in eo personalem residentiam facere teneantur. Quod si aliqui contumaces fuerint, pro dicto biennio quo in conuentu residere tenentur, fructus melioris & propinquioris cameræ Prioralis de his quas possident communi ærario nostro applicentur.

XV.

PRIORES ET BAIVLIVI NON VTAN-

*tur praeminentijs quousq; diligentiam adhibuerint
consequendi earum possessiones.*

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

- XVI. **P** Riores, Castellanus empofæ, & Baiulivi honoribus & præeminentijs suarum dignitatum non gaudeant, donec debitam se diligentiam adhibuiffe de consequenda ipfarum possessione Magistro & concilio authenticæ constare fecerint. Quod cum ostenderint, ad Magistri & concilij discretionem dictis honoribus uti poterunt.



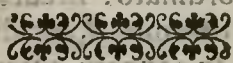






DE OFFICIO FRATRVM

TITVLVS DVODECIMVS.



QUOD OFFICIA ORDINIS NOSTRI

Fratribus committantur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.



OLUMVS, quòd officia ordinis nostri Fratribus nostris idoneis committantur qui ea exercent. Si tamen fratres ad ea officia exercenda pro tempore apti non reperientur; Magister & concilium seculares personas idoneas ad ipsa exercenda ad tempus poterunt deputare.

I.

QUOD FRATRES SERUIENTES

solita officia exercent.

F. IOANNES DE LASTICO.

OLUMVS, quòd fratres seruientes armorum, officia quæ pro consuetudine sibi spectant, prout sunt volta, granarium, parua còmena, & alia officia suo statui consueta regant & administrent. Frater quoque miles qui ea postulat reputetur ex eodem gradu & ordine Fratris seruientis; & nihilominus illud officium assequi non possit, nisi Magistro & concilio ad illud exercendum aptus & idoneus videretur. Quibus peractis, per eos quibus spectat, probi homines ordinentur, qui dictorum officiorum reformationi attendant; & qui deliquerit, pro delicti exigentia puniatur. Quolibet quoque biennio dicti officiales mutantur.

II.

DE CVSTODIA FORTALICIORVM.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

OLUMVS, quòd ad arcium & fortaliciorum nostrorum custodiam Fratres milites & seruientes ordinis nostri. Quòd si non reperientur deputentur seculares fideles & idonei in fratrum absentia.

III.

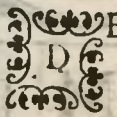
F. BAPTISTA DE VRSINIS.

OLUMVS, quòd Fratres ordinis nostri preficiantur à commendatarijs custodij fortaliciorum & castellorum ordinis nostri in partibus occidujs sine damno & onere communis nostri aerarij.

IIII.

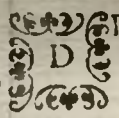
DE HONESTO VESTITV FRATRVM

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

- V.  Ecce viros Religiosos animæ & corporis mundiciam atque honestatē summo studio obseruare. Hinc est quod districtius iniungimus fratribus ordinis nostri vt decentes atque honestos habitus deferant qui congruere videantur veris religiosis. Prohibentes ne de cætero quouis colore excusationis quæsito, audeant portare tunicas vel habitus indecentes, sed utantur tunicis & habitu longo & decenti honeste ordinato. Breui autē ueste quæ sit etiam honesta non utantur nisi in itinere, vel in triremibus, aut alijs nauigijs, vel in gardijs, & custodia fortaliorum Religionis. In cōuentu autem & castello ac extra ad miliare non utantur breui ueste nisi de licentiā Magistri aut Marescalli, qui licentiā nō det nisi urgente necessitate, videlicet ob exercitium alicuius publici officij, aut casu obsidionis, vel parandæ ciuitatis ad tuitionem in euentum rumoris belli; Si quis autem contrafecerit pœna septenæ puniatur, & indumenta hanc limitationē excedentia, eo ipso perdat, quæ communi nostro ærario applicentur.

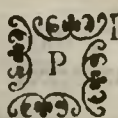
DE EODEM.

F. PETRVS DAVBVSSON.

- VI.  Ecce, vt qui dignitate & prærogatiua Religionis præditus & insignitus est à sæcularibus habitu separetur & dignoscatur. Adhærentes igitur statutis prædecessorum nostrorum: Statuimus & ordinamus, quod deinceps nullus fratrum nostrorum audeat, seu præsumat in conuentu extra exercitium armorū ferre moræ sæcularium, cappas, vestes, robbas, caligas, diploides siue porpones, & sayos (quos bendatos & bigarratos appellant) ex varijs coloribus inhonestis, etiam quod dictæ diploides siue porpones sint exercitio armorum apti. Atq. mandatur vt vnaqueq. vestis diplois, cappa, caligæ, roba & sayus sint vnius coloris. Si quis autem contrafecerit pœna septenæ puniatur & indumenta hanc limitationem excedentia eo ipso perdat, quæ communi nostro ærario applicentur.

QVOMODO FRATRES IN ALBERGIIS
gerere se debeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

- VII.  Ræcipimus fratribus nostris, vt Baiuliuos seu capita albergiarum reuerentiā & honore prosequantur, atque in ipsis Albergijs vbi comedunt modeste & temperate se gerant, nullāq. turbationem, tumultum, aut strepitum faciant, sed quiete, & in silentio comedant, a mensa non surgant priusquam ab aliquo capellano gratiæ Deo actæ fuerint, quas stantes audire debent, nisi legitima causa, & impetrata a Pileriō licentiā. Qui contrafecerit pro prima vice sit in septena, pro secunda in quarantena, pro tertia in turri ad voluntatem Magistri & concilij.

QVOD FRATRES IN ARMIS SE
exerceant.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

¶ T libentius & alacrius fratres nostri in armis se exercent, præcipimus,
¶ V quod duæ gioiæ siue brauia singulis duobus mensibus apponantur, hoc
¶ est vno mense vna pro ludo balistarum, altero mense altera pro ludo
scloporum & singulis duobus mensibus sequenter.

VIII.

QVOD FRATRES QUOLIBET ANNO
conficiant despropriamentum.

IDEM MAGISTER.

¶ Statuimus, quod Priores, Baiuliui, Commendatarij, & fratres quolibet
¶ S anno despropriamentum facere teneantur in quo res & bona eorū quæ-
¶ cunque debita etiam & credita ac status omnis suarum facultatum con-
tineatur. Qui extra conuentum erunt illud ad capitulum prouinciale portare te-
neantur: vt in capsam publicam ad id deputatam clausa & sigillata reponantur.
Qui in conuentu degent in manibus Magistri aut procuratorum communis era-
rij etiam clausa & sigillata consignabunt. Quæ quidem despropriamenta viuen-
tibus illis non aperientur.

IX.





ELECTI
ELECTORI

HONOS
LAVS.



DE ELECTIONIBVS

TITVLVS DECIMVSTERTIVS.

FORMA ELECTIONIS MAGISTRI *Hospitalis Hierusalem.*



P T I M A ratione ducti nostri antecessores prudenter & caute ad Magistri electionem procedere consueuerunt: In capite namque, & superiore designando atque eligendo status ordinis consistit, multumq. refert qualis tam nobili cætui præsideat, ac Religionis administrationem teneat. Hæc igitur norma in Magistri electione à maioribus nostris sancita traditaq. seruanda est. Magister cum graui morbo implicitum se cognoscit debet pro ordinis indemnitate bullæ ferreæ & argenteæ cuneos, signetum quoque secretum quibus uti solet, alicui probo, discreto, & idoneo religioso commendare, aut aliter tuto loco reponi iubere; ne his fraudulenter aliquis uti possit. Quòd si præpeditus ægritudine, aut aliter facere negligeret, qui Senescalliæ præest id effici procuret, & studeat. Ipso vita functo, qui ea in custodia habet, illico ad concilium ordinarium deferat, ubi franguntur, ut eorum usus penitus pereat. Demum funeris pompa pro more cum decore & deuotione ordinetur. Qua peracta, congregetur concilium completum, in quo locumtenens Magisterij eligitur, cuius officium vsque ad electionem præceptoris electionis perduret. In quo quidem concilio completo res & negocia ad Magisteriũ pertinentia proponuntur tractabuntur, & concludentur, & quòd ab eo super id deliberatũ, & conclusũ fuerit habeat vim, & efficaciam capituli generalis. Postea, bonorũ spolijs diuisione cũ bonis status tuto seruato rum in aliud tempus dilata, in diei sequentis aurora signo campanæ publica Assemblæ conuocatur. Magisterij quoque locumtenens, ac fratres in conuentu cõmorantes in ecclesia conueniunt, ubi post missarum solemnia peracta mox & loco solito publicarum assemblearum locumtenens ipse præsideat. Baiuliui quoq; & Priores, ac proceres pro ordine consueto sedeant, causa quoque congregationis locumtenentis organo explicata, iubeat omnes fratres octo linguarum separatim congregari. Qui suo ordine (excepto quod illius linguæ fratres cuius locumtenens esse censetur ultimo iurent) in præsentia ipsius locumtenentis seu vicegerentis totiusque assembleæ solemni iuramento super crucem habitus præstito astringantur, quòd vnum fratrem ex sua lingua illic præsentem, idoneum, & probum pro electionario præceptoris electionis & trium electionariorum Magistri; scilicet militis, capellani, & seruiantis armorum eligent, in cuius electione utetur ballotis secretis. Facta octo fratrum ipso ordine electione, ipsi octo electionarij reuerenter coram vicegerente comparebunt, genibusque flexis tota assemblea audiente & conspiciente, tactis sacris euangelijs iurent, quòd ritè & iustè

I.

vnū fratrem militem, probum, discretum & idoneum ex tota assemblea vel ex ipsis in præceptorem electionis eligent. Hi siquidem iuramento adacti conclauim intrant vbi præceptorem electionis, interueniente scrutinio ballotarum eligunt, & demum sic electum locumtenenti & assembleæ significant: Qui verò in præceptorem electionis designatus fuerit reuerenter genuflexo coram vicegerente compareat, iuretque sub forma præacta quòd præceptoris electionis officium ritè iustèq. exercebit. Eo ipso vicegerens Magisterij officio se abdicat, & Præceptor electionis præsidet. Coram quo electionarij octo prædicti iterum iuramentum in præfatam formam præstabunt; quòd vnū fratrem militem, vnū fratrem capellanū, & vnū fratrem seruientem armorum, idoneos, probos, & sufficientes pro tribus electionarijs aliorum collegarum electionariorum Magistri nominabunt, & eligent. Ipsum quoque iuramentum præceptor electionis in manibus vicegerentis præstabit, si de numero octo præfatorum fuerit; aliter enim in assemblea remanēs præsideat. His completis, octo electionarij sic iuramento adacti, conclauim intrāt, vbi secretò tres huiusmodi electionarios Militem, capellā & seruientem cum eodem scrutinio ballotarum eligent. Quibus electis, Præceptor electionis, ac toti assembleæ delectos significant, intimantque. Electione triumuiratus, videlicet, Militis, Capellani, & Seruiētis promulgata, octo electionarij officio functi censentur, ac ipsi tres Religiosi, Miles capellanus & seruient coram Præceptore electionis, ceterūq. publico comparentes, forma præacta iuramento se adigunt, quòd iustè ritèque reliquos electionarios Magistri hoc ordine eligent, videlicet quartum ex alia lingua quam ex suis; & quartus electus modo præmisso iuramento adstrictus ad tres accedit, ipsique quatuor quintum, & sic deinceps vsque ad octo semper ex alijs linguis, ita quòd posterior electus pro electione sequentis addatur prioribus. Octo quoque sic electi nonum eligent, & decimum ipsi nouem, & sic vsque ad numerum sexdecim tātum, ita quòd ex qualibet lingua sint duo fratres; in quibus nullus Baiulius seu alius magnæ crucis interesse possit. Facta enim electione octauī, reliqui sumuntur per gradum & ordinem linguarum. Si autem aliquo casu contingente aliqua lingua his duobus ob defectum fratrum supplere nō posset; ex alia sumantur. In eadem autem electione & ex electionarijs possint esse duo capellani, & tres seruientes, & non plures, sed omnino debet esse vnus capellanus, & vnus seruient ad minus; ceteri verò milites existant, omnes quoque sint legitimo matrimonio nati. Inter hos sexdecim electionarios Miles ille triumuir qui prius ab octo fuit pro milite electus, qui & electionis miles vocatur, præsidet. Hic quoque Magistri electionem cæteris astantibus promulgat. Quilibet quoque sexdecim electionariorum vnico suffragio vitur, excepto milite electionis qui ad euitandam suffragiorum paritatem in Magistri electione duobus vitur suffragijs: atque ille frater qui maiorem suffragiorum partem, hoc est, qui plura vota obtinet in Magistrum electus sumptusque censetur. Postquam autem dicti sexdecim hac norma fuerint electi monitu & iussu præceptoris electionis confessionem sacerdoti peragunt, Missamque deuotè audiunt, & Eucharistiam reuerenter recipiunt, vt à vitijs purgati & Diuina gratia illustrati Magistrum dignum, probum, & virtuosum eligere valeant. His quidem peractis, electionarij sexdecim coram præceptore electionis ac toto religiosorum cætu assistente humiliter comparent, reuerenterque nudi capita genua flectunt, superque sanctum crucis lignum, sacrosanctaque euangelia & missæ præfationem manibus apposis quilibet singulariter vnus post alium alta & intelligibili voce, iuret in hæc verba.

Ego N. promitto & iuro per hoc sacratissimum crucis lignum, & sancta Dei euangelia, & sacrosancta præfationis verba omni reiecto odio, timore, amore, præ

in ipse, aut inordinato affectu, sed in Deum ac Dominum nostrum Iesum Christum oculos & intellectum dirigens ad diuini nominis gloriam & laudem, Religio-
nisque Christianæ honorem & commodum, ordinisque nostri decus, & vtilitatem,
rite, iuste, canonicè secundū dictamen rectæ conscientie pro facultate iudicii, pro-
pria rationis nominare & eligere in Magistrum Hospitalis sancti Ioannis Hiero-
solymitani, & vniuersi ordinis nostri ex omnibus religiosis ordinis nostri fratribus
militibus tam presentibus, quam absentibus vnum fratrem militem legitimo ma-
trimonio natum, idoneum, probum, virtuosum, & sufficientem, Magisterijq. capa-
cem, & ita iuro & promitto, sic Deus me adiuuet, & sacratissimum crucis lignum,
sanctæq. Scripturæ quas manibus tango, & si contrafecero in periculum & dāna-
tionem perpetuam animæ meæ esse censeatur. Quo peracto lignum osculetur cru-
cis atq. scripturas sacrosanctas. Deinde sic omnibus electionarijs iuramento ada-
ctis, præceptor electionis ac omnes & singuli fratres Assembleæ super crucē ha-
bitus sui promittant & iurent se pro Magistro & superiore admissuros & ratū ac fir-
mum habituros, quem præfati electionarij pro maiori parte votorum elegerint.

Dicti enim sexdecim electionarij sic iuramento adstricti illico nullos quauis de
causa alloquentes, aut nutu seu signo quidpiam significantes à conspectu præce-
ptoris electionis & totius Assembleæ discedunt locumq. secretum adeunt, Cōcla-
uimq. intrant, portisq. clausis, ita vt nulli pateat aditus, de eligendo Magistro di-
scepsant. In conclauimq. omnes electionarij pro libero rationis arbitrio intrepide
de quod libuerit proponant, mores, virtutesq. ac vitia doceant, de hisq. disceptent,
Habituq. diligenti scrutinio per tacita suffragia, hoc est balottas in pixides secre-
to iniectas, Magistrum eligunt: tot pixidibus appositis, quot fuerint ij de quibus di-
scepsabitur, prout in concilio ordinatū est. Sic qui plura suffragia habuerit in Ma-
gistrum electus censeatur, quem & non alium electionis miles haud dubio promul-
gare debeat. Electione peracta, electionarij à conclauimq. discedunt, comparentq. co-
ram præceptore electionis ac vniuerso fratrum cætu, trinaq. rogatione facta si ra-
tum habet quod egere, terq. affirmantibus gratum habere, tunc electionis miles al-
ta & intelligibili voce, cæteris electionarijs assistentibus, Magistrū nominat & pro-
mulgat. Si electus adfuerit, reuerenter ad altare maius ducitur, vbi super statutorū
volumine positis manibus promittit & iuramento solemni iurat Regulā, Stabili-
menta, & laudabiles consuetudines ordinis se seruaturum, & quod ordinis nego-
tia de consilio procerum reget, ordinabit & exequutioni demandabit. Si autē ele-
ctus absens fuerit, cum ad cōuentum venerit pari iuramento adstringatur antequā
magistrali gaudeat præeminentia. His peractis electo absente concilium comple-
tum eius vicegerentem eligit, qui vsque ad magistri aduentum officio fungitur, si
electus præsens fuerit, de locumtenente prouidet.

F. NICOLAUS LORGE.

Tatuimus, quod fratres ordinis nostri in loco vbi electio Magistri celebra-
tur, arma gestare non præsumant, si quis contrafecerit statim suffragio pri-
uetur, & si de eo plancta fiat, habitum perdat.

II.

QVOD ELECTIO BAIVLIVORVM ET
Priorum fiat per Magistrum & concilium ordinarium.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Ex antiqua cōsuetudine electio Priorum, Castellani empōstæ, ac Baiuliuo-
rum ad Magistrum & concilium ordinarium pertinet. Qua propter pro-

III.

nibemus omnibus ordinis nostri fratribus cuiuscunque conditionis fuerint, quouis quæsito colore aut prætextu, ad ipsorum electionem aut assumptionem procedere, aut in talibus congregati onibus suffragium dare, vel interesse. Qui autem contrafecerint eo ipso habitu priuati censcantur, quem numquam recuperare possint, eaque electio nulla sit, Electus quoque si quouis modo eam procurauerit habitu priuetur prout consuetum est, salua tamen semper linguæ nominatione.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

IIII.

Statuimus quod nullus de gratia receptus, qui nobilis vel legitimus non fuerit, ad aliquam dignitatem ascendat, nec in lingua gratiæ contradicat, sed suo cabimento & melioramento contentus existat, nec inter sexdecim capitulares interuenire, vel magistrorum electionibus interesse, seu in eis ballotam aut suffragium habere possit.

DE MODO ELECTIONIS

Priorum, & Baiuliuorum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

V.

Statuimus, quod quodcumque Magister & concilium ordinarium ad electionem Baiuliui conuentualis procedent, postquam auditi fuerint qui Baiuliuatum more solito postulant, discussis prius petentium moribus & virtutibus per eos qui in concilio aderunt nõ seruato ordine, sed pro arbitrio, per Magistrum ante vsum ballotarum iuramentũ solemne super crucem habitus præstitum de Baiuliuis, prioribus & assistentibus in concilio pro electione facienda recipiatur, quod virum idoneum, vtilem, dignum atque præstatiorem, habita potius ad sufficientiam & benemerentiam, quàm antianitatem consideratione, Baiuliũ eligent. Et sic per scrutinium ballotarum electio fieri debeat. Pariformiter Priorẽ ecclesiæ, ceterosq. Priores, & Baiuliuos capitulares eligi & creari præcipimus, linguarum simutatione pro veteri consuetudine semper reseruata.

DE ELECTIONE PRIORIS

Ecclesiæ.

F. IACOBVS DE MILLY.

VI.

Quanto magis dignitas spirituale concernit, tanto magis in promouendo ad eam dignitatem viro consideratio habenda est. Igitur statuimus, quod vacante ecclesiæ nostræ prioratu, Magister & concilium ordinarium matura & graui deliberatione ad Prioris ecclesiæ electionem conueniant, & procedant atque de capellanorum nostrorum omnium linguarum moribus vita, doctrina sufficientia, diligenti discussione habita, vnum capellanium probatæ vitæ, diuinorumq. expertum, peritum, doctumq. in Priorem assumant, & eligant. Qui electus assiduam in conuentu residentiam facere teneatur, & si aliqua urgente necessitate extra conuentum mittatur, terminus quàm citius remeandi à Magistro & concilio ordinario ei præfigatur.

F. CLAV-

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Dijcentes, quòd nullus ad dignitatem Prioratus ecclesię ascendat, nisi
 ¶ A de legitimo matrimonio fuerit natus ac procreatus.

VII.

QVOD FRATRES E CONVENV

absentes non eligantur ad dignitates magna Crucis.

F. PETRVS DE MONTE.

¶ Voniā fratrum antianorum residentia in conuentu admodum est neces-
 ¶ Q saria, cum alijs de causis, tum maxime propter obsequia in administra-
 ¶ rione Reipublice præstanda, Statuimus, quòd nemo fratrum parua cruce
 a conuentu nostro sine munere officiove Religionis absens ad dignitatem ma-
 gnae crucis eligi possit, nisi legitimo atq. manifesto impedimento detineatur, quòd
 Magistro & concilio fide publica & authentica affirmatione capituli prouincialis
 tantum, aut saltem Prioris & assemblee, primo quoq. tempore significare & notū
 facere debet; huic tamē legi fratres venerandae linguae Anglię & Alemaniae subij-
 ci nolumus.

VIII.

DE ANTIANITATE ASSVMENDORVM

in Priores seu Baiulinos.

F. IOANNES DE LASTICO.

¶ Ecens est & necessariū vt qui ad statū ordinis nostri assumendi sunt illius
 ¶ D peritiam & experientiam rerum nostrarum habeant, idq. fieri non potest
 ¶ nisi per multum temporis in eo versati fuerint. Quapropter statuimus,
 quòd nullus fratrum nostrorum in Baiulium aut Priorem assumi seu eligi possit,
 qui non habitum nostrum annos quindecim portauerit ab eo die numerandos,
 quo in conuentum primum venerit & receptus fuerit, atq. sub vera obedientia no-
 stri ordinis inculpate vixerit.

IX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Vmmodo de illis annis quindecim decem simul aut per interualla hic in
 ¶ D conuentu residentiam fecerit.

X.

QVOD IN PETITIONE DIGNITATVM

fratres iniurijs verbis non utantur.

I D E M M A G I S T E R.

¶ Rohibemus fratribus nostris in petitione dignitatum, competitorum suo
 ¶ P rum vitia aut errata vel turpe quidpiam quomodolibet publicare, aut al-
 legare iniurijsq. aut conuitijs alter alterum afficere, neque quidpiam in

XI.

JIV

eos dicere quod in eorum vita & moribus notam inurere possit. Poterunt tamen pro iure suo tuendo allegare defectus, per quos tenore statutorum nostrorum a petitione & consequutione dignitatum excludi possunt; utpote debitorum communis ærarij, residentie non facte, deteriorationis cõmentarum, melioramentorum non factorum, & aliorum huiusmodi. Qui contrafecerit à petitione sua cadat. Si verò quivis alius non competitor huiusmodi crimina inter petendum obiecerit, ipso facto, antequam ad electionem procedatur, priuetur Antianitate duorum annorum.

DE ELECTIONE PROCURATORIS GENERALIS in Romana curia.

JIV

F. IACOBVS DE MILLY.

XII.

N quolibet Capitulo nostro generali procurator ordinis nostri in Curia Romana reuocatus intelligitur: alius itaq. eius loco ab ipso capitulo est subrogandus; Nihilominus si Magistro & conuentui certis de causis videbitur, poterunt inter duo capitula de alio prouidere priore reuocato. Magister igitur & capitulum generale procuratorem constituentes diligenter conspiciant & maturè prouideant, Religiosumque dignum, prudentem, & benemeritum, in generalem procuratorem eligant: Qui quidem electus in Romana curia resideat, & honestis vestibus, decentiq. ornatu incedat, ordinis quoque nostri priuilegia, gratias, libertatesque tuteatur, concessiones, donationes, & prouisiones Magistri & conuentus defendat: Fratribus rebellibus & inobedientibus resistat & obstat, ipsosque cum rigore prosequatur, obediens vero foueat, adiuuet & gratis, omni reiecto munere, defendat, Magistrum & conuentum certiores de negotijs reddat, nec aliud a fratribus nostris pro labore exigat, sed communis ærarij stipendijs contentus existat.

XI

DE MODO ELIGENDI THESAURARIUM Generalem.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XIII.

Tatuimus, quod Thesaurarius generalis venerande linguæ Franciæ Baiulius capitularis eligatur per Magistrum & concilium ordinarium modo & forma qua alij Baiuliui capitulares eliguntur de fratribus dictæ linguæ, habito prius respectu ad benemerentiam & sufficientiam, quam antianitatem: salua tamen smutitione ipsius linguæ. Quodque ipse Baiulius Thesaurarius retento Titulo Baiuliui Thesaurarij possit è conuentu discedere cum licentia concedenda eo modo, quo alijs Baiuliuis capitularibus per Magistrum & concilium completum conceditur, & gaudeat prærogatiuis tam præsens quam absens à conuentu, quibus gaudent cæteri Baiuliui capitulares; Intellecto quod habeat custodiam bullæ ferreæ sub sigillis consuetis more solito: in eius autem absentia à conuentu Magister & concilium eligant & deputent locumtenentem Thesaurarij, qui dictam bullam custodiat, quia in conseruatione ipsius Bullæ non paruum pondus existit.

IX

DE ELECTIONE CASTELLANI.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Statuimus, quod officium castellani detur per Magistrum & concilium cō-
 S plerum, qui Religiosum idoneum & antianum saltem octo annorum ad
 id officium eligant per ordinem linguarum, locumtenentem autem Ca-
 stellani Magister autoritate propria ex præminencia Magistrali eligit.

XIII.

FORMA ELECTIONIS
Castellani.

F. FABRITIVS DE CARRETTO.

Lectio castellani sic fiet, Magister & concilium completum accipient prius
 E in scriptis a pilerio linguæ cui per turnum & ordinem id officium specta-
 bit nomina fratrum antianorum ad minus annorum octo in conuentu
 existentium, quæ in dicto concilio legentur, & personarum qualitas examinabitur :
 Deinde cum scrutinio ballotarum ex eis vnus qui magis sufficiens & idoneus di-
 iudicatus fuerit, eligitur. Prohibeturque ne lingua de dicto officio smutet, aut fra-
 trum aliquis ad petendū id officium in concilio admittatur. Electus autem coram
 Magistro & concilio constitutus faciet solemne iuramentum de recte & iuste om-
 ni semota labe officium exercendo.

XV.

DE ELECTIONE CAPITANEI
exercitus terrestris & classis.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

IN Capiteo & belli duce summa diligentia & rerum agendarum expe-
 I rientia requiritur. Hinc est quod pro tuitione insulæ nostræ volumus &
 statuimus, quod in electione capitanei exercitus terrestris, aut classis, quæ
 fieri debeat per Magistrum & concilium completum: ita quod tres partes suffra-
 giorum cōsentiant in vnum, habeatur potius respectus ad benemerentiam & ido-
 neitatem quam antianitatem, sine tamē præiudicio antianorum. Ita tamen quod si
 linguæ Aluerniæ pro Capiteo terre sufficiens & idoneus reperiatur, is ad Capita-
 neatum ante alios assumatur, si vero sufficiens non reperiatur alius idoneus pro il-
 la vice deputetur sine præiudicio linguæ & antianorū: Et sic de Capiteatu clas-
 sis statuimus, quod si in lingua italica sufficiens reperiatur, classi proponatur: si mi-
 nus, alius pro illa vice deputetur sine præiudicio linguæ & antianorum vt di-
 ctum est.

XVI.

DE ELECTIONE IVDICIVM

Castellania.

F. IOANNES DE LASTICO.

XVII.

Agister, & concilium ordinarium viros probos, integros, & doctos iudices appellationum, & ordinarium eligant, qui per quodlibet biennium mutari debeant, ne temporis assiduitas finistri occasionem afferat.

DE ELECTIONE PROCVRATORVM

pauperum.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

XVIII.

Ligantur & deputentur per Magistrum & concilium completum duo religiosi prudentes & idonei, qui curam incarcerationum, pauperum, ægroto-
rū, viduarū, & pupillorum habeāt, eosq. suis in iuribus tueantur & defendant; ne dolo, fraude, & penuria deficiāt, & iustitia in suis causis ministretur, pro quorum suffragio & præsidio coram Magistro & concilio & in quocumque loco comparere possint, ne calumniam aut iniuriam quoquomodo afflicti patiantur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XIX.

Vorum procuratorum alter sit literatus & stipendium ab ærario habeat.

DE CVSTODIA FACIENDA IN TVR-
ricastri Rhodi per quatuor fratres.

F. EMERICVS DAMBOYSE.

XX.

Via vrbs Rodi in limitibus infidelium constituta est, oportet diligentia-
tutur in ipsius custodia. Igitur statuimus, quod Venerandus Marescal-
lus, aut eius locūtenens de tēpore in tempus, prout ei melius videbitur, eligat quatuor fratres diuersarum linguarū qui qualibet nocte in turri castri Rhodi continuam residentiam faciant, & per totū annū continuas nocturnas guardias in dicta turri exerceāt, ex quibus vnū pro capitaneo nominabit, Quos ipse vt suos deputatos sæpius visitabit & defectus corrigit: habeatque auctoritatem inutiles à dicta guardia remouendi & alios remotorum loco substituendi: Tamen non est permissum posse aliquem in dicta guardia retinere qui in dictis guardijs supra tribus vicibus defecerit: quibus quidem fratribus quatuor pro eorum annuo salario & stipendio assignamus summam florenorum Rhodi currentium nonaginta sex, videlicet florenos viginti quatuor pro quolibet fratre quod à nostro communi ærario capiet; & quia hoc stipendium est ad onus venerabilium Baiuliuorum conuentualium & capitularum eorumq. locuatenentium ac Priorum pro tempo-

re Rho-

di residentium (excepto Priore, ecclesiæ) & non ad expensas communis ærarij: Ideo eius scriba, quādo de trimestri in trimestri faciet computum tabularum prædictorum Rhodi residentium, pro æquali parte diuidat dictum stipēdium inter prædictos Rhodi residentes, & eorum tabulis demat summā trimestris dicti salarij deputati antedictis quatuor fratribus facientibus guardiam. Et hæc ordinatio executioni mandetur prima die Martij proximi venturi, & futuris temporibus continuabitur. Cassaturque & aboletur consuetudo collectarum dandarum per antedictos venerandos Baiuliuos & eorum locatenentes, ad quas præstandas amplius non teneantur, nec alij fratres inconuentu residentes de cetero (p'out hætenus fuit obseruatum) grauabuntur dicta guardia:



TANQVAM OMNIA POSSIDENTES,
ET NIHIL HABENTES.





DE COMMENDIS ET
ADMINISTRATIONIBUS.

TITVLVS DECIMVSQVARTVS.

F. RAYMUNDVS BERENGARIVS.

Statuiamus, quod commenda & bona ordinis nostri illis fratribus regenda & administranda committantur, qui prudentes, probi, antiani, & benemerentes erunt.

IDEM MAGISTER.

Prohibemus, quod nullus frater duos Prioratus seu Baiuliuatus simul tenere possit, sed vnum dumtaxat habeat, cuius regimini inuigilet & assistat.

F. DEODATVS DE GOZONO.

Non licet Priori, vel Castellano empote aliquam commendam, domum, vel membrum in alio Prioratu, nisi Magistri & conventus consensus accesserit, habere vel tenere. Debet enim vnusquisque suis limitibus contentus esse, nec promotiones aliorum conuenit impedire.

QVAS COMMENDAS PROMOTI
ad Prioratus retinere possunt.

F. IACOBVS DEMILLY.

Baiulii siue Commendatarij ad dignitatem prioralem rite & canonice promoti commendas omnes, quas prius tenebant, dimittere tenentur, retinere tamen possunt cameras magistrales sibi concessas, & commendas per eos a secularium manibus recuperatas, illas etiam quas titulo priuationis alicuius consequuti fuerint.

F. CLAVDVS DE LA SENGLE.

Prohibitum est Prioribus cameras priorales quouis modo permutare, sed quas in prioratu inuenerint retinere debebunt.

QUI FILIOS HABUERIT BONA OR-
dinis nostri assequi non possit.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

VI.

¶ Ancitum est quod frater qui ante ingressum in ordinem nostrum vxorem
S habuerit & ex ea filios genuerit, qui post peractam professionem ac pro-
¶ motionis tempore superstites fuerint, nullo modo administratione Prio-
 ratuum Castellane, emposte, Baiuliarum, seu commendarum obtinere & habe-
 re valeat.

QVO TEMPORE FRATRES POSSVNT
assequi Commendas.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

VII.

¶ Tatutum est, quod nullus frater ordinis nostri cuiusvis conditionis fue-
S rit, commendam de gratia aut de cabimento habere & consequi possit,
¶ nisi post sumptum nostri ordinis habitum & professionem factam, quinq. annos;
 nec pensionem, aut membrum nisi tres annos in conuentu nostro moram traxerit
 continuos aut per interualla, ac ius passagij soluerit: adijcientes, quod nullus
 omnino fratrum nostrorum commendam de cabimento, gratia, aut melioramen-
 to obtinere possit nisi in conuentu praesens fuerit, aut antianitatem siue expectati-
 uam habeat.

DE CARAVANIS SEV ARMAMENTIS
necessarijs ad assequendas Commendas.

F. IOANNES DE VALLETTA.

VIII.

¶ Via Reipublicae in primis interest ne quis praemia ab ea consequatur, nisi
Q illa per obsequia legitime meruerit: Statuimus, vt nullus fratrum militum
¶ & seruientium armorum commendam de cabimento, aut de gratia conse-
 qui possit, nisi prius in triremibus nostrae Religionis tres carauanas completas, seu
 armamenta per se vel per alium fecerit: exceptis fratribus & militibus veneranda-
 rum linguarum Angliae, & Alemaniae, ac ijs qui in officijs ordinis aut Magistri ver-
 santur & detinentur.

F. PETRVS DE MONTE.

IX.

¶ Ta tamen, quod in huiusmodi obsequijs quilibet annus continuus & co-
I pletus, & non aliter pro vna Carauana censeatur & numeretur, exceptis
¶ pueris siue pagijs Magistro seruientibus qui suo tempore dictas tres cara-
 uanas adimplere tenentur. Decernentes, quod nullus admittatur ad carauanas
 faciendas, nisi decimum octauum suae aetatis annum attigerit.

QVOD RECEPTORES IN PRIORATI-
bus gaudent antianitate.

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

Receptores communis nostri ararij in Prioratibus & Castellania empositi à conuentu absentes antianitatem habere censeantur; in cuius vim commendas de cabimento, melioramento, gratia Magistri, aut alterius obtinere Possunt, eas tamen quarum administratio ob non solutionem iurium nostri communis ararij ablata erit alijs fratribus, nullo modo consequi possunt, ad euandandum dolum & fraudem.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Vi causa reipublicæ absunt pro negocijs ordinis missi, durante sua commissione, vel legatione, antianitate gaudent ac si presentes in conuentu essent.

FRATER AB INFIDELIBVS CAPTUS
in conuentum veniens quoadiu detinebitur
residentia gaudet.

IDEM MAGISTER.

Tatuimus, quod si frater à partibus secularibus discedens animo & intentione in conuentum veniendi, in itinere ab infidelibus captus fuerit censeatur residens in conuentu pro toto tempore suæ captiuitatis, similiter commendatarius de conuentu discedens cum licentia Magistri animo etiam & intentione se ad suam commendam conferendi ibique residendi, si ab infidelibus captus fuerit, censeatur residens in sua comenda quoadiu detinebitur.

DE OBTINENDIS LITERIS AN-
tianitatis post adeptas commendas.

F. PETRVS DAVBVSSON.

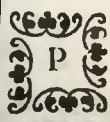
Tatuimus, vt fratres qui Prioratus, Castellaniæ empositæ, Baiuliuatus, vel commendas vigore cuiuscunque antianitatis, siue expectatiuæ adepti fuerint, in termino vnus anni à die executionis huiusmodi antianitatis literas confirmatorias à Magistro & concilio obtinere debeant.

QVO TEMPORE FRATRES MELIO-
rare possunt commendas.

F. IOANNES DE LASTICO.

Frates qui semel de aliqua commenda prouisi extiterint, se de alia meliorare non possunt, nisi prius quinque annos præter mortuariū & annatā (quā uacantem dicimus) in commenda residentiam personalem fecerint.

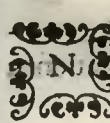
F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

- XV.  Riores, Baiuliui, & Commendatarij quandiu in conuentu refederint, vel ab eo discesserint, quoadusque Baiuliuatus, Prioratus, & Commendas appulerint, vel ab ipsis veniendi gratia ad conuentum recesserint in eisdem refedis intelligantur.


QVOD FRATRES TENENTUR

meliorare Commendas.

F. PETRVS DAVBVSSON.

- XVI.  Villus omnino frater ordinis nostri, qui habet commendas de gratia, aut de cabimento, possit se cabire; aut meliorare, vel Prioratum aut Baiuliuatum habere, nisi prius authentice ostenderit commendas quas quocunque titulo possidet se meliorasse.

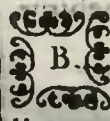
F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

- XVII.  Dem censemus in membris aut qui membra possident, sub eadem poena illa meliorare teneantur.

XIX

DE MELIORAMENTO PER
Baiuliuos capitulares faciendo.

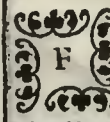
F. PETRVS DAVBVSSON.

- XVIII.  Baiuliui capitulares, qui tenent & habent possessionem pacificam suorum Baiuliuatum capitularium, ipsos Baiuliuatus capitulares meliorare tenentur. Idcirco statumus, quod nullus Baiuliuus capitularis, qui Baiuliuatum pacifice possidet, possit assequi Prioratum aut Baiuliuatum conuentuale, nisi probauerit & ostenderit authentice se meliorasse Baiuliuatum capitularem quem possidet.

XIX

DE MELIORATIONE CAMERARVM
Magistralium & Prioralium.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

- XIX.  Riores ordinis nostri quibus Magister suas cameras Magistrales locauerit vel commiserit non poterunt commendas de cabimento, aut melioramento, aut dignitates adipisci, nisi dictas cameras magistreles meliorauerint. Nec Priores commendam suae praeeminentiae pertinentem, excepta quinta camera, nisi melioramenta in suis quatuor cameris prioralibus fecerint. Nul-
li tamen melioratio non facta obijci possit, nisi post quinquennium à die perce-

ptionis fructuum tam in commendis ac Baiuliuatibus, quam in membris. In cameris vero Magistralibus post idem tempus, lapsis duobus annis ad Magistrum pertinentibus.

DE MELIORAMENTO PER FRATRES
Capellanos & seruientes armorum faciendo.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

¶ Via nonnulli fratres Capellani & armorum seruientes, vbi semel commendas de cabimento assequuntur, multoties melioramenta in illis facere negligunt: Statuimus, vt fratres Capellani & armorum seruientes iuxta statutorum formam in commendis ab eis possessis intra duos annos elapso quinquennio ex quo fructus percipere cœperunt, melioramenta conficere teneantur, & ea in conuentum mittere, alioquin dicto termino elapso, vnus anni fructibus commendarum communi ærario applicandis priuentur.

XX.

DE CENSUALIBUS LIBELLIS.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

¶ Ancimus, vt de cetero nulla melioramenta pro validis approbentur, nisi prius commissarij pro recognoscendis talibus meliorationibus præpositi iuramento medio in acta publica redacto profiteantur se vidisse integre & diligenter confectos pro regionis vbi sunt vsu censuales libellos, quos papyros terre quidam vocant, alij recognoscências nonnulli cabreuationes seu apeamentos, tam commendæ quam Baiuliuatuum, camerarum prioralium & membrorum ab eis dependentium.

XXI.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Atque camerarum Magistralium.

XXII.

MODERATIO STATVTI
precedentis.

IDEM MAGISTER.

¶ Vi quidem censuales libelli renouari debent vigesimoquinto quoque anno. Quod si aliquo casu acciderit quod Priores, Castellanus empostæ, & Commendatarij propter aliquas legitimas causas eos conficere non potuerint, vtpote quod eorum confectio cederet in detrimentum commendarum seu Prioratuum, si de eo authentice constare fecerint in actis suarum meliorationum, tunc in arbitrio Magistri & concilij erit super id prouidere prout æquum videbitur.

XXIII.

DE COMMENDIS DI GRATIA PER

Magistrum conferendis.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

XXIII

Magister quolibet quinquennio vnā tantum commendam quam eligere voluerit, cuius administratio vacauerit in conuentu vel extra in quolibet Prioratu & castellania empostæ fratribus in conuentu residentibus de gratia committere potest. Adjicientes, quod si primo quinquennio commendam non concesserit, in secundo quinquennio duas commendas cōcedere possit, ita vt quolibet decennio duas commendas dumtaxat modo premisso in quolibet Prioratu & Castellania empostæ concedat.

.XX

DE EODEM.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XXV.

Statuimus, quod quotiescumq. administratio alicuius commende vacauerit ad dispositionem Magistri secundum formam statuti de gratijs magistralibus, Magister pro tempore existens dictam commendam alicui commendatario dare possit, qui dimittat (si Magistro placuerit) vnā ex commendis quas possidebat, & loco dimissæ tenebit illam quam ei concedet Magister sub eo titulo quo dimissam primo tenebat, & dimissam commendam de gratia secundum formam statuti de gratijs magistralibus ordinantis Magister alteri concedere possit.

.XX

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXVI.

Vi quidem Magister à die quo certa notitia vacationis alicuius commende habebitur quæ ad suam gratiam magistralem pertinebit teneatur intra viginti dies declarare si eam velit dare vel non, & eadem acceptata intra alios decem dies significare debeat cui commendam sic retentam concedere voluerit & concesserit. Declarantes, idem intelligi debere de membris & pensionibus ex præfatis commendis concedendis.

.XX

DE GRATIIS PRIORALIBUS.

IDEM MAGISTER.

XXVII.

Consuetum est vt Priores & Castellanus empostæ vnoquoque quinquennio à die promotionis eorum numerando vnā commendam dumtaxat sui Prioratus alicui fratri antiano & benemerito concedere possint.

QVIBVS FRATRIBVS COMMENDÆ

concedi debent per Priores.

F. IOANNES DE LASTICO.

Statuimus, quod Priores & Castellanus empostæ commendas quæ suæ dispositioni secundum formam statutorum nostrorum pertinent, fratribus concedere non possint, nisi illis qui in cōuentu recepti fuerint & passagiū ærario exoluerint: Alias huiusmodi dispositio nulla censeatur, & commendæ præter hunc ordinem concessæ Magistro & conuentui prouisio spectet, qui secundum laudabiles consuetudines ordinis eidem prouideat.

DE MODO CONCEDENDI COM-

mendas per Priores.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

IN concedendis commēdis à Prioribus & Castellano empostæ hic modus seruari solet, Quolibet quinquēnio si à festo sanctorū Philippi & Iacobi ad aliud proxime sequens administratio plurium commendarum extra conuentū vacauerit per mortem duorū vel plurium commendatariorū, primū Magister (si tunc ad eū pertinebit) sua gratiā & præeminētia vtetur: Deinde conuentus: Postmodū vero Prior & Castellanus empostæ, & vt clarius dicatur, si vacauerit vna ad Magistrū pertinebit; si duæ vna ad Magistrum & altera ad conuentū, si plures quàm duæ (mortuis pluribus commendatarijs extra conuentum & in limitibus linguæ de qua prioratus erit) post Magistrum & conuentum Prior & Castellanus empostæ de eārum vna pro sua præeminētia disponēt: Elapsis tamen prius mortuario & annata vacantis Prioratus aut Castellaniæ empostæ: si aliter fecerint concessio & dispositio eorū nulla sit & pro illo anno tali sua præeminētia & facultate disponēdi priuati censeantur.

F. IOANNES DE VALLETTA.

Eclarantes limites Prioratuum Regni Franciæ esse totum Regnum & vbi cumq. extenduntur, commendæ ad dictos prioratus spectantes. Prioratuum Hispaniarum, Regna Hispaniarum. Prioratuum Italiæ, omnes prouincias Italiæ, & insulam Siciliæ. Alemaniæ totam Germaniam tam superiorem quam inferiorem. Angliæ, totam insulam Angliæ cum regno Scotiæ, & insulam Hiberniæ. Commendatarij tamen qui super mare & extra limites eorum prioratuum de quibus existunt mortem obierint, in cōuentu obiisse censentur & intelliguntur.

QVOD PRIORES INCONCEDENDIS

commendis non possint quicquam retinere aut accipere.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XXXI.

Prohibemus, quod Priores & Castellanus empostę in dispositione commendarum quas in vim suę præminentię concedunt, membrum vel domũ earundem retinere non possint, aut quouis modo valeant, vel pro dicta gratia mobilia bona aut immobilia recipere præsumant: si contrafecerint gratijs & præminentijs prioralibus pro illo anno priuati censeantur, & nihilominus dispositio facta expiret, talisque commendam ad dispositionem Magistri & conuentus perueniat.

QVOD PRIORES COMMENDAM SVÆ
dispositioni spectantem cum alia permutare possunt.

F. IACOBVS DE MILLY.

XXXII.

Statuimus, quo d' commendam ad dispositionem Prioris secundum statutorum nostrorum in formam pertinentem Priores & Castellanus empostę ali cui commendatario commendam tenuioris valoris tenenti concedere possint, qui eam in potestate Prioris resignet, & eam quę sibi concedetur sub eo titulo quo primam tenebat possidere debeat; resignatam quoque in manu Prioris commendam Prior ipse alteri committat, & ille cui committeretur ipsam de gratia Prioris teneat saluis semper ærarij iuribus.

DE QVINTA CAMERA PER
Priores retinenda.

F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

XXXIII.

Prioribus & Castellano empostę facultatem atque auctoritatem concedimus, vt ultra quatuor cameras priorales aliquam commendam pro quinta camera de commendis suę dispositioni spectantibus sumere, acceptare, & retinere possint, vt condecientię status eorum commodius consulatur.

DE COMMENDIS IN QVIBVS
est iurisdictio sanguinis.

I D E M M A G I S T E R.

XXXIII.

Sapientię ac probitati Magistri Baiuliuorum quoque & procerum concilij ordinarij eorumq. discretionij remittimus, atque commendas in quibus iustitia sanguinis exercetur fratribus Capellanis ordinis nostri committendi auctoritatem damus. Hi namque casu contingente ordinabunt, & de talibus pro suo arbitrio, personarum & rerum qualitate pensata dijudicabunt.

F. PHI-

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

¶ Ermissum est commendatario commendam de tabimento tenenti eam
 P ¶ retinere pro suo melioramento dummodo authentice constare fecerit
 ¶ more solito nostri ordinis se illam meliorasse. XXXV.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Rit autem ei liberum illa acceptata pro melioramento, factis denuo alijs
 E ¶ melioramentis, & transacto etiam quinquennio aliam pro suo secundo
 ¶ melioramento acceptare. XXXVI.

DE RESIGNATIONIBVS.

F. IACOBVS DE MILLY.

¶ Tatuimus, quod nullus frater ordinis nostri commendam quam habet
 S ¶ decabimento, gratia, vel melioramento, aut alio quouis modo resignare
 ¶ aut ei cedere possit nisi in manibus Magistri & conuentus dūtaxat: Ali-
 ter resignatio nulla prorsus censeatur. XXXVII.

DE PÆNA RESIGNANTIVM.

F. PETRVS DAVBVSSON.

¶ Ræter id, qui tales resignationes fecerit, eo ipso pænam priuationis com-
 P ¶ mendarum membrorum & aliorum bonorum quæ possidebit, incurrat;
 ¶ de quibus per Magistrum & conuentum prouideatur, monitione citatio
 neque reiecta quando de resignatione non rite patrata constiterit: & nihilomi-
 nus resignationes contra formam statutorum factæ nullæ censeantur. XXXVIII.

DE STATV COMMENDARVM
relinquendo.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

¶ Oluimus & mandamus, quod commendatarij ad alias commendas per me
 V ¶ lioramentum se transferentes, commendarum quas dimittunt statum in-
 ¶ tegrum in eis sicut reperierint dimittant. Quod si contrafecerint, & abla-
 ta non restituerint intra annum, tunc eo ipso priuati sint commendis, & alias ha-
 bere termino quinquennij non possint. XXXIX.

DE PERMVTATIONE COMMENDA-
rum aut membrorum.

F. PHI-

.MA F. PHILIBERTVS DE NIELIACO. H. I.

XL.

Prohibemus & interdiciamus Prioribus & Castellano empōstæ quod per-
Pmutationes commendarum aut membrorum in prioratibus a quibus
Cuis commendatarij aut fratribus non recipiant, aut quouis modo face-
 re præsumant: Si autem nonnulli permutare commendas aut domos desideraue-
 rint, Priores & Castellanus empōstæ de tali permutatione ac fratrum ætate & cō-
 mendarum valore & qualitate Magistrum & conuentum literis authenticis red-
 dant certiōres: Qui de huiusmodi permutatione clariū informati, & de ipsa in lin-
 gua cuius fratres esse censentur permutantes discussione & deliberatione habita,
 si lingua tali permutationi cōsenserit, tunc eam Magister & conuentus confirmet;
 & per Priorem executioni mandetur; aliter vero non. Si autem Priores & Castel-
 lanus empōstæ & alij superiores contrafecerint, redditibus vnius anni camerarum
 prioralium & commendarum priuentur, qui ærario applicentur; Et nihilominus
 quicquid præter huiusmodi seriem institutionis factum fuerit nullius roboris esse
 censeatur. Si vero commendatarij & fratres præter hanc formam commendas aut
 domos permutauerint, & possessionem commendarum adipisci præsumpserint,
 priusquam Magister & conuentus atque lingua permutationem confirmauerint,
 ratamq; habuerint, eo tunc ipsis commendis & domibus de quibus facta est per-
 mutatio priuati sint, & de eis Magister & conuentus prouisionem faciant, fra tri-
 busq; antianis & benemerentibus concedant, nec alias commendas ipsi contra-
 facientes vsque ad lapsum quinquennij habere possint.

IVXXX

XXX

JIV

DE VNIONE MEMBRORVM ET commendarum.

-X X X

JHV

I D E M M A G I S T E R .

XLI.

Prioribus & Castellano empōstæ auctoritatem & facultatem damus vniē-
Pdi, annexandi, & incorporandi ad inuicem duas commendas parui valo-
Cris & tenuis redditus cum consilio & consensu capituli prouincialis, &
 non aliter. Quæ tamen vniones præiudicium ærarij iuribus nullo modo generet.
 Etiam ipsi Priores & Castellanus empōstæ, quia plura membra reperiuntur, quæ
 sunt distantia à suis capitibus, quare commendatarij commendæ eorum regimini
 vacare non possunt; Ideo huic incommoditati obuiare cupiētes, illis permittimus
 vt possint & valeant cum capituli prouincialis consensu & deliberatione illa mē-
 bra dispersa & à capitibus longinqua vnire alijs commendis propinquioribus,
 & quod commendæ quæ tales vniones recipient iuribus ærarij onerentur pro ra-
 ta valoris membrorum vnitorum. Aliæ autem commendæ à quibus sunt separata
 ipsis iuribus pro rata liberentur; Quæ quidem vniones sortiri debeant effectum,
 quandocumq; à die vnionis quo vnita sint administratore caruerint. In vim qua-
 rum vnionum prouisi de commendis possessionem vnitorum sumere possint.

XIXXX

A T X E M M O D E M O I T A T V M R E P T O

.

QVOD

QVOD SINE DILATIONE PROCEDATVR
ad smutationem Commendarum.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Statuimus, vt statim postquam Magister & conuentus legitime certiorem facti fuerint de morte alicuius Prioris, Baiulii, & Commendatarij, debeant procedere ad smutationem Prioratus, Baiuliatus, & commendæ, & administrationi illorum providere: Et ne super huiusmodi certificatione dubium oriarur, intelligimus si certiorem facti fuerint per literas Prioris, Receptorum vel procuratoris Prioratus vbi mortem obierit, aut alicuius fratris ordinis nostri, qui se illum vidisse mortuum scribat: Dummodo ad eum nihil pertineat: vel per eius affirmationem, si ad conuentum venerit, & etiam per instrumentum authenticum manu publici Notarij aut Iudicis legitime confectum.

XLIX

XLII.

DE INCAPACIBUS AD CONSE-
quendas Commendas.

IDEM MAGISTER.

Vicunque tempore smutationis alicuius Baiuliatus, Prioratus, dignitatis, aut commendæ illius consequendi quouismodo & ex quauis causa incapax existat, etiam si postea ad id capax & habilis factus fuerit, tamen ipsum Prioratum, Baiuliatum, dignitatem, aut commendam pro ea vice nulla ratione aut pacto obtinere poterit. Idem quoque erit si eodem tempore non petierit.

XLIX

XLIII.

DE CONCEDENDIS MEMBRIS.

IDEM MAGISTER.

Sciet Prioribus, & Castellano emposte de qualibet Prioratus sui camera concedere vnum membrum tantum, & Baiulio de suo Baiuliatu, commendatarijs vero de commendis duntaxat, quas de melioramento tenent, De commendis vero de cabimento, vel de gratia Magistri, Lingue, vel Prioris commendatarij nullum membrum dare poterunt.

XLIX

XLIII.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

Vmmodo commenda de qua conceditur membrum aureos siue ducatos quadringentos annuos communi estimatione reddat, & membrum commendæ quintam partem non excedat.

XLV.

XLIX

QVOD TEMPORE MORTVARI ET
vacantis non concedantur membra.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XLVI.

.IIIX

S Tatuimus, quod quicumque frater ad alium Prioratum, Castellaniam em-
S postea, aut commendam secundum stilum religionis, & statutorum seriem
S se conferre voluerit, pendente tempore mortuarij & vacantis Prioratus,
 Castellaniæ empostea, aut Commendarum, ad quas se transferre proponet, non
 possit de Prioratu, Castellania empostea, aut commenda, quos dimittere vel acce-
 ptare decreuerit, membrum vel membra concedere. Quod si fecerit, concessio
 eo ipso nullius roboris sit, & irrita censeatur,

DE MODERATIONE

concessionis membrorum.

IDEM MAGISTER.

LXVII.

.IIIX

C Oncessio autem membrorum fieri debet de membris longinquis à capiti-
C bus commendarum, quod si aliter factum fuerit nullius sit roboris, etiam
C si esset confirmata per capitulum provinciale, & quod ex vna commenda
 vnum membrum dumtaxat concedi possit, & vna concessio non possit concedi
 aliud, quousque dictum membrum fuerit reductum ad commendam.

QVOD COMMENDATARIJ NON
retineant fructus membrorum à se concessorum.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

XLVIII

.IIIX

S I Commendatarius suæ commendæ membrum aliquod conferens illius
S fructus vilo pacto sibi exceperit, reseruarit, vel retinuerit, is (præterquam
S quod talis prouisio ipso facto sit nulla) totius commendæ fructibus con-
 tinuo triennio priuetur, communi arario applicandis, & acceptans dictum mem-
 brum per totidem annos nec commendam habeat, nec officium vllum gerat.

DE PENSIONIBVS.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XLIX.

C Onsuetum est, ut nullus pensionem super commendis constituere possit
C præter Magistrum, & eos quibus per Capitulum generale nominatim,
C & in specie id concessum fuerit.

F. IOANNES DE HOMEDES.

Etiam si de gratia linguæ, aut Prioratus vel Magistri beneficentia id fieri
E contingeret, nec Magister licentiam dare possit de hoc tractando, si quid
seculum factum fuerit sit irritum & inane.

L.

DE FORMA CONFIRMATIONIS
membrorum.

F. IACOBVS DE MILLY.

Olos & fraudes euitare volentes: Statuimus, quod Prior, Castellanus
D empostæ, & Capitulum prouinciale huiusmodi membra vel domos per
commendatarios concessa ad tempus vel ad vitam fratribus, aut dona-
tis ordinis nostri, iuribus ærarij reseruatis, confirmare possint. Quæ quidem con-
firmatio sigillo communi Prioratus roboretur: quæ tamen fieri non possit nisi cõ-
mendatarius & frater, seu donatus, cui concessio facta fuerit, coram capitulo pro-
uinciali, & Priore prius personaliter compareant; vbi iuramentum solemne præ-
stare teneantur, quod in huiusmodi concessione, fraus, dolus, aut circumuentio
non intercefferit. Frater qui in conuentu erit per procuratorem adesse possit, &
supplere per procuratorem, quod per præsentiam efficeret. Quicquid autem cõ-
tra hunc ordinem factum atque confirmatũ fuerit, nullius momenti esse censeatur.

LI.

F. CLAVDEVS DE LA SENGLE.

Adem forma seruetur cum huiusmodi membra in linguis aut Prioratibus
E conceduntur & confirmantur.

LII.

QVOD NON DENTVR MEMBRA AVT
prædia secularibus.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Statuimus, quod Priores, Castellanus empostæ in capitulis, seu affem-
S bleis prouincialibus vel extra, & commendatarij, & fratres commendas,
membra, prædia, aut possessiones vel pensiones Prioratum, Castella-
niæ empostæ, seu commendarum sæcularibus, aut alijs personis extra ordinem
nostrum degentibus cuiusvis conditionis fuerint nullo pacto concedere, aut per-
mutare vel cambiare cum eis possint. Nam ipsis id agendi potestatem & auctori-
tatem denegamus, atque interdiciamus: si quis autem contrāfecerit commen-
dis, & beneficijs eo ipso priuatus censeatur, & per decennium alia conse-
qui non possit, & nihilominus concessio, donatio, aut permutatio nullius valo-
ris existat.

LIII.

QVOD MEMBRA PER MORTEM EA
possidentium ad capita reuertantur.

F. FABRITIVS DE CARRETO.

- LIIII. ¶ Ntiquæ consuetudini ordinis nostri adherentes; declaramus, quòd contingente casu obitus possidentium membra commendarum, ipsa reuertuntur, & redintegrantur commendis a quibus dependent tamquam eorum capiti, referendo singula singulis. Cui quidem capiti præfata membra reuniuntur, incorporantur, & in pristinum statum reducuntur.

DE BONIS RECUPERATIS PER
fratres a secularibus.

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

- LV. ¶ Tatuius, quòd si quis frater ordinis nostri recuperauerit, & ad obedientiam ordinis nostri reduxerit commendas, redditus, prædia, & possessiones per sæculares, aut alienas a nostro ordine personas occupatas & detentas, talia bona recuperata fratri recuperanti per magistrum & conuentum concedantur ad vitam: nec de talibus commendis, aut bonis recuperatis teneatur soluere responsiones cõmuni erario, nisi illud quod prius sæculares exoluebant.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

- LVI. ¶ Ed prius monendi sunt commendatarij quorum commendis bona per sæculares occupata vel detenta pertinent, vt dicta bona recuperent: qui voluntatem suam super eo intra bimestre declarare tenebuntur Magistro & concilio, vel Priori aut capitulo prouinciali an velint ea recuperare. Quòd si declarauerint se velle recuperare, debent intra annum à die declarationis sue mouere & intendere litem occupatoribus aut detentoribus bonorum ipsorum, si ea aliter reddere nollent. Quòd si non fecerint, liceat unicuique fratrum nostrorum auctoritate Magistri & conuentus, vel Prioris aut Castellani empoffæ, aut capituli prouincialis illa prosequi & recuperare.

QVOD BONA ACQUISITA VICINIORI
commenda applicentur.

F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

- LVII. ¶ Tatuius, quòd omnia bona stabilia elargita per sæculares personas fratribus ordinis nostri, seu acquisita per eisdem nullo modo vendi, aut distrahi possint absque expressa Magistri & capituli generalis licentia: Quinimmo post talium fratrum decessum dicta bona applicentur illi Baiulia seu

commendæ in cuius limitibus sita sunt, etiam si fratres mortem obierint, aut moram traxerint alibi quâ in dicta commendâ. Si autem dicta bona constituta non essent in limitibus alicuius commendæ, quod tunc propinquiore aut viciniore commendæ vniantur. Quibus quidem bonis imponatur onus communi nostro ærario exoluendum.

DE CENSIBVS A FRATRIBVS

emptis.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Via sæpe contingit, vt fratres nostri sponte vel coacti emant census seu annuos redditus, qui ad libitum vendentium, aut aliter redimi possunt, fuit dubium an dicti census haberentur pro stabilibus vel mobilibus: Nos id dubium tollere volentes, declaramus, quod huiusmodi census seu annui redditus empti in perpetuum, de quibus instrumentum gratiæ factæ venditori de eis luedis & redimendis non ostenditur, loco bonorum stabilium habeantur, & pro talibus propinquiore commendæ applicentur: vbi vero monstrabitur instrumentum gratiæ supradictæ pro bonis mobilibus censeantur, & pro talibus post mortem emptoris ærario applicentur. Quod tam de acquisitis quam de acquirendis intelligi debet.

DE PROVISIONE BENEFICIORVM

ecclesiasticorum.

CONSVE TVDO.

Priores in suis cameris Prioralibus, Baiuliui, & commendatarij in suis commendis habent prouisionem vel præsentationem beneficiorum ecclesiasticorum cum cura animarum vel sine à suis commendis dependentium, nisi id priuilegio vel consuetudine ad alios pertineat.

DE EODEM.

F. IOANNES DE HOMEDES.

Amen si dicta beneficia ecclesiastica per mortem vel resignationem, priuationem, aut alio quouis modo inconuentu vel extra vbi fuerit Magister vacauerint, eorum prouisio vel præsentatio ad eum ex consuetudine pertinere debet, etiam si ad ea per electionem quis assumi deberet: nisi talia beneficia pro cabimentis essent assignata aut dari consueuerint.




DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.




Et si contigerit tempore mortuarij & vacantis priusquam administrationi Prioratus, Castellaniæ emptæ, & commendæ huiusmodi fuerit prouisum, & donec Prior, Castellanus emptæ, Baiulius & commendatarius possessionem administrationis consequuti fuerint, & præsentés fuerint, vel de pro-

curatore sufficiente, aut vicario legitimo ad huiusmodi beneficia conferenda vel ad ea presentandum prouiderint, in commendis Prior, & Castellanus impostæ, & in eorum defectu Receptor nostri communis ararij conferre vel presentare debeant. Quibus per hoc statutum plenam facultatem & expressum mandatum ad id damus.

IDE M M A G I S T E R.




- LXII.  Ancimus, vt Magister intra dies octo à die vacationis huiusmodi beneficiorum in conuentu vacantium numerandos ea conferat. Baiuliui autẽ,  S  Priores, & Commendatarij, statim habita notitia eorundem vacationis, ipsa fratribus nostræ Religionis, vel alijs cum habitu presentatis prius in capitulo prouinciali aut Assemblée, & ibi approbatis secundum formam statutorum conferre aut ad ea presentare debeant.

IDE M M A G I S T E R.

- LXIII.  Tatuimus, vt omnia beneficia ecclesiastica nostri ordinis, quorum collatio aut presentatio ad nostrum ordinem pertinet, nullis conferantur, aut  S  nulli ad ea presententur, nisi sint fratres ipsum ordinem professi.


QUOD FRATRES NON IMPETRENT
Commendas aut beneficia extra ordinem nostrum.

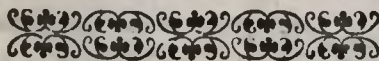
F. ANTONIVS FLVVIANVS.

- LXIII.  Ancimus, quod nullus frater ordinis nostri cuiuscumque conditionis fuerit, clam vel palam, directe vel indirecte per se, vel per aliũ impetret, aut  S  petat Prioratus, Castellaniæ impostæ, commendas, dignitates, officia, beneficia, domos, prædia, & alia bona nostri ordinis à quibuscumque personis, nisi tantum à Magistro & conuentu, & religiosis ipsius ordinis secundum formam statutorum: si quis autem aliter impetrauerit vel obtinuerit aut etiam petierit: volumus & iubemus, quod eo ipso & incontinenti teneatur & sit obligatus cedere & renuntiare huiusmodi prouisioni & impetrationi, & omni iuri quod habere possit illius occasione in manibus Magistri aut coram Notario vel testibus. Si vero talis impetrans huiusmodi resignationem facere recusauerit aut quouis modo distulerit, eo ipso absque alia causæ cognitione aut processu intelligatur, & sit priuatus habitu, & in perpetuum carcerem conijciatur.

QUOD SECVLARES NON DEPVNTUR
ad regimen commendarum.

F. DEODATVS DE GOZONO.

- LXV.  Nhibemus sub pœna priuationis commendarum omnibus Commendatarijs, & administratoribus bonorum nostri ordinis, ne regimini & administrationi commendarum seu Baiuluarum personas sæculares deputent: Quinimmo earum regimen fratri ordinis nostri seu donato in fratris comitiua commendetur, quatenus maiori cura commendarum regimina exerceantur.



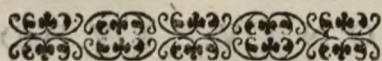






DE VISITATIONIBVS

TITVLVS DECIMVSQVINTVS.



DE VISITATIONE

Commendarum.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLÉ.



STATVIMVS, quòd Priores, & Castellanus empostæ, quolibet quinquennio personaliter omnes Baiulias, commendas, domos, membra, Hospitalia, Ecclesias, Oratoria, & alia quæcunque loca sibi subiecta diligenter visitare debeant, & super inutiliter administratis providere teneantur, ne per negligentiam incommoda sequatur. Eam quoque visitationem in scriptis redigant cuius transumptum authenticum Magistro & conventui mittant. Si vero Priores, & Castellanus empostæ valetudine, aut alia legitima causa impediti fuerint, quominus visitare possint commendas, domos, membra, & alia loca nostri ordinis supradicta in suo Prioratu, eo casu duos fratres vnum militem, qui sit Commendatarius, & vnum fratrem Capellanum, qui etiam commendam habeat, si reperiri poterit, sin minus alium fratrem Capellanum aptos, prudentes, & idoneos ad dictam visitationem faciendam eligant & deputent. Si tamen pendente dicto quinquennio periculum esset ne aliquæ commendæ ruinam paterentur, Volumus, quòd non expectato eo termino, Priores, & Castellanus empostæ, super earum reparatione & manutentione diligenter provideant: poterunt etiam si necessarium aut commodum videbitur simul, & successiue plures fratres ad dictas visitationes faciendas deputari, qui bini (modo quo supradictum est) ad diuersas commendas se conferent, vt celerius dictæ visitationes confici possint.

DE VISITATIONE CAMERARVM

Prioralium.

IDEM MAGISTER.

Via Prioribus, & Castellano empostæ, ceteros visitandi auctoritas commissa est: Statuimus, vt reciproca potestate visitationis normâ subeant. Decet enim vnumquemque religiosum ceruices iugo obedientiæ sub-

mitte-

mittere, nec delinquendi licentia cuiquam danda est. Hoc igitur modo camera priorales visitabuntur. Quolibet quinquennio duo prudentes fratres, scilicet, vnus miles commendatarius, & vnus Capellanus (vt supradictum est) idonei & sufficientes deligantur, & in capitulo prouinciali deputentur qui auctoritate nostra cameras priorales, membra, & domos earum diligenter visitent, & visitationem in scriptis redigant, & de his quæ inuenerint Prioribus dent notitiam tempus opportunum statuendo; vt necessarijs prout compererint Piores ipsi prouideant.

DE FORMA VISITATIONIS.

CONTVETVDO.

II.

Prior, & Castellanus empostæ, & visitatores in facienda visitatione hoc modo se habebunt: Primum accipient secum scribam capituli prouincialis, aut Notarium, vel si melius videbitur aliquem ordinis nostri religiosum, & cum ad loca visitanda venerint ante omnia de rebus diuinis inquirant, reliquias, iocalia, ornamenta ecclesiarum & oratoriorum libros, & ceteram suppellectilem diuino cultui dicatam visitent: Insuper inquirant & diligenter si diuinum officium recte celebratur, & si fuerit Ecclesia parochialis, si Curatus, aut Capellanus rite, debite, diligenter, & cum veneratione Sacramenta ministret, & de eius sufficientia. Deinde quomodo possessiones & prouentus commendæ administrantur, quomodo se gerat commendatarius, & generaliter de vita eius, & moribus. In ipso quoque visitationis processu omnes singularum possessionum, grangiarum, prædiorum, rusticorum, & urbanorum titulos, & eorum valorem nominatim describent, libros præterea censuales, iurisdictiones, præheminentias, facultates, & priuilegia notabunt tam in capite quam in membris. Item onera, lites motas, & pendentes, res etiam occupatas (si quæ sint) & à quibus sint occupatæ, quæ alienatæ aut deterioratæ sunt, defectus corrigant: quæ reparanda fuerint statim, aut ad certum tempus reparari mandent, prout rei qualitas postulat: Quicquid compererint in scriptis redigi faciant, quorum transumptum authenticum manibus suis subscriptum, & sigillis suis confirmatum Magistro, & cōuentui mittatur: vt bonorum ordinis nostri statum cognoscant, & pro rerum exigentia prouideant.

DE PÆNA NON VISITANTIVM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

III.

Si Prior, & Castellanus empostæ huiusmodi visitationem facere neglexerit, eo ipso censeatur priuatus omni iurisdictione & præheminentia Priorali. Alij autem visitatores qui ab eodem aut à capitulo prouinciali ad dictas visitationes faciendas deputabuntur, nisi se legitime excusauerint, priuentur fructibus vnus anni commendarum seu administrationum suarum, qui comuni nostro erario applicabuntur: si fuerint fratres amittent vnum annum suæ antianitatis. In eandem poenam incurrent dicti visitatores, si Prioribus, & Castellano empostæ, & Commendatarijs in visitando fauisse reperti fuerint, aut eorū defectus, errores & malam administrationem occultasse.

DE PENA NON REPARANTIVM

defectus repertos in visitatione.

IDEM MAGISTER.

Priores, & Castellanus empostæ, & Commendatarij, qui defectus & detrimenta in visitatione comperta non reparauerint, & emendauerint secundum quod illis iniunctum fuerit, tanquam inobedientes & mali administratores censeantur priuati Prioratibus, & Castellania empostæ, Baiuliatibus, commendis & quibuscunque ordinis nostri administrationibus.

V.

QVOD VISITATORES VTANTUR

moderatis expensis.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

Videmus, vt Priores, & Castellanus empostæ in visitandis Prioratibus, ac visitatores in visitandis commendis moderatis expensis in equitatu & famulis vtantur, ne Commendatarij impensis excessiuis grauentur, quinimmo moderate & temperanter huiusmodi visitatio fiat, ne commendatarij visitati causam conquerendi habeant, quo casu priores & cæteri visitatores damnū reficere teneantur.

VI.

QVOD COMMENDARVM

ruinis diligenter provideatur.

IDEM MAGISTER.

Tatuimus, quod visitatores commendarum ac camerarum prioralium secundum formam statutorum diligentiam in visitationibus faciendis adhibeant, vt ruinis consulatur hac forma; Viso valore commendarum, deductis oneribus cōmunis ærarij ac prius solutis, seruitio diuino, hospitalitate, ac elemosynis completis, victu quoque & vestitu commendatariorum prouiso, residuū ad ædificationem & reparationem deputetur. Quod si visitatores, Priores, Castellanus empostæ, vel cōmendatarij in hoc exequendo negligentes fuerint, priuationem prioratuum, commendarum, & dignitatum incurrant, quorum prouisio Magistro & conuentui spectat.

VII.

QVOD PRIORES ELIGENT

Capellanum pro visitandis ecclesiis.

F. IOANNES DE LASTICO.

Prioribus, & Castellano empostæ licet eligere vnum fratrem Capellanum ordinis nostri, qui sacrosancta Ecclesiarum, Oratoriorum, & capellarum, puta reliquias, Eucharistiam, & alia huiusmodi in prioratibus visitet, reformet, & dirigat. Cui quidē sic electo, vt Prior ecclesiæ conuentus suas vices tribuat facultatem atque potestatem concedimus.

VIII.

DE MODO VISITANDI COMMENDAS pro melioramentis.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

V.

IX.

IN visitandis commendis eorum qui se meliorare prætendunt hæc forma
seruanda est. Commissarij deputati per Priorem, aut Castellatum empo
sta atque capitulum provinciale iureiurando adacti debent omni diligen
tia & cura visitare commendam tam in capite quam in membris & domibus, &
oculate videre quid fuerit melioratum, & quid deterioratum & damnificatum
culpa commendatariorum, qui se prætendunt meliorare eo tempore quo dictas
commendas possederint, quæ quidem meliorationes, deteriorationes, & damna,
litium status, & prosecutiones debeant particulariter specificari in literis certi
ficationis, quam super ipsis meliorationibus fecerint: Insuper quæ lites motæ, &
processus facti sint super bonis & possessionibus commendæ aut membrorum, &
si Commendatarius diligenter, & fideliter dictas lites sustinuerit, defenderit, &
sit prosequutus: ut commodo & incommodo æqua lance ponderatis, dignoscatur
an melioratio excedat deteriorationem vel e contra.

IV.

DE IVRAMENTO RECIPIENDO AB eis quorum commenda visitantur.

IDEM MAGISTER.

X.

VII.

Nihil in commendis non exacte visitatum relinquatur: Statuimus, ut
Prior, Baiulinus, vel Commendatarius cuius commenda visitabitur,
vel eius procurator finita visitatione teneatur iureiurando affirmare se
omnia membra domos, prædia, & possessiones ipsius commendæ fideliter mon
strasse & manifestasse, eaque visitata fuisse. Quod si aliquod occultasse reperie
tur quod visitatum non fuerit, dictæ visitationes nullius sint valoris, nec commen
datarius vigore illarum meliorare se possit; & si se meliorauerit redeat ad relictâ
commendam.



VIII.

NOT CONTRACTANT THEATRES.



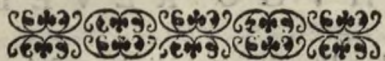
ADMINISTRENT
NON CONTRAHANT FRATRES.





DE CONTRACTIBVS ET ALIENATIONIBVS

TITVLVS DECIMVS SEXTVS.



F. ALPHONSVS DE PORTVGALLIA.



ROHIBEMVS, ne fratres qui administrationem Baiuliarum & commendarum non habent, venditiones & emptiones exercent, nec mutuo dent aut sumant absque superioris licentia.

I.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.



Vicquid in contrarium fecerint nullum & irritum censeatur, & arbitrio Magistri & concilij puniantur.

II.

QVOD FRATRES NON EXERCEANT
mercimonia.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

FRatribus nostris cuiuscunque sint conditionis prohibitum est mercimonia exercere, hoc est, emere & vendere res mercantiles lucri gratia: si quis contrafecerit cadat in poenam quarantenæ, & eam substantiam quæ in mercantijs suis reperta fuerit pro medietate ærario nostro applicamus, altera vero medietas accusatori probanti concedatur: si tamen nonnulli venientes ad conuentum, & recedentes de conuentu aliqua haberent, quæ nisi cum detrimento deuchere non possent & ad id euitandum commutationem aliarum rerum procurarent, talia in eo casu vendere possint, nullam poenam subeundo.

III.

INHIBITIO FÆNORIS
& usuræ.

IDEM MAGISTER.

Non liceat fratribus nostris quacunque auctoritate fungentibus fænus aut usuram exercere, aut contractus vsurarios vel alios illicitos inire, facere, & committere quo nil turpius, & religioso viro magis indignum:

IIII.

si quis autem contra hanc institutionem diuino iuri inhærentem temerario ausu facere præsumpserit. Si commendatarius fuerit eo ipso commenda priuatus censeatur & decem annos inhabilis ad commendam obtinendam existat: si vero frater conuentualis antianitatem per decennium perdat, in quo termino cabimentū aut commendam habere non possit. Pecunia quoque ex qua fœnus commissum est ærario applicetur, & quod vltra sortem principalem per vsuram acquisitum est ei cum quo vsura commissæ est restituatur.

**QVOD BONA ORDINIS NOSTRI
non alienentur.**

F. HVGOREVEL.

V.

Sancitum est, quod nullus frater ordinis nostri cuiusvis gradus aut conditionis existat, quacunque urgente necessitate, prædia, possessiones, domos, vineas, campos, iuraque Prioratum, commendarum aut membrorum vendere, impignorare, in emphiteosim dare, obligare, distrahere, seu super his mutuum sumere audeat, seu præsumat quouis modo personis sæcularibus, vel his, qui extra nostram religionem degunt, ad vitam vel ad tempus dare, seu elargiri possit absque expressa licentia & consensu Magistri & capituli generalis. Qui contrafecerit priuationem habitus incurrat, & nihilominus quicquid aliter & contra præsentem institutionem perpetratum fuerit nullius roboris & momenti censeatur.

**QVOD NULLVS FRATER IMPIGNORET
aut obliget bona ordinis nostri.**

F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

VI.

Non liceat cuiquā fratri ordinis nostri quacūque auctoritate fungenti sub colore & prætextu sigilli prioratū, aut alio modo bona ordinis nostri mobilia aut immobilia vendere, impignorare, distrahere, aut quouis modo obligare, seu concessionem vel prouisionem ad vitam vel ad tempus de his facere personis sæcularibus, aut qui ordinem nostrum professi non sunt, nisi de Magistri & capituli generalis licentia atque cōsensu, saluo aduocatis ordinis aliquas prouisiones dare, quæ moderatæ sint & temperatæ, & non perpetuæ, nec eas commune ærarium soluere teneatur. Qui autem contra fecerit priuationem habitus incurrat, & nullius valoris quicquid contra hanc institutionem factum fuerit, existat.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

VII.

Vlli fratrum nostrorum permittitur commendas vel beneficia ordinis nostri obligare: si autem quis contrafecerit priuationem habitus incurrat, & obligatio nulla censeatur.

QVOD IN CAPITVLIS SEU ASSEMBLEIS
prouincialibus non tractetur de alienatione bonorum ordinis nostri.

F. PETRVS DAVBVSSON.

Statutis maiorum nostrorum adherētes super alienationibus factis, & cautius prouidere volentes; Prohibemus sub pœna priuationis commendarum, Baiuliatuum & aliarum dignitatum Prioribus, Castellano empoſte, Baiuliis, commendatarijs, & fratribus ordinis nostri quibuscumque, ne tam in capitulo prouinciali, quam assemblea vel extra quouis modo præsumant, consultare, proponere, & tractare de alienationibus hypothecationibus, distractionibus, transportationibus, aut donationibus in emphiteosim aut in perpetuum, sub quacumque verborum & conditionum forma de commendis proprietatibus, prædijs, locis, & possessionibus nostris cuiuscumque conditionis fuerint & qualitatis. Quod si contra fecerint & de eo conuicti fuerint, eo ipso cadant in priuationem commendarum seu beneficiorum, quorum prouisio ad Magistrum & conuentum deuoluatur. Quòd si conuentualis frater fuerit antianitatem perdat.

VIII.

DE EODEM.

IDEM MAGISTER.

Atamen non interdicatur facultas & auctoritas Prioribus, & Castellano empoſte pro patria consuetudine dandi & concedendi in capitulo prouinciali ad annuū censum possessiones, prædia & proprietates, quæ parū aut nil utilitatis & cōmodi cōmendis & religioni redderent, vt meliorentur & augeantur: dum tamen id fiat ad tempus prædeterminatum, quod non excedat annos viginti nouem, sed pro minori tempore: quibus præteritis talia, quæ ad censum annuum data fuerint ad cōmendas & Religionē cum melioramentis reuertantur.

IX.

QVOD FRATRES NON ALIENENT
bona acquisita.

F. ODO DE PINIBVS.

Quicquid religiosus acquirit, Religioni acquirit; Ideo sancitum est, quòd fratres ordinis nostri qui per emptionem, donationem, aut alia quacunque ratione, bona, prædia, census seu annuos redditus vel iurisdictionem acquisiuerunt, & sibi vendicauerunt, nullo pacto absque Magistri & capituli generalis consensu vendere, alienare, impignorare, aut quouis modo distrahere possint: sed ea quæ acquisiuerunt fratres vita eorum durante possideant & teneant: & quod acquisitum est sibi liberum & immune sit censu aut alio onere erga quoscumque dominos ecclesiasticos vel sæculares, & illud subijcere, submittere, aut pro eo aliquid recognoscere nullo pacto præsumant.

X.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XI.

Statuiamus, quòd de cætero omnes & singuli fratres, qui hic Melitæ vel in In-
sula Gauli ement, aut quouis titulo acquirent possessiones, prædia, hor-
tos, vineas, & bona stabilia, illa nullo pacto possint vendere, donare,
transferre, legare, vel aliter alienare, & de eis disponere absque expressa licentia
Magistri & concilij, quæ scripto authentico constet: quæ quidem licentia non ex-
tendatur ad tempus infirmitatis de qua decesserit, nisi aliter concessum fuerit per
capitulum generale. Quicquid contrafactum fuerit nullius roboris esse censeatur.

REVOCATIO ALIENATIONVM.

IDEM MAGISTER.

XII.

ANullamus, reuocamus, & cassamus omnes venditiones, donationes, trās-
lationes, cessiones, impignorationes, cōcessiones in emphiteosim in per-
petuum vel ad longum tempus à fratribus ordinis nostri præter seriem
statutorum nostrorum sæcularibus aut alijs personis factas absque auctoritate ca-
pituli generalis, quas omnes & quascunque nullas, irritas, inanes esse & nullam
firmitudinem habere declaramus.

QVOD FRATRES NON FINEANT

contractus fictos.

IDEM MAGISTER.

XIII.

Prohibemus fratribus nostris, ne quacunque causa, prætextu aut colore
fineant, vel faciant contractus fictos & simulatos, nec etiam chirographa
promissionum, obligationum, donationum, stipendiorum, aut debitorum
cuiusvis rei vel qualitatis cum quauis persona: quod si facta fuerint, & is in cuius
favorem extiterint non procurauerit re & facto a viuo contrahente aut promit-
tente sibi satisfieri, post eius mortem nihil ea ratione consequi possit, nec commu-
ne ærariū teneatur pro eo quidquā soluere tamquā pro confictis & simulatis con-
tractibus & in fraudē factis, prout ex nunc fraudulenter factos esse declaramus.

F. HVGGO DE LOVBENX VERDALA.

XIIII.

Adijcientes, quòd nullus fratrum nostrorum in infirmitate constitutus fa-
cere possit, aut valeat donationem inter viuos, seu aliam dispositionem,
aut promissionem, seu consignationem pecuniarum & bonorum quæ pos-
sident, cum non sua, sed ordinis sint, quòd si fecerit eā & eas, nisi quadraginta dies
postea superuixerit, nullas, irritas, inanes esse & nullam firmitudinem habere de-
cernimus & pronunciamus.

F. IOAN-

F. IOANNES DE VALLETA.

Volumus autem suprascriptum statutum ad vnguem obseruari, adijcetes, vt fratres nostri qui huiusmodi contractus inierint; poenam infamiae incurrant: & si commendatarij extiterint, commendis; si fratres vero conuentuales antianitate priuati intelligantur. Easdem poenas constituentes in eos qui schedulas seu alias scripturas albas cum subscriptione tantum, quæ Gallice blancz signetz, ac alijs nominibus appellantur, magno cum detrimento & damno ordinis & publici ærarij nostri, facere non verentur.

XV.



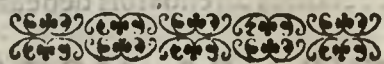


PRÆCEDAT LICENTIA,
SEQVATUR LEX.



DE LOCATIONIBVS

TITVLVS DECIMVS SEPTIMVS.



QUOD LOCATIO MORTVARIJ ET *vacantis fiat in capitulo prouinciali.*

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.



INHIBEMVS receptoribus nostris, vt nullo pacto audeant seu præsumant locare, affictare, arrendare mortuaria & vacantia commendarum nostrarum, nisi in capitulo prouinciali coram priore & quatuor antianis commendatarijs. Prohibemus etiam ne Prior aut Castellanus empotæ, vel receptor ipse tales locationes seu arrendamenta pro se sumere clam vel palam, per se vel suppositas personas valeant: qui contrafecerit tamquam inobediens puniatur.

DE SPOLIJS FRATRVM VEN- *dendis & quomodo fiant arrendamenta per receptores.*

F. EMERICVS DAMBOISE.

Statuimus, vt spoliolum bona ad incantum publicum uendantur, & plus offerenti dentur, exceptis vasis aureis & argenteis, ac alijs iocalibus, quæ in eorum propria forma per receptores ad depositarios nostros volumus mittantur, vt inde in conuentum conduci possint. Prohibentes ne in spolio bona status commendarum immisceantur contra formam statuti. Quantum autem ad iura vacantium, vt in ipsorum locatione & arrendamento commune nostrum ærarium non defraudetur: ordinamus, quod receptor tam in loco cõmendæ cuius administratio vacauerit, quam in alijs locis circumuicinis per publicum proclama det notitiam de arrendamento vacantis faciendo, cuicumque etiam seculari plus offerenti, & de loco in quo capitulum prouinciale celebrabitur & arrendamentum fieri debet, & postquam plus offerentem intellexerit ipsum certiorabit quod ad capitulum prouinciale secum accedat, in quo & locis circumuicinis dicto capitulo iterum præfatū vacans ad incantum ponetur, & dabitur plus offeren-

ti etiam

ti etiam seculari qui fratri in æquali precio non postponetur. Si autem precium secularis ipse proposuerit, & arrendamentum vacantis fratri aut alteri seculari plus offerenti dabitur, Receptor de pecunijs nostri communis ærarij eam pecunię summam illi plus primo offerenti, qui ex loco cõmendę aut circumuicino ad provinciale capitulum accesserit, elargietur, quę pro viatico & itineris expensis tam ad capitulum eundo quam domum redeundo conueniens videbitur.

F. PETRVS DAVBVSSON.

III.

¶ Tamen non impediatur possessio corporalis summanda per prouisum a nostro ordine de administratione illius commendę locatę seu arrendatę, licet fructus & redditus arrendatori debeantur.

QUOD LOCATIONES MORTVARIORVM
& vacantium in conuentu non fiant.

F. IOANNES DE VALLETA.

IIII.

¶ Statuimus, & expresse prohibemus, quòd locationes mortuاريorum & vacantium per Magistrum & concilium, aut per procuratores communis ærarij aut alias in conuentu non fiant.

QUOD DVRA NTE MORTVARIO ET
vacante non fiant reparationes commendarum.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

V.

¶ Prohibemus, quòd fratres ordinis nostri, & alij qui pro tempore mortuarij & vacantis commendas conducunt, & in arrendamentum sumunt, nullo pacto debeant aut possint quouis modo facere reparationes, & ædificia erigere in eis commendis mortuario & vacante durantibus, nisi dictę reparationes essent necessarie, quę tamen moderatę fiant, & secundum facultatem cõmendę ad consilium & iudicium duorum vel trium commendatariorum: ne fratres nostri quibus dictę commendę committentur prætenu talium reparationũ ita grauentur, quòd eas soluere non possint: si quis autem huiusmodi reparationes prætenu huius nostri statuti tenorem fecerit, de eis nullam satisfactionem ab ærario aut à fratribus habeat; quinimmo impensa eorum qui eas fecerunt factę censeantur.

DE EXPENSIS FACIENDIS IN COM-
mendis tempore mortuarij & vacantis.

F. IOANNES DE VALLETA.

VI.

¶ Mandamus, vt Receptores lites super prædijs & possessionibus commendarum vel membrorum motas, vel pro tempore mouendas prosequi omni studio & fide expensis communis ærarij nostri debeant, & procurēt, quas

impe n-

inpenfas futuri commendatarij post sex menses à die receptionis fructuum integre nostro ærario soluere tenebuntur : pro quibus perinde ac si pro iuribus communis ærarij debitores extitissent, constituentur & iudicabuntur debitores.

CVIVS LICENTIA COMMENDÆ

locari debeant.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

STatuimus, vt nullus frater ordinis nostri cuiuscunque conditionis fuerit Prioratum, Baiuliam, commendam, domos, membra, prædia, & alia bona quæcunque nostri ordinis illius administrationi commissa locare, vel arrendare possit sine licentia Magistri, quæ quidem licentia dari non possit nisi pro tribus annis absq. anticipatione pecuniarû, præterquam illis qui inconuentu sunt, vel ad eum venire voluerint, qui fructus vnus anni tantum anticipare poterunt, quòd intelligitur elapsis mortuario & vacante.

VII.

F. IOANNES DE VALLETA.

ET nisi in termino vnus anni à die locationis factæ in conuentum se contulerint, fructus vnus anni dictarum commendarum communi ærario applicandos perdant, nisi aliqua infirmitate, vel alia graui causa impediti fuerint, quominus venire non possint, de qua Magistro intra sex menses constare facere debeant, & nihilominus eo impedimento cessante infra præfatum terminum in conuentu comparere sub eadem pœna teneantur & sint obligati.

VIII.

QUIBVS COMMENDÆ

locari non debent.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Nsuper ea non poterunt locare potentibus dominis ecclesiasticis vel sæcularibus neque etiam vniuersitatibus, & collegijs, nec ipsi qui ea conduxerint, aut arrendauerint ius suæ conditionis, & arrendamenti in tales personas trāsferre. Qui contrafecerit perdet vnum annum rei quam locauerit in fauorem nostri communis ærarij, & locatio nullum effectum habebit. Qnas supradictas condiciones nominatim in licentijs inseri mandamus.

IX.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

ADijcientes, vt commendatarij postquam suas commendas locauerint, debeant & teneantur mittere ad Receptores contractus locationis copiam siue transumptum, alioquin ipse locationes, obitu commendatariorum eo tempore contingente, irritæ, nulliusque valoris & momenti sint, etiam si de licentia Magistri initæ, & factæ fuissent.

X.

DE ARRENDAMENTO

Commenda nostra Cypri.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XI.

STatuimus, quòd decedentæ arrendatore seu conductore magnæ commende nostræ Cypri, dicta commenda locari debeat alicui fratrum nostrorum aut alteri plus danti & offerenti pro eo tempore & summa, quæ Magistro & concilio videbitur: quicquid ex huiusmodi arrendamento procedet, ad commune nostrum erarium pertinebit.

XIV.

F. IOANNES DE VALLETA.

VIII.



QUIBUS COMMENDAE

locari non debent.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

IX.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASIERE.

X.

DE PROHIBITA OBSERVANTIA POMAR.



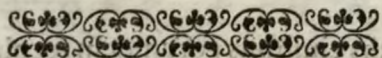
PROHIBEAT OBSERVANTIA POENAS.





DE PROHIBITIONIBVS ET

POENIS, TITVLVS DECIMVS OCTAVVS.



QVOD NON LICET FRATRIBVS TE-
stamenta condere, heredem instituere, aut legata facere.

F. HVGOREVEL.



OTVM paupertatis id exigit, vt bonorum dispositio liberae voluntati non subiaceat. Non licet igitur nec quoquomodo permittitur Baiuliis, Prioribus, Castellano empofae, commendatarijs aut alijs ordinis nostri fratribus testamentum condere, vel heredem instituere, seu legata facere, atque etiam feruitoribus, seu alijs aliquid elargiri nisi tantum eorum stipendia, ac debitorum & creditorum declarationem redigere, & cum licentia Magistri de eorum moderata portione disponere.

I.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

QVae quidem portio non excedat quintam partem pecuniae numeratae, aut bonorum mobilium, deductis ex huiusmodi bonis omnibus debitis, & aere alieno tam nostri communis ararij quam aliorum, ac creditis, quae integre referuantur ipsi arario. Magister autem non nisi de licentia capituli generalis, aut in articulo mortis concilij completi de aliqua parte mobilium suorum disponere possit.

II.

F. NICOLAVS LORGVE.

Non liceat cuiquam fratrum nostrorum aliquem in sacri baptismatis fonte recipere absque sui superioris licentia, nisi baptizandus esset filius Baronis aut maioris Domini.

III.

QVOD FRATRES NON SEINTRO-
mittant in causis secularium.

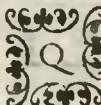
F. HVGOREVEL.

I Nhibemus omnibus ordinis nostri fratribus ne quoquomodo de personis secularibus, quae propter delicta sua hic in nostra iurisdictione capit

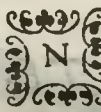
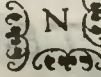
IIII.

pœnam incurrunt se intromittant aut eis fauorem seu auxilium præstent vel dari procurent. Quinimmo tales criminosi pro demeritis condemnandi & puniendi curiæ sæcularis iudicum libero iudicio permittantur.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

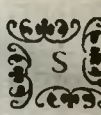
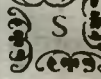
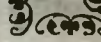
- V.  Vibus tamen pro quocunque delicto & crimine accusatis sui defendendi facultatem concedimus.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.


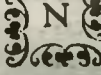
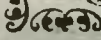
- VI.  Eque etiam in causis ciuilibus eorundem sæcularium quoquomodo clam vel palam per se aut per alium se intromittant. Qui contrafecerit graui-
 ter plectatur ad arbitrium magistri & concilij.

*QVOD FRATRES NON INTERCEDANT
pro fratre delinquente.*

F. IOANNES DE LASTICO.

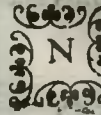
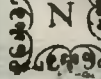
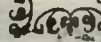
- VII.  Tatuimus, quod quotiescunque iustitia de aliquo fratre delinquente mi-
 nistrari debet, non liceat cuiquam fratrum nostrorum pro ipso interce-
 dere aut præcari donec sententia lata fuerit. Tunc enim pro moderatio-
ne pœnæ condemnati intercedere poterit. Is vero ad quem remissio pertinet pro
arbitrio suo pœnam mitigabit, aut exequi faciet.

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

- VIII.  Vlli fratrum nostrorum, aut sæcularium omnino liceat transportare aut
 ducere extra conuentum aliquam equitaturam nisi de expressa licentia
 Magistri, qui cum proborum consilio eam elargiri possit.

*QVOD FRATRES JURAMENTO VEL
confederatione nemini se adstringant.*

F. RAYMVNDVS BERENGARIVS.

- IX.  On licet fratribus nostris aliquo pacto se homagio, confederatione vel
 iuramento alicuius, modo Hispaniæ aut aliter, sine Magistri seu Prioris
 & Castellani empostæ licentia adigere vel adstringere, nec concilia siue
conuenticula inire aut facere. Qui vero contrafecerit pœna priuationis habitus
plectetur, quem si recuperauerit nihilominus decennio administratione com-
mende seu Baiuliæ gaudere non possit.

QVOD FRATRES NON ACCEPTENT
res litigiosas.

IDEM MAGISTER.

P Rohibemus, ne fratres ordinis nostri aut donati cōcessionem, donationē, vel cessionem rei litigiosā à sēculari persona percipiant, acceptent, vel emant. Qui contrafecerit perdat habitum, & si donatus sit, comitiua fratrum priuetur & in carcerem trudatur.

X.

XXX

QVOD FRATRES EXTRA COMMEN-
das vel prioratus non vagentur.

F. PHILIBERTVS DE NILLIACO.

XI.

P Rohibemus, quod comendatarij & fratres ordinis nostri extra prioratus, Castellaniā empōstā, & commendas quarum obedientiā suppositi sūt nullo pacto exire valeāt iniussu Magistri aut Prioris vel Castellani empōstę, aut comendatarij, quorum licentia id facere possint ad tempus, si necessitas aut vtilitas Religionis impulerit, & non aliter, Nec Prioribus sine Magistri licentia aut eius locumtenentis extra prioratum vel Castellaniā empōstā exire licitum est nisi negotio nostri ordinis arduo impellente vel aliud graue vrgeat quod commode aliter fieri non posset. Nec commendatarius extra commendam recedere possit, nisi veniat ad conuentum in seruitijs ordinis, aut fungatur officio legationis vel alterius commissionis Religionis, vel si tute in commendis manere nequeat, aliter faciendo perdat redditus commendę durante tempore suę absentię, qui ærario applicentur.

DE FRATRIBUS VAGABVNDIS.

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XII.

VX

P Ræcipimus, vt omnes comendatarij & fratres qui vagos religiosos nostros extra limites suę obedientiæ absq. superioris licētia inuenerint, detineant & in carcerē conijciant, notificētq. Priori vel Castellano empōstę, vt prouideant secundum statutorū nostrorū formā tāquam de inobediētibus.

QVOD FRATRES NON DISCEDANT
à conuentu sine licentia.

F. IACOBVS DE MILLY.

XIII.

N On licet nec quoquo modo permittitur quibusuis ordinis nostri fratribus quacunq. dignitate officioq. fungentibus à conuentu absq. expressa Magistri licentia in scriptis redacta clam vel palam discedere. Si quis autem contrafecerit eo ipso absq. alia monitione aut citatione habitu, commendis, & beneficijs priuetur.

NE FRATRES OCCVPENT *commendas.*

F. ANTONIVS FLVVIANVS.

XIII.

STatuimus, quòd si fratres ordinis nostri per vim atque violentiam seu còtra voluntatem Magistri, Prioris, & Castellani empostè, vel fratris ad quem id pertineret, præsument vsurpare, occupare, & retinere commendas, membra, domos, & alia quæcumque bona aut beneficia ordinis nostri, perdant habitum, & carceri mancipentur: Quibus si de habitu gratia facta fuerit, Bauiam seu aliud regimen per decennium consequi non possint; Adijcientes, quòd Prior, Castellanus empostè ad instantià fratris cui commendè, bona, vel beneficia spectant, teneatur & debeat totis viribus occupatorem expellere, & commendas aut beneficia in suam potestatem redigere ac possessionem pacificam prouiso legitime dare. Quod si facere nequiuerint, ad hoc agendum brachium seculare inuocare possint vterque tam Prior quam frater ad quem commendæ spectabunt. Id quoque Prior exequi tenetur sub pœna priuationis vnius cameræ quam amittat, si authentice constabit ea exequi neglexisse. Nihilominus, quia in Prioratu Angliæ commendæ ordinis nostri pauca vel nulla fortalicia habent, quare violentia dari non potest: Ideo Prior dicti prioratus tenetur ad omnem requisitionem fratris prouisi per Magistrum & conuentû dare possessionem pacificam commendæ vel beneficij de quo fuerit prouisus: Et si talis frater ostenderit authentice requisivisse occupatorem de habenda possessione & parifirmiter Priorem, qui non obstante instantia negligens fuerit in exequutione præmissorum, eo casu vna suarum camerarum Prioralium priuatus censeatur, quæ quidem cameræ & commendæ per Magistrum & conuentum concedantur fratri cuius còmendæ occupantur.

NE FRATRES IMPETRENT LITERAS *commendatitias pro obtinendis commendis.*

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

XV.

Prohibitum est sub inobedientiæ pœna ne aliquis frater cuiuscunque conditionis fuerit literas commendatitias aut comminatorias a quoquam impetret, vt commendas aut beneficia nostri ordinis illarum vigore consequi aut obtinere possit, seu quouis modo præsumat. Ab his tamen qui ordinem nostrum professi sunt literas obtinere licitum est, quibus virtus benemeritorum commendatur, nec ex eorum repugnantia damnum sequi poterit.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XVI.

Frater qui tales literas impetrauerit perdat antianitatem per terminum decem annorum, facultas quoque datur vnicuique accusandi & probandi impune contra tales, vt ab insolentia fratres cohibeantur.

QVOD FRATRES QUI OFFICIA

*ordinis nostri exercent nauigia non
arment.*

F. EMERICVS DAMBOISE.

S Tatuimus, quòd de cætero nullus ordinis nostri frater cuiusuis gradus aut dignitatis existat, qui habeat curam & administrationem iustitiæ, vt puta Senescallus noster, Castellanus, officiales, & qui custodiunt bona ordinis nostri quemadmodum Conseruator generalis, Magister domus nostræ, Receptor noster, Commendatarij Tercinalis, Granarij, & Artillariæ, & illi qui ab ipsis dependent per se vel inter positas personas clam vel palam vel alio quouis quæsito colore nauigia pro bello infidelibus inferendo siue cursu armare possint, aut in armamento per alios facto participare, aut in armamenti iam factis perseuerare sub poena amissionis officij, de quo statim prouideatur, ac si tempus statutum transactum esset, atque etiam confiscationis precij armamenti, & lucri inde subsequuti in fauorem & commodum nostri communis erarij excepta tertia prædictorum parte quæ accusatori dabitur sine aliqua diminutione vel remissione; Atque id ipsum statuitur de capitaneis galearum, ac ipsorum officialibus sub eisdem poenis, si pro cursu armauerint. Cõceditur tamẽ vt pro societate triremium, & pro habenda aliqua notitia, aut vrgenti necessitate vel negotio, si bergantinos aut fustas armauerint, id sine poena & reprehensione facere possint. Si vero fraudulenter aliquis tam frater quam sæcularis præsumpserit nomen suum in dicto armamento falso inponere ac prædictis officialibus clam participare eandem confiscationis poenam incurrat, & de falso puniatur, & tamquam periurus tractetur.

XVII.

QVOD NEMO IN CONVENTU NAVI-

*gia armare possit nisi de Magistri &
concilij licentia.*

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

S Ancimus, quod Triremes, Biremes, & alia cuiusuis generis nauigia à nullo siue fratre siue sæculari in cõuentu nostro possint armari nisi de Magistri & concilij ordinarij licentia: Qui contrafecerit nauigiũ perdat, quod communi nostro ærario applicetur.

XVIII.




DE EODEM.

F. PETRVS RAYMUNDVS ZACOSTA.

Væ licentia in scriptis detur. Qui autem cum huiusmodi licentia armabũt præstare teneantur cautionem idoneam, quod christianos & bona eorum non molestabunt aut depredebuntur: fratres autem nostri hanc licentiam obtinere non possunt, nisi qui annos quinque in conuentu moram traxerint. Illi tamen qui in subsidium Religionis ex partibus occidujs venire voluerint absque licentia armare possunt.





XIX.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

- XX.  Ratres autem qui de licentia Magistri & concilij armauerint antianitate
 F  gaudent, ac si in conuentu residentiam facerent.





*NON DETVR SALVVS CONDV-
ctus Pyratis.*

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

- XXI.  Prohibemus ne de cetero cōcedatur saluus cōductus pyratis, nisi per Magi-
 P  strū & conciliū ordinariū & vrgenti necessitate, aliter non, nec etiā detur
 saluus cōductus fugitiuis, aut mercatoribus fallitis nisi ex vrgēti causa.





*DE INDVCIIS NON JNEVNDIS NISI
per Magistrum & concilium.*

F. BAPTISTA DE VRSINIS.

- XXII.  Scandala & damna quæ oriri possunt euitanda sancimus, quod in ordi-
 A  ne nostro non possint iniri aut componi induciæ, vel pax cum Turcis,
 Mauris, aut alijs infidelibus nisi duntaxat cum deliberatione Magistri
& concilij compleri. Quod si aliter factum sit penitus caducum censeatur:





*DE BOMBARDIS ET MACHINJS
non extrahendis.*

IDEM MAGISTER.

- XXIII.  Tatuius, quod Bombarde, Colubrine, Machinæ & Artilleriæ bellorum
 S  vsui apte, aut etiam pulueres & salpetræ communi ærario spectantes nul-
 lo modo per quempiam ab insula nostra seu locis Religionis nostræ ex-
trahi quauis de causa possint, & in alia loca transferri; Magister tamen & conciliū
completum, si causa conueniens videbitur & necessitas vrgeret, de talium tran-
sportatione & tracta decernere secundum rerum ingruentiam poterunt.

*QVOD FRATRES NON SE IMMI-
sceant bellis christianorum.*

F. IOANNES FERDINANDVS DEHEREDIA.

- XXIII.  Tatuius, quod fratres ordinis nostri non implicent se bellis & gentibus
 S  armorum christianorum ad inuicem, quod si quis cōmiserit, habitum per-
 dat, quem si de gratia speciali recuperauerit, commendarum, bonorum

ac etiam

ac etiam beneficiorum nostrorum administratione per decē annos priuetur, quā habere non possit nisi decennio elapso; Inhibentes Priori & Castellano empositę ac commendatarijs ne dent licentiam fratribus se exercendi in bellis christiano- rum, nisi eis iniunctum esset a Principe uel Domino prouincię, quia tunc licentiā concedere possunt. Attamen eo in casu arma seu insignia Religionis deferre non possunt: sed si pro defensione Religionis uel in comitiua Prioris talibus bel- lis se imiscuerint, tunc insignibus ordinis nostri uti possunt.

QVOD NEMO PETAT
officium in concilio.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Prohibemus fratribus ordinis nostri ne de cætero ad petenda officia ad cō-
P cilium accedant, nec Magister & concilium quemquam ad petitionem
eorum admittant, sed prout quempiam ad exercenda officia aptum &
idoneum cognouerint ei dicta officia committant; si quis contrafecerit toto eo an-
no nullum ordinis nostri officium consequi possit.

XXV.

QVOD NVLLVS SINE
habitu ambulet.

IDEM MAGISTER.

Vi sine habitu ordinis nostri ambulauerit idest qui crucem lineā vesti sue
Q infutam palam & apertē non tulerit, pro prima vice condemnnetur ad
quarantenam, pro secunda ad carcerem turris per tres menses, pro ter-
tia habitu priuetur.

XXVI.

QVOD ANTE CONDEMNATIONEM
nemo dicitur esse in iustitia quominus assequi
possit Commendas.

IDEM MAGISTER.

I quis fratrum nostrorum propter aliquod delictum, culpam uel negligē-
S tiam inquisitus vel accusatus fuerit, non censeatur esse in iustitia quan-
tum ad obtinendas cōmendas nostri ordinis quę ei contingere possent,
nisi postquam pro eo delicto condemnatus fuerit, etiam si in carcere detineatur,
condemnatus autem durante condemnatione priusquam sit legitimē absolutus,
vel pœnam sibi iniunctam compleuerit, non possit commendam, beneficium, aut
aliud ordinis nostri officium consequi.

XXVII.

QVOD FRATRES TVMVLTVS IN

albergijs non faciant.

I D E M M A G I S T E R .

XXVIII

¶ I qui fratres nostri in albergijs in quibus comedunt insolenter & immoderate se gesserint, tumultus cōcitauerint, ianuas, ostia, scamna, mensas vel aliud quid simile fregerint, aut temerarie proiecerint, puniantur poena Magistro & concilio beneuifa vsq. ad diminutionem antianitatis inclusiue: Si autem Pilerij famulos, pueros, aut seruos percusserint aut verberauerint, si sine sanguine pro prima uice sint in quarantena, pro secūda in turri per sex menses, pro tertia perdāt duos annos suæ antianitatis, si cum sanguinis effusione & vulnus sit leue, pro prima vice sint in turri per semestre, si vulnus fuerit graue & enorme perdant antianitatem.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

XXIX.

¶ I autem verba iniuriosa in palatio Magistrali in alium fratrem protulerint tres annos, in albergijs autem duos antianitatis habitæ seu habendæ amittant. Si vero ad arma deuerint vel alapa percusserint, habitu priuentur, si vulnerauerint in dictis locis habitum irremissibiliter perdant, si occiderint vltra habitus priuationem curiæ seculari tradantur.

CASVS PER QVOS FRATRES HABITU

priuantur.

F. NICOLAVS LORGVE.

XXX.

¶ Indignum est vt qui sese grauissimo scelere inficiunt habitu ordinis nostri insigniti incedant. Qui ergo facinora quæ sequuntur perpetrarint, habitu perpetuo priuentur, Hæreticus, sodomita, latro, fur, profuga ad infideles, Is quoque qui vexillum seu stendardum ordinis nostri in bello infidelium explicatum reliquerit. Qui deserit fratres in pugna. Qui castellum aut locum infidelibus dedit, consultores quoque & conscij huiusmodi deditiois: quod tamen cognitioni Magistri & procerum reseruatur. Præterea qui castellum situm in confinibus infidelium alio loco exierit quam porta. Qui etiam trina vice cartum fratrum sponte sine licentia reliquerit, vt ad aliam se transferat religionē, amplius in nostram non admittatur. Qui falsum testimonium tulerit. Qui aut equester aut pedester intenderit deprædationi in exercitio armorum habitū perdat, quem reassumere non possit ante vnus anni lapsum. Frater etiam qui alium fratrem accusabit de aliquo casuum prædictorum offeretq. se illud probaturum, si suam intentionem non probauerit habitum perdat.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

XXXI.

¶ Falsarij quoq. literarum tam ordinis nostri quam aliorum, & qui de periurio conuincti fuerint habitu priuentur.

F. PETRVS DE CORNILIANO.

¶ Rater qui homicidium commiserit habitu perpetuo priuetur & carceri
 F. mancipetur : ne tantum facinus cæteri committere præsumant & nostro- XXXII.
 rum cætus commilitonum pacificus & quietus reddatur.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Vi proditorie & ex occulto vel consilio meditato alium fratrem vel sæcu- XXXIII.
 Q. larem quamuis leuiter vulnerauerit habitu perpetuo priuetur.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

¶ Vi à sanctissimo inquisitionis officio hæreticæ prauitatis damnati fue- XXXIII.
 Q. rint & habitum penitentiæ gestauerint habitum ordinis nostri nullo modo
 habere, nec si habuerint gestare possint.

DE PERCVSSORIBVS.

CONSVETVDO.

¶ I frater alium fratrem percusserit sit in quarantena, & si vulnerauerit ad XXXV.
 S. sanguinem, excepto naso vel ore perdat habitum, & si nitatur percutere
 gladio aut lapide vel alio genere armorum, & tamen non percusserit, sit
 in quarantena.

MODERATIO PRÆCEDENTIS
statuti.

F. IOANNES LEVESQVE DE LA CASSIERE.

¶ Via nimis durum & rigidum esse videtur, vt qui scilicet pro quocunque XXXVI.
 Q. vulnere illato ad sanguinis effusionem, excepto ex ore & naso, habitum
 perdat ; cum interdum expediat legem è venientibus casibus moderari,
 decernimus & statuimus, vt quando frater alium fratrem vulnerauerit, sit in arbi-
 trio Magistri & concilij statuti poenam pro delicti qualitate & circumstantijs
 mitigare.

DE POENA FRATRUM QVI PER
proditionem alios occidunt.

F. PETRVS DE MONTE.

¶ Rater qui proditorie alium fratrem vel secularem qualicumque genere
 F. armorum occiderit aut occidi curauerit, habitu priuetur, & mox sine vlla
 alia dilatione curiæ seculari tradatur & remittatur eadem poena conscij
 huiusmodi facinoris plectantur.

DE POENIS QUÆ INFLIGUNTVR
prouocatoribus & acceptatoribus duelli.

F. IOANNES LEVESQUE DE LA CASSIERE.

XXXVIII

¶ **I**mpietati eorum qui animarum suarum salutem parui pendentes duelli pugnae sese committunt & cruentæ morti corpora sua exponunt obuiam ire volentes Statuimus, vt si frater fratrem verbo, scripto aut internuncio, vel quouis alio modo. ad duellum prouocauerit seu disfidauerit, & prouocatus non acceptauerit, præter poenas per sacrum Concilium Tridentinū & constitutio-
ne fel. recor. Gregorij XIII. inflictas prouocans perpetuo habitu sine aliqua remissione priuetur, & si acceptauerit licet ad locum destinatum non peruenerint, vterque in priuationis habitus poenam sine spe veniæ incurrat: si vero ad locum destinatum peruenerint, etiam si sanguinis effusio subsequuta non fuerit, post habitus priuationem curiæ seculari tradantur. Qui causam huiusmodi duelli & disfidationis dederit seu consilium, auxilium, fauorem tam in iure quam in facto præstiterit, aut quacumq. alia ex causa aliquē ad prouocandū persuaserit, si comes & socius fuerit, priuationis habitus poena plectetur, in eandem poenam incurrat qui ad spectandum vocatus fuerit & libellum disfidationis in quibuscumq. locis affixerit vel affigi fecerit.

DE FRATRIBVS QUI TUMULTVS DE DIE
aut de nocte faciunt.

F. CLAVDIUS DE LA SENGLE.

XXXIX

¶ **S**tatuimus, quod frater qui contra fratrem aut alios in conuentu vel alijs locis insularum nostrarum quouis armatum genere diurnos aut nocturnos tumultus fecerit perdat habitum. Si qui vero noctu laruati aut dissimulato habitu uel cum armis longis hastatis aut sclopis & secretis armis cooper-
ti per turmas vel soli incedentes, vel per turmas sine armis longis reperti fuerint sint in turri per sex menses.

DE IURAMENTIS.

CONSÛETUDO.

XL.

¶ **S**i frater palam iurauerit, pro prima vice moneatur, pro secunda sit in septena, pro tertia in quarantena, pro quarta, si in delicto perseverauerit, perdat habitum.

DE BLASPHEMIIS.

F. PETRVS DAVBVSSON.

XLI.

¶ **S**tatuimus, quod qui sacratissimum Dei nomen ac Beatæ Mariæ Virginis & sanctorum eius blasphemauerit vel abnegauerit, pro prima vice sit in quarantena, pro secunda in turri per bimestre, pro tertia in carceribus ad ordinationem Magistrī & concilij.

DE INIURIJS.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

Rater qui rixatus fuerit & calore iracundiæ accensus alteri fratri iniurio-
Ssa verba dixerit pœna quarantene puniatur, etiam si fateatur se menti-
 tum fuisse, atque eum pœnitere tales iniurias protulisse: Si vero contume-
 liose dixerit eum mentitum fuisse, perdat duos annos antianitatis: si vero infamiam irrogauerit pœna erit arbitrio Magistri & concilij quam statuent secundū
 qualitatem personarum & infamiæ; Si baculo, arundine, alapa, & his similibus
 fratrem percusserit, tres annos antianitatis perdat.

XLII.

DE PERCVSSORIBUS
secularium.

F. PETRVS RAYMVNDVS ZACOSTA.

Tatuimus, vt quicumque frater ordinis nostri baculo, ense, aut alio gene-
Sre gladij personas seculares ceciderit, aut verberauerit clam, vel palam
 per se vel per alios, turri coerceatur per bimestre: si autem graue vulnus
 vel enorme intulerit, perdat antianitatem, quam pœnam pariformiter incurrat
 si bandulas vel partialitates duelli pro quocumque cœperit: si vero homicidium
 commiserit, habitu priuetur; quem nullo vnquam tempore adipisci possit, sed
 perpetuo carcere teneatur. Ita quòd propter hos casus nullo modo delinquentes
 possint poni in septena vel quarantena, quod si ponantur nihilominus dictis
 pœnis plectentur.

XLIII.

DE MOLESTATORIBVS POPVLI.

F. EMERICVS DAMBOISE.

Tatuimus, quod qui non inuitatus, & absque voluntate patris familias
Sdomum quorumuis ciuium vel popularium intrauerit, & eorū conuiuijs,
 choreis, nuptijs, aut alijs negocijs intererit perdat antianitatem duorū
 annorum in fauorem filiorum Arnaldorum sine spe veniæ. Si vero diurno vel no-
 cturno tempore pœfatorum subditorū nostrorum portis aut fenestris quouis mo-
 do violentiam fecerit, vltra pœmissa sit in aspero carcere ad ordinationem Magi-
 stri & concilij, & accusator poterit vti secularium personarum testimonio; eandē
 etiam antianitatis pœnam incurrat qui laruas seu camifellas fecerit.

XLIII.

DE EODEM.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

I quis vero portas aut fenestras noctu frēgerit, vel eas muro vel cemento
Sobturauerit, uel aliqua immunda materia obliuerit, aut lapidibus pulsa-
 uerit, perdat trium annorum antianitatem, relinquentes Magistri & con-
 cilij arbitrio in eos, si visum fuerit, grauius animaduerte e. Si autem ignem inie-
 cerit & combusserit habitu priuetur: si iniectus ignis non nocuerit priuetur an-
 tianitate trium annorum.

XLV.

NE QVIS APPONAT MANUM
spolijs aut iuribus ærarij.

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

XLVI.

Bona spoliolum fratrum nostrorum pleno iure nostro communi ærario spectant & pertinent. Ideo nulli licet nec aliquo modo permittitur nisi his qui auctoritatem ab ærario habent sumendi, tractandi, aut capiendi pecuniam, vasa argentea, aurum, argentum, iocalia, seu quæcumque alia bona fratrum decedentium. Qui contrafecerit, si quod caprum fuerit marcham argenti excedat, habitu priuetur; si intra marcham damnum fuerit, quarantenæ poena plectetur: pariformiter qui manus responsionibus & iuribus ærario, Magistro & conuentui pertinentibus apposuerit, aut ea furripuerit perdat habitum, & nihilominus quod subtractum fuerit ex bonis delinquentis communi ærario refarciatur.

MODERATIO PRÆCEDENTIS
statuti.

IDEM MAGISTER.

XLVII.

Et quia id rigidum seuerumque nimium videtur, vt pro quolibet excessu ultra marcham argenti religiosus habitum perdat, cum delicta circumstantijs plurimum grauentur, eius quoque delicti qualitas sit consideranda, & maturo consilio ponderanda. Quotiescumque igitur querela de damno ultra marcham argenti per Magistrum fiet, primum querela ad concilium deferatur, vbi mature delictum discutiatur, Attestationibus quoque authenticis & legitimis, vel rei & accusati confessione delictum innotescat, & causa querelæ lucidius appareat. Quibus peractis in publica Assemblée iterato querela fiat, & coram Sgordio reo audito mature & cōsulte agitur & discutiatur, atque delicti, de quo fit querela, qualitate, circūstantijs quoque, & rei seu accusati vita, conditione, & conuersatione, meritisque pensatis, & cum grauitate consideratis iustitia æqua lance & statera administretur.

F. IOANNES DE VALLETA.

XLVIII

Pœnam in superioribus statutis constitutam statuimus, vt si quis manum spolijs aut iuribus nostri communis ærarij apposuerit, eius filij arnaldi, si id probare potuerint, in assequutione commendarum & bonorum illum præcedere debeant: Quod si probare attentauerint, & in probatione defecerint eidem poenæ subiaceant.

F. DEODATVS DE GOZONO.

XLIX.

Insolentiam peruersorum opprimere cupientes Sancimus, quod quicumque frater ceruicem in Superiorem erigens castellum aut fortaliciū contra Superiorem vel Priorem & Castellanum empositę rebellabit, tenebit, aut occupabit, poena habitus damnetur, & in carcerem tradatur.

LITTERAE CONGRUARIAS. 242

F. ANTONIVS FLUVIANVS.

Prima ratione sancitum est, ut nullo pacto fratribus ordinis nostri cuius-
 Ovis fuerint conditionis liceat concubinas in propria domo aut extra ha-
 beret, tenere, aut educare, earumque consuetudine uti. Quod si quis post-
 posita bonae fame, celebritate, contrarium facere praesumpserit, & publica labo-
 rante fama attestationibus fide dignis, aut propria confessione hoc crimine con-
 uictus fuerit, una monitione à superiore prius facta, ut desistat, & infamiae deli-
 ctum abijciat; si nihilominus quadraginta dies à prima monitione facta compu-
 tandos contumaciter perseueraverit, si delinquens Commendatarius fuerit, eo
 ipso, nulla sollemnitate requisita, commendis priuatus censeatur; si verò fra-
 ter conuentualis, eo ipso perdat anianitatem; & nihilominus tales conuicti in ha-
 bitus priuationem labantur; quibus si recuperaverint à die restitutionis habitus
 per decennium ad commendas consequendas inhabiles reddantur: si verò frater
 obedientiae fuerit pariformis, & omni administratione & habitu priuetur. Priores
 quoque & Castellanus empollae pari crimine conuicti, & contra eos per Magi-
 strum & conuentum, modo quo supra prouiso, si contumaces fuerint, priuatione
 Prioratuum, & habitus eo ipso incurrant, quemadmodum de alijs sancitum est.

DE EISDEM.

F. PHILIPPVS DE VILLERS LISLEADAM.

Quis fratrum nostrorum natum sibi ex incestuoso complexu filium, quem
 S ne inter liberos quidem nominandum leges volunt, impudenter agnoue-
 rit, & palam quasi suum aluerit, suo familiari ac gentilicio cognomine
 imposito, is nullo vnquam in ordine nostro officium, beneficium, dignitatem, con-
 sequi possit. Publicos autem concubinaros in nostro ordine, quos rectius ince-
 stuosos, adulteros, & sacrilegos dixerimus, ad susceptionem quorumcumque bo-
 norum dignitatum, officiorum, beneficiorumve inhabiles esse volumus; & si quid
 habent, illo à nobis non immerito exatos, fratrum quoque nostrorum numero exi-
 mendo decernimus. Publicum autem concubinarium intelligimus non tantum
 ut Canones volunt, eum cuius concubinatus per sententiam aut confessionem in
 iure factam seu per rei euidentiam, quae nulla possit tergiversatione celari, noto-
 rius est: verum etiam eum qui nullo hominum pudore, & spreto Dei timore pro-
 fessionis suae immemor mulierem de incontinentia suspectam aut infamatam tue-
 tur seu ut dicitur, tenet, alitque, & cum ea simul habitans frequentem habet con-
 suetudinem.

CASVS QUIDAM PROPTER QUOS

Fratres incurrunt poenam septena.

CONSVETUDO.

Vi non interest in Assemblea, qui recedit ab officio diuino, qui est in septe-
 na & surgens non reddit gratias Deo, qui interripit sermones conciliario-
 rum in concilio, qui comedit sine habitu: si fratres ad inuicem calumnia-
 ti fuerint, si superior de eis quærelam fecerit quilibet sit in septena.

CASVS QVIDAM TER QVOS FRATRES
incurrunt pœnam quarantena.

LI. II. **CONS VET V D O.**
 ¶ Primo qui nō obedit præceptis in factis armorum non potest incurrere pœnam minorem quarantena. Qui aleas aut ludum taxillorum vel alios fortuitos pro denarijs exercet; qui intromittunt se de officio alterius pœnam quarantena incurrunt. Frater qui comedit in cauponis & pupinis sit in quarantena.

LI. II. **FORMA EXEQVVTIONIS**
pœna septena.
CONS VET V D O.

¶ Frater qui erit positus in septena septē diebus continuis ieiunabit, ac quarta & sexta ferijs ipsorum septem dierum pane & aqua dumtaxat vesci debet, & illis diebus recipiat disciplinam hoc modo. Deposito pallio siue mantello flexis genibus ante altare coram sacerdote ordinis nostri humiliter stabit qui virga dorsum percutiens dicet Psalmum; Deus misereatur nostri, &c. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster, &c. V. Saluum fac seruū tuum. R. Deus meus sperantem in te. V. Mitte ei domine auxilium de sancto. R. Et de syon tuere eū. V. Esto ei domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. Oratio. Deus cui proprium, &c. Postea vero surget frater & accipiens pallium siue mantellum, superiorem seu Baiulium osculabitur.

LI. V. **FORMA EXEQVVTIONIS**
pœna quarantena.
CONS VET V D O.

¶ Si vero positus fuerit in quarantena, quadraginta diebus continuis ieiunabit, & quarta ac sexta ferijs dictorum quadraginta dierum pane & aqua tantum vescetur comedens in terra: qualibet vero quarta & sexta ferijs disciplinam suscipiet modo sequenti: Comparebit coram sacerdote omnibus vestibus nudatus & pedibus discalceatus, presbyteroque dorsum eius virga percutiente dicet: Miserere mei Deus, &c. cum orationibus prædictis. Qui ad septenam vel quarantenam condemnati fuerint non debent recedere à suis domibus nisi cum vadunt ad ecclesiam, debent autem interesse omnibus officijs diuinis; qui ad duas vel tres quarantenas aut septenas condemnati fuerint, vnus tantum quarantena vel septena disciplinam suscipiant; Si vero erit iudicatus ad pœnam quarantena & septena, patiatur disciplinam quarantena tantum, sed eo tempore arma deferre non poterunt, & veste longa cum clamide habitus nostri induti incedent.

DE EO QUI TER AD TVRRIM

condemnatus fuerit.

F. PETRVS DAVBVSSON.

¶ Ancimus, quod quicumque frater, delictis suis ita exigentibus, ter ad turris carcerem condemnatus fuerit, priuetur antianitate trium annorum, tamen pro delictorum qualitate moderatio poenæ referuatur arbitrio Magistri & concilij ordinarij.

LVI.

QVOD ANTIANITAS PER LINGVAS

aut Prioratus restitui non possit.

F. PETRVS DE MONTE.

¶ Statuimus, vt qui pro aliquo delicto ad amissionem antianitatis condemnatus extiterit; illa in posterum ei restitui non possit etiam de gratia linguarum aut Prioratum, ita vt Magister licentiam tractandi de huiusmodi restitutione antianitatis dare nō possit, quā si dederit nullam esse volumus.

LVII.

DE HIS QVI EXTRA CONVENTVM

habitum dimiserint.

F. ELIONVS DE VILLANOVA.

¶ Si frater diabolico spiritu ductus, aut in constantia motus extra conuentū propria authoritate habitum nostri ordinis dimiserit, postea pænitentia ductus ad ordinem reuerti volerit, tunc tute & libere in cōuentum venire, & hospitale infirmorū intrare possit, cui Infirmarius de necessarijs prouideat, donec de illo per Magistrum & cōuentum super misericordia danda aut deneganda ordinatum fuerit. Quòd si misericordiam non consequetur, eundi quo sibi placuerit facultas conceditur.

LVIII.

DE OBEDIENTIA.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

¶ Nichil est quòd maiori cura & studio tueri debeamus quam obedientiam, qua sublata omnis societas dissoluitur: Itaque maiorum nostrorum statutis adherentes decernimus, vt omnes & singuli fratres nostri cuiuscunque sint gradus aut conditionis iustis & honestis Magistri & superioris iussis, preceptis & mandatis nulla excusatione parere & obtemperare debeant. Quòd si frater in conuentu existens eorum mandato non obedierit, pro ea prima inobedientia poenam septenæ subeat; si secundo etiam obedire recusauerit, quarantena puniatur; si vero ita se contumaciter gesserit, vt tertio iussus non pareat, habitu priuetur, quòd ita intelligitur, si de eo quærela post quodlibet iussum non impletum facta fuerit. Idem ordo seruetur extra conuentum in Prioratibus; Poena priuationis habitus Magistro & cōuentui semper referuata, ad quos processus

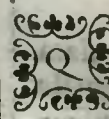
LIX.

contra rebelles confecti à Prioribus mitti debeant. Præterea si quispiam fratrum nostrorum extra conuentum existens primo mandato Magistri & conuentus obedire noluerit, vbi primum de eius inobedientia & rebellionem constiterit, absque alia citatione, monitione, aut processu, nisi intra nouem menses à die intimationis mandati legitimas & sufficientes causas impediendi miserit, habitu priuetur; Ad officium Priorum & Castellani empostæ, & eorum locatenentium spectat executioni mandare in suis Prioratibus, & Castellania empostæ suis impensis sententias & ordinationes Magistri & conuentus, Capitulorum etiam generalium & prouincialium, & alias prouisiones, mandata, citationes & rescripta omnia ipsius Magistri & conuentus, quæ pro publicis ordinis nostri negocijs facta fuerint, & ad eos directa, quæ autem priuatorum negotia spectabunt impensis eorum, qui dictorum mandatorum executionem prosequuntur. Quod si requisiti id facere neglexerint, aut recusauerint, pro prima omissione, seu recusatone amittat fructus pro vno anno alicuius camerarum suarum prioralium; si secundo fructus duorum annorum: si tertio fructus ipsius cameræ perpetuò applicentur nostro comuni ærario. Si vero pertinaciter in ea negligentia & omissione perseuerauerint, Prioratu & omni administratione priuentur. Mandantes receptoribus nostris in dictis Prioratibus & Castellania empostæ, quod si Priores vel Castellani empostæ dictas impensas facere recusauerint, ipsi supplere debeant de pecunijs nostri communis ærarij, & de illis summis, quas pro ea re exbursabunt, dictos Priores & Castellanos empostæ in suis computis debitores scribere. Quod si tales prouisiones, mandata, & rescripta directa forent ad Baiuliuos, Commendatarios & alios fratres, pro prima omissione & recusatone Baiuliuus & Commendatarius priuentur tertia parte fructuum vnius anni Baiuliuatus aut commendæ, pro secunda duobus tertijs; pro tertia totis fructibus commendæ ærario applicandis; pro quarta commendæ priuentur, de qua Magister & conuentus prouideant: Si verò fuerit frater conuentualis, pro prima amittat vnum annum antianitatis, pro secunda duos, pro tertia tres, pro quarta in perpetuum, nisi supradictis omnibus in commissione maior pœna imponatur, & nihilominus teneatur ad refectionem damnorum & interesse partium.

DE MALIS ADMINI- stratoribus.

I D E M M A G I S T E R .

LX.

 Vi Prioratus, Castellaniæ empostæ, Commendas, domos, aut alia bona suæ administrationi commissa culpa sua, aut negligentia deteriora fecerit, statim vbi de dicta deterioratione constiterit, Prioratu, Castellania empostæ, commendis, officijs, & omni administratione in perpetuum priuetur tanquam administrator inutilis, & bonorum nostrorum dissipator sine spe alias consequendi; eadem pœna punientur, qui siluas veteres, quas nemora alta vocant, ceciderint, præterquam pro reparatione commendæ, & edificiorum, quorum curam habet, & pro moderato vsu domus in qua ipse habitat, qui vsus intelligitur de lignis siccis, & fructum non ferentibus. Cædvas tamen siluas, quæ renascuntur & repullulant, & statis annis cædi solent vti poterunt more regionis & loci in quo sitæ sunt.

F. IOANNES DE VALLETA.

Dijcientes, & præcipientes Prioribus & Castellano empostæ quod quam
A primum sibi, quod etiam per se inquirere debent, compertum fuerit ac
 de huiusmodi ignavis ac inutilibus administratoribus sibi constiterit, eis
 interdicta bonorum omnium administratione, in quibus tam male versati sunt,
 commendas alicui fratri nostro prudenti & fideli regendas & gubernandas, do-
 nec perfecta inquisitione de huiusmodi casu Magistrum & conuentum certiores
 reddant, ac per eos fuerit prouisum, tradant: quod si Prior, & Castellanus ipse
 aut Baiulius in ea culpa fuerit, ad requisitionem, & instantiam Receptorum, &
 procuratorum communis ærarij per Capitulum seu Assembleam prouincialem,
 habita prius super id diligenti inquisitione & veritate comperta, vnus vel duo
 commendatarij probi & fideles, qui gubernationi & regimini Prioratus seu Ba-
 iuliatus intendant, eligantur, donec Magister ipse & conuentus de huiusmodi
 mala administratione certiorati maturius & proprius prouideant.

LXI.

LIIXI

DE POENA EORVM QVI NON
inter sunt officijs diuinis.

IDEM MAGISTER.

Ratres nostri qui diebus festis non interfuerint officijs diuinis in ecclesia
F nostri conuentus, & præsertim Missæ maiori, vesperis & processionibus so-
 lemnibus, nisi legitime impediti fuerint, septenæ pœnam subeant: Qui
 vero tempore celebrationis diuinorum officiorum diebus festis in plateis, vel per
 vicos, aut etiam in alijs ecclesijs deambulantes reperti fuerint, quarantena pu-
 niantur.

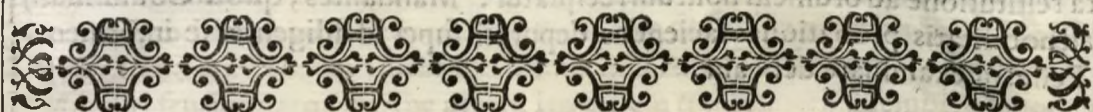
LXII.

QVOD FRATRES IN JUDICIO
non utantur iniurijs.

IDEM MAGISTER.

Rohibemus fratribus nostris, ne coram Magistro & concilio, aut quouis
P alio ordinis nostri tribunali, vel coram quibuscumque commissarijs inter liti-
 gandum se ad inuicem conuicijs, aut verbis iniurijs afficiant: qui con-
 trafecerit, si grauis iniuria fuerit, de causa cadat ita vt eo ipso sine aliqua proba-
 tione aut allegatione in fauorem partis aduersæ, cui iniuria illata fuerit, senten-
 tia feratur, & in carcerem turris coniiciatur per sex menses; si vero leuis per tres
 menses tantum.

LXIII.



SE Q V V N T V R N O V A S T A T V T A

AB ILLVSTRISS.^{MO} AC REVER.^{MO} D. F. HVGONE
DE LOVBENX VERDALA CARDINALE
AC MAGNO MAGISTRO,
AVCTORITATE, ET DECRETO GENERALIS
Capituli de Anno 1588. celebrati edita.



DE RECEPTIONE FRATRV M.

QVI MERCIMONIA EXERCVERIT
in fratrem militem non admittatur.

FRATER HUGO DE LOVBENX VERDALA
Cardinalis & Magister.



STATVIMVS, vt qui ipse, vel parentes eius mercimonia exer-
cuerit Bancherij, vel banci scriptores, numularij, vel ar-
gentarij, siue vt vulgo dicitur, Cassieri, proxenetæue fue-
rint, in taberna, seu officina pannos bombicinos, aut lanę,
triticum, & alia quęcunq; mensurauerint, vel vendiderint,
quamuis sit nobilis nomine & armis, cuiuscunq; dictionis
Ciuitatis, vel prouincię, in fratrem militem ordinis nostri
non admittatur.

QVOD IS CVIVS PARENTES OCCVPANT
bona ordinis nostri, in eo non admittatur.

IDEM CARDINALIS ET MAGISTER.

Consuetudine iuri consona sancitum est, vt qui alicui graui debito sit atri-
ctus ad ordinem nostrum non admittatur. Iccirco statuimus, & decla-
ramus, vt nullus cuius parentes, vel ipsemet Terras, Prędia, Iurisdic-
tionem, seu alia quęcunque bona dicti nostri ordinis occupant, nisi facta prius debi-

ta restitutione ad ordinem nostrum recipiatur. Mandantes, quod Commissarij ad nobilitatis probationes faciendas deputati super id diligenter se informent. Testesq; examinare debeant.

DE COMMUNI ÆRARIO.

DE MODO SOLVENDI DEBITA
fratrum defunctorum.

FRATER HUGO DE LOVBENX VERDALA
Cardinalis & Magister.

¶ Ad tollendas differentias, quæ inter creditores fratrum defunctorum ortæ fuerint, statuimus, ut solutis prius communis ærarij quibusvis debitis etiam hypothecario, siue quouis alio nomine censeantur; & stipendio famulorum, non pro rata parte, ut hactenus consuetum fuit, inter ceteros creditores satisfactio fiat, sed anteriores, & priores secundum Ius Commune in bonis fratrum defunctorum posterioribus preferantur.

QUOMODO INVENTARIUM spoliorum fieri debeat.

IDEM CARDINALIS ET MAGISTER.

¶ Ancimus, ut quotiescunq; Receptor, aut Procurator Cõmunis ærarij, vel eius ad id deputatus se conferet ad colligendum, & habendum Iura mortuarij, & spolij, non accedat solus: sed postquam capsæ, & portæ clausæ, & sigillatæ fuerint, per publicum proclama det notitiam, & assignet locum, diem, & horam, in quibus inventarium fieri debeat, ut creditores interesse prætendentes interuenire possint: in ipso autem die, & hora assignatis assumat secum duos viros probos loco creditorum, & interesse prætendentium, & Notarium publicum, in quorum præsentia capsas, & portas aperiat, visitet, & notare faciat per inventarium authenticum in præsentia duorum, vel trium testium receptum, omnia bona, & utensilia, atq; agriculturas, & fructus, quos inuenerit vnà cum eorum qualitate numero, pondere, & mensura ad commune iudicium, & estimationem assistentium, statuto 28. quo ad reliqua in suo robore permanente. Mandantes, & volentes, ut id ipsum in conuentu à venerandis Procuratoribus & Scriba dicti ærarij obseruetur.

QUOD SPOLIA DE INCEPS vendantur in beneficium communis ærarij.

IDEM CARDINALIS ET MAGISTER.

¶ Quod spoliū Priorum, Castellani empote Baiuliuorum, Commendatariorum, & aliorum fratrum nostrorum in conuentu decedentium (spolio Magistri excepto) non prout hucusque consuetum fuit distribuatur; sed ad auctionem vendatur citiusquam fieri poterit, & plus offerenti detur in bene-

ficiū

ficiū Communis ærarij. Reuocantes, & annullantes statuta quæ loquuntur de Locali quod à magno Commendatario capitur de spolijs extimandis, & de illis, qui interuenire debent in dictis spolijs; necnon Iura Conseruatoris conuentualis, Magistri scutiferi, atq; Scribæ ærarij. Ius autem trentennarij assemblee Capellanorum à dicto ærario satisfiat.

DE CAPITVLO.

QVOD RESCRIPTA, ET GRATIAE A CAPITVLO

generali per subreptionem, vel obreptionem obtentæ
uiribus non subsistant.

FRATER HVGO DE LOVBENX VERDALA
Cardinalis & Magister.

¶ ET si Capitulum generale sit vltimum, & supremum ordinis nostri tribunal: tamen cum iurè sancitum sit, vt malitiosè exprimentes falsum, seu tacentes verum; prorsus careant impetratis: Statuimus, vt rescripta, & gratiæ à capitulo nostro generali per subreptionem, vel obreptionem de lure vitiantem obtenta, uiribus non subsistant. Declarantes, quòd Magister, & Concilium super tali subreptione, & obreptione cognoscant, & iudicent.

DE MAGISTRO.

QVOD MAGISTER FRATRIBVS LICENTIAM

disponendi de bonis patrimonialibus dare possit.

FRATER HVGO DE LOVBENX VERDALA
Cardinalis & Magister.

¶ Dijcientes statuto xj. statuimus, vt Magister possit etiam concedere licentiam & auctoritatem fratribus ordinis nostri vendendi, donandi, & alienandi omnia, & quæcunq; bona, tã paterna, quàm materna, & ascendentium collateraliumq; stabilia tantum iure hereditario, & successionis, seu legati ad eos spectantia, & pertinentia; ac de illis tam inter viuos, quàm in articulo mortis disponendi, ac pro huiusmodi bonorum recuperatione, tam in iudicio quàm extra comparendi, agendi, & litigandi.

DE CONTRACTIBVS, ET ALIENATIONIBVS.

FRATER HVGO DE LOVBENX VERDALA
Cardinalis & Magister.

¶ Vm per statutum nonum de contractibus, & alienationibus permittatur Prioribus, & Castellano emposte pro patria consuetudine dare, ac concedere in capitulo Prouinciali ad annum censum possessiones, prædia, & proprietates, quæ parum, aut nihil utilitatis, & commodi commendis, & Reli-

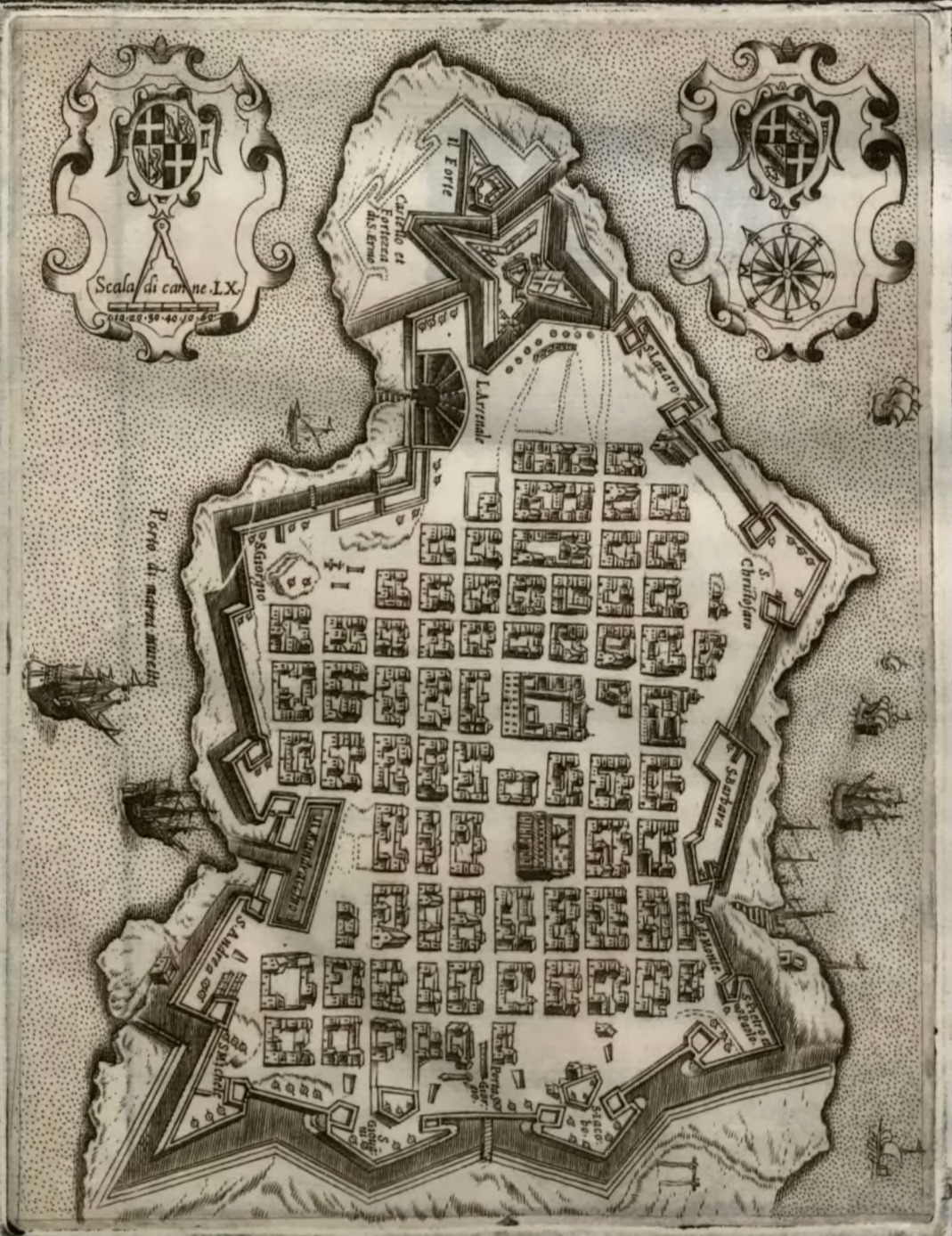
gioni

gioni redderent vt meliorentur, & auegantur dumtamen id fiat ad tempus præd-
finitum, quod non excedat annos vigintinouem, sed pro minori tempore: quibus
præteritis talia quæ ad censum annuum data fuerint, ad commendas & Religio-
nem cum melioramentis reuertantur. Verum quia ex tam longo tempore non
pauci secuti fuerant abusus, & lites: statuimus, vt de cetero dictæ possessiones, præ-
dia, & proprietates non ad vigintinouem annos, vt dictum est, sed ad nouem tan-
tum annos, & non amplius dentur, & concedantur; quibus finitis & præteritis, ta-
lia quæ ad censum annuum data fuerint, ad commendas, & Religionem vnâ cum
melioramentis reuertantur: antiquantes, & abrogantes statutum antiquum, quod
ad vigintinouem annos illa concedi permittebat.





VALLETAE CIVITAS MONTE REPLETA.





DE VERBORVM SIGNIFICA- TIONE TITVLVS DECIMVS NONVS.

F. CLAVDIVS DE LA SENGLE.

A Appellatione fratrum veniunt quicunque ordinem nostrum professi sunt.

C Onuentus is esse intelligitur vbi Magister vel eius locumtenens, Ecclesia, Infirmitaria, & Albergia; seu octo linguæ consistunt.

S tatuta & stabilimenta in ordine nostro ea sunt, quæ perpetuo durant, nisi expresse per capitulum generale reuocentur, Ordinationes vero sunt quæ non nisi vsque ad aliud sequens capitulum, & non amplius durant, nisi quæ nominatim fuerint confirmata.

A lbergia nomen familiare est Italis, Gallis, & Hispanis, quod Hospitium significat, sicq. vocantur domus in quibus fratres nostri per nationes vna comedunt, & congregantur.

P illerij vocantur octo Baiuliui conuentuales, capita, & præfides, ac veluti columnæ nationum. Nam columnas vulgus pillerios vocat.

A ppellatione Bailiorum siue (vt dicimus) Baiuliuorum comprehenduntur Baiuliui conuentuales, & capitulares, Priores, & Castellanus emposte, Bailij autem antiqua Gallorum lingua dicebantur domorum aut aliorum prædiorum præfecti vel administratores, vnde eomendæ a maioribus nostris Bailiæ dictæ sunt. Bailias enim Galli etiam nunc vocant prædiorum locationes vel ad certum tempus, aut sub conditione concessionem.

M arefcallis, qui Baiulius conuentualis est venerandæ linguæ Aluerniæ vocabulum est militare, quod Galli à Germanis vsurpant, quo nomine tribunos militum vocant.

T urcopolerius Baiulius conuentualis venerandæ linguæ Angliæ dicitur à turcopolis, qui, vt in historijs bellorum à Christianis in Syria gestorum habetur, equites erant levis armaturæ.

V icunque dicitur Cōcilium simpliciter & absolute tam in Statutis quam in libris Cancellariæ intelligi debet de concilio ordinario.

- X. **E**sgardium Gallica vox est, & significat rationem, considerationem ue, seu (vt ita dicam) respectū; quod quidem esgardium est antiquissimum & primum iudicium domus Hospitalis.
- XI. **R**enfortium ex eadem lingua sumptum idem est quòd corroboratio, vel (vt sic dicam) fortificatio, & inde Renfortium Renfortij, videlicet corroborationis corroboratio.
- XII. **Q**vandocunque de Prioribus tractatur intelligitur etiam de Castellano empostæ, & de Prioratibus, de Castellania empostæ.
- XIII. **A**ssembleas Galli congregationes vocant, quo verbo vtimur quando fratres nostri pro aliquibus rebus ad ordinem nostrum spectantibus vna cōueniunt.
- XIII. **I**n assembleis Priorum extra conuentum tres saltem fratres præter caput & præsidem in conuentu recepti adesse debent.
- XV. **A**ppellatione commendarum veniunt Prioratus, Castellania empostæ, Bauliuatus, prædia, membra, domus, possessiones, & alia quæcunque bona ordinis nostri.
- XVI. **V**bi in statutis aut literis nostris fit mentio de beneficio intelligimus de beneficio ecclesiastico curato vel sine cura.
- XVII. **M**ortuarij appellatione intelliguntur fructus commende qui colliguntur à die obitus commendatarij ad proximum festum sanctorum Philippi & Iacobi.
- XVIII. **V**acans in commenda accipimus pro fructibus vnus anni, qui transacto mortuario nomine communis ærarij colliguntur.
- XIX. **A**rreragia sunt vetera debita, seu reliquum debitorum.
- XX. **V**biunque loquitur de iuribus communis ærarij, intelligendum est de spolijs, mortuarijs, vacantibus, responsionibus, impositionibus, pensionibus, passagijs, & arreragijs.
- XXI. **O**biusmodi iura non soluta tantum cēsentur fratres nostri esse debitores, vt commendis & administrationibus quas possident priuentur sine spe alias consequendi. Pro alijs autem debitis non censentur debitores communis ærarij ad effectum prædictū, nisi prius legitime moniti fuerint per Receptores & procuratores in Prioratibus, & in conuentu per Conseruatorem conuentualē, & pro illis condemnati, vel ea confessi fuerint.
- XXII. **C**abimentum vocabulum est Gallicum à cabire, quod significat aliquid assumere, de quo qui se putat rationē probe reddere posse sic vocatur prima commenda quæ fratri suo ordine conceditur.
- XXIII. **M**ortitio, quod finutitio vulgo dicitur, etiā Gallica dictio est, & significat nominationem siue pronunciationem, nam veteri Gallorum lingua morire idē est quòd dicere, nominare, vel pronunciare, eo vtuntur fratres in linguis cum declaratur cui commenda cuius administratio vacat concessa fuerit.

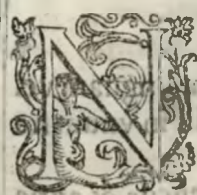
- ¶ Er filios arnaldos intelliguntur hi qui nouissime post alios ordinem nostrum sunt professi, quasi tyrones. Quod quidem vocabulum, quod & ipsum Gallicum est, in terra Sancta frequens & commune fuit; nam qui illic ex patribus Christianis nati erant, Polani dicebantur, qui vero in partibus citra marinis nati eo veniebant, ab eis filij arnaldi vocabantur. XXIII.
- ¶ Linguas in ordine nostro vocamus nationes. XXV.
- ¶ Collecta est cum fratres vna congregantur ad aliquid ad suam linguam vel albergiam pertinens tractandum, a colligendis aut cogendis in vnum fratribus dicta. XXVI.
- ¶ Abitu priuatus, ceterur priuatus omnibus commendis, beneficijs, & antianitate, etiam si expressum non fuerit, & in carcere perpetuo detineri debet. XXVII.
- ¶ Bi certa poena non statuitur, intelligitur arbitrio superioris. XXVIII.
- ¶ Lancta vocabulum est Gallicum, & significat querelam. XXIX.
- ¶ Arauana Syrorum & Arabum lingua significat congregationes hominum, ut vna aliquid negocij peragant, a maioribus nostris usurpatum in delictu fratrum habendo, cum ad subsidia per arces & triremes distribuuntur aut alio per turmas mittuntur. XXX.
- ¶ Oldea a solido dicta, quod est numi genus, Gallis, Italis, Hispanis usitatum, unde soldea stipendium dictum est. XXXI.
- ¶ Gliati nummi quidam argentei, in quibus Liliū quod insigne est Gallorum insculptum erat, Itali enim liliū gigliū appellant, quorum sex florenum Rhodi constituebant. Nonnulli tamen cum nummum a fratre Roberto de Iuli Magistro appellationem sumpsisse arbitrantur, quod ab eo institutum putent, ut singuli gliati singulis fratribus secunda quinquagesimae feria distribuatur. Quod quidem minime constat. XXXII.
- ¶ Lorenus Rhodius Aspra turcica viginti continet; Asprum vnum denarios Rhodios sexdecim, floreni autem Rhodij tres, aspra sex, denarij octo aureum solarem conficiunt. XXXIII.
- ¶ Anneti etiam nummi erant argentei, a Iano Rege Cypri cuius nomine circulebantur, ut quidam existimant. XXXIII.
- ¶ Espropriamentum est veluti priuati abdicatio, cum fratres id declarant, quod in suppellectili, aut re domestica & familiari habent. XXXV.
- ¶ Ratres qui in via moriuntur ad conuentum venientes vel ab eo discedentes in conuentu mori censentur. XXXVI.

F. IOANNES DE HOMEDES.

- ¶ In probationibus fratrum militum, appellatione parētum, pater & mater, aui & aua paterni & materni intelliguntur. XXXVII.

CONCLUSIO STATUTORVM.

H. V. G. O. DE LOVBENXI VERDALA.



ON intendit neque vult neque ordinat præfens capitulum generale, vt per huiusmodi renouationem, reformationem, & nouam Statutorum editionem superius descriptam aliquo modo directe vel indirecte in genere aut in specie dignitatibus & prærogatiuis alicuius cuiuscumque gradus fuerit derogetur & præiudicetur. Nos igitur auctoritate capitulari fungentes & ipsi ordinationi firmiter inherentes, Sancimus, decernimus, statuimus, ordinamus, & expresse declaramus, quod huiusmodi renouatio, ordinatio & noua editio Regulæ, statutorum, consuetudinum, & vsuum ordinis nostri, nullo pacto, quouis quesito colore præiudicium, dampnum, alterationem, mutationem, variationem, mutabilitatem generet, aut generare seu afferre qualitercumq. possit gradibus, ordinibus, sessionibus, præfidentia, auctoritatibus, prærogatiuis, præheminentijs, Magistri, Ecclesiæ, Hospitalitatis, seu Infirmarij, Communis erarij, Baiulorum tam conuentualium quam capitularium, Priorum, Castellani empostæ, octo linguarum fratrum earum cuiuscumque gradus fuerint, scilicet Militum, Capellanorum, & Seruientium, ac Prioratum etiam collationibus, atque pactis, conuentionibus, & eorum dijs ratione dictarum collationum de gratia, per linguas, Prioratus, aut Castellani empostæ seu fratres earumdem, cum Prioribus & Castellano empostæ ordinis nostri factis & iuris. Quinimmo dicte præheminentiæ, prærogatiue, & pacta super dictis collationibus, Priorum & Castellani empostæ facta sint & esse intelligantur atque remaneant realiter & cum effectu in eo statu & qualitate, robore, vigore quo erant ante huiusmodi renouationem, & nouam editionem ordinatam sub hac expressa restitutione & intentione, vt predictis propterea nullum generetur præiudicium.

Vas quidem leges & statuta suprascripta per nos accuratè ac diligenter lecta, considerata, & examinata, tamquam sancta & iusta ordinis nostri vtilia & necessaria per presentes in vim capituli generalis, laudamus, approbamus, acceptamus, & confirmamus, ac de nouo statuimus & condimus, deletis, reuocatis, cassatis, cancellatis, & annullatis, omnibus & quibuscumque alijs Statutis, Sgardijs & vsibus in antiquis statutorum nostrorum libris & voluminibus, scriptis & contentis. Declarantes nihilominus atque statuantes per hanc renouationem priuilegijs & immunitatibus ordinis nostri, aut dignitatibus, ordinibus, sessionibus, præheminentijs, & prærogatiuis, Magistri, Baiulorum, Priorum, Castellani empostæ, linguarum & fratrum cuiuscumque gradus aut conditionis fuerint nullo pacto præiudicium generari; vobis mandantes, & in virtute sancte obedientie præcipientes, vt dicta statuta suprascripta, & omnia in eis contenta perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obserueris, illisq. fideliter pareatis & obtemperetis, ac pro legibus habeatis & seruetis, & haberi & seruari curetis. In cuius rei fidem & testimonium bulla nostra communis plumbea præsentibus est appensa. Datum Molinæ in conuentu nostro durante sessionibus capituli generalis Die xxiiij. Mēsis Iulij. M. D. Lxxxiii.

F. Didacus ab Ouando Vicecancellarius.







Biblioteka Śląska

235702

III

P.

Biblioteka Śląska

235702

III